



## PREFACE.

IN the summer of 1907 I obtained permission from the Government of Bengal to proceed to Nepal for the purpose of examining a new collection of manuscripts made by the Nepal Darbar. I proceeded there with Babu Rāmalāla Kāñjilāla, a Research Scholar in Sanskrit, who was placed under my direction, with my travelling paṇḍita, Paṇḍita Āśutoṣa Tarkatīrtha, a sound Nyāya Scholar, and with my son Santoṣa Bhaṭṭācāryya who had then just sat for the Entrance Examination. Mahārājā Sir Candra Samsher Jung Bahadoor Rāṇā gave us a hearty welcome and gave us quarters close to the Manuscript Library under the "Clock Tower", where every facility was given to further the object of our visit, namely, the examination of manuscripts. The librarian Subbā Viṣṇu-prasāda Rāja-bhāṇḍārī took a warm interest in our work and not only placed all the manuscripts in the Darbar Library, sixteen thousand in number, at our disposal, but often brought ancient palm-leaf manuscripts from private collections for our examination. It is a matter of very great regret that the Subbā died last year before the publication of this catalogue, in the compilation of which he took so much interest. He was descended from the hereditary prime ministers of the old Newari Rājās of Nepal, replaced by the Gurkhās and had abjured the profession of arms for that of letters. He devoted his time to the study of *Tantras*, the history of which he knew thoroughly. His untimely death is a great loss to Sanskrit research in Nepal.

At the library, we spent our time in examining the ancient palm-leaf manuscripts mainly, some of which were written in transitional Gupta, ancient Newari, ancient Bengali and other ancient characters. We spent our mornings in examining some ancient Bengali songs, with Sanskrit commentaries, found in the library, and the evenings were spent in examining several hundreds of pictures of Indian Āyurvedic medici-

nal plants, prepared under the patronage of the late Prime Minister of Nepāl. The pictures were drawn and painted by men of the Citrakara caste under the direction of an expert Sanskrit and Āyurvedic scholar. The pictures related not only to the Himālayan plants but also to plants found in the plains of India. The Scholar and the Citrakara went together and drew those pictures under the very trees they painted. Sometimes their identification was doubtful, but in the majority of cases it was all right. It reflects great credit on the Nepal Durbar for undertaking this difficult task which, when published, will be very much appreciated by all interested in Indian botany, specially in Indian medicinal plants.

We had a few works of reference with us, and with the help of these we tried our best to make our descriptions of the manuscripts as complete as possible; but there were manuscripts which could not be completely described with the help of the few books we had. In these cases we took as many extracts in Sanskrit as we thought proper in the hope of giving English descriptions later on in Calcuttta where more books of reference are available. Our readers will find in this catalogue some manuscripts with English notes in the body of the catalogue, but in other cases the English notes are given in the preface. This is an inconvenience no doubt, but this was unavoidable as we had to work at a great distance from the centre of information. It has, however, given us an opportunity to classify ancient works under different heads in the preface, an advantage which I hope will make some amends for the inconvenience of a double reference.

## BUDDHIST TANTRAS.

### KĀLACAKRA TANTRA.

*Kālacakra tantra*, p. 163, is the standard work of the Kālacakrayāna school of Buddhism. It is a Saṅgīti, i.e. it is reported as uttered by Buddha himself. Unlike other Saṅgītis it is neither written in prose nor in the form of a report

beginning with “Evaṃ mayā śrutam ekasmin samaye”, etc. It is written throughout in Sragdharā metre, but the metre often halts and violates all sorts of rules. The writer, whoever he was, appears not to have any regard for Sanskrit grammar, and often uses singular verbs for plural nouns; the accusative for instrumental; the ablative for the locative and so on. The commentator says that this sort of language, which the Brāhmaṇas always decry, is the Sarvajña bhāṣā, i.e. the language of the omniscient and understood by all. Buddha, he says, spoke in a language which was understood by all sentient beings. “Sarvarūṭānukāriṇī bhāṣā.” Why then should the Buddhists restrict the study of their scriptures to Brāhmaṇas only by writing in correct Sanskrit ?

The extent of the work is said to be twelve thousand ślokas, though the work before us contains only three thousand. It is attributed to Ādi-Buddha. From this it is apparent that Buddhism at the time, when this work was composed, had superadded the theory of a single Buddha as creator and governor of the world, to the existing theory of five Dhyānī Buddhas, and had adopted numerous deities into their pantheon. The interlocutors are Buddha and Rājā Sucandra. Like all tantras, it is divided into paṭalas; and there are five paṭalas in this work:—

- (1) Cosmogony.
- (2) Metaphysical speculations.
- (3) Ablutions and Initiation.
- (4) Rituals.
- (5) Enlightenment.

The first question asked by Sucandra refers to the conception of void; Vindu; Buddha with a thunderbolt in hand; gods and demons. Sucandra also asks how the Puruṣa or soul with twenty-five elements exist in humanbody, in the external world, as well as in the Prakṛtis; how the whole universe centres into human body; how the three worlds were created; how the gods and demons flourish; how mystic



circles are formed; how ablutions and initiation are performed. Buddha replies that in the "void" by the agency of Kāla, five elements—nay, the whole universe—are formed as salt is formed out of water.

The commentator calls this work *Laghu Kālacakratāntra*, implying thereby that there is a bigger work on the subject.

A copy of the commentary written in Bengali character and during the reign of Harivarma Deva of Bengal has recently been acquired for the Asiatic Society of Bengal. Prof. Bendall in his *Catalogue of Buddhist-Sanskrit Manuscripts*, p. 69, describes a manuscript of the text, copied in A.D. 1446, in Bengali character; and he gives the number of stanzas as 261.

In page 44, mention is made of a *page* of an unknown work, put in as the first page of *Yogaratnamālā*. This page treats of Seka, i.e. Abhiṣeka, treated of in the third paṭala of the Kālacakra tantra, the interlocutors being Sucandra and Bhagavān. It speaks of seven kinds of Abhiṣeka, viz.:—(1) by water, (2) by wearing a crown, (3) by holding a lotus, (4) by carrying a thunderbolt, (5) by carrying a gong or ghaṇṭā, (6) by severe vow, and (7) by Anujñā. Again it speaks of three kinds of Seka and once more of one kind only, i.e. Anuttara. Page 37 contains a fragment consisting of thirteen leaves only, of a commentary on a work of which the above *page* is a fragment. In this commentary Rājā Sucandra is said to be a Nirmāṇkāya or reincarnation of Vajrapāṇi. He asks Buddha to give a succinct account of Seka which, from one point of view, is of seven kinds, from another point of view, of three kinds, and from a third point of view, only Anuttara, i.e. of one kind, which all are said to be necessary for the attainment of mundane and supermundane success in spiritual matters. Buddha says that the seven kinds of Abhiṣeka are for less advanced people, and three kinds are for the attainment of higher worlds, and the Anuttara is for the attainment of absolute truth. There is a disquisition here about the text and commentaries of Kālacakrayānatāntra.

It is couched in a very obscure language, but the commentary clearly says that there are three kinds of texts and three kinds of commentaries, viz.:—Alpa tantra, Vṛhat tantra and Saṅgīti, while the three kinds of commentaries are Alpaṭīkā, Vṛhaṭṭīkā and Pañjikā. These are, he says, the six koṭis or phases, through which Ādi Buddha becomes manifest; for in the opinion of these later writers, Buddhist Tantra and Buddha are one and the same. Pañjikā gives merely a prose-order and synonyms of the text, while ṭīkā explains everything exhaustively; when it is short, it is Alpaṭīkā and when long, Vṛhaṭṭīkā. The same 13 leaves of the commentary explain three more terms, a knowledge of which is essential to the understanding of the secret and mystic cult of the Buddhists, viz. the words Cāṇḍālī, Dombī and Avadhutī. That part of the female organ which resembles the beak of a bird is called Khagamukhā. The artery (canal) which carries semen down from Khagamukhā is called Cāṇḍālī, when, instead of semen, it carries menstrual flow. Dombī is that artery which, during the menses, points upward. According to the custom of the Indians, on both those occasions women are considered impure, and should not be touched. At the time of the discharge of semen, the same Dombī becomes Avadhutī (*vide* p. 45, lines 5-7 and p. 38).

Page 18 of the present catalogue contains a collection of works by Advaya Vajra, of which the first is the Tatvaratnāvalī. At the outset of that work, the author divides sentient beings as Śaikṣya and Aśaikṣya, those who require training and those who do not. The first class is required to practise Ādikarma till those who belong to it realise that they have no (separate individual) existence and then they obtain perfect Sambodhī or enlightenment, manifested in the union of two separate existences. The other class, like Śākyamuni, by earnestness of meditation, realises the pleasure and enjoyment of the union, like that of the coupled deities. When to the Aśaikṣyas the phenomenal world ceases to exist, the stream of Ādikarma flows spontaneously for the

benefit of sentient beings. Ādikarma means the first five Pāramitās, viz. Śīla (conduct), Dāna (charity), Kṣānti (forgiveness), Vīrya (energy, earnestness), Dhyāna (meditation). But without the sixth, Prajñā, they do not deserve the name of Pāramitā, because Prajñāpāramitā is the Svabhāva or nature of all other Pāramitās, and it is absolute Sūnyatā (void); the other Pāramitās are probably Upāya. Upāya without Prajñā is bondage. Prajñā without Upāya is also bondage; but salvation lies in the union of the two, and the union is complete fusion or blending of the two; and we can easily realise from the teachings of the Guru that the fusion is like the fusion of lamp and (its) light, both of which are interdependent on each other.

The Bodhisattvas, who are Aśaikṣyas, i.e. above Śikṣā and above Ādikarma, always deport themselves in pure Ādikarma, i.e. in doing disinterested good to the world. Though good or evil does not in reality exist in nature,—it is only apparent like the image of the moon on the surface of water, yet the Bodhisattvas always do what is good and avoid what is evil, because the one leads to happiness and the other to misery.

The second work in the above-named collection is *Sekatātparyā Saṅgraha*, complete in 4 chapters, dealing with Seka (ablutions and initiation). There are several other works, treating of dreams, Mahāsukha, Amanasikāra, etc. Advaya Vajra has been often quoted by Abhayākara Gupta, who was a contemporary of Rājā Rāmapāla of the Pāla Dynasty of Bengal, who flourished at the end of the eleventh century.

*Samkṣiptābhīṣekavidhi sāmājika*, p. 84, by Vāgīśvara Kīrti in 170 śloka—treats of Seka according to Guhya-samājatantra.

*Sarvavajrodakā*, p. 20, by Mahā Vajrācārya Ānandagarbhapāla, is said to be taken from Mahātantrarāja and speaks of the means of obtaining the great circle of the essence of Vajra. It is a work on Seka. The success in supreme felicity can never be attained without the union with Prajñā, i.e.

lotus. That sort of success cannot be attained by ablutions, by pure food, etc.

*Vajrāvali tantra*, p. 20. From other sources the author is known to be Abhayākara Gupta. It is a priestly manual of the Vajrayāna school. It treats of offerings to deities, consecration of images and temples and similar topics.

*Amṛtakarṇikā*, p. 244, is a commentary on Nāmasaṅgīti by Vibhūti Candra, a famous writer on Kālacakrayāna.

*Heruka tantra*, p. 176, is a Saṅgīti. It treats of the worship of Heruka and Vajrayoginī in each other's embrace, a secret and mystic worship, much in vogue in Nepal. The Nepalese call this union sambara or restraint, and are very unwilling to show the image or to give out its secrets. The worship is performed with all the paraphernalia of a Tāntrika rite, as the counting of beads, the offering of clarified butter, the five M's and so forth. The interlocutors in this work are Bodhisattva Vajrapāṇi and Buddha. The gist of questions is, how the restraint is produced, how Heruka has five elemental forms, how he is the receptacle of the three Kāyas, Nirmāṇa kāya, Sambhoga kāya and Dharma kāya, the external form, the internal form and that pertaining to the character of both.

The extent of the work is said to be three lakhs and eight hundred ślokas but this appears to be fabulous. In Tantras this sort of figure often appears, and I am inclined to think that the huge numbers relate not to ślokas but to letters. This is a work of the Sahajayāna in which people tried to rise to eternal bliss from sexual pleasure,—a doctrine of salvation which a thousand years back was much in vogue in Eastern India and is not yet totally extinct.

In page 197 of his catalogue of Buddhist-Sanskrit Manuscripts, Prof. Bendall describes a manuscript of Catuṣpīṭha tantra, but unfortunately the professor could not give the opening verse of the work, as perhaps his manuscript was defective at the beginning, so it is difficult to identify it.

The work has become absolutely rare in Nepal. The

Buddhist paṇḍitas say that the only old copy that was in Nepal is now to be found in Cambridge. In the present catalogue, however, there are four works based on the Catuspīṭha tantra. The one which seems to be a “Pañjikā” commentary has been described in p. 12. It is entitled Catuspīṭhāloka. It says that the opening verse begins with *Evaṃ bhāṣitasarva-jñam*, and ends with the word *Yoginījālasambaram*. It thinks that the text is a Saṅgīti and that a Saṅgīti must have four elements: the teacher, the mode of teaching, the subject taught, and the place of teaching. The name implies that there should be four pīṭhas, but from the mutilated manuscript in this catalogue, the names of only three pīṭhas have been obtained, viz. Ātmapīṭha, Parapīṭha and Yogapīṭha. Prof. Bendall however found the fourth name to be Guhyapīṭha. It treats of different kinds of intercourse of Vajrasattva with yoginīs, such as Prajñāpāramitā, etc. The second work described in page 7 is Catuspīṭhanibandha which seems to be a liturgy on the original tantra. It explains the word Ātmapīṭha by saying that this human body is the seat of the five elements. The third work is described in the same page; it is entitled Catuspīṭhasādhana-saṃkṣepa, and seems to be a short liturgy. As the present manuscript of this work was copied in A.D. 1145, the antiquity of this form of secret worship must be some centuries older than this date. It concerns itself with all the six cruel rites:—propitiation of angry deities, homas, mystic circles, etc. The fourth is Mitapadā pañjikā, p. 57, by Durjaya Candra. It is an old manuscript dated A.D. 1141. In the introduction to the commentary, Durjaya Candra observes that Ātmā is not to be realised in the person of a Yogī, but in that of other persons. Yoga is simply the image of God and the best means of attaining both phenomenal and absolute truth. Āsana is that posture which facilitates meditation, and so on. It makes an obeisance to Yogāmbara, who sits in the midst of a Cakra or a circle of female deities, forty in number, and though enjoying their company, restrains himself!

*Yogāmbara-vidhi*, p. 160, is taken from the Ātmāpīṭha-chapter of Catuspīṭha Vṛhanmahātantrarāja, perhaps a larger recension of the Catuspīṭha tantra. It gives the rules of the worship of Yogāmbara. *Yogāmbarasādhana*, p. 52, prescribes a shorter process for propitiating Yogāmbara. It uses Kūṭākṣara mantras, i.e. mantras having many consonants with one vowel only, i.e. unpronounceable. In the colophon the work is called Madhya Yogāmbarasādhana. In page 53 there is a small fragment of a work entitled *Yogāmbarasā-dhanopāyikā*. In page 39 there is another work entitled *Yogāmbara-kalpa-sādhana* in which Jñāneśvarī is regarded as the union of Prajñā and Upāya, and is also worshipped in connection with Yogāmbara.

*Vasantatilaka*, p. 199, by Kṛṣṇapādācārya, has been taken from the Yogapīṭha of the Catuspīṭhatantra. An account of the Tibetan translation of this work will be found in "Catalogue Du Fonds Tibetain", p. 38. Kṛṣṇapādācārya is sometimes called Kāhnapāda. The work treats of the worship of Heruka and Mahāsambara. There is a commentary on this work unknown in Tibetan, in page 161. The commentator speaks of the author as the second Heruka (impersonated). He says this work is a *Sā-dhanopāyikā*, i.e. a means of attaining success in the worship of Heruka. The object of the work is the good of the whole world after attaining success in the art of union.

*Caṇḍamahāroṣaṇatantra*, p. 240, is a Saṅgīti and begins in the regular form with "evaṃ mayā śrutam ekasmin samaye," etc. The place from which Buddha (Vajrasattva) uttered this tantra is the female organ of Vajradhātviśvarī. It is complete in 25 paṭalas. It has a Pañjikā commentary, in page 92, entitled *Padmāvatī*. In addition to the four elements of a Saṅgīti already mentioned, the commentator mentions a fifth element called Parṣad. The commentator says that in order that a Saṅgīti might be authoritative, it should specify the Parṣad or audience before whom it is narrated. But Bhagavān in that interesting position in which he was, when

uttering the tantra, could have no Parṣad. How could then his sermons be reported? To this the reply is, that the Bhagavān and the Bhagavatī are merely two bundles (union) of the five elements. The Bodhisattvas and their Śaktis represent these elements, and so they were present there. The Bodhisattva Vajrapāṇi, who represents audition, heard it there, and reports it now. The first verse uttered is :—

Bhāvābhāvavinirmuktaḥ Caturānandaikatatparaḥ ।

Niṣprapañcasvarūpohaṃ Sarvasaṃkalpavarjitaḥ ॥

The commentary explains this verse thus:—Bhāva, the phenomena of pleasure and supreme pleasure. Abhāva, the pleasure at the cessation from activity, tābhyāṃ vinirmuktaḥ, freed from both. Pleasures are of four kinds :—embracing, kissing, pressing the breast, and pricking with the nails, i.e. imprinting nail marks, etc. These last as long as the thunderbolt is in union with the lotus.

The Saṅgiti teaches that the highest bliss, Nirvāṇa, of the Buddhists can be attained only by the union of man and woman ; the man representing Upāya or Buddha, and the woman representing Bodhi or Prajñā or Dharma. Prof. Bendall thinks that these Tantric works are “veiled Kāma sāstras,” but I think they are worse than that; for they teach lust without love and aesthetic sentiments, and they are horridly vulgar, loathsome and repulsive. At the end of the work, the commentator Mahāpaṇḍita Mahāsukhavajra gives a commentary of the celebrated Buddhist formula of faith “Ye Dharmā, etc.”

*Cakrasambhara*, p. 54, is a mere fragment, rather less than that, only a few lines, but it has a commentary in page 48, by Jayabhadra, a monk of Ceylon, who settled in Upper India. The commentary seems to have been composed at Rājavanavihāra, and it is a Pañjikā commentary.

*Cakrasambhara* is a Saṅgiti, but it does not begin in the customary way with ‘Evaṃ mayā, etc.’ It begins with the word “parama.” And the commentator raises the question: How can it then be regarded as a Saṅgiti; and answers it by

supposing that it is simply taken from an original tantra running over one hundred thousand slokas. He thinks that the original tantra begins in the usual way, and, therefore, the supplementary work (uttara) need not so begin. A supplement embodies all the topics that are necessary, but not given in the original Tantra. He holds that Tantra and Buddha are one and the same. The subject of the Saṃgīti is the cult of Heruka and Vajravārāhī. It treats of mystic circles, secret ablutions, etc. There is a translation of Jayabhadra's commentary in the Bstau-hgyur, see p. 28, Catalogue Du Fonds Tibetain.

*Caryācarya ṭīkā*, p. 94, is defective at the end. Leaves 35-38 are also missing. It is a work of the Sahajayāna School. The text is a collection of songs in the Vernaculars of Eastern India, mostly in old Bengali, by various poets in the form of modern Kīrtana songs. The authors are mostly called Siddhācāryas. Luhi or Lui was the first Siddhācārya. Dārīka seems to be one of his immediate followers. This collection of songs is throughout accompanied by a Sanskrit commentary, which explains each song according to the interpretation put upon it by the Sahajīya sect, but it is not a philological commentary. The manuscript is written in Bengali character much earlier than the manuscripts, in Bendhall's catalogue, dated A.D. 1198, 1199 and 1200. The work will be shortly published by me.

*Subhāṣittasaṃgraha*, p. 245, is a compilation of Sanskrit and Vernacular sayings of Siddhācāryas on Sahajayāna. The work has been published by Prof. Bendall. The work contains not songs but generally Dohā verses from Dohākoṣas by such men as Kṛṣṇācārya, Saroruha Vajra and others.

*Daśatattvasaṃgraha*, p. 22, by Kṣitigarbha, treats of the ten prominent topics in Tāntrika worship of the Buddhists. They are:—(1) Rakṣā—protection; (2) Acakra—not a circle; (3) Cakra—circle; (4) Japa—telling the beads; (5) Seka—ablutions; (6) Haṭha—a kind of yoga; (7) Vali—offerings; (8) Pratyāṅgirā—a mantra; (9) Puṭa; and (10) Udghāta. It



says that first of all one should realise his *Vīja mantra* in his heart as a luminary and in that *Vīja mantra* he should perceive Bhairava (Buddha and others) and should make obeisance to him, worship him; obtain his instructions as well as approval. Then he should take refuge in Buddha and others; and he should follow the path of Buddha. His mind should be fixed on Bodhi, thence he would comfortably proceed to Mukti.

*Vajrayoginīsādhana*, pp. 27, 28, by Ācārya Vijaya Vajra. Copied in A.D. 1154, treats of the propitiation of Vajrayoginī according to the process laid down by Indrabhūti, who was a king of Orissa. It is a work of the Sahajayāna School. It includes—

*Kulikāpūjāvidhi*, pp. 27, 28, which treats of a mode of attaining spiritual excellence by the manipulation of respiration.

*Mahāsaṃvartana Kathā*, page 30, by Sarva Rakṣita, is a work in six kāṇḍas, each divided into four Viśrāmas. The fourth Viśrāma of the fourth kāṇḍa treats of both pleasure and pain, and speaks of men attaining longevity of 20,000 years or more in a state of bliss. There will exist no pain even in memory.

*Kalyāṇakāmadhenuvivaraṇa*, pp. 37 and 38, is a commentary on Kalyāṇakāmadhenu; the manuscript is dated A.D. 1114. It treats of the cure of diseases both by herbs and by mantras.

*Parāmārthasatyāmelāyaka Saṃśayapariccheda* (?), p. 40, is a fragment of a lost work of the Vajrayāna school, which is divided into ten paricchedas, and raises doubts about abstruse points of Buddhism and attempts to solve them in its own way. Its mode of Abhiṣeka is peculiar. The first Abhiṣeka is Mālā (rosary), (2) water, (3) Vajra—thunderbolt, (4) Gong, (5) mirror, (6) Nāma, (7) permission of the Ācārya.

*Yogaratanmālā*, p. 44, is a Pañjikā commentary on the Hevajra tantra. Prof. Bendall gives the opening lines of this Pañjikā in page 190 of his Cambridge catalogue. The

Hevajra Tantra seems to be a Saṅgīti written in the regular form and the commentator's name is Kṛṣṇācārya or Kāhna-pāda. The manuscript described by Prof. Bendall is dated A.D. 1200, and is in Bengali character; while the present manuscript is written in much older transitional Gupta character. Prof. Bendall describes the Hevajra Tantra in p. 58 and 184.

*Marmakaṇikā*, p. 45, is a Pañjikā commentary by Mahāpaṇḍita Bhikṣu Viryyaśrīmitra of Vikramsīla Vihāra, on Tattvajñāna Saṃsiddhi, the text of which has not yet been found.

*Siddhaikavīramahātānta*, p. 51, dated A.D. 1267, and in Bengali character, is a book on incantations. Mañju Vajra is said to have spoken this Tantra to Vīreṣa. It teaches the doctrine that mantra is God. God has no other body, so the meditation of a deity is nothing but the meditation of the letters of a mantra.

*Dakṣiṇījālasambhara*, p. 55, is attributed to Heruka whose another name is Cakrasambhara, who taught this tantra about the worship of yogīnīs, in the left-handed process,—an extremely easy method for attaining supreme bliss. Vajravārāhī is nothing but the absence of all phenomenal attributes. She is Prajñā, pure and simple. She has many forms, but the form which has two hands and two faces is principally dealt with here. The present manuscript embodies a commentary on the Tantra by an unknown author, who follows Indrabhūti.

The manuscript marked III 373 C in page 64 of this work, contains five works by five great writers. The first is Yogāvatāra by Ārya Nāgārjuna, the second, Svādhiṣṭhānaprabheda by Ārya Deva, the third, Advayaavivaraṇa Prajñopāyavinīscayasiddhi by Ācārya Padma Vajra, the fourth, is a work by Diṇnāga, and the fifth Prajñopāyavinīscasiddhi is by Anaṅga Vajra. The first, the second and the fourth are works of the Mahāyāna School. The third and the fifth belong to the Vajrayāna. From the third work we get an authoritative exposition of the nature of the union of Prajñā

with Upāya. A tentative translation of the extract, in page 65 of this work, is given here to explain the nature of that union.

*Prajñopāya*, the means with knowledge, i.e. the means produced by knowledge. What does Upāya or means signify? It signifies universal compassion, as the asset of Vajrasattva with a strong and stable form. Upāya signifies this form. Upāya is Vajrasattva, who is identified with the five elements and the five Tathāgatas, and who is endowed with the attributes of expansion and contraction. It is embraced by knowledge (Prajñā)—the thunderbolt entering the lotus. A devotee should think of knowledge as non-dual, this is *Prajñopāya*. What is the relation between the two? The five senses with five presiding deities pertain to the nature of the five elements, and they are all reduced to the form of void. The Upāya is also Vajrasattva, he stands for all entities strong and stable, he also is reduced to the form of void. The two letters Om̐ and Hūm̐ represent non-duality. Vajrasattva is never two, but he has assumed the form of duality simply to illustrate the union of *Prajñopāya*. If he were really two, then void would be joined to void (which is absurd).

*Ācāryakriyāsamuccaya*, p. 170, by Mahāmaṇḍalācārya Paṇḍita Avadhūta Śrī Jagaddarpan, is a compilation of the duties of a Buddhist Ācārya from various sources with the object of attaining success in occult matters. It begins with an obeisance to Heruka. It defines a Vajrācārya and gives rules for the consecration of temples, etc.

*Guhyasamādhi*, p. 173, is a Saṅgīti. It purports to be the second half of the *Guhya Samāja*. It treats of the origin of Saṃpuṭa or union, of Heruka; of attaining success through Nairātma (void); of the propitiation of Kaṭaputanā, Vajradākinī and others. It also treats of Vasantatilaka, Tilaka, Śarvajñajñāna, parārdha homa, etc.

*Mañjujñāna tantra*, p. 175, is a Saṅgīti and concerns itself chiefly with the great merits and miraculous powers of Mañjuśrī Kumārabhūta. But incidentally it treats of Tān-

trik success, such as Vāksiddhi, Mantrasiddhi, Putrasiddhi, Jñānasiddhi, etc.

*Saṃputodbhava*, p. 199, is a Saṅgīti and treats of the union of Prajñā and Upāya.

*Vajravārāhīrahasyaṃ*, p. 240, treats of the secret union of Heruka and Vajravārāhī. It is called Paramarahasya, i.e. very secret, and is said to be taken from Yogatantra.

*Jñānodayatantra*, p. 240, is a compilation of that special cult of Buddhism which attempts to find in the human body all that is found in the universe.

*Yoginījālatantra*, p. 241, is a compilation on the worship of Yoginīs, and begins with an obeisance to Vajravārāhī just after her union with Heruka, when she is in a mood to grant all sorts of boons.

## MISCELLANEOUS MAHĀYĀNA WORKS.

*Ādikarmavidhi*, p. 41, by Tatakara Gupta. The author wrote it out of respect for Prajñākar Gupta. In this work he embodies the views of Śubhākara Gupta, who is known to be one of the scholars of the Vikramśīla Vihāra, and from the description of the author he appears to have been a great controversialist. The work treats of Ādikarma, i.e. the first five Pāramitās. It gives much valuable information about Buddhism in Bengal during the Pāla period. It says that any one who takes refuge in the three jewels is a Buddhist, but in initiating a Buddhist in Śīla, great discrimination is to be exercised; for the Śīlas are not to be given to men who live by habitual killing of animals. Kaivartas, khetas and khaṭikas, should never be initiated in the Śīlas, because they live on the slaughter of animals, but if they give up their caste occupation, and take to agriculture and other innocent occupations, then they might be initiated. The kaivartas are the fishermen of Bengal. The khaṭikas have blue kṣatriya blood in their veins. They used to slaughter animals in Brahmanical sacrifices, but as sacrifices came to be looked down in society, they became hunters and

lived by selling meat. The work speaks of Śrāvakayāna, Bodhisattvayāna and Mantrayāna. At the time when the author wrote, there were numerous Buddhist priests who led married lives; they were called Āryas, and they had a position below the Monastic Order. The Śīlas had lost their original importance and have become mere sacraments, even Bodhisattvahood was granted by priests as a sacrament. The sacraments were called Sambaras. Vajravrata was also a Sambara, but it was the tenth and the last Sambara. Mantrayāna had no special Sambara. It had all the nine Sambaras of the Mahāyāna School. The tenth Sambara therefore belonged to Vajrayāna, which, when the author wrote, was not dignified with the name 'Yāna.' It gives in detail the daily duties of a pious Buddhist and gives the mantras to be uttered on each occasion. The mantras are all monosyllabic. Kūṭākṣara mantras and long mantras are as a rule avoided. It speaks of the Sammatīya sect with great respect and quotes from such tantras as Abhidhānottarottara, Abhidhānottara, Herukābhyudaya, etc. It speaks of Sandhyā and Gayatrī of Vajravārāhī.

*Devapratimālakṣaṇa*, pp. 41 and 137, is in the form of a Saṅgīti. Śāriputtra asks the Lord how his followers are to conduct themselves after the Nirvāṇa of the Lord. The Lord says that they should erect stūpas. The words of the book are Nyagrodha-parimaṇḍalaṃ kāyaṃ, i.e. the body of the Buddha in the form of a peepul tree; its length and breadth should be equal. They should consecrate images for worship not only of Buddhas but also of Bodhisattvas. The images of Bodhisattva should be 120 aṅgulis and that of Buddha 125 aṅgulis. The headdress should be 4 aṅgulis, the hair 6 aṅgulis, and the face  $18\frac{1}{2}$  aṅgulis, and so forth.

*Buddha Carita Kāvya*, by Aśvaghoṣa, p. 42, has already been published by the late Professor Cowell. The present manuscript fills up some of the lacuniae in the printed work.

*Antarvyāpti samarthana*, p. 43, by Ratnākara Śānti, a scholar of the Vikramśīla Vihāra. It has been edited by me

in the "Six Nyāya Tracts of the Buddhists." It treats of syllogisms without *Drṣṭānta* (or examples).

*Pākavidhi*, by Divākara Candra, p. 43, treats of various kinds of medicinal preparations.

*Stūpalakṣaṇakārikā Vivecanam*, p. 58, by Bhadra Vyūha (?), is a commentary on *Stūpalakṣaṇakārikā*, attributed to Lokanātha. It is principally taken from the *Vinaya* of the Lokottaravādins.

*Saundarānanda Kāvya*, p. 98, by Aśvaghoṣa, has been published by me in the Bibl. Ind. series. It treats of Nanda, a step-brother of Buddha and of his wife Sundarī. They were living very happily as husband and wife at Kapilavāstu, when Buddha came there and compelled Nanda to renounce the world. Nanda wanted to go back to his wife, but Buddha and his followers held him back. After a few years' struggle Nanda became an Arhat and he made his wife his first convert.

*Buddhokta Saṃsārāmaya*, p. 162, treats of the creation of the world, its destruction, of pacification of mind, death, purgatory, sin, virtue, liberation of the soul, etc.

The "Pārājikās" are works on expiation. There are several Pārājikās among the paper manuscripts mentioned in this catalogue.

*Vajrasattva pārājikā*, p. 160, belongs to the Vajrayāna School. *Saddharma pārājikā*, p. 162, professes to be taken from the Tripitaka, though it makes use of mantras.

*Mañjuśrīpārājikā*, p. 163, is taken from the *Vinaya Sūtras*, and its extent is said to be 12,000 slokas. The work is attributed to Mañjuśrī.

*Tārā pārājikā*, p. 165, attributed to Avalokiteśvara, treats of evil omens.

*Subhāṣitaratnākara*, p. 171, by Ācārya Sūra, is a Buddhist anthology.

*Caitya puḍgala bhātṭārakoddeśa*, p. 174, is an interlocution between Vasubandhu and Mahārāja Indraprṣṭha about the consecration of stūpas, temples, etc.

*Caityavratānuśaṃsā*, p. 243, is an interlocution between Aśoka and Upagupta on the merits of consecrating Stūpas and Vihāras.

*Dharma koṣa*, p. 245, is a comparatively modern compilation of Buddhist Sanskrit words used in Nepal. It seems to have used the *Dharma Saṅgraha* of Nāgārjuna, the *Vyutpatti* and *Mahāvvyutpatti* of the Tibetans and other works of similar nature.

### BRAHMANIC TANTRAS.

The Buddhist Tantras are mostly in the form of Saṅgītis. In a few cases where they are not so, the commentators have tried to adduce reasons for such a change of form. The Hindu Tantras are generally in the form of interlocutions between Hara and Pārvatī in their various forms. But the interlocutors talked in secret at their abodes either in the Himālayas or in the Kailāsa. How could their conversations be published on earth? The reply is given, that they are avatārita or brought down on earth by nine Nāthas. [*Vide* p. 148 of the present catalogue]. Who the nine Nāthas are, is unknown. In page 149, the names of these nine Nāthas are given on the authority of the late Subbā Viṣṇu Prasāda Rājabhāṇḍārī, librarian, Durbar Library, Nepal. He was a Tantrika himself and passed his time in reading Tantras. But in the colophons of Tantras, these names do not appear, and instead of them, we have Matsyendra Nātha Avatārita, Adi Nātha Avatārita, Kaṇṭha Nātha Avatārita and others. The names of these Nāthas are known from the Haṭhayoga-pradīpikā of Gorakṣa Nātha. That the Nāthas were a great sect of the Śaivas (Śiva worshippers) is well known. Wassiljew places them about A.D. 800, and that appears to be their approximate age. Nathism or Nāthapantha is not so modern as is considered to be.

One of the original tantras entitled Mahākaulajñāna Vinirṇaya, p. 82, has been brought down by Matsyendra

Nātha, who is often called Macchaghnapāda or the lord of the killers of fish. The manuscript is written in transitional Gupta character, a character older than the oldest Newāri, nearly the same character in which the oldest dated manuscript in the Cambridge Catalogue is written. The date of that Cambridge manuscript is A.D. 859. The extent of the work, Mahākaulajñāna Vinirṇaya, is said to be 8000 ślokas. The work is said to be Candradvīpa Vinirgata. The meaning of this word is obscure; if it means coming from Candradvīpa in the district of Backerganj, which is still regarded as a seat of Tāntrikism, the Nāthas should be regarded as a sect having their origin in Bengal.

The third paṭala of this work treats of the worship of the phallic emblem of Śiva. It derives the word Liṅga from the dissolution of the Universe, i.e. that into which the world will ultimately be dissolved or submerged. Liṅga is the creator and destroyer of the Universe. It is pure, bright, infinite, shining like meteor and flashing like lightning. It is to be worshipped with scented flowers. The mental emblem is to be worshipped by mental flowers (virtues), viz.: (1) Abstinence from slaughter, (2) Restraint of senses, (3) Mercy, (4) Devotion, (5) Forbearance, (6) Absence of anger, (7) Meditation, (8) and Knowledge. But the worship of the physical emblem gives enjoyment in this world and liberation in the next. The physical emblem which is in human body is vested with miraculous power. The second paṭala describes the dissolution of the universe by the following process:—

Śakti dissolves herself into Śiva, Śiva into Kriyā, and Kriyā dissolves into Icchā (will), and the will (Icchā) disappears in the supreme Śiva.

Page 248 speaks of another work as brought down by Matsyendra Nātha. It is entitled Kāmākhyā Guhya.

Page 80 speaks of a work entitled Kuvjikā-pūjā-paddhati which is said to have been brought down by Ādya or Ādinātha. The word used here is Ādyāvatāre and not Ādyāvatārite;



this raises a doubt whether this work belongs to the Nāthas. The goddess Kuvjikā belongs to another cult, which is called Paścimāmnāya.

*Kālañjāna*, p. 29, a Hindu tantra, is an interlocution between Śiva and Ṣaṇmukha. The work appears to be of great antiquity. The Kālottara tantra in 700 verses may be a supplement to it. (*Vide* my Nepal Catalogue 1905, p. 96, and the preface to that Catalogue LIX.) The latter is also an interlocution between Śiva and Kārtikeya. The Kālañjāna tantra is complete in 17 verses and its substance is given below:—

The spirit while clothed in flesh is subject to change (alteration) but when it is devoid of “fleshy nook” it is changeless. It exists everywhere as the pervading and the pervaded. And whoever utters (i.e. can speak out) “I am He, I am He”, that “I am He” is called God Sadā Śiva; and He is realized through the teachings of Guru. He becomes an object of perception and omnipresent. As oil in linseed seeds mingles with the fragrance of flowers, so spirit both inside and outside mingles with the body. Just as a man with a torch in hand brings objects within his sight (then the torch is cast off), so after perceiving the nature of objects through knowledge, knowledge should be given up. The flower is changeful but its scent is changeless. The Vilva tree is changeful, but its shadow is not so. Thus everywhere there are two phases, changeful (phenomenal) and changeless (i.e. Absolute). The changeful is known through the changeful (the material through matter) and the Absolute through the Absolute. That which measures two is subtler than what measures three; that which measures one is more subtle still than what measures two, and what measures half is of the highest subtlety! There is another subtlety which is the highest of the high. Brahmā, Viṣṇu, Rudra, Mahēśvara and Śiva signify these different stages of subtlety. The fifth among the five is changeful. Brahmā resides in the heart; Viṣṇu in the throat; Rudra in the palate; Mahēśvara

between the eye-brows ; Śiva at the lower end of Nāda and Parāpara (the highest of the high) is on the other end of it ; and there is nothing higher than this, that is the dictum of the Śāstras. “How can that be subject to coming and going ? And who leads ? This is my doubt, O Mahādeva ! Tell me the truth.” “A living being is led by energy or force, and it rests after attaining power. I shall speak about its end, O Saṁmukha, hear me truly. That is said to be independent of flesh and this is the twelfth wonder ! And that is within you and the Lord residing in your body envelops it (in turn). The mind might be thrown away, the sight might be diverted, still the Yoga of the yogis flows without interruption. This is the highest secret, this is the highest stage, this is the highest Brahmā, the highest Indestructible.”

Ṣaṣṭhī-Vidyā-prasamsā, p. 28, was copied in A.D. 1859. The work is taken from the Rudra yāmala, which appears from the colophon to consist of 125,000 slokas. Ṣaṣṭhī Vidyā is the last chapter of the last Ṣaṭka.

Siddhasantānasopānapadhati, p. 91, by Yaśorāja, who has the title of Bāla Vāgīśvara, belongs to Śrīmata, i.e. Kuvjikāmata of the western school. The manuscript was copied in La Saṁ 184, i.e. A.D. 1800. The father of Yaśorāja was Gopa. It is complete in 18 paṭalas.

Pārameśvara mata Tantra, p. 46, consists of 93 leaves of which 8 are missing. It runs from the 24th paṭala to the 89th paṭala, and appears to be the second volume of the original work. It is written in old Newari and therefore must belong either to the 11th or to the 12th century. Prof. Bendall in page 27 of his Cam. Cat. mentions a Pārameśvaramata Tantra written in transitional Gupta character and dated A.D. 859. It contains 62 leaves only, but they are the remnants of a very large work, one of its leaves being numbered 193. Only two of its paṭalas are numbered, viz. 41st and the 42nd. The Professor is fortunate however in having the last leaf, bringing the work to an end. My

manuscript, however, has the first leaf of the second volume. It gives in the form of a question, the subjects treated of in that volume. In the very first verse it appeals to tradition. It asks about the creation of "Meru" and its purification, of Santāna, the six Kulāmnāyas, six Nyāsas and of the great and mystic Union. It asks about the following deities:—

Vāgīśvarī, Mahāmāyā, Cāmundā Kulanāyikā, Mr̥tyuñ-jayā, Mahākālī Śrītulā, Tripura-bhairavī, Samaya-vidyā, Kulā-kārā, Siddhamārtandabhairavī, Mahāsāmodbhavi, Nityā, Kṛṣṇāṅgī, Muktidā, Kulamālā.

Māyā is a secret Śakti, Janārdana is an adept in her worship. Vāgīśvarī is the highest Śakti. Sarasvatī is a great Śakti given to Ṣaṇmukha. Through the favour of this Śakti, Makaradhvaja is so successful (formidable). There are other Vidyās too, Vajraprasārikā, Brahma-vidyā, Sañjīvanī-vidyā and Kālī-vidyā. The growth of the embryo, the birth of a son, the use of poison and its antidote, working of miracles also come within the purview of this tantra.

There is another manuscript of this work mentioned in page 115 of this catalogue, which comes up to the end of the 17th paṭala. It does not belong to the Durbar Library, but to a private owner, Aśvinikumāra Rājopādhyāya, a descendant of the Gurus of the Newar Rājās of Bhāt-gāo, replaced by the present Gurkha dynasty.

*Brahma Yāmala*, pp. 60-62, is a manuscript in good preservation, though it was written so far back as A.D. 1052. The word Yāmala is derived from the word Yamala, which means union, so the various yāmalas seem to be designed to inculcate the worship of united deities, such as Brahmā and Sarasvatī; Viṣṇu and Lakṣmī; and Śiva and Tārā, etc.

*Rudra Yāmala Tantra*, p. 126, is an interlocution between Bhairavī and Bhairava. Here Bhairava is the interrogator and Bhairavī answers his questions. The present work is a supplement to other yāmalas of which the following are mentioned: Śrī Yāmala, Viṣṇu Yāmala, Śakti Yāmala, and Brahma Yāmala.

There is another Rudra Yāmala tantra in p. 124, which deals with one section of that tantra only, viz. Trikūṭārahasya.

Vijñāna Bhairavam, Rudra Yāmaliya, p. 123, is a short work taken from the Rudra Yāmala Tantra treating of Jñāna; articulate sounds, its nine divisions, etc.

*Piṅgalāmata*, p. 69, is an interlocution between Piṅgalā and Bhairava. It defines Āgama as that from which all orders proceed, they issue from the mouth of Śiva, and are transmitted through tradition in versified form. It defines Śāstra as that which rules or saves. Jñāna is that which leads (guides) and Tantra is that which spreads over (i.e. popularise) and saves.

*Mahāguhya Tantra*, p. 70, seems to inculcate the secret worship of Guhya Kālī, who has a famous shrine in Nepal. The whole tantra is of a mystic nature and is said to extend to 12,000 slokas, but the most mystic portion of the mystic tantra extends over 1300 slokas, which is the extent of the present work.

*Vāmakeśvara Tantra* begins “Ganeśa-Graha-Nakṣatra etc.” [ *Vide* p. 22]. A ṭippanī on this tantra is to be found in p. 75. Unlike other original tantras, Vāmakeśvara begins with a Maṅgalācaraṇa, and the commentator tries to explain this fact by saying that a disciple or a disciples’ disciple of the Devī desirous of bringing down the tantra on earth, makes the Maṅgalācaraṇa, so here is a tantra not brought down by one of the Nāthas. The commentator makes his obiesance to the energy of the Mantras of Tripurā Sundarī, full of amorous sentiments.

*Brahma Saṁhitā*, p. 75, is a Vaiṣṇava Tantra. Like all Vaiṣṇava works it was current in Southern India; and it was brought to Bengal by Caitanya in the beginning of the 15th century. The present manuscript however is written in Newari character and dated A.D. 1195. Though the work is said to be an interlocution between Brahmā and Nārada, in the beginning it is an interlocution between Kapiñjala and Nārada. The chapters are called adhyāyas and not paṭalas.

The work is also known as *Viṣṇurahasya* or the secrets of the worship of Viṣṇu. It speaks of many *vratas* which are still current in India, and at the end it speaks of dedicating temples and consecrating images.

*Kramadīpikā*, p. 79, is also a Vaiṣṇava Tantra. It is a compilation by Keśavācārya, written for the benefit of all the four castes in all the four stages of life. It gives the process of worshipping Kṛṣṇa.

*Kriyākālaguṇāṭṭara*, p. 85, was copied in A.D. 1184 at Dhavalasrota, modern Dhankhel to the east of Kātmundu, which was then the capital of a feudatory Chief of Nepal. The work is an interlocution between Kārtikēya and Śiva. It treats of snakes, snake-charms, snake-poisoning and its cure; malignant influence of planets; Yakṣas; Piśācas; Śākinis; troubles visiting children; removal of sterility of women; scorpions and other venomous worms and insects. It also treats of various kinds of fever, and prescribes cures by mantras.

*Kiraṇa Tantra*, p. 99, is the oldest dated manuscript in this catalogue. It was copied in A.D. 924. The character is older than the oldest Newari. It belonged to an inhabitant of Bhātḡāo, who was a Bhaṭṭapandita and whose name was Udayapāla Soma. It is an original tantra, being an interlocution between Garuḍa and Bhagavān. The manuscript has a table of contents which has been copied so far as was possible from such an old and effaced manuscript. From this table it is apparent that this tantra attempted not only to traverse the grounds of other tantras, but also to regulate completely the lives of its votaries; for instance, it treats of purity and impurity, of expiation, of the regulation of diet, of seats (*Āsana*) and of the consecration of temples and images. It is, however, not a Vaiṣṇava tantra as it might appear from the interlocutors. Two entire chapters (10th and 11th) have been copied. The tenth chapter treats of the different forms assumed by Śiva; and the knowledge (which in reality is one) of Him, who is above the highest subtlety, becomes

tenfold by the meditation of the ten forms of Śiva in union with Śivā; and the tenfold knowledge is known as:—

- |               |                 |
|---------------|-----------------|
| (1) Kāmika.   | (6) Kīrtita.    |
| (2) Yogaja.   | (7) Sūkṣma.     |
| (8) Avacinta. | (8) Sahasrākṣa. |
| (4) Kāraṇa.   | (9) Suprabha.   |
| (5) Arcita    | (10) Aṃṣumān.   |

And the Śivas corresponding to the above tenfold knowledge are:—

- |                    |                      |
|--------------------|----------------------|
| (1) Trikāḷoddhāra. | (6) Hutāśana.        |
| (2) Bhasmaprabhu.  | (7) Prabhañjana.     |
| (3) Gopati.        | (8) Kāla.            |
| (4) Prajāpati.     | (9) Śaśī.            |
| (5) Acyuta.        | (10) Ravi (the sun). |

The work mentions eighteen Rudras and eighteen cults corresponding to them. The eighteen cults are:—

- |                     |                        |
|---------------------|------------------------|
| (1) Pārameśa.       | (10) Sarvātmabhadra.   |
| (2) Śrīrūpabhāṣita. | (11) Nidhana.          |
| (3) Niśvāsa.        | (12) Virasa.           |
| (4) Śūliprokta.     | (13) Raurava.          |
| (5) Mukhavimba.     | (14) Mārkuṭā (Mukutā). |
| (6) Vindusiddhi.    | (15) Kiraṇa            |
| (7) Santāna.        | (16) Lalita.           |
| (8) Siṃhasaumya.    | (17) Āgneya.           |
| (9) Candrahāsa.     | (18) Śiva.             |

From the above eighteen, eighteen Rudras were conceived:—

- |                      |                            |
|----------------------|----------------------------|
| (1) Parameśvara (?)  | (10) Vīrabhadraṇa.         |
| (2) Uśanāmuni.       | (11) Padmasambhava.        |
| (3) Śaivasambhava.   | (12) Prajñāpālakhageśvara. |
| (4) Munisattama (?)  | (13) Nandikeśvar.          |
| (5) Dadhīci.         | (14) Mahādeva.             |
| (6) Caṇḍa asuragaṇa. | (15) Sarvartukamuni.       |
| (7) Sāṃsayāpara (?)  | (16) Rudrabhairava.        |
| (8) Nṛsiṃha.         | (17) Hutabhakṣaṇa.         |
| (9) Purohita.        | (18) Saurabheda (?)        |

The eleventh chapter says that jñāna (knowledge) is one. It is the Nāda (inarticulate sound). It is laukika (physical) and supreme. It remains in the throat of Śiva in the form of 'Om.' It is the Lord, it is the Veda, it is the supreme Brahma. It is said to be the abode of Syllabic mantras, when it becomes articulate, it is Vāk (speech or logos). It is divided into nine parts: the vowels, the five sets of consonants, the semi-vowels, the sibilants and kṣa. These are fifty in number, and the force or energy of knowledge. They are called mātṛkās or mothers; they include numerical digits (one, two, three, etc.) They pervade the whole literature, philosophy, poetry and history. They are called servants because they serve Śiva under various names (in the form of mantras). They form both Sanskrit and the Vernaculars. From them are formed the Vīja mantras, Piṇḍas, Kalās, Kūṭas and Varṇa mantras.

*Tattvasadbhāva Tantra*, p. 113, is an interlocution between Bhairava and Devī and is one of the very few works of the Dakṣiṇāmṇāya.

*Meru Tantra*, p. 115, belongs to Aśvinikumāra Rājopādhyāya. It is an old palm-leaf manuscript written in Nāgara character. It is a short work, running from 91B to 127A. In the colophon it is described as Yoginī Dāmara and treats of asterisms.

*Dattātreya Tantra*, p. 117, is a treatise on magic and Black Art. The interlocutors are Dattātreya and Īśvara. It mentions the following tantras, viz.:—Dāmara, Ūrdhvasāmādi-Tantra, Kālacandīśvara, Rādhā Tantra, Ucchiṣṭa, Dhārā Tantra and Amṛteśvara.

*Kālānala Tantra*, p. 117, is an interlocution between Nārada and Nīllohita.

*Bhūtadāmara Tantra*, p. 119, is a work on magic and mystic charms. Unmatta Bhairavī asks Unmatta Bhairava who is a "Krodha Bhairava," and how to help those who are sinners, criminals, liars and characterless. One of the siddhis is the attainment of heaps of Mahāpātakas (sins). The know-

ledge of this tantra should not be imparted to idlers, wicked people, devoid of all devotion to their gurus.

*Ākāśa Bhairava Kalpa*, p. 120, is an interlocution between Umā and Mahesvara, and treats of magic, Black Art as well of Sarvapakṣirājpūjā and the worship of seven Mātṛkās. The work is divided into 38 adhyāyas.

*Vīra Tantra*, p. 125, is an interlocution between Brahmā and Viṣṇu, and treats of the worship of Chinnamastā, one of the ten Mahāvidyās.

*Karmasāra Mahātantra*, p. 127, is a compilation by Mukhyaka, son of Śrīkaṇṭha. The name is variously spelt. Muñjaka is another form; see p. lxiv of the preface to my Nepal Catalogue (1905). Some of the verses are common to this work, and to another by the same author entitled Nityāhnikatilaka. That work treats of the daily duties of a Tāntrika worshipper, but this of Karma (rituals) generally and according to it Śiva is the highest Principle. The work belongs to the Paścimāmnāya or the Western School.

*Kulārṇava Tantra*, p. 133, seems to belong to the Ūrdhvāmnāya School. It is complete in 17 ullāsas and treats of sundry Tāntrika rites, specially of the worship of Vaṭuka.

*Tripurasundarīśahasranāmastotra*, *Vāmakeśvar Tantrikṛta*, p. 134. The Vāmakeśvar Tantra is an interlocution between Mahādeva and Kārtikeya; the present work is a part of that tantra. It enumerates the thousand names of Tripurasundarī in imitation of the Viṣṇu Saahasranāma in the Mahābhārata.

*Mantrarahasya Nārāyaṇīya*, p. 135, treats of yantras (diagrams) and mantras, in imitation of Vaidika mantras; it gives the Ṛṣi, chaṇḍa, Devatā and Viniyoga of all mantras, also adds the Vīja, Śakti and Kilakas too.

*Ṣoḍaśa Nityā Tantra*, p. 148, is an interlocution between Ganeśa and Śiva. It is complete in 36 adhyāyas of 100 śloka each. These 3,600 śloka with the colophons and the names of the interlocutors amount to four thousand śloka, which is the present extent of the work. In one of the open-



ing verses, it defines the word Kādi. Because the word Kālī begins with “Ka” क, therefore all tantras which have Kali for their deity are known as Kādimata.

The following are the sixteen Nityās :—

- (1) Nityā (3rd chapter).
- (2) Lalitā (4th and 5th chapters).
- (3) Kāmeśvarī (7th chapter).
- (4) Bhagamālinī (8th chapter).
- (5) Nityaklinnā (9th chapter).
- (6) Bheruṇḍā (10th chapter).
- (7) Vajreśvarī (11th chapter).
- (8) Dūtī (13th chapter).
- (9) Tvaritā (14th chapter).
- (10) Kulasundarī (15th chapter).
- (11) Nityānityā (16th chapter).
- (12) Nilapatākā (17th chapter).
- (13) Vijayā (18th chapter).
- (14) Citrā (21st chapter).
- (15) Kurukullā (22nd chapter).
- (16) Vārāhī (23rd chapter).

*Matasura Tantra*, p. 74, is complete in 28 paṭalas, and in p. 154, complete in 19 paṭalas. Both seem to be different recensions of the same work. A third and a shorter recension has been described in my Nepal Catalogue of 1905 (p. 222). All these works belong to the Western School of Tāntrikism, and relate to the worship of Kuvjikā. In the recension of 17 paṭalas, there appear two obscure names, one in the first verse Yoganātha, and the other in the last verse Ādhyānātha.

*Sammohana Tantra*, p. 183, is an interlocution between Akṣobhya and Mahogratarā. In this work they are taken as Śiva and Devī; this is however very doubtful. Akṣobhya is one of the Dhyānī Buddhas and Tārā is his consort. How they came to be regarded as Śiva and Śakti is a problem for future scholars to solve. The work deals with the destruction of evil spirits by the charms of mystic mantras. It is

complete in 10 paṭalas and is called here Dvitiya Khaṇḍa, implying thereby that there are other Khaṇḍas too. [See Hpr. I. 400].

*Kālīkulakramārccana*, by Vimalabodha, p. 185, treats of the worship of Kālī. The author makes obeisance to his gurus in the second verse; they are Viśvāmitra, Śiṣṭa, Śrīkaṇṭha, Kuṇḍaliśvara, Śrīkrodha, Mīnāṅka and Tālāṅka.

*Vārāhī Tantra*, p. 186, belongs to the Southern School. It is complete in 36 paṭalas. It is an interlocution between Guhyakālīkā and Caṇḍabhairava. It treats of the modes of worshipping Vārāhī, Mahākāla and others. There is another work bearing the same name, mentioned by Rājā Rājendra Lal Mitter in p. 237 of Vol. VI of his Notices. That is a much larger work and is complete in 50 paṭalas. While the present work appears to have been written in Nepal, Rājendra Lal's work appears to have been written in Eastern India. It appears to be rather modern, because it mentions such shrines as Vaidyanātha, Hīṅgalāj, and so on. Vārāhī (in this catalogue) manifested herself for killing Viḍāla Rākṣasa in the Satya Yuga.

*Śivatāṇḍava*, p. 188, with a commentary by Nilakaṇṭha, under the patronage of Anūpa Siṃha, Rājā of Bikaneer. (For a description of the commentary see Hpr. I. 360.) It is complete in 14 paṭalas. Anūpa Siṃha was a general under Aurangzeb and served him faithfully in his Deccan campaigns.

*Puraścaraṇacandrikā*, p. 190, by a disciple of Vibudhendrāśrama; the author's name seems to be Devendrāśram; see p. 72 Catalogus Catalogorum, vol. III.

*Parthivārccana Caḍāmaṇi*, p. 190, by Navamī Siṃha during the reign of Bhūpalendra in Nepal. [It was composed in A.D. 1715]. It gives the process of worshipping Śiva's phallic emblem made of earth according to the Vedas; according to the tantras; according to the Kaula Śāstras, and according to the Vāmācāra Śāstras.

*Pañca Rudrāprakāra-kathanam*, p. 210, is an interlocution

between Śatānanda and Nandī. This work is more Vaidika than Tāntrika. The Rudra mentioned here appears to be one of the Rudras of the Vedas, specially of the Yuyur Veda; but the whole is put in the form of a tantra.

*Puṣpamāhātmya*, p. 211, is a treatise on flowers appropriate to and favourites of different deities. This work applies to the following Tāntrika schools, viz.:—the Western, the Northern, the Southern and the Ūrddhva (upper school).

*Niṣamasāranirṇaya*, p. 216, by Ramāramaṇa Devaśarmā, is a Tantrika compilation on the worship of Kālī.

*Hāravali Tantra*, p. 216, is an interlocution between Īśvara and Devī. It is complete in 15 paṭalas. The principal deities mentioned are:—Mahāmāyā and Mātṛkā.

*Puṣparatnākara Tantra*, p. 222, is by Navamī Siṃha, during the reign of Bhāskarendra of Nepal. It treats of the flowers appropriate to and favourite of different deities (both Tāntrika and non-Tāntrika), viz.:—Gaṇeśa, Śiva, Viṣṇu, Āditya, the Grahas, the Piṭṛs, Bhavānī, Gāyatrī and Sarasvatī—the deities of the Southern, Northern, Western and the upper and lower schools.

*Ṣaṭkrama*, p. 18, is taken from Uddīśa works and treats not only of the six cruel rites (of the tāntrikas), but also of Agnistambhana (quenching or preventing fire), Jalastambhana subsiding water or flood, of curing diseases, of walking over water, of dyeing hair, of causing abortion, of restorative drugs, of attaining kingdom, etc.

*Jñāna Dīpaka*, p. 15, or, in full, Jñānadīpavimarṣiṇī, by Vidyānanda Nātha, is a Tāntrika compilation on the worship of Tripurasundarī. It is complete in 25 paṭalas. It speaks of six *Darśanas* and the mantras for worshipping them. The Darśanas are Bauddha Darśana, Vaidika Darśana, Śiva Darśana, Saura Darśana, Nārāyaṇa Darśana, and Śākta Darśana. The author Vidyānanda is credited with having a knowledge of all the six Āmnāyas of the Tāntrikas. He makes an obeisance to the Devī under the following appellations:—

- |                          |                 |
|--------------------------|-----------------|
| (1) Tripura Sundarī.     | (4) Jāmbukeyī.  |
| (2) Kālāpahārīṇī.        | (5) Kānamācīkā. |
| (3) Pratibhāpārameśvarī. | (6) Śāmbhavī.   |

The work is mainly based upon Vāmakeśvara Tantra.

### BRAHMANIC POETRY.

*Mahārāvaṇaradhā nāṭaka*, p. 25, by Jayaṭa, who flourished in the 14th century A.D. He wrote the drama at the request of Jaya Siṃha, who himself copied the present manuscript in the year A.D. 1337 during the reign of Jayārimalladeva. Jayārimalla was not actually a king, but a regent. The performance took place at Vyuṇmati, where there is a temple of Vyuṅgeśvara, at the request of the same Hari Siṃha who was the head of the Uttara Vihār.

*Gītāgopāla*, p. 39, by Caturbhujā, was written under the patronage of Siṃhadamana Rāy of Akbar's Court.

*Yaduramṣa Kāvya*, p. 220, by Kāśinātha, the son of Śaṃkara and Rohinī. It is a poem of the type of Bhaṭṭikāvya, written for imparting the knowledge of Sanskrit grammar.

*Madhumaṇḍana mahākāvya*, p. 226, by Vāla Kṛṣṇa. It treats of the adventures of the Boy-Kṛṣṇa. The manuscript is defective. The liberation of Yamalārjuna forms the subject of the 4th canto, and Vīraharṇa that of the eleventh.

### SMṚTI.

The oldest Smṛti work in this catalogue is entitled Yogīśvarasaṃgraha-Padmanābhasaṃgraha, pp. 19 and 90. The manuscript in p. 19 is dated 366th year of the Newar era, i.e. A.D. 1246. The compilation was made at Benares; the two parts by the two authors Yogīśvara and Padmanābha have been kept distinct. The quotations are, with a very few exceptions, from the Ṛṣis and the authors of Saṃhitās. Many works have been cited from, which are unknown at the present age, e.g. the smṛti of Śākaṭāyana, Kārṣṇājini

and such others. The joint work treats of the lunar days and of funeral rites, etc.

*Pūjāpradīpa*, by Mahāmahopādhyāya Govinda, p. 67, was written under the patronage of Bhavānanda, perhaps the founder of the Nadia family. Bhavānanda is described here as a poet and a conqueror. The author's father was Kēśava. His object was to write a non-sectarian work.

*Smṛtisāra*, pp. 87 and 181, by Harinātha, is an extensive compilation of Smṛti. The manuscript in p. 87 was copied in La. Saṃ 341, i.e. A.D. 1456. The present manuscript contains the Vyvahāra Khaṇḍa only. There is another manuscript of the same work in p. 115, dated La. Saṃ 377, i.e. A.D. 1491, during the reign of Rūpa Nārāyaṇa of Tirhut (see Notices of Sanskrit Manuscripts, Vol. V, pp. 232-33, where Rajā Rājendra Lāl Mitra describes two parts of the same work, one on Vivāda and the other on Ācāra). Harilāla on Ācāra seems to be a misprint for Harinātha. See also I.O. catalogue 1488.

*Vāstu Śāstra*, p. 88, is an original work in the form of a Tantra dealing with architecture, engineering devices (as town planning, building of palaces, etc.) as well as with such rites as house-warming, consecration of houses, etc.

*Vratapaddhati*, p. 91, by Rudradhara, copied in La. Saṃ 286.

*Tārthavidhi*, p. 95, by Vācaspati, treats of the rituals performed in holy places. Vācaspati makes obeisance to his guru Madhusūdana. It consults Kṛtyakalpadruma, Pārijāta, Rāṇaka and other authoritative works on the subject.

*Kṛtyakalpataraṇi*, *Srāddha Kāṇḍam*, p. 106, by Lakṣmīdhara, son of Hṛdayadhara. The manuscript is written in Nāgrī and dated in the Saṃvat era and not in Nepāl Saṃvat. The date is Saṃvat 1233, i.e. A.D. 1176. This is the oldest manuscript of Lakṣmīdhara's work as yet known.

*Dānavākyaṇḍali*, p. 116, by Caṇḍeśvara. The manuscript is dated La. Saṃ 139, which is apparently a misprint for 189, for Caṇḍeśvara flourished about 1800 A.D.

*Kāmyadīpadāna paddhati*, p. 141, by Premanidhi Śarmā with the title of Bhārakulapantha. The authorities consulted are:—Sadāśiva Saṁhitā, Uḍḍāmara, Yāmāla, Meru, etc.

*Nityaprayoga Ratnākara*, p. 141, by Premanidhi Śarmā, son of Umāpati and Guṇavatī, born in Kumāyuna. He lived in Benares. He was an ardent worshipper of Kārtta-vīrya. The work treats of the daily duties of a Brāhmaṇa.

*Caturvargacintāmaṇi*, *Parīṣeṣa Khanda*, p. 150, printed in the Bibl. Ind. series.

*Madanaratnapradīpa prāyaścittoddyota*, p. 178. Of the seven Uddyotas of this compilation by Madana Siṁha, the son of Śakti Siṁha, who attained political importance in the Province of Delhi in the fifteenth century, this is the second Uddyota that has come to light. See preface to my Nepal Catalogue, 1905, page xviii and 228.

*Prāyaścittaprakaraṇa*, p. 179, by Bhavadeva, with the title, Bāla Valabhī bhujāṅga. He is the same Bhavadeva, whose paddhati is the standard work of the Sāma Vedī Brāhmaṇas in Bengal. He was a minister to king Harivarma Deva, in the Coast country of Bengal, who flourished about the end of the tenth century. Bhavadeva's praśasti composed by Vācaspati Miśra is the text of an inscription in the temple of Ananta Vāsudeva at Bhuvaneśvara.

*Dāna-ratnākara*, p. 179, by Caṇḍeśvara, is a long work on religious gifts.

*Mahādāna Vinirṇaya*, p. 180, by Vācaspati.

*Pūrttadinakaroddyota*, p. 182, by Gāgā Bhaṭṭa, a contemporary of Śivāji. He wrote this work in the name of his father.

*Indradhvajotsava Varṇanam*, p. 191, by Śaktivallabha Bhaṭṭācārya, is a ritual, dealing with Indra yātrā, the principal Hindu ceremony of Nepal. For another work of the same author, see pp. 256 and 257 of my Nepal Catalogue, 1905.

*Samvatsara kṛtyaprakāśa*, pp. 192-96, by Bhāskara Bhaṭṭa, is a comprehensive compilation of the duties of a

Hindu during the course of a year. It gives a complete genealogy of the Madhukara Sāhi kings of Bundelkhand and also of the author himself.

*Vyavahārāloka*, by Gopāla Siddhāntavāgīsa Bhaṭṭācārya, p. 212, is a work on lawyer's law.

*Kṛtyamahārṇava*, p. 214, by Mahārājādhirāja Harinārāyaṇa, who belonged to the Brāhmaṇa Dynasty of Mithilā. This is complete in eight taraṅgas, viz.:—Kṛtya, (2) Ācāra, (3) Vicāra, (4) Vyavahāra, (5) Ādāna, (6) Śuddhi, (7) Śrāddha and (8) miscellaneous.

*Pitr̥bhakti taraṅginī*, p. 233, by Vācaspati Miśra of Mithilā, about the end of the fifteenth century, is a work on Śrāddha.

### MISCELLANEOUS.

*Viśvapradipe Saṅgītāloka*, p. 71, by Bhuvanānda Kavikaṇṭhābharṇa. It treats of Hindu music. Viśvapradiṇa professes to be an encyclopaedia of the eighteen Hindu Śāstras with all their ramifications. It was projected by Bhuvanānanda Kavikaṇṭhābharṇa, the son of Rāma Khān, who appears to have been Rāma Candra Khān, well known in Vaiṣṇava literature of Bengal as the persecutor of Haridāsa, a Muhammadan, who became afterwards a Vaiṣṇava and a follower of Caitanya. The ruins of the fortress of Rāmācandra is still pointed out a few miles to the north of Bangā in the district of Jessore. Bhuvanānanda compiled his great work under the patronage of a Mahomedan Sultan of Bengal, who conquered Benares, Oudh and Delhi and appears to be no other than Sher Shāh.

The volume of the encyclopaedia treating of astronomy and of astrology has been described by Dr. Eggelling in the India Office catalogue, page 1082. The present manuscript treats of Hindu music.

The writer mentions the following authorities on Hindu music:—

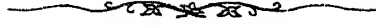






# PALMLEAF MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.



III. 350 B. शुक्रसप्ततिः ।  $11\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 108, pierced by a hole towards the left. Lines, 4 and 5 on a page. Extent in slokas, 1,500. Date N.S. 785=1665 A.D. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Correct.

The MS. is written on palmleaf up to 78th leaf, and up to the 40th tale. The rest has been restored on paper cut in the form of palmleaf, and the date refers to the restoration. There are 72 stories in this work, and they relate to female characters. The work has been noticed by Dr. Rajendralal, No. 1273.

III. 358 A. जयद्रथनामल ।  $12 \times 2$  inches. Folia, 393, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 6,000. Date? Character, Newári. Verse. Incorrect.

Jayadratha Yámala is said to be 24,000 slokas in extent. It is divided into four parts of 6,000. Each of these parts is called a Śaṭka, i.e., 6,000. The second Śaṭka has already been noticed in my previous Nepal catalogue. The present MS. contains the whole of the first Śaṭka. The date given at the end is unreliable, as it is written in a different ink and in a different and later hand. सम्बत् ८४७ कात्तिकशुक्लपूर्णिमासी followed by a sentence in Newári language. The last colophon runs thus—

इति भैरवस्तोत्रसि विद्यापीठे शिरश्छेदे श्री जयद्रथनामले महातन्त्रं चतु-  
विंशतिबाह्वे प्रथमषट्के श्रीकालसङ्कर्षण्यां विद्यासम्प्रदायषट्कुमाहात्म्यादिवर्णनं  
पञ्चाशत्तमः पटलः इति समाप्तम् श्रीजयद्रथनामले प्रथमषट्कमिति शुभम् ।

खट्वाम्बुश्रीकरज्ज्वलं चन्द्रलेखाविभूषितम्

यो विभर्ति जटाभारं नमस्तस्मै प्रिनाकिने ॥

The long string of epithets given in the colophon are not without their significance.

It begins— ॐ नमो शिवादिगुरुभ्यः श्री श्रीपरमशिवशक्तिश्रीश्रीनाथ  
अशेषपारंपर्यक्रमस्वगुरुपादाम्बूजं यावत् प्रणोमि ।

आक्रान्ता चन्द्रलेखा करहृततमसा सज्जटामखलेन  
मन्त्रग्रामोग्रसर्वाग्रहितगुणगणा गोविशालालिमाला ।  
वान्तश्चान्तप्रशान्तप्रभृतिगुणगणा वामवामेति वामा  
वामां वामेति वामं वितरतु विविधं सिद्धयोगेश्वरी वः ॥  
चन्द्रविम्बप्रतीकाशे हेमपाषाणमण्डितैः  
स्ववर्णिर्भरनाम्नोदकिन्नटङ्कसमाकुले

× × × × ×  
× × नाम्नाश्रमे वादरिके

विश्वतस्तपोधनावासैः शतैरलङ्कृतः

+ तस्यान्तरे + +  
+ + कालिकाशुद्धे

साहिष्यरक्तच्छटकर्हमाविले

+ + + +

वरप्रदाश्रित्य हिमाद्रिपुत्री

जयद्रथः सैन्यवदेशराजा

निकुम्भजः पद्मीलवीजजन्मा

महीगतं भोगमनित्यरूपम्

विविच्य राजं विपुलं विहाय

जगाम तं सिंहरयनिवासं

प्रालेयसानाववधारिताग्रम्

Jayadrathā, the husband of Duryodhana's sister, and the King of Sindh, renounced the world and settled at Vadarikāśrama in the Himalayas for the purpose of practising austerities. He propitiated the goddess Pārvatī, who introduced him to Siva. The interlocution between these three is the substance of the Tantra. The first question asked was the nature of Mukti (salvation), which was explained according to the Sāṅkhya system. But Siva said that the telling, on the rosary, the formula of Kālasaṁkarṣaṇi was the easiest and shortest way to salvation. The formula consists of 21 letters, and is as follows:—

ॐ नमः ऊर्ध्वमनेश्वर्यै शुद्धेश्वर्यै परे कापिलिनि स्वाहा ।

Then follows in leaf 35A an enumeration of those who attained success by means of this formula:—

अशाङ्कशेखर, कूटभैरव, आह्लादभैरव, क्रूरभैरव, शशिकान्ति, विरूपाक्ष, यमन्त्र, इन्द्रकराल, महाकपाल, महाकाल, भङ्गूर, फेत्कारौ, महाफेत्कारौ, शिखाभैरव, विनाशिख, मार्तण्डभैरव ।

एते वीराः समाख्याता कलसंख्यानमाश्रिता  
रमन्तः स्वजमालायां सपत्नीका महावलाः

Then follow the names of their wives :—

कङ्कालिनी, महाकुष्मा, दुङ्कारिणी, फट्कारिणी, वषट्कारा, स्वाहा, स्वधा,  
अमृतानन्दा, मोहनी स्तम्भनी, इन्दिरा, कादम्बरी, विशाला, कालरात्री, महावला,  
अमृतानन्दी ।

In leaf 87A Mahādeva declares that the following are the emanations from himself :—

एकादश सदा, द्वादश आदित्या, अष्टौ वसवः, सनकाद्या ऋषयः ।

In leaf 60B Śiva describes the Svādhiṣṭhāna Sthāna.

In leaf 66B he describes the sons of Priyabala.

102B. He says—

प्राणापानसमानानम् उदानव्यानसंज्ञिनाम्  
पञ्चानाम् कीषः सरताम् भेदानां पञ्चकस्थितिः

103A. The following are the Siddhas :—

अज्ञेशानन्त श्रीकण्ठस्थानवो भूतसर्वगा ।

मीमांसका हृता ह्येते वीरा वेदविदां वरा ॥

168B. The mode of the formation of altars and places of sacrifice

170A. मध्ये सद्देविका कार्या द्वादशाष्टाङ्गुलायवा

In 318B. अथोच्यते सुविस्तीर्णं सिद्धयोगेश्वरीमतम्  
नानकल्पगणाकीर्णं योगिनीसिद्धसेवितम्  
पराख्यमसरन्द्रेण भीष्मेन च परापरम्  
अवतारितुं तथा तन्त्रम् अपरं सिद्धयोगिनः  
मालाधरेण मालिन्य मन्नाद्यौर्यं (?) करालिनः  
खेचरी विजयं वापि गजकर्णेन कीर्तितम्  
महाशङ्खं महातन्त्रं कथितं शङ्खधारिणः  
फेत्कारिकाक्षरो मर्त्तं फेत्कारेणावतारितम्  
विद्याधिपतिनाम्ना च विद्यालक्षमुदाहृतम्  
विद्याप्रसूतिमङ्गञ्च विद्योत्सेकेन प्रकाशितम्  
सीताघोरमघोरेण वक्ताघोरेश्वरीभवेत्  
घोरेश्वरेण विक्षुप्तं कृष्णकङ्कीटचक्षुषा  
कृष्णघोरेश्वरी प्रोक्ता विदिता भैरवेच्छया

पीताघोरी महामाया पद्मरुद्रेन कीर्तिता  
संहितात्रयमन्माया भद्रकाली करङ्किनी  
निरञ्जनेच्छाज्ञाताष्कैः त्रिभिः रुद्रैः प्रकाशिता

× × × × ×

सिद्धयोगेश्वरीतन्त्रं श्रीकण्ठेनावतारितम् ।

विद्याच्छापि मया ज्ञातम् मया तुभ्यं प्रकाशितम् ॥

III. 358B. विराटपर्व । 12×2 inches. Folia, 96. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 2,400. Character, Newāri. Dated गतनेपालिकाब्देगुज्जराशङ्किते । in N.S. 628 = 1508 A.D. Appearance, old. Incorrect.

The MS. ends with the 67th chapter. Post-colophon statement.

समाप्तमिदं विराटपर्वं नाम चतुर्थः पर्वं समाप्तम् । अतः परं उद्योगनाम पर्वं भविष्यति । यस्याद्यः श्लोकः (quotes the Śloka).

गत नेपालिकाब्देसु गुज्जराशङ्किते ।

साधवे घवले पञ्चातिथे याते दिने रवौ ॥

चतुर्थं भारतं पर्वं सारसिंहस्य सूनुना ।

लिखितं विष्णुसिंहेन स्वार्थः धर्मार्थमोक्षदम् ॥ शुभं भवान्यै नमः ।

III 359A. भगवत्याः खेदाया यथाशब्दतन्त्रराजः । 21×2 inches. Folia, 56. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1,800. Character, Old Newāri. Date N.S. 149=1029 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमस्तस्मै स्वस्वपाणये ॥

अथातो भगवतः विपुलप्रभासं नाम नगरे विहरति स्म ॥ इहता देव-  
नागयक्षराक्षसासुरगणसङ्किन्नरमण्डो(र)नैः मनुष्यामनुजैः सहता रिषिभिः  
सहता सत्त्वनिकायसमागते महाधर्मदेवनाकयामकार्षीत् ॥ अथ खलु  
तत्र पर्वदमर्थे विजयप्रभासो नाम खेष्ट्रौ धनकनकसमुद्रया(ता)बद्धे-  
अवणप्रतिस्पर्द्धविदेहीसङ्गतः सहानुपासकः आदुः कल्याणाश्रय स च  
राजचक्रप्रद्योतिनोपद्रुत वधको ज्ञप्तः समीतस्तत्रा भगवत स्वाकाय (?)  
मुपागतः । अथ विजयप्रभासः खेष्ट्रौः उपासकाः उत्थायासनात्  
भगवतः पुरतः कण्ठकण्ठं परिदेवमाणः प्यरुद्रेवमाह भगवन् सम  
राजरोषाभिभूतः बधकेभ्य आज्ञाप्त तेनाहं जीवितहेतोरत्नीवः भयामि ।  
कथं मया भगवन् कर्तव्यं कथं प्रतिपत्तव्यम् । भगवन् सम त्राणो  
भवस्व परायणा । अथ खलु साक्यमुनिर्भगवान् विजयप्रभासं समा-

श्वाख महारश्मयः ऊर्णाकोषात् विनिर्गताः त्रि प्रदक्षिणीकृत्य भगवतो  
मुखद्वारे प्रविष्टः समनन्तरप्रविष्टाश्च भगवत ललाटाद्दुकं यया मुक्तफलं  
क्षवितुमागच्छः भगवान् दक्षिणं पाणि प्रसार्य ललाटां परिमार्ज  
धरणितलं ताड्यं समनन्तरं ताडितम् ।

Colophon

... विद्युज्जालाकराली स्वेदाम्बुजं महाराक्षसीसूत्रान्तः समाप्तः ।

... ... महामण्डलपटलः तृतीयः ।

... समयपटलचतुर्थम् ।

... ... आर्यस्वेदाम्बुजभट्टारिकाया साधनपटलः समाप्तमिति ।

... भगवत्या विद्युज्जालाकराली आर्यस्वेदाम्बुजमहाराक्षसीप्रथम-  
मण्डलं समाप्तः ।

... त्रयकुलामान्यवृद्धनेत्री साक्यमुनिः चतुर्भङ्गाख्यं विद्यातमे महा-  
मन्त्रविद्युज्जालाकरालीस्वेदाम्बुजमहाराक्षसी चतुर्थ आक्षेपपटल  
परिसमाप्तः ।

... सान्तिचक्र समाप्तः ।

... पौष्टिकभावनचक्रं परिसमाप्तः ।

... महामन्त्रं च अङ्कुशसाधनविधि परिसमाप्तः ।

End.

यदिनाकर्षयति मूलमुद्रावद्वाहस्ततलस्पर्शयेत् तत्तत्क्षणादागच्छति तमा-  
कर्षता भवति । गुह्येन यत्तिणीकर्म कर्त्तव्यः । यदि प्रकाशयति  
यत्तिणीपरागुणुखायास्यते मन्त्रधरः ॥ विद्युज्जालाकरालीस्वेदाम्बुज  
महाराक्षस्यमेतोत्कटमहामण्डले चतुर्यक्षिण्या कल्पसप्तः ॥

Colophon.

भगवत्या स्वेदाया यथालब्धतन्त्रराजः समाप्तः ।

Post-colophon statement.

संवत् असौ आवण शुक्लद्वितीयाय महाराजाधिराजपर-  
मेश्वर श्रीलक्ष्मीकामदेवपरमेश्वरस्य विजयराज ॥ श्रीगङ्गाकूटालाङ्गाधि-  
वासिनः, कुरणाकरदत्तस्य पुस्तकोज्यं लिखितमिति ग्रन्थप्रमाणस्य  
अष्टवर्ताधिक सहस्रमेकम् ॥

The MS. was copied in N.S. 149=1029 A.D., when Lakṣmikāmadeva  
was reigning in Nepal. Prof. Bendal places this king's reign between  
135 and 169 N.S.

The name of the work is not clear. The colophon makes it—

स्वेदाया यथालब्धतन्त्रराज ।

At the top of the book it is—

भगवती स्वेदाम्बुजतन्त्रराज ।

The work has its origin in the perspiration of Buddha. Drops of perspiration thrown on earth by Buddha produced a Rākṣaṣī, bristling with the rays of lightning. By her means and by incantations Buddha saved the banker Bijayaprabhāsa from the ire of Caṇḍa Pradyotana. The book appears to have been composed by one who was perfectly innocent of Sanskrit Grammar, but who was a staunch follower of the Manta-yāna School of Buddhism.

III. 359B. उष्णीषविजयधारणी । 18×2 inches. Folia, 5. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 120. Character, Old Newari and Transition Gupta. Date N.S. 88 = 968 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning ॐ नमो बुद्धाय नमो भगवते सर्वत्रैलोक्यप्रतिविशिष्टाय बुद्धाय भगवते नमः । तद्यथा तं शोधय शोधय परिशोधय विशोधय असम-समन्तावभासस्य रणागति गगनस्वभावविशुद्धे अभिषिञ्चन्तु मां । श्रीबोधिगुप्तस्य सर्वतथागता सुगतः वरः वचनामृताभिषेकैः महा-मुद्रामन्त्रपदैः । आह्वर आह्वर आयुसंधरेणी शोधय विशोधय विशो-धय गगनस्वभावे उष्णीषविजयपरिशुद्धे सहस्ररस्मिसञ्जौदिति सर्व-तथागतावलोकिनी सर्वतथागतमाषट्पारमितापरिपूरिणी दशभूमि-प्रतिष्ठिते सर्वतथागतहृदयाधिष्ठानाधिष्ठिते मुद्रे मुद्रे महामुद्रे वज्र-कायसंहननपरिशुद्धसर्वकर्मविवरणविशुद्धप्रतिनिवर्त्तयायुर्विशुद्धे सम-याधिष्ठानाधिष्ठिते तं मुनि मुनि महामुनि विमुनि विमुनि महा-विमुनि मति मति महामति समति समति महासमति सुमति तथो-ता भूतकोटिपरिशुद्धे विस्फुट बुद्धिशुद्धे हे हे जये जये विजय विजय स्मर स्मर स्मर स्मर स्मरय स्मरय सर्वबुद्धमाधिष्ठानाधिष्ठिते शुद्धे शुद्धे वज्रे वज्रे महावज्रे सुवज्रे वज्रगर्भे वज्रसम्भवे जयगर्भे विजयगर्भे वज्रे वज्रसम्भवे तु मम बोधिगुप्तस्य शरीरं सर्वसत्त्वानां च काय परिशुद्धे च भवतु मे सदासर्वगतपरिशुद्धिश्च तथागतसमाश्च । साधिष्ठिते सर्वतथागतस्य मां श्रीबोधिगुप्तस्य समाश्वासयन्तु बुध्य बुध्य सिध्य सिध्य बोधय बोधय विबोधय विबोधय मोचय मोचय विमोचय विमोचय शोधय शोधय विशोधय विशोधय समन्तात् मोचय मोचय समस्तरस्मिपरिशुद्धे सर्वतथागतहृदयाधिष्ठानाधि-ष्ठिते महामुद्रे महामन्त्रपदै स्वाहा ॥

End. अथ भगवान् सुवर्णवाहं प्रसार्य सुप्रतिष्ठितं देवपुत्रं समाश्वास्य धर्मदेशनामकरोत् यावत् बुद्धत्वे तं व्याकृतवानिति ।

Colophon. सर्वगतपरिशोधनी उष्णीषविजयनामधारणी समाप्ता ।

Post-colophon statement. देय धर्म्मार्ज्यं प्रवरमहायानयायिनः परमाचार्य बोधि-

गुप्तस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु मातापितृगुरुपाध्याय पूर्व्वं गमं कृत्वा सकल-  
सत्त्वराशेरनुत्तरज्ञानवाप्तये इति ये धन्ना से ...

संवत् ८८ वैशाख शुक्ल पञ्चम्यां लिखितमिति ।

This MS. begins at the 52nd leaf of a bundle, which also contains a complete MS. of the Ārya Kāraṇḍavyūha. The donor of the MS. is Bodhigupta. His name also appears in the Dhāraṇī itself. Hence it seems that the incantation of the Dhāraṇī was used in his favour. The first part of the work contains the Dhāraṇī, and the other part contains the process of using the Dhāraṇī and its laudations.

III. 359C. चतुष्पीठनिबन्धः । 22×2 inches. Folia, 10—53, with two leaves without page marks and another in a different hand marked 2 in letter numerals. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 2,000. Character, Old Newari. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

The MS. is defective both in the beginning and in the end. From the colophons of chapters the name has been ascertained to be Catuspiṭha nibandha. See leaves 18 and 32. Of the four piṭhas, the names of three only are available from this defective MS., namely, Ātmapiṭha, Yogapiṭha, and Parapiṭha. The Yogāmbara Sādhana Tantra of the Buddhists speaks of a Chatuspiṭha Tantra in the second verse as चतुः-  
पीठोत्पत्तिविधिना श्रियाध्ययनया मया । सुखं साधनं संचिप्तं उदारार्चनमुच्यते ।

The present MS. does not seem to be the original Chatuspiṭha Tantra, but either a commentary or a liturgy on it. Thus—

इति प्रकरणे आत्मपीठ इति वाय्यादितत्त्वस्य आत्मैव स्वशरीरमेव पीठं आसनं  
आधारः इत्युक्तक्रमेण वायवादितत्त्वं प्रक्रियते प्रस्तूयते अनेन वेति आत्मपीठं आत्म  
पीठमेव इति आत्मपीठे चतुष्पीठनिबन्धे प्रथमः पटलः । इदानीं कालज्ञानतद्द्वन्द्वनादि  
पटलमाह । भगवन् श्रोतुमिच्छामि ज्ञानतत्त्वं विषाय (?) हरणादिकं वयं चिह्नमिदं  
अङ्ग । इति श्रुत्युचिह्नं । कथं तत्त्वं समाश्रितमिति । मन्त्रतत्त्वम् । शृणु वज्र महाराज  
अङ्गचिह्नस्य दर्शितम् । निम्नार्णादिकार्यं राजत इति राज । वज्र अक्षोभ्यत्रा महाराज  
यस्यासौ वज्रमहाराज संबोध्यते । अङ्गं चिह्नं दर्शयितव्यम् । अनन्तरं शृणु सृष्टुकालमिव  
स्थितमिति । सृष्टुकालानिततं ज्ञायत इति भावः । चिह्नमाह श्वासा इत्यादि ।

There is, however, one solitary leaf in a dilapidated copy of Aṣṭa Sāhasrikā with the following colophon—

चतुष्पीठसाधनसंक्षेपः समाप्त इति । संवत् १६५ आश्विन शुक्लदशम्यां शुक्ल दिने  
राज्ये श्रीभाष्करदेवस्य श्रीगुणकामदेवकारितः श्रीपद्मचक्रमहाविहारे स्थित आक्यभिक्षु-  
कुमारचन्द्रेण लिखितमिति । मातापितागुरोपाध्यायकल्याणमित्रसर्वसत्त्वमनुत्तराज्ञान-



फलप्राप्तये इति । श्रीगाङ्गुलङ्गे कुलपुत्रः । (The word गाङ्गुलाङ्ग is a Newāri word, meaning "real.")

Leaf 8A of III 359 C. विसर्जयेत् तदनुपूर्वोक्तबलिविधानविधिमण्डलचक्रञ्च कृत्वा समस्तयथोक्त मुद्रामन्त्रैः बलिं दद्यात् औं कुम् कुम् महाबलिं हुं स्वाहेति । इक्षु-  
द्वयं प्रसार्य मध्यङ्गुष्ठयं चालयित्वा - होमकालबलिमत्तमुद्राहुताशनहोमबेलायां वङ्गि-  
परित्तणम् । यदि दुर्निमित्तं सूचयति तदा वज्र चक्षुं हुं स्वाहेति । यत्र प्रदेशे दुर्निमित्तं  
तत्र अष्टोत्तरशतं धृतिं (?) होमयेत् द्रव्यादप्रशमोदकेन त्रिष्वभ्युत्तणम् पूर्वोक्तेन होम-  
यित्वा मूलदेवताहोमः कार्यः पुर्वोक्तक्रमेणैव । आसेन आकृत्य स्वदेहे स्थापयित्वा  
विसर्ज्य समुत्तिष्ठेदिति होमविधिः । यागविधान × × ते विधानविततं नानावस्त्र-  
प्रलखितं कृत्वा सितसुगन्धेन चतुरस्रं मण्डलकं कुर्यात् । सितद्रव्येन कलसात् । मध्य-  
भाण्डज्वलित्य तौरोदकसुगन्धेन पूरयित्वा पल्लवादिना मण्डयित्वा दृष्टिपत्ररूप-  
कालक्तकाङ्गं दत्त्वा हुं हुं सुं चुं पुं हुं स्वां न्त्रां न्त्रां च्वां इति प्रणवादिस्वाहा स्तेन  
प्रत्येकं अष्टोत्तरवारं जपत्वा यथास्थाने अष्टकलसान् स्थापयेत् । मध्ये च दृष्टत् भाण्डं  
स्थापयित्वा पूर्वोक्तक्रमेण आत्मयोगसमस्तं निवर्त्तय आत्मानं पूजयित्वा ततो वाच्ची-  
समारमेत तं कमलामे स्वाहेति पद्माकारेण करपुटं विकाशयेत् । तं मध्यभाण्डपद्मं  
पश्येत् । सचन्द्रमण्डलः । श्वेतकृत्रसंपन्नं । तत्र हुंकारेण वज्रहुङ्काराधिष्ठितं तेन ज्ञान-  
भाविनीं भावयेत् । द्विभुजधवलवर्णां सत्त्वपर्यङ्केण प्रतिष्ठां वज्रं दण्डज्व वाम  
दक्षिणयोर्भावयेत् । तत् पुर्वतो वज्री उत्तरे घोरी, पश्चिमे वेताली ; दक्षिणे चण्डाली ।  
ईशान्यां सिंहिनौ आग्नेयां व्याघ्री । वायव्यां चक्रकी, पूर्वोक्तविज्ञाभरणा ध्यातव्या ।  
येषाञ्च मुद्रामण्डलमयं कार्यः । तं समये तिष्ठ हुं फट् । वज्रवन्धं कृत्वा तर्जनीद्वयं  
प्रसार्य चक्रञ्च ग्रन्थिं कृत्वा समर्थं दर्शयेत् । पूर्ववत् पूजयेत् औं हुं स्वाहा वज्रमुष्टि-  
द्वयं कृत्वा वामं हृदये दक्षिणं मूर्ध्ने स्थापयेदिति मूलमुद्रामन्त्रः । मूलमन्त्रस्तु यथाभि-  
लषितं चोदकं दत्त्वा हुर्वोङ्करसंयोजितं कुन्दादिकुसुमानि सकृत् तदेकं मन्त्रमुच्चार्य  
भावनायुक्तं कृत्वा देव्याकिरीटं वज्रमाहनेत् । अयुतापूर्वं द्वयं होमयेत् । यथामनीषित-  
सिद्धिं रागुरारोग्यवर्द्धनञ्च भवति । होमान्ते च यथोक्तानुसारेण बलिं दद्यात् । सर्वत्र  
क्रियायां सात्त्विकं शुक्लविधानं । पूर्वाननं शान्तिं कुम् । सर्वोपदसपनयेत्यादि चोदकं  
वतैकाक्षमालातर्जनीशान्तमना शान्तिं कुर्यात् ॥ पौष्टिकं च समस्तपौतोपचारेण उत्तरा-  
ननं पुष्टिं कुम् सर्वसम्पदमावाहय इत्यादि चोदकं । शतैकाक्षमाला अष्टोत्तरशताक्षमालायाः  
मध्यमास्थितया प्रमुदितमनाः पुष्टिं कुर्यात् । वश्ये सकलरक्तोपचारेण पश्चिमामनं सम  
आनय दिशामाकर्षं चेत्यादि चोदकं । विंशत्यक्षमालामनामिकायां स्थापयित्वा संरक्ष-  
मना शान्तिं कुर्यात् । अभिचारे च समस्तमेव कोपचारेण यास्याननं सारय उच्चाटय  
इत्यादि चोदकं । स्रष्टीसंख्याताक्षमालया कन्याया स्थितया क्रोधाविष्टमना अभिचारये-  
दिति । संक्षेपतः बलिहोमयागविषयः । श्रीचतुष्प्रीठतन्त्राभायेन लिखित इति ॥

This Vidhāna or Liturgy was composed under the orders of Guṇa-kāmadeva, the fifth King in Bendall's list, who is named in the Svayambhū Purāṇa and who is credited with starting the car festival of मत्स्यनृनाथ at Pátan. The MS. was copied in N.S. 164 when Bhāskaradeva was reigning.

III. 359 D. प्रज्ञापारमिता अष्टसाहसिका ।  $23\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia 38, divided into three sections with two holes. Lines, 6 on a page. Extent, 1332 ślokas. Character, very old Newāri. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

This is completely fragmentary, 1332 ślokas only out of 8,000. In the leaf, marked in the letter numeral, the value of which is 145, we get the colophon of the 20th Parivarta. In the leaf 164, we get the colophon of the 26th Parivarta. In the leaf 114, we get the colophon of the 14th Parivarta. In 81, that of the 9th; in 69, that of the 6th. In a leaf, not being the first, without page mark, we get the beginning of the prose portion of P.P. 8,000. But before the prose commences there is a colophon कृतिराचार्यराहुलभद्रस्य preceded by न्तः सुनिर्वृता. From this it appears that the verses in praise of P.P. to be found at the beginning of all P.P. 8,000, were composed by Rāhulabhadra. The hymn is in 20 verses. But in all MSS. there is a 21st which gives only the फलश्रुति of reciting the hymn, which is wanting in this MS.

III. 359 E. समाधिराजः ।  $23\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia 5 marked 121, 123, 124, 125, 126 in letter numerals. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 180. Character, old Newāri. Date? Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

These are five leaves of some work which it was at first difficult to identify, but subsequently identified with those of समाधिराजः । There is a colophon on 123 B. We get one colophon as मनः सम्बरपरिवर्त । Another leaf found with these five can not be identified.

Leaf 123. मनःसम्बरपरिवर्त । तत्र कतमा परिशुद्धिः । यदिदं स्वप्नोपमं विभवं दृष्ट्वा तत्र विरागमुत्पादयति । इयं उच्यते कुमारः कर्मपरिशुद्धिः । तत्र कतम आरम्भणसमतिक्रमः यदिदं मायोपेततां स्वप्नधात्वायतानानां बुद्ध्या तेषां व्यवसर्गः । अयमुच्यते कुमारः आरम्भणसमतिक्रमः । तत्र कतमा स्वप्नपरिज्ञा ; यदिदं सरी-च्युपमतां स्वप्नानामवतरति । तत्र कतरा धातुसमता यदिदं निर्मितोपमानां धातूनां प्रतिनिधर्गः । तत्र कतरा आयतनानामपकर्षः, यदिदं प्रतिभासोपमानामायतनानां प्रतिनिधर्गः । तत्र कतरा तृष्णाप्रहाणं । यदिदं सर्वधर्माणां अनालम्बनता । तत्र कतरा

बुद्धादसाक्षात्क्रिया यदिदं सर्वधर्माणामनुपलब्धिः । तत्र कतरः क्रियावतारः यदिदं वीर्यसमुत्थितस्य दुःखस्याविप्रणाशः । तत्र कतरो हेतुपरिदापना यदिदं प्रतिश्रुतकोपमानानां खान्धानामनभिनितृप्तिः । तत्र कतरः फलविप्रणाशो यदिदं संप्रोपनस्य कर्मफलस्य विप्रणाशः । तत्र कतरः धर्मदर्शनम् यदिदं सर्वधर्माणाम् अपश्यना । तत्र कतरा मार्गभावना, यदिदं सर्वधर्माणामनुपलब्धिभावना । तत्र कतरत् तथागतसमबधानम् यदिदं सर्वबुद्धानाम् शिक्षाप्रतिपत्तिः । तत्र कतरा तीक्ष्णप्रज्ञा यदिदं सर्वधर्माणामनुत्पादकशान्तिः । तत्र कतरत् सर्वधर्माणां प्रवेशज्ञानम् यदिदं इन्द्रियपरापरज्ञानाज्ञानम् ॥

Leaf 121. तत्र भगवान् पुनरपि चन्द्रप्रभं कुमारभूतम् ग्रामन्त्यतेक्ष । तस्मात् तर्हि कुमारः परिशुद्धमनःसमुदाचारः भविष्यामीत्येव त्वया कुमारः सदा शिक्षितव्यम् ।

III. 359 F. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता । 21 × 2 inches. Folia 67, divided into three parts by two holes. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1900. Character, old Newári. Date ? Appearance, old. Prose correct. Incomplete.

The MS. has neither beginning nor end. Leaves are missing everywhere. The name has been gathered from several colophons.

III. 359 G. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता । 22½ × 2 inches. Folia 47, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 1800. Character, old Newári. Date ? Appearance, old. Prose, Correct. Incomplete. There is another copy of the work, without number, of which the last leaf is dated N.S. 286 = 1166 A.D. in the reign of Ānanda-deva. The scribe's name is Jāśascandra who wrote at the request of Dharmaratna. A portion of the right end of the leaf has been corroded, and a clumsy effort has been made to repair it.

III. 359. H. दिव्यावदानमाला । 22 × 2 inches. Folia 69, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 2900. Character, old Newári. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

The leaves are marked in letter numerals. The last leaf is marked 332. The first leaf is 12. Then follow the following leaves—13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 161, 163, 164, 165, 166 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 220, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 320, 322, 325, 326, 327, 328, 329, 331, 332.

In 170 A. occurs the colophon सुप्रदानावदानं बद्धविंशतिसः ॥

In 185 A. occurs the colophon कुण्डलावदानं सप्तविंशतितमः ॥

In 237 A. occurs रूपवत्यवदानं द्वात्रिंशत्तमम् श्लोक ॥ 220.

In 221 or 225 A. occurs the name of an Avadāna, the ink of which however is too feint to read. The B of this leaf is blank.

The arrangement of the Avadānus in this MS. does not agree with that given by Dr. Rājendralāla. But it agrees with that in a paper MS. in the collection.

III. 359 I. जातकमाला । 21×2 inches. Folia 65, divided into three parts by two holes. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 2700. Character, old Newāri. Appearance, old. Date? Prose and verse. Correct.

Leaves 60 and 89 are missing.

The MS. commences with the leaf 32. The Jātakas agree with Bendall's list.

34 B. Jātaka X. is Yakṣa Jātaka and not Makṣa as in Bendall. After the colophon occurs the verse.

वाय्वी शिविः कौशलेयः श्रेष्ठिनो शश एव च ।

श्रमस्तपसांषडो विश्वन्तर्यक्षविदो तथा ॥ ( प्र + वर्गः ) ।

35 B. शत्रुजातकं प्रथमम् ।

37 B. ब्राह्मणजातकं द्वितीयम् ।

40 B. उन्मादयन्तीजातकं तृतीयम् ।

46 A. सुपारगजातकं चतुर्थम् ।

45 A. मत्स्यजातकं पञ्चमम् ।

46 A. वर्तकापोतिजातकं षोडशम् ।

47 B. कुम्भजातकं सप्तदशम् ।

49 B. हृष्यपुत्रजातकमष्टादश ।

52 A. × जातकं एकोनविंशतितमम् ।

54 A. श्रेष्ठिजातकं विंशतितमम् ।

62 A. हंसजातकं द्वाविंशतितमम् ।

67 A. बोधिपरिव्राजजातकं त्रयोविंशतितमम् ।

69 B. महाकपिजातकं चतुर्विंशतितमम् ।

71 B. शरभजातकं पञ्चविंशतितमम् ।

74 B. रसजातकं षड्विंशतितमम् ।

77 A. वानरजातकं सप्तविंशतितमम् ।

81 A. क्षान्तिवादिजातकं अष्टविंशतितमम् ।

84 A. ब्रह्मजातकं एकविंशत्तमम् ।

87 A. हस्तिजातकं त्रिंशत्तमम् ।

After the colophon of 54 A. occurs the following verse :—

शत्रुद्विजोन्मादयन्तीसुपारगजलोद्भवाः ।

पक्षिकुम्भेभ्यतनयास्तापसश्रेष्ठिणौ तथा— ( द्वितीयवर्गः ) ।

After that of 87 A. उद्दानम्—occurs.

बोधिहंसोसहाबोधि वानरः शरभो रुद्रः ।

कपिराट् क्षान्तिवादी च ब्रह्मा हस्ती च ते दश ॥

93 A. सुतसोमजातकं एकविंशत्तमम् ।

96 A. अयोमृहजातकं द्वाविंशत्तमम् ।

97 A. महिषजातकम् त्रयविंशत्तमम् ।

III. 359 J. दशभूमेश्वरः । 22×2 inches. Folia 41, divided into three parts by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 1400. Character, old Newári. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

Leaf 21 B. प्रभाकरौ नाम तृतीया बोधिसत्त्वभूमिः ।

25 A. आर्चिष्यती चतुर्थी बोधिसत्त्वभूमिः ।

29 A. सुदुर्जया नाम पञ्चमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

34 A. अभिसुखी नाम षष्ठी बोधिसत्त्वभूमिः ।

39 B. दुरङ्गमा नाम सप्तमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

53 B. साद्युमतौ नाम नवमी बोधिसत्त्वभूमिः ।

III. 360 A. चतुष्पैठालोक । 11×2 inches. Folia 45, with two holes. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 900. Character, old Newári. Date N.S. 132=1012 A.D. Appearance, old. Prose. Incorrect. Complete.

The leaves are marked with letter numerals. It begins on the 45th leaf and ends on Leaf 1. It seems to be a commentary on Catuspīṭha Tantra which perhaps exists in Cambridge. See Bendall Catalogue, page 197. The following extracts will explain the character of the book :—

नमः सर्वभाविनीभ्यः ॥

विश्राणं बुद्धविम्बं दिवसकरधरोल्लासिवालैतुलेखं

मैत्रेयं चारुपुष्पं शिरसि वरतनुं मङ्गुधोषज्ज्वे गात्रौ । (?)

पद्मोत्पलं दण्डरूपं कुटिलितवपुषं वज्रिणं भीमनादं

विज्ञानज्ञानरूपं निहतभवभयं पञ्चभूर्तिं प्रणम्य ॥

पञ्जिका लिख्यते सेयं प्रार्थनात् सेनवर्मणाः ।

एवं भाषितेत्यारभ्य यावदभ्यवन्दन्निति वचनात् विभक्तिलिङ्गवचनं समासादयः

गुरुलघुयतिच्छन्दादयश्चाय्यादेशवशात् यथायोगं योजनीया । एवं भाषितसर्वज्ञम्  
इत्यादिना निर्दिष्टाः चत्वारोऽर्थाः देशकदेशनाप्रकारः देशार्थः स्थानमिति । तत्र सर्वज्ञ  
इति देशकः । एवमिति देशनाप्रकारः । ज्ञानम् इति देशार्थः । शुद्धावासकमित्येतत्  
स्थानम् तत्र यदार्थः दूषि × × मिति बुद्धानामित्यर्थः । दक्षिणामिति क्वचित् तत्रापि  
स एव अर्थः । योगिनीजालसम्बरमिति । योगिन्यः प्रज्ञापारमिताद्याः जालं समूहः  
सत् प्रागेव उक्तं । समपद इत्यादि पदं पराङ्मुखाङ्गुल्यां संक्षेपात्मसमपदं तस्य चैकपाद-  
सङ्कोचेनातिर्यक्स्थापनं वा चित्तपदं । हस्तद्वयमे(व)वाङ्मचरणाङ्गुलीयकं । तज्ज्वज्जानुद्वयं  
कुर्व्यात् । बाहुस्ताभ्यां हंसपक्षाकृतिः । मण्डलपददक्षिणपाद(०)भूमौ संस्थाप्य वामपद  
त्रैलोक्यलङ्घनाकारेण सलिलमुत्क्षेपः इति त्रिविक्रमपदं । दक्षिणचरणेन वामचरण-  
माक्रमेत् । वामजङ्घं संकोच्य पञ्चवितस्ति आयाम प्रासारयेत् आलीढ स्यात् ।  
प्रयालीढो अत्र दक्षिणमाकुञ्च्य वामं तथैव प्रासारयेदिति ।

एकचरणमुत्क्षिप्यते । नैव परिस्रमेत् । इत्येकः स्थानः । ललिताक्षपादितया सुख-  
निषट्ठ विविधप्रकारेण पादस्य विक्षेप पादविक्षेपेण आत्मभेदं विवृश्यादौ चेत् सर्वं  
सङ्गच्छ्य विपरीतोसविन्यासप्रयोगाच्चापि तत्तयात् अमपूर्वं उत्पन्ननाशयेत्युभयोरपि ।  
योगिनीपादद्वयं । यावदद्वैतस्थापनं वा गृपस्कारः । आह च । एकत कुण्डितन्यस्तस्तिनि-  
कुण्डितजानुकं । आसीनपुरुषोपेतम् युगमपादं प्रतिष्ठितम् अन्योन्यजानुभ्यां वा मा(२)-  
पार्श्वपीडनं मुखताडनं । वज्रसत्त्वबाहुपाथे प्रज्ञापारमिताकाखदृढमालिङ्ग्य देव्याजङ्घं  
तु परिविन्यस्य तत् सम्पुटः संयमीकृतं उक्तञ्च योषितकण्ठविकल्पप्राणात् मोक्षः इत्युक्त-  
मार्थ्यदेवेन इति । द्वन्द्वालिङ्गनमिति प्रज्ञोपायसम्मिलनम् कुतः इत्याह सकलसत्त्वधातोः  
संसारोत्तरकार्येण इत्यर्थः । योगिनीजालसम्बरम् मुक्ता नास्त्यन्यः संसारे सार इति ।  
मोक्षे यस्तु प्रयोक्तव्यः इति परिक्रमः कर्तव्यः । यच्च विशेषतः इति विशेषशब्दोप-  
पादानात् द्वादशसाहस्रिकोक्तकक्षपुटे पादस्य संहारः तत्रेदं कक्षपुटम् ।

नृपसङ्गशिखीधारी हस्तशोभासुकन्या ।

जटनरकविभीतामोहनैन्द्राब्जवज्रा ।

कुरु चतुर चतुष्क पञ्चदेहायमिश्रं ।

नृपुत्रतीवसयोग्या त्वञ्च तुष्टिं सदैव ॥

इति कक्षपुटपर्यन्तं लिखनीयाम् ।

It belongs to the Vajrayāna School and to a Guhya class.

III. 360 B. Collection of works by अद्वयवच । 12×2 inches. Folia  
38, pierced on one side, 4 inches from the left-hand side. Lines, 6 on a  
page. Extent in slokas, 900. Character, old Newári. Appearance, old.  
Date? Prose. Incorrect.

Beginning.

नमः बुद्धाय ।

वन्दे कुदृष्टिनिर्घातनादिकर्मविधानतः ।

अनेनैव विहारेण यत्नेन लभते पदम् ॥

इह हि द्विधा सत्त्वा शैल्या अशैल्याश्च तत्राशय अधिमुक्तिप्रयोगः ।  
भूमिप्रपन्नप्रयोजकञ्च अवसितास्तिपर्यन्तः सत्त्ववस्थास्थिनां शैल्यानाम्  
सुविशुद्धादिकर्मविधानेन संभारद्वयसंभृतसम्पत्सम्बोधिसम्पल्लाभः ।  
अशैल्यानामपि निरस्तप्रतिपत्तकृतार्थफलविकल्पानां शाक्यमुनेरिव  
प्रणिधानावेशसामर्थ्यात् युगनट्टानां भोगयोगतः । सत्त्वार्थक्रिया-  
लक्षणमविच्छिन्नमादिकर्म प्रवर्तत इति स्थितं । तथा च ।

न तेऽस्ति नान्यनानार्थमविकल्पनवेक्षणा ।

अनाभोगे न ते लोके बुद्धकृत्ये प्रवर्तते ॥

परार्थसम्पद्बुद्धानाम् फलमुत्पत्तातम × × य ।

बुद्धप्रत्यादि यदन्यस्तु तादर्थ्यात् फलमिष्यति ॥

चित्तामणिरिवाकस्यसर्व्वसंकल्पवायुभिः ।

तथापि सर्व्वसत्त्वानाम् अशेषाशाप्रपूरकः ॥

फलतत्त्वविवक्षाणां विधायाह विवर्ज्जनात् ।

सम्बोधि बुध्यते धन्यो तत्पश्चात् बोधिकर्मणि ॥

ननु शैल्यानामादिकर्मविधानं युज्यते एव । कतम अशैल्यानामपि  
निःस्वभावभाविनां आदिकर्मरम्भः । अयमपि सुवर्णनिगड्वन्धन एव ।  
सत्यम् । प्रज्ञापारमिताधिगमविरहात् । प्रज्ञापारमिता हि पञ्चपार-  
मितानां स्वभावः अतः एव — सर्व्वकारवरोपेतशून्यतेति — निगद्यते ।  
उक्तञ्च भगवता प्रज्ञापारमिताविरहिताः पञ्चपारमिताः पारमिता-  
नामधेयं न लभन्ते । आर्याविमलकीर्त्तिनिर्द्वेषे चोक्तं ; प्रज्ञारहितो  
उपायो बन्धः । उपायपराहतप्रज्ञा बन्धः । प्रज्ञासहितः उपायः मोक्षः  
उपायसहितः प्रज्ञा मोक्षः । तादात्म्यञ्च तयोः । सद्गुरुपदेशतः  
प्रदीपालोकयोरिव सहजसिद्धमेव अधिगम्यते । अत एव आदिकर्म-  
मध्ये विशुद्धं कर्त्तव्यम् सर्व्वयोगिभिः ।

शून्यताकरुणाभिन्नं आदिकर्म च यद्बोध्यो ज्ञानमिष्यते ।

पञ्चपारमितो प्रोक्तं आदिकर्ममिति संज्ञया ।

प्रज्ञापारमिताचासां स्वभावो नातिरिच्यते । तथाच ।

दानं शीलं क्षमा वीर्य्यं ध्यानं प्रज्ञाञ्च सादरः ।

सततं सेवयन् धीमान् सुखस्वर्गोपि जायते ॥

सम्भोगनिर्मिते हेतुदानशीलक्षमाश्रयं ।

ध्यानप्रज्ञाभिधर्मस्य वीर्य्यन्तस्तूभयोर्मतम् ॥

तस्मात् बोधिसत्त्वेन सुविशुद्धादिकर्मविहारिणा भवितव्यम् ।

विपर्य्यये च नास्तिकवादप्रसङ्गः । तदुक्तम्—

शुभाशुभं यद्यपि निस्त्रभावकं  
तथापि कुर्यात् शुभमेव नाशुभम् ।  
जलेन्दुविम्बोऽयमलोकसम्बतौ  
सुखं प्रियं दुःखमजस्रमप्रियम् ॥

Leaf 9 A. (First Chapter—Colophon).

कुट्टष्टिनिर्घातादि वाक्यानां टिप्पिनीकेयम् ।

- 12 B. मूलापत्तयः समाप्ता । स्थूलापत्तयः समाप्ता ; कुट्टष्टिनिर्घातनम् समाप्तम् ।  
9 B. षट्पारमितापरिपूरौ दृष्टिः ।  
14 A.B. तत्परत्वावली समाप्तेति । कृतिरियम पण्डितावधूत श्रीमद् अद्वैत-  
वज्रपादानामिति ।  
17 A. पञ्चाशत्तथागतमुद्राविवरणम् ।  
19 B. एकनिर्देशसमाप्तः ।  
21 B. धर्ममुद्रविपाकदमनिर्देशं द्वितीयः समाप्तः । महासुद्राविमला निर्देश-  
स्तृतीयः ।  
22 A. समयमुद्रापुरषकारदलनिर्देशः चतुर्थः समाप्तः ।  
25 B. समाप्तस्त्रायं वेकतात्पर्यसंग्रहः ।  
(?) स्वप्ननिरुक्ति समाप्तेति ।  
(?) तत्त्वप्रकाशः समाप्तः ।  
(?) सप्रतिष्ठानप्रकाशः समाप्तः ।  
(?) महासुखप्रकाशः समाप्तः ।  
34 B. तत्त्वविंशिका समाप्ता ।  
35 A. महायानविंशिका समाप्ता ।  
35 B. निर्वेदपञ्चकं समाप्तम् ।  
36 A. मध्यषट्कः समाप्तः ।  
36 B. इति तत्त्वदशकः समाप्तः ।  
38 B. अमनषीकारोधार समाप्तः ।

III. 360 C. ज्ञानदीपक ।  $12\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$  inches. Folia 142, divided into three parts by two holes. Lines, 5 or 4 on a page. Extent in slokas, 1700. Character, modern Newārī. Appearance, fresh. Date? Prose and verse. Incorrect.

Vidyānandanātha, a Bhairava, wrote a long Tānkrik work, entitled Jñānadīpavimarṣaṇī. The present work is a part of that work. It deals with the process of worshipping Tripurā Sundari. The last colophon runs :



इति श्रीविद्यानन्दनाथदेवविरचितायां श्रीज्ञानदीपविमर्शिण्यां श्रीत्रिपुरसुन्दरी  
पद्धत्यां दीपान्नायपद्धति पञ्चविंशतिः ।

षडान्नायमहापद्मवनम्रखण्डविहारिणा ।

श्रीविद्यानन्दनाथेन परहंसेन धीमता ॥

Beginning—

ओं श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

ओं सप्रकाशां विमर्षाख्यां वीजाङ्कुरलतां परां ।

शृङ्गाटपौठनिलयां वन्दे त्रिपुरसुन्दरीम् ॥

विमर्षं च रसां सारा साद्यावीजस्य गर्भसाम् । (?)

कला सप्तदशी वन्दे त्रिपुरा त्रिपुरातनी ॥

त्रिभिर्भदैः त्रिनिलयां विन्दुस्फुटरसभवाम् ।

हकाराहुर्कलां वन्दे पूर्णां त्रिपुरसुन्दरीम् ॥

पूर्णादिप्रथमान्तं या त्रिपञ्चतिथिगामिनी ।

तां कलारूपिणीं नित्यां वन्दे कालापहारिणीम् ॥

दयर्वा पाशाटवी सार्धं त्वाम समर्पयेत् । (?)

यदाज्ञातामहं वन्दे गुरुकास्यवारिधिम् ॥

निहत्य विघ्नसंघात इष्ट मा(सं) तनोति यः ।

तमर्च्यं शाम्भविमूलं वन्देऽहं गणनायकम् ॥

देताद्वैतामहामोहविघ्नसंघातमर्हनी ।

गणनाथमयीं वन्दे प्रतिभापारमेश्वरीम् ॥

अपराचित् क्रियारूपामानन्दभरनिर्भराम् ।

वषट्काख्यामहं वन्दे जाम्बिकेयीं पराकलाम् ॥

वेदतर्कमयीं देवीं रथाङ्गलीलया सदा ।

ससंवित् विप्रुघो नौमि योगिनी कानमाचिका ॥

शिवाद्यवनौपर्थ्यन्तं क्षेत्रपाल यत् पलम् ।

क्षेत्रपालमयीं वन्दे प्रतिभां शाम्भवौमहम् ॥

श्रीवामकेश्वरान्नाय उन्नीयागमसागरात् ।

प्रपन्नजनताहुःखध्वान्तविच्छेदभानुना ॥

क्रियते पद्धतिः सम्यक् विद्यानन्देन धीमता ।

सङ्घिः संसेवनीयेयं ज्ञानदीपविमर्षिणी ॥

ब्राह्मं सुहूर्तमुपाय शिरसि श्वेतसहस्रारव्योमाम्बुजोदरगतपूर्वैन्दुविम्बमध्ये शुद्ध-  
स्फटिकसङ्काशं श्वेतवस्त्रगन्धानुलेपनं वरदाभयपाणिनं द्विनेत्रं कास्य्यावलोकितम्  
वामोरुगतया अक्षया वामेनोत्पलधारिण्या दक्षिणेन पाणिनालिङ्गितम् परमानन्दानन्दितं  
सन्दक्षितयुक्तं ध्यात्वा असुकानन्दनाथ-अमुकाशक्तियुक्त-श्रीपादुकां पूजयासि ।

Leaf 2 B. श्रीविद्यानन्दनाथविरचितायां श्रीत्रिपुरसुन्दरीपद्धत्यां ज्ञानदीपविमर्षिण्यां गुरुध्यानपद्धतिः प्रथमा ।

- 3 A. मन्त्रध्यानपद्धतिः द्वितीया ।
- 4 B. ज्ञानपद्धतिः तृतीया ।
- 7 A. सन्ध्यावन्दनपद्धतिः चतुर्थी ।
- 8 A. तर्पणपद्धतिः पञ्चमी ।
- 10 A. ज्ञानपद्धतिः षष्ठी ।
- 13 A. द्वारपालार्चनपद्धत्यां सप्तमी ।
- 15 A. चक्रोद्धारपद्धतिः अष्टमी ।
- 19 A. अर्कसाधनपद्धतिः नवमी ।
- 22 A. यागपद्धतिर्दशमी ।
- 39 A. मन्त्रोद्धारपद्धतिरेकादशी ।
- 53 B. न्यासपद्धतिः द्वादशी ।
- 54 A. आन्तरन्यासपद्धतिस्त्रयोदशी ।
- 55 B. पीठार्चनपद्धतिः चतुर्दशी ।
- 60 A. सामान्यार्थपात्रविधिः पञ्चदशी ।
- 67 A. ध्यानपद्धतिः षोडशी ।
- 93 A. चक्रार्चनपूजाहोमजपपद्धतिः सप्तदशी ।
- 108 A. स्तोत्रपद्धतिरष्टादशी । [one hundred verses.]
- 113 B. परित्रारोहणपद्धतिः विंशतितमी ।
- 118 B. दशनारोपणपद्धतिः एकविंशतितमी ।
- 120 A. काव्यसाधनपद्धतिः द्वाविंशतितमी ।
- 127 A. दीक्षापद्धतिः त्रयोविंशतिः ।
- 130 A. पारम्पर्याचर्य्यपद्धतिः चतुर्विंशतितमी ।

In leaf 83 A. षड्दर्शनमन्त्रा यथा

ओं तार त्रितार त्रिरे स्वाहा वौद्वदर्शनसमया देवी श्रीपादुकां पूजयामि इति तारामन्त्रं ओं वैदिकदर्शनसमयाश्रीपादुकां पूजायामि इति ब्रह्ममन्त्रः । हौं शिवाय हौं नमः शिवदर्शनपादुकां पूजयामि इति शिवमन्त्रः ह्रां ह्रीं स्वः सौरदर्शनपादुकां पूजयामि इति सौरमन्त्रः । ओं नमो नारायणाय नारायणदर्शनश्रीपादुकां पूजयामि ऐं शाक्तदर्शनश्रीपादुकां पूजयामि इति शाक्तमन्त्रः ।

III. 360 D. यच्चरक्षा 11½ × 2 inches. Folia 136, divided into 3 parts by two holes. Lines 6 on a page. Extent in slokas 2,500. Newari. Appearance, very old. Date N.S. 494 = 1374 A.D. Prose. Incorrect.

This is a well-known work, described several times. The present MS. contains the usual Buddhist Formula of faith at the end followed by the following :—

देयधर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः परमोपासकः श्रीललितापुरे महानगरवरे श्रीकारण्डविहारलिविबुद्धाधिवासितः परमसौगतदानपतिनाथभारोकस्य यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्योपाध्यायमातापितृपुरङ्गमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरफलप्राप्तिमिति । श्रियोऽस्तु सं ४९४ चैत्रशुक्लचतुर्दश्यां तिथौ उत्तरफाल्गुनीपरहस्तेनक्षत्रे ध्रुवयोगे सोम-वासरे । राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारकश्रीजयाज्जुनदेवविजयराज्ये वर्ज्जचार्य श्रीतुमश्रीनामनेन स्वहस्तेन लिखितमिदं यदुर्म्मम् । यथा कथञ्चित् लिखितम् मयैतत् बालेन शास्त्रंधिषणः क्षमस्वम् । दशाङ्गलिमेतत् अष्टाङ्गलिमेतत् । संशोधनीयं गुणिभिः समस्तैः ।

There is a palmleaf MS. of the same work dated N.S. 684 (1564 A.D.) copied at Kātmundu.

III. 360 E. षट्क्रम । 12×2 inches. Folia 37, pierced through by one hole. Lines 4 and 5 on a page. Extent in slokas 500. Character, Newarī. Appearance, old. Date ? Verse. Incorrect. Incomplete.

The MS. begins with the 10th leaf. It treats of the Saṭkrama, i.e., the six cruel incantations of the Tāntrikas—Killing, Stupefying, etc.

In leaf 10. इति उड्डीशमते गदागदयोगः द्वितीयपटलः ।

- 11 B. स्वरपटलः समाप्तः ।
- 12 A. प्रत्यानयनघ्नपटलः समाप्तः ।
- 12 B. उच्चाटनपटलः समाप्तः ।
- 14 A. विद्धिघ्नपटलः समाप्तः ।
- 14 B. उच्छ्वादनपटलः समाप्तः ।
- 16 A. जलक्षमनपटलः समाप्तः ।
- 17 A. अग्निक्षमनपटलः समाप्तः ।
- 18 B. अगदनपटलः समाप्तः ।
- 19 B. अङ्गुनप्रयोगपटलः समाप्तः ।
- 20 A. बाधनपटलः समाप्तः ।
- 21 A. पादप्रचारपटलः समाप्तः ।
- 22 A. उद्गादयनीकरणपटलः समाप्तः ।
- 23 B. केशरङ्गनयोगा समाप्तः ।
- 25 B. गर्भनाशनयोगा समाप्तः ।
- 26 B.               "               "

30 B. रसायनाधिकृत समाप्तः ।

31 A. राज्यकरणयोगा समाप्तः ।

32 A. इति स्त्रीयोगमाला उड्डौश नाम शास्त्र समाप्तः ।

43 B. विष्णुकान्ता च सर्पाक्षि भावयेच्च पुनः पुनः

तेन कृत्वा तु तिलकं सुरासुरं वशं नयेत् ।

ओं त्रैलोक्यमोहिनी सर्वभूतवशीकरणी ह्रीं स्वाहा । अनेन अष्टोत्तर-  
शतं पठित्वा खवयेत् ततो तिलकं कारयेत् सुरासुरमपि वशीकरोति ।

45 B. उड्डौशवशीकरणपठलः समाप्तः ।

III. 360 F. चण्डौ ।  $121 \times \frac{1}{2}$  inches. Folia 31, pierced through by one hole. Lines 6 on a page. Extent in slokas 700. Character, old Newári. Date N.S. 282=1162 A.D. Verse. Correct. Complete.

संवत् २८२ फाल्गुन शुक्लचतुर्थ्यां सोमवारे श्रीमन्महाराजाधिराजपरमेश्वर परम-  
भट्टारकश्रीआनन्ददेवविजयराज्ये ।

III. 360 G. पद्मनाभसंग्रहः ।  $12 \times 2$  inches. Folia 29, pierced through by one hole towards the left-hand side. Lines 5 on a page. Extent in slokas 600. Character, Bengali. Prose. Correct. Incomplete. Date N.S. 366.

The MS. is defective, as it has not the following leaves—3-9, 13-17, and 20—21.

It begins

नमस्कृत्य महादेवं गुहं संसारतारणम् ।

तिथ्यादीनां विवेकार्थं मुनिवाक्यम् समुद्धृतम् ॥

पञ्चद्वौ तिथिद्वैधे द्वाषष्टिषु संशयः ।

सुधियामप्यनुष्ठानमतो मया विविच्यते ॥

त्रिंशद्दिनैः सावनो मासः ।

उक्तञ्च ब्रह्मसिद्धान्ते ॥

चान्द्रशुक्लादिदर्शान्तः सावनः त्रिंशता दिनैः ।

एकराशौ रवि र्यावत्कालं मासस्य भास्करः ॥

The End.

दशाक्रियामुपक्रम्य आवसथं समापितम् ।

प्रेताशौचं तथाख्यातं मुनीनां दर्शनादिकं ॥

सन्देहानेकगम्भीरं श्लोककर्ममहार्णवम् ।

इति श्रीवाराणस्यां योगीश्वरसंग्रहपद्मनाभसंग्रहो समाप्तौ । श्रीरस्तु

नयपालदेशीयाभिलिख्यमान सम्बत् ३६६ वैशाख शुक्ल ३ रवौ रभ्ये  
दिनोत्तमे ॥ पुस्तिका स्वस्तिकारिका ॥ राजश्रीअभयमल्लस्य राज्ये ॥

भार श्रीअसुकस्य ।

III. 360 H. सर्व्वञ्जोदका । 11×2 inches. Folia 27, pierced through by one hole towards the left. Lines 6 on a page. Extent in slokas 500. Date N.S. 179=1059 A.D. Prose. Character, old Newári. Appearance, old. Incomplete, out of 66 leaves only 27 remain.

The End. महातन्त्रराजादुद्धृता वज्रधातुमहामण्डलोपयिका सर्व्वञ्जोदका नाम समाप्तः । कृतैर्य महावज्राचार्यानिन्दगर्भपादैरिति ॥ विलिख्य पुण्यं यत् प्राप्तं मया साधनसंस्कृते अशेषस्तेन लोकोऽयं भूयात् श्रीवज्रसम्भवः अशेषसकलसर्व्वसत्त्वपरमनिर्वाणप्रतिष्ठितार्थेन रत्नाकर्मन लिखितमिति ।

(N.B.—रत्नाकर्म । is written in a different hand and in a different ink. Some one apparently attempted to re-ink these faded letters but without much success.)

संवत् १७९ फाल्गुन शुक्ल प्रतिप × × खितामिति ॥

After this is written in a different hand in a different ink the Śatākṣari mantra of Vajrasatva.

The first leaf is wanting. From a leaf without pagemark which I suspect to be the 2nd leaf, I take the following extract as explaining the object of the book.

नापि रागविरागरहितमनुपचितधातो विरागसम्भवात् । उपचितधातोः पुनः रागसम्भवात् नापि निराकार × × × स्वस्यैव पुनः सुरतामिलाषात् चक्षुरादि-निमीलनेन प्रयत्नतो विकल्पपरिहारेण च भेदप्रतिभाषोपगमे मुद्रोपयोगः निष्कलः स्यादिति । अन्येन च तत् सिद्धेः । न विना प्रज्ञारविन्दसंयोगं परमनिर्वृतिरूपा कृतकृत्या सम्पद्यते इति । चेत् (?) धर्मभोजनाभ्यां ज्ञानादिभिरपि तादृक्कृतकृत्या × × नोत्पत्तेरलमिति विस्मरेयेति । आह च तत्साध्यं योगिनीतन्त्रे सहजाख्यं महासुखं । परमान्ते भवेत्सुख्यम् विरमादौ च यत्नतः ॥ ननु श्रीसमाजादौ योगतन्त्रे द्वेवज्रादौ कियन्तः अभिवेका अभिप्रेता । तत्र केचिदाहुः श्रीसमाजे त्रयोऽभिवेकाः पश्यन्ते ॥

Colophon. अग्निदाहशमनमभिधीयते ।

III. 360 I } वच्चावलीतन्त्र । 13×2 inches. Folia 91, pierced through by one hole towards the left. Lines 6 on a page. Extent in slokas 3,000. Date N.S. 202. Character, Newári or Bengali. Prose and Verse. Appearance, old. Incorrect.

No. 402 A is a complete MS. while No. 360 I is a dilapidated copy with many leaves missing. It is in Newári character later than No. 402, though it looks older. Prof. Bendall has described this work in Cambridge Catalogue, page 197.

No. 361 G.  $8\frac{1}{2} \times 2$ . Folia 149, pierced by one hole towards the left. Extent in slokas, 2,500. Date? Appearance. Character, Newári. Prose. Incorrect.

### श्रीवज्रासत्ताय ।

वन्दे श्रीकुलिशेश्वरं स्वरतारमारोभवारेः पदं  
क्रोधाधारतदित्तु मङ्गलगिरो गायन्तु वज्राङ्गनाः ।  
श्रीमद्वज्रभृतो महिम्नि जगदाधातुं महामण्डले  
निष्प्रत्यूहमिहाभयस्य सहसा वज्रावली मीलतु ।  
अन्तर्वह्निर्वज्रभृतेव वज्रपरम्पराभिर्द्विषतां हृदीयं  
यज्योतिरन्तस्त्रिभिरं निरस्य श्रीवज्रभृत्पूर्तिमती विभर्त्ति ।  
मण्डलादिविधिःशास्तुर्विस्तृतः कमनीद्वये ।  
सन्तिष्य तामिहव्यक्तं ब्रूमः शक्यक्रियं क्रमात् ।

किञ्च आचार्यैर्ग्रन्थितप्रक्रियास्यापूर्णत्वं न प्रस्तुतत्वं स्फुटोक्तिः ।  
क्वापिक्वाप्याम्नाततायुक्तताचेत्यस्माभिस्तद्गुणैर्मैखितेयसु ॥

इह हि दृष्ट्वा जनान् विद्यादिदामपरम्परावद्बुद्धौ न् बुद्धारकर्मोर्मिरयप्रेरणया  
प्रायशो अपायत्रयेषु अगतिद्वये च सुगम्भीरे संसारे सरितावर्त्त अतिदुस्तरे प्रतिशुद्ध-  
निमज्जनोन्मज्जनैरविभासमस्वतन्त्रां स्तनुभृतः परमकृपाप्रणयात् ससुद्धर्तुसुद्धरैः प्रथमं  
अर्घ्याद्युपकरणसन्निधापनादिक्रमतो मनोहरविहारादिक्रियाप्रतिष्ठापनादिषु अभिषेक  
श्रुतचित्तादौ च यथायोगं अनुष्ठानात् मुख्यसम्भारे ज्ञानसम्भारे च सम्यक्कृततत्शाकाचार्य  
रहङ्गिः श्रुत्यसम्बन्धीतिनिपुणधीरैर्यामात्सर्व्यात्साहशालिभिः कृपालुभिर्यथाक्रमं  
विहाराद्युपार्थादिदानलक्षणं पूर्वसेवाप्रयोजनं शिष्यसमूहो भूखननभूशोधन-  
भूपरिग्रहो विघ्नकीलनं वसुन्धराधिवासनं कलसाधिवासनं देवताधिवासनं मण्डल-  
सूत्रण रजःपातन कलसन्धासो मण्डलसाधनं देवताधिवासनं प्रतिमादिप्रतिष्ठा  
पुष्करिण्यादिप्रतिष्ठा आस्रारामादिप्रतिष्ठा शिष्याधिवासनं आचार्यप्रवेशः शिष्य-  
प्रवेशो मालोदकसुकुटवज्रघण्टानां असेका त्रिसमयदानं आचार्यसेकोसम्बन्धसमर्पण-  
मञ्जनं दर्पणसेकशरत्तेपोगुहाप्रज्ञाज्ञान चतुर्थसेकाः । विद्याव्रतं वज्रव्रतं चर्याव्रतं  
व्याकरण मनुज्ञा आश्वासः स्वसेको होममण्डलोपसंहारो मानसमण्डनं वलिविघ्न  
निवारणं वज्रघण्टालक्षणधारणज्वेतपज्वाशद्विधयो विधेयाः तत्र शुभे अङ्गि पूर्वाह्ने  
वलिदानपुरःसरं विहारादिभूमिः परीक्षणीया तत्र पूर्वस्यां अश्वत्थेन आग्नेय्यां मञ्जनं  
दक्षिणस्यां मूलं नैऋत्यां पलाशं पश्चिमायां न्यग्रोधं वायव्यां शाखमलिः उदीच्यां वकुलं  
रेशान्यां उदुम्बरं अतिकूर्मपृष्ठाञ्च भुवं नृत्योद्धर्तननाशस्य वाहेतोरिति उत्तरोन्नतां  
कुलक्षयभयात् पूर्वाङ्गतां साधकनाशभयान्निघ्नमध्याञ्च परित्यज्य या राज्यस्य विद्याधरत्वा-  
वेष्टाहेतुरिति ईषदुन्नतमध्यासिताप्रदक्षिणश्रोता चतुरस्रे सदिक् प्रवा मुद्धी वितस्ति

मात्रं तदगतं खात्वा तथा सृदा प्रपूर्य सत्वरं गर्त्तं प्रभूता यदि सृत्तिका शुभा  
भूमिस्तदाज्ञेया पुनस्तद्वर्त्तणं सृदं कृष्ट्वा वितस्तिमात्रेऽस्मिन् गर्त्तं वारिप्रपूरिते श्रौतली  
जीवमत्स्याभ्यां युक्ते इत्यपि कश्चन गत्वा पदशतं आगता च निरीक्षिता ।

पूर्णांभोभिः शुभा भूमिः नूना ज्ञेया हितेषुभिः ।

सशब्दमपि यद्यम्बु नागेभ्योभयमादिशेत् ।

III. 361 A. आख्यातविचार ।  $8\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia 14, pierced to-  
wards the left. Lines 5 and 6 on a page. Extent in slokas 150. Date  
N.S. 540=1420 A.D. Appearance, old. Prose. Correct. Character,  
Newári.

Beginning.

ओं नमो वागीश्वराय ॥

मञ्जुघोषं प्रणम्यादौ बालानां बुद्धिबृद्धये ।

शब्दज्ञानमभिज्ञाननिगमः (?) हेतुकथ्यते ॥

अत्र लडादीनाम् लस्थाने तिवादयः अष्टादश भवन्ति ।

के पुनस्ते लडादयः । लट् लिट् लुट् लोट् इति पञ्चतेति ॥

लङ् लिङ् लुङ् लृङ् एते चत्वारः अभितः ।

तत्रैषां नवलकारस्थाने तिवादय आदेशा भवन्ति ॥

The last Colophon. इति तिङ् समाप्तः सम्बत् ५४० जैष्ठ १३ शुक्लपक्षे ।

III. 361 B. वामकेश्वरतन्त्र (?)  $8\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$  inches. Folia 40, pierced  
towards the left. Lines 5 on a page. Extent in slokas 400. Date ?  
Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Beginning.

ओं नमः स्त्रिपुरसुन्दर्यै ।

गणेशग्रहनक्षत्रयोगिनी राशिद्विपिणी ।

देवीं सन्त्रययीं नौमि मातृकापीठद्विपिणीम् ॥

प्रणमामि महादेवीं मातृकां परमेश्वरीम् ।

कालहालाहलोल्लोलकलनाशमकारिणीम् ॥

यदक्षरैकमात्रेऽपि संसिद्धः स्रद्धुते नरः ।

रवितादर्यन्दुकन्दर्पशङ्करानलविष्णुभिः ॥

यदक्षरशशिज्योत्स्नामण्डितं भुवनत्रयम् ।

वन्दे सर्वेश्वरीं देवीं महाश्रीसिद्धमातृकाम् ॥

The End.

पूर्वपश्चिमयोर्द्वारौ प्राणायामात्मकौ स्थितौ ।

कलासाकृतनुसृतानि नव चक्राण्यतुक्रमात् ॥ (sloka 322.)

It treats of the worship of Tripura Sundari.

III. 361 C. दशतत्त्वसंग्रह by क्षितिगर्भ | 9×2 inches. Folia 42, pierced by one hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in slokas 400. Date ? Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins

ओं नमो वज्रसत्त्वाय ।

वज्रसत्त्वं गुहं नत्वा तद्धर्मसूनुसंहतिम् ।  
 दशतत्त्वानि कथ्यन्ते ज्ञानपादक्रमेण तु ॥  
 रक्षाचक्रञ्च चक्रञ्च जापषेकौहठौवलिः ।  
 प्रत्यङ्गिरः पुटोद्घाततत्त्वानि क्रमशोदश ॥  
 हृन्मस्तनिजवीजञ्च प्रभाव्यूहै र्जलतृकृतिम् (?) ।  
 कृत्वाभैरवबुद्धादीनाकृष्य पुरतो भिषक् ॥  
 वन्दनाञ्च तथा पूजा देशनामामनुभोदनां ।  
 बुद्धादीन् शरणं गत्वा मार्गमाश्रयते ततः ।  
 बोधचित्तमथोत्पाद्य त्रिविमोक्तं सुखं स्मरेत् ॥

The End.

इति सम्युठोद्घातविधिः ।

दशतत्त्वानि संहृत्य यन्मया सादितं गुणम् ।  
 दशतत्त्वपरिज्ञाता सम्यक् तेनास्त्वसौ जनः ।  
 कृतिरियं दशतत्त्वसंग्रहः पण्डितक्षितिगर्भस्येति ।

III. 361 D. रुद्रयामले षष्ठीविद्याप्रशंसा । 9×2 inches. Folia 14, pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in slokas 125. Date N.S. 479=1359 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Incorrect. Verse.

Beginning.

ओं नमस्त्रिपुरायै ।

विद्युत्पुञ्जनिभां नमामि सततं प्राग्भारसूक्ष्माङ्गिराम् ।  
 मृत्तार्थं भग्नसृणालतन्तुनिभया निर्भिद्य लिङ्गत्रयम् ॥  
 प्राप्योर्द्धञ्च विसर्गभागमुकुलं पीयूषधारारसम् ।  
 पीत्वा विद्रुतविद्रुमद्रवमयीं शक्तिं परां कौलिकीम् ॥  
 सुरासुरभुजङ्गाद्यैः मुनीन्द्रैः सिद्धकिन्नरैः  
 पादाक्रमाङ्कितं यस्या तां निष्ठां सर्वदा नमः ।

Colophon.

इति षष्ठः पटलः ।

इति रुद्रयामले सपादलक्षग्रन्थविद्यापीठावतारे उत्तरभागिनीत्युक्तं न  
 (व) प्रकरणे षष्ठीविद्या प्रशंसायाम् उत्तरपटुकं समाप्तमिति । लिखित-



मिदं तपोधनश्रीविश्वेश्वरेण युवराज श्रीजयार्जुनस्यार्थेन लिखितम् ॥  
अथग्रन्था कारणविस्तरा ॥ सं ४७९ आवण कृष्णदशमी शिवं भवतु ॥

This contains only 125 verses out of a lakh and 25,000. It was copied by Viśveśvara for the use of Yuvarāja Jayārjuna Deva. The scribe says that a long work has been shortened.

III. 361 F. पावमानि । 8×2 inches. Folia 4, pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in slokas 60. Date? Appearance, Fresh. Character, Newāri. Prose. Incorrect.

Beginning.

ओं नमो ब्रह्मणे नमः ।

अथ प्रक्षाल्य पाणिपादौ ॥ वद्विशिरसि । वक्रोपवीती । आचम्य ।  
तीर्थ आवाहन ॥

In the same MS. There are 14 leaves dealing with the process of Srāddha, dated N.S. 468=1348 A.D. The scribe's name is given as Harṣapāla.

There is another ritualistic work in 26 leaves, which is dated N.S. 567.

III. 362 A. दुर्गतिपरिशोधनम् । 12×2 inches. Folia 13, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in slokas 300. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

It begins

ओं नमः सर्वबुद्धबोधिसत्तभ्यः ।

विधूतसर्वसंकल्पं भावाभावविवर्जितं ।

श्राक्यसिंहं नमस्कृत्य शुद्धं प्रकृतिनिर्मलम् ॥

तं शोधनं प्रवक्ष्यामि सर्वदुर्गतिशोधनम् ।

गर्भपादानुसारेण समाधित्रयमुत्तमम् ॥

प्रथमं तावत् योगी विज्जनमनोनुकूलप्रदेशे मृदुसुकुमारासननिषिञ्च  
सुगन्धनमण्डलं कृत्वा पञ्चोपचारपूजा करणीया । ततः सर्वधर्म  
नैरात्म्यं भावयित्वा आत्मात्मानं श्रीङ्कारेण वज्रज्वालामलार्कं भावयेत् ।  
तस्य कण्ठे ह्रींकारेण पद्मं तस्योपरिदलाग्रे अकारेण चन्द्रमण्डलम् ।  
तस्योपरि हुंकारेण पञ्चसूचिकं वज्रं । तं वज्रजिह्वया लीनं भवति ।  
वज्रजिह्वेति तेन वज्रजिह्वा भवति । मन्त्रज्ञापत्तमो भवेत् । हस्त-  
द्वयस्य मध्ये सित अकारेण चन्द्रमण्डलम् तस्योपरि हुंकारेण पञ्चसूचिकं  
वज्रम् । तं वज्रं करमध्ये लीनं भवति । वज्रहस्ता भवति । सर्वसुद्रा-  
वद्वत्तम भवति । ततो रक्ता वज्रः श्रवणा कर्त्तव्या । ओं मृद्वज्रसमय

हुं वम् इति ब्रुवन् क्रोधतेरेन्तिरी वध्रियात् । क्रोधतेरेन्तरीं वद्धा  
वज्रमालाभिषेकं सृज्मयात्

Vajra Terentari means

वज्रवन्धं तले कृत्वा कृदयेत् क्रुद्धमानसः ।

शाकमङ्गुलवज्रेण क्रोधतेरेन्तरीं कृतः ॥

This appears to be a very different work from the work of the same name noticed by Dr. Rājendra Lāla Mitra. The present work appears to belong to the Vajrayāna school.

In leaf 13 A. चतुर्बुद्धप्रसन्नात्मा दद्यात् संबुद्धपूजया  
त्रिदिने च त्रिरात्रौ च वज्रसत्त्वप्रसिद्धये ।  
एवं भावयमानो वै सर्वदुर्गतिशोधनम् मण्डलराजश्रीनामसमाधिः ।  
शाकसिंहं पुरष्कृत्य माण्डलेयं तथागतम्  
देवता बोधिसत्ताश्च द्वारपालचतुष्टयः ।  
सर्वदुर्गति उद्धृत्य सर्वविरण शोधयेत्  
सर्व एकप्रयोगत्वात् प्रत्येकं तेन नीतः । कर्मराज श्रीनामसमाधिः ।

The work is not complete.

Vajracārya Kuvera informs me that there are three works of the name of Durgati-parisodhana in Nepal. The present is a fragment of the largest work, which extends to 2,500 slokas. There are copies of the book in Nepal, but the owners are chary in showing their books. The work in prose is 1,200 slokas in extent and appears to be that noticed by Dr. R. Mitra. The smallest work is a Dhāraṇī, 200 slokas in extent. It treats of the funeral rites of the Buddhist Bhikṣus.

III. 362 B. महीरावणवधनाटकम् । 13 × 2 inches. Folia 27, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in slokas, 450. Date N.S. 457 = 1337 A.D. Character, old Newāri. Appearance, old. Prose and verse. Sanskrit and Prakrit. Incorrect.

It ends पात्रश्रीजयश्रीहमल्लवर्मणाः कुतूहलपूरणाय ॥ कविकमलभास्कर  
परिष्ठित श्रीजयतविरचितौ महीरावणवधनामनाटकः परिसमाप्तः ।  
सप्तपञ्चशतोऽधिकचतुरशत । श्रेयोऽस्तु सम्भत् ४५७ आवणकृष्ण-  
द्वादश्यां पुष्यनक्षत्रे । परिधयोगे ॥ शनैश्चरवासरे ॥ पुस्तकमिदं समाप्तम्  
इति ॥ परमभट्टारकपरमेश्वरपरमवैष्णवपरमदेवताधिदेवपरमसहेश्वररघु-  
कुलतिलकधूपालपरम्परापरिमितमौलिशिखापसूनसंधूपितपदारविन्द-  
श्रीपशुपतिदेवतावरलब्धप्रसादैकमहाराजाधिराजसमक्रियराजराजेन्द्रश्री-  
श्रीजयारिमल्लदेवानां विजयराल्ये नेपालमण्डले ॥

न चाहं शास्त्रकर्त्ता च न च शब्दार्थचिन्तकः ।  
 यादृशं स्थितमादर्शं तादृशं लिखितं मया ॥  
 उत्तरविहारकुटुम्बोद्भवश्रीहृत्वालविहारप्रधानाङ्गमहापात्रश्रीजयश्रीह-  
 मल्लवर्त्मनैः सत्त्वार्थहेतुना स्वहस्तेन लिखितम् ।  
 वालमूर्खविदेशस्यवारितैलाग्नितस्करात् ।  
 रक्षितव्यं यथाशक्ति पुस्तिका स्वस्तिकारिणी ॥  
 भुम्भुष्टकटीग्रीवं स्तद्धृष्टि रधोमुखं ।  
 दुःखेन लिखितं शास्त्रं पुत्रवत् प्रतिपालयेत् ॥  
 आस्यद्गङ्गागभीरप्रवलरयमिलल्लोलकल्लोलमाला-  
 श्रेणीगङ्गावदातो विजयति विलसत्कोटिपृष्ठाद्रिकूटः ।  
 नृत्यारम्भे प्रमोदालसदमलजटाजूटकोटीवसानौ  
 कालौ शृङ्गारचेष्टाचयचकितवपुः पातु वः चन्द्रमौलिः ॥  
 शुभमस्तु सर्वजगताम् ।

This drama was composed by Jayata, a poet, at the request of Jaya  
 Siṅha, a minister of Jayārimalla Deva of Nepal. It was copied by  
 Jayasiṅha himself in the Nepal year 457 = 1337 A.D.

It begins

ओं नमो नाट्येश्वराय ।

स्वेच्छाचित्रमजृम्भमानमहिमागम्भीरभीमप्रभो-  
 र्लक्ष्मी सुगधमुखेन्दुपानपटिसाभ्राजच्चकोरापरः ।  
 विश्वव्यापिविशुद्धकीर्तिकुमुदीमालामलाढम्बरः  
 सानन्दं भगवान् त्रिलोकशरणम् नारायणः पातु वः ॥  
 अपि च ॥  
 स्फुर्जितभोगिकुलाग्रमिश्रजलधेः पातालभूलायत्  
 गर्जतघोरकठोरघोरकुलिशप्रोत्तुङ्गदंष्ट्राङ्कुरैः ।  
 मज्जतभूमितलं धृतं करुणया कालेन लीलायितम्  
 स्थित्यर्थं भूवनत्रयस्य शिरसा वन्दे मधूनो रिपुम् ॥  
 नाद्यन्ते सूत्रधारः ।  
 श्रीसुगुणेशमहं नमे शतमुखं वैश्वानरं पावनं ।  
 पायेशञ्च नमामि नम्रशिरसा प्रेताधिनाथं नमे ॥  
 नैर्ऋत्येशमतो वरञ्च पवनं × × × ।  
 अहं भवस्य शुभदं सर्वात्मनास्तौम्यहं ॥

× × × × ×

भगवतः श्रीसुगुणेशस्य प्रतिहतप्रतिसरत्पानोत्सवप्रसङ्गेनायातानां प्रसूतित-  
 द्विजराजपुत्रादीनां समाजः ॥ इहहि ॥

श्रीमत्पात्रपवित्रसूर्यनिवहाः सत्कीर्तिभोजार्णवा  
 एते शास्त्रविशारदा द्विजगणा सत्यार्थगाढाश्रयाः ।  
 एते साधुजनाः प्रदानसुमुखाः शैलाम्बरालङ्कृता  
 विद्वत्त्वर्गवराः श्रुतादिपठवो भान्ति ध्रुवं सुस्थिते ॥

आकाशे कर्णं हृत्वा । क्रिमादिशन्ति सन्तः ॥ सकलसीमन्तिनीकर्णावतंसक-  
 लार्थिसुखकमलकुटुमलप्रबोधभास्करविविधविवेकसागरावगाहनपण्डितप्रत्यर्थिपार्थिव-  
 मत्तकुञ्जरदमनाकुश उत्तरविहारमहापात्रपादे नः समादिष्टो गीतिसभासभ्यसंरञ्जनार्थम् ॥  
 स्मरणमभीनीय । अस्ति कवेः कविकमलभास्करस्य जयतस्य कृतिरभिनवमहोरावण  
 वधो नाटकः प्रवर्तयितव्यः ॥

III. 362 C. नागरकसर्व्वस्व । 13×2 inches. Folia 37, pierced by a  
 hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in slokas,  
 487. Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.

Already fully described in page 109 of my Nepal Catalogue. In the  
 MS. the last leaf is wanting. The complete MS. is in the Durbar Library,  
 No. 1648.

III. 362 D. वज्रयोगिनी साधनम् । 10½×2 inches. Folia 6, pierced  
 by a hole towards the left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in  
 slokas 108. Date N.S. 274=1154. Character, Newári. Appearance, old.  
 Prose and verse. Incorrect.

The End. इन्द्रभूतिकमवज्रयोगिनीसाधनं समाप्तम् कृतिराचार्यविजयवज्रस्य ।  
 सम्वत् २७४ कार्तिक कृष्ण त्रयोदश्यां श्रीः ।

It begins

ओं नमो वज्रवाराह्यै ।

मध्यमोत्तमश्वासेन गन्धोदकसहितेन तु  
 कुलिकां पूजयेन्नित्यं योगी कालविशेषतः ।  
 इति तत्रान्त × मध्यमोत्तमश्वासेनेत्यादि इह मध्यमा अवधूती ।  
 आलीकालोर्मध्ये अग्निरक्षा प्रवाहिनी । तथाश्वासा यच्छ्रुताधिके  
 कवि × तिसहस्राणाम् मध्ये । अहोरात्रेण द्वादशलग्नसंक्रान्तिषु  
 पञ्चसप्ताधिकषट्दशसंख्याशेषाय च सपादनवशताधिकम् विंशति-  
 सहस्रसंख्या ललनारसनाप्रवाहिणः प्रत्येकम् तृषभादौ समलग्ने ।  
 तयोराद्यम् ते श्वासा प्रत्येकम् संक्रान्तिकाले समविषमलग्नयोर्मध्ये  
 मध्यमाया अवधूत्याः सपादपञ्चाशत्संख्या अथवा प्राणिनां सृत्यु-  
 दायका । कुलिकाकारसम्भूता खरस्वभावा । अरिष्टमरणवज्रका  
 कालाग्निप्रवाहित्वात् । शेषा षट्पञ्चाशत् ध्रुवा ललना रसना पञ्च-  
 पञ्चमण्डलवाहिनः । अष्टादशशतश्वासाः तेषु प्रत्येकमण्डलवाहिनः

षष्ठ्यन्तरशतत्रिंशत्संख्या सपादैकादशश्चासौना । अत्र मण्डलानि  
आकाशादीनि पञ्च ललनायाः पृथिव्यादीनि पञ्च रसनायाः । इह  
नाभिपद्मदले यथासंख्यं अथोपपूर्ववासं पश्चिमे दक्षिणे आकाशवाय्वग्नि-  
तोयपृथिवीमण्डलानि । कर्णिकाया विधुवधुं चन्द्रयो र्यथा मध्ये  
ऊर्ध्वे मध्ये वामे अथो यथाक्रमेण वामे शून्यादिकं दक्षिणे भूभ्यादिकम्  
षष्ठु नासारन्ध्रयोः यौगपद्येन सपादषट्पञ्चाशत् आसात्मकमिति ।

Leaf 3 B.

इति मध्यमोत्तमश्चासमेदेन कुलिकापूजाविधिः समाप्तः । लौकिक  
लोकोत्तरसत्येन भगवतोक्त इति ।

नमः श्रीवज्रयोगिने ।

श्रीवज्रसम्बरं वन्दे सर्वसत्त्वात्मकं विभुम् ।

शून्यताकमणाभिन्नं सहजानन्दस्वरूपम् ॥

आदौ तावत् उत्पादितबोधचित्तयोगी मनोनुकूले देशे अवस्थितः पश्चिमाभि-  
मुखः ध्यानस्थाने उत्पादितो त्तियान (?) महाश्मशानादिमोक्षः नग्नो मुक्तकेशः  
अथवा रक्तवस्त्रपरिधायी रक्तमुकुटी सेवितपञ्चाश्रुतः प्रथमतः चतुर्ब्रह्मविहार भाव-  
येत् । ततो ऋटिति वक्ष्यमाणदेव्यहंकारेण चतुचतुरङ्गङ्गारान् चतुर्दिल्लुच्चार्य समन्ततो  
वज्रपाकारवज्रपञ्चुरं भावयेत् । अथवा शुम्भनिशुम्मादिचतुर्मुखमन्त्रेण रक्षां विद-  
ध्यात् । ततः सर्वधर्मनिरवलम्बनं शून्यतां विभाव्य मन्त्रमुच्चारयेत् ॐ शून्यताज्ञानवज्र-  
स्वभावात्मकोऽहमिति । ततः शुक्ल अकारात् हेतुवज्रपरस्वभावात् पृथिव्यादिचतु-  
र्माहाभूतस्वभावः यं रं वं लं कार परिणतम् चतुरत्रयं सप्तपर्वतसप्तपीताकल्यदल-  
द्वादशद्वीपपरिकरितम् सुमेरुं भावयेत् । तन्मध्ये हरितहङ्कारपरिणतम् पञ्चाङ्गुल-  
स्वभावम् विश्ववज्रं तन्मध्ये रक्तएकारपरिणतलोहितवर्णशरीरस्वरूपम् ऊर्ध्व-  
धर्मेन्द्रियं त्रिकोणम् वज्राङ्कितम् ज्वालामालासहितम् नवद्वारस्वभावाद्गुह्यलपद्मसद्यो-  
परिस्थं दन्तं चतुर्नाडीस्वभावं चतुर्दलकमलोपरि चण्डांशुमण्डला अवधूतीस्वरूप-  
शूकतीपरिणतां वज्रयोगिनीं किंशुकपुष्पसन्निभां स्फुटतरपीतलोहितां शोभनार्पां  
सुकुमारयौवनां ललितक्रोधमुखीं पञ्चमुद्रासुद्वितां पञ्चाशतनरशिरोहारधरां आली-  
ठचरणाक्रान्तचतुर्भुजविशुद्धब्रह्मेन्दुहरिहरां वैरोचनमुकुटिनीं प्रथमदक्षिणवामकरतल-  
कलितवज्रवज्रपाथ्ये पादालिङ्गनाभिनया पुनर्दक्षिणकरे कम्प्रीवामाकरलितोर्ध्वनभ-  
स्तलविलसत्कपालनिविष्टदृष्टिं वामाङ्गुलहाङ्गसङ्गतां तदनु ज्वालामुद्रां वद्ध्वा फेत्कार-  
शब्देन वीरवीरेश्वरीपरिवृत्तम् ज्ञानचक्रं पुरो दृष्ट्वा पारदेशनादिकं कृत्वा अश्रुतस्वादा-  
दिना सन्त्यर्प्य अङ्गुशमुद्रां वद्धा अकारत्रयेण प्रवेशयेत् ।

III. 362 E. हरिश्चन्द्रोपाख्यानम् । 18 x 2 inches. Folia 24, pierced  
by a hole towards the left of the centre. Lines 5 on a page. Extent in  
slokas 432. Date ? Appearance, old. Character, Newari. Verse.  
Incorrect.

The story of Hariscandra is given in the form of a Purāṇa, in which Agastya and Vaisampāyana are the first interlocutors, and Rāma and Hanumān are the second interlocutors. A Kuṭṭini comes to tempt Hariscandra's wife in her distress.

The MS. belonged to that Jayasimha, at whose instance Mahi-Rāvaṇa Nāṭaka was written. The date of copying is N.S. 495.

सम्बत् ४९५ भाद्रपदपञ्चम्यां तिथौ स्वातिनक्षत्रे ध्रुवयोगे सोमवासरे दिने  
समाप्तमिदं + + लिखित श्री नेपालदेशे श्री श्री श्री श्री पशुपतिपटनात् दक्षिणस्यां  
दिशि श्रीवाद्यमत्यायाः दक्षिणकुले श्री ललितपुरे श्रीमाण्डगलोत्तरविहारे ।

as in Mahi-Rāvaṇa Badha Nāṭaka.

III. 362 F. काष्ठज्ञान । 12×2 inches. Folia 3, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines 4 on a page. Extent in slokas 17. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins

ओं नमः शिवाय ।

देहस्थः सकलो ज्ञियो निष्कलो देहवर्जितः ।

व्याप्यव्यापकरूपेण सर्वतः स व्यवस्थितः ॥

हंस हंस इति यो ब्रूयात् हंसोदेवः सदाशिवः ।

गुरुवक्त्रात् लभ्येत प्रत्यक्षं सर्वतोमुखं ॥

तिलानाञ्च यथा तैलं पुष्पगन्धसमाश्रितः ।

पुरुषस्य शरीरेऽस्मिन् सवाद्याभ्यन्तरे स्थितः ॥

उल्काहस्तो यथा कश्चित् द्रव्यमालोक्यतां ब्रजेत् ।

ज्ञानेन ज्ञेयमालोक्य तथा ज्ञानं परित्यजेत् ॥

पुष्पं तु सकलं विद्यात् गन्धस्तस्यैव निष्कलः ।

विल्लं तु सकलं विद्यात् क्वाया तस्यैव निष्कला ॥

सकलनिष्कलभावेन सर्वत्रैवं व्यवस्थितः ।

सकलैः सकलं विद्यात् निष्कलैर्निकलं तथा ॥

त्रिमात्रश्च द्विमात्रश्च एकमात्रस्तथैव च ।

अर्द्धमात्रा परा सूक्ष्मा सामादूर्ध्वं परापरम् ॥

ब्रह्माविष्णुश्च रुद्रश्च महेश्वरः शिव एव वा ।

पञ्चमः पञ्चदेवेभ्यः सकलः परिपठ्यते ॥

ब्रह्मा च हृदयस्थाने कण्ठे विष्णुः समाश्रितः ।

तालुमध्ये स्थितो रुद्रः ललाटस्थमहेश्वरम् ॥

नादाग्रन्तु शिवं विद्यात् तस्यान्तन्तु परापरम् ।

परात् परतरं नास्ति इति शास्त्रस्य निश्चयः ॥

गमागमं कथं तस्य केन वा नीयते तु सः ।  
 संशयो मे महादेव कथयस्व यथार्थतः ॥  
 नीयते शक्तिना जीव तस्मिन् प्राप्य निवर्त्तते ।  
 तस्यान्तं संप्रवक्ष्यामि शृणु धृष्टमुख तत्त्वतः ॥  
 देहातीतं तु तं विन्द्यात् इदं तद्द्वादशाङ्गतम् ।  
 अन्तस्थं तं विजानौयात् तनुस्यो व्यापयेत् प्रभुः ॥  
 मनोप्यन्यत्र निक्षिप्तं दृष्टिप्यन्यत्र पातिता ।  
 तथापि योगिनां योगः अव्युच्छिन्नः प्रवर्तते ॥  
 एतत्तत् परमं शुद्धं एतत्तत् परमं पदं ।  
 एतत्तत् परमं ब्रह्म एतत्तत् परमाक्षरम् ॥  
 इति कालज्ञानं श्रीमहेश्वरभाषितम् समाप्तम् ॥

It ends

For a larger work see Nepal Catalogue of 1905, p. 80, and the Preface lix.

III. 362 G. महासंवर्त्तनकथा By सर्व्वरक्षित । 12×2 inches. Folia  
 26 (first 2 leaves are missing), pierced by a hole towards the left of the  
 centre. Lines 6 on a page. Extent in slokas 534. Date N.S. 544=1424  
 A.D. Appearance, old. Character, old Newári. Correct.

It ends

सूक्तं यदेव भविताच तदेव वौद्धम् ।  
 स्याच्चैत् द्विरुक्तमपि किञ्चन × × दोषः ॥  
 आलोकमेव विदास्यति सदेव भानुः ।  
 चक्षुःप्रभावहरणञ्च तमस्तदीयम् ॥  
 अभ्यासविधिना वचनेन बौद्धे ।  
 पुण्यविशुद्धिसुभगं यदुपार्जितं मे ॥  
 तेनाधिगम्य निखिलान् स्वयमेव भावान् ।  
 कृत्वा दृष्टां करगतामिव देशयेयम् ॥  
 गुरुपद्वर्त्तकमनाम चरमो विश्रामः  
 समाप्त इति  
 षष्ठञ्च विचित्रार्थकाण्डम् । समाप्ता महासंवर्त्तनकथा ।  
 कृतिराचार्य्यश्रीभदन्तसर्व्वरक्षितस्य महाकवेः । वृत्तानि दशोनानि  
 चत्वारिंशतानि । अनुष्टुप्कृन्तसा गण्यमानानि पञ्चशतानि चतुस्त्रिंश-  
 दधिकानि अग्र ५३४ । ये धर्म्मो etc., . . . . . शुभमस्तु सर्व्व  
 यगताम् । सम्बत् ५४४ आषाढ ।

- Leaf 3 B. श्रौं कुमारोदयो नाम द्वितीयः विश्रामः ।
- 4 B. बुद्धत्वाधिगमोनाम तृतीयः विश्रामः ।
- 5 B. तीर्थपराजयोनाम चतुर्थ विश्रामः ।  
प्रथमञ्च निदानकाण्डम् ॥
- 6 B. द्वितीयकाण्डे आकाशस्थदेवोदयःनाम प्रथमः विश्रामः ।
- 7 B. द्वितीयकाण्डे पृथिवीनिवासो नाम द्वितीयः विश्रामः ।
- 8 B. द्वितीयकाण्डे नगेन्द्रवासिदेवोदयो नाम तृतीयः विश्रामः ।
- 9 A. मत्तर्गोदयोनाम चतुर्थः विश्रामः ।  
द्वितीयञ्च विध्वर्त्तनानावस्थानकाण्डम् ।
- 10 B. तृतीयकाण्डे आहारोदयो नाम प्रथमः विश्रामः ।
- 12 A. तृतीयकाण्डे वर्त्तनोपाधारम्भः नाम द्वितीयः विश्रामः ।
- 13 B. " वर्णविभागोनाम तृतीयः विश्रामः ।
- 14 B. " विविधोपकरणोदयो नाम चतुर्थो विश्रामः ।  
तृतीयञ्च विवृत्तावस्थाया एकान्तसुखोपस्थानकाण्डम् ।
- 15 B. चतुर्थकाण्डे पर्येषणारम्भो नाम प्रथमो विश्रामः ।
- 16 B. " कलिप्रवेश नाम द्वितीयो विश्रामः ।
- 18 A. " अन्तरसंवर्त्तवृत्तान्तो नाम तृतीयो विश्रामः ।
- 18 B. " कलौकादशवृत्तान्तो नाम चतुर्थविश्रामः ।  
चतुर्थञ्च विवृत्तावस्थायां सुखदुःखावस्थानकाण्डम् ।
- 19 B. पञ्चमकाण्डे सत्त्वसंवर्त्तनाम प्रथमः विश्रामः ।
- 21 A. " सूर्योदयोनाम द्वितीयो विश्रामः ।
- 21 B. " धातुसंवर्त्तनाम तृतीयो विश्रामः ।
- 22 B. " संसारोद्भेजना नाम चतुर्थविश्रामः ।  
पञ्चमञ्च संवर्त्तमानावस्थान काण्डम् ।
- 23 A. षष्ठकाण्डे संवृत्तावस्थाननयो नाम प्रथमो विश्रामः ।
- 23 B. " द्विसंवर्त्तनानयो नाम द्वितीयो विश्रामः ।
- 24 A. " भग्नार्थद्योतनो नाम तृतीयो विश्रामः ।
- 25 A. " given above.

The following is the text of the 4th Viśrāma of the 4th kāṇḍa :—

दृष्टान्योन्यमयोमत्तर्गं प्रीता श्लिष्यन्ति मित्रवत् ।  
संदधद्भ्रमः कल्पस्तान् प्रतीतिः भविष्यति ॥  
शुभमाङ्गलं यास्यन्ति शेषमत्तर्गं हवग्रहा ।  
वीतदोषा भविष्यन्ति मुनेः शिष्या हवर्त्तवः ॥



वाङ्मायात्मिकभावेषु गतेष्वेवं समात्मतां ।  
 धर्मस्य भवितैश्वर्यं सुखस्यैव निरत्ययम् ॥  
 भवितारोऽस्यमत्योयोस्तुङ्गा सुङ्गाश्च देहिनः ।  
 विंशत्यब्दसहस्रायुः तद्विताद्विगुणायुषः ॥  
 अग्नोत्कर्षवतां नृणां गृहलक्ष्मीरिवैषिता ।  
 पञ्चवर्षशता कन्या वरदेया भविष्यति ॥  
 आयुषानुगुणं तेषां भावि रूपादिषौष्ठवम् ।  
 समन्ततो सुखं पुण्यम् किमिदं न समाक्षिपेत् ॥  
 कुक्कुटाशयदेशस्ये जगत् अमेद्भिन्नन्तरम् ।  
 आकाशमिव नक्षत्रैः शोभां धास्यति भूयसीम् ॥  
 एकान्तशुद्धतां गन्तुं जानतेव वसुन्धरा ।

नीरा खिला मेध्या अल्पशः कृत्वा शमिष्यति ॥  
 सुखपक्षे समुद्भूते सुपक्षेऽधो निमंक्ष्यति ।  
 दुःखमेष्यति पञ्चत्वम् दुःसहो हि रिपूदयः ॥  
 सर्वसम्पत्सहायेन सुखेन वाभिराधिता ।  
 विप्रोषितस्य दुःखस्य स्मरिष्यन्तपि नो जनाः ॥  
 + + + + +  
 सोऽयं विवृत्य इति तिष्ठति लोकधातुः ।  
 सूर्योदयात् प्रभृति विंशतिमेव कल्पान् ॥  
 एतावतोदयनखेदमिवोपनीय ।  
 प्रस्थास्यते प्रलयधातो इवोपरिष्ठात् ॥

III. 362 H. महाकौलज्ञानविनिर्यायः By मत्स्येन्द्रपाद or मन्मथपादा ।  
 12×2 inches. Folia 35 (first two leaves missing), pierced by two holes  
 to the right and left of the centre. Lines 6 on a page. Extent in slokas  
 726. Date ? Character, Transition Gupta. Appearance, old. Verse.  
 Correct.

It ends

मांसपलं वलिं देया ताम्बूलं चन्द्रसंयुतम् ।  
 धूपज्वन्दनसौरभ्यं अगुणं मृगनाभिकम् ॥  
 रक्तपुष्पैर्विशेषेण सुगन्ध × × ।  
 उग्राणि यानि पुष्पाणि गन्धहीनं न दापयेत् ॥  
 वह्निष्यं पूजनं मोक्तं आयात्मं शृणु साम्प्रतम् ।  
 रक्ताम्बरधराः सर्वे रक्तगन्धसुलेपनाः ॥  
 षोडशाकृतयः सर्वे + + विभूषिता ।  
 प्रसन्नवदनाश्चैव पिबन्तं मदिरासवम् ॥

इच्छारूपधराः सर्वे जरामरणवर्जिताः ।

सृष्टिप्रवर्तकाः सर्वे वरदानैकतत्पराः ॥

× × दाध्यायेत् अचिरात् तसमो भवेत्

Colophon. इति ज्ञाननिर्णये महायोगिनीकौलश्रीमत्सुन्दरपादावतारिते चन्द्रद्वीप-  
विनिर्गते चतुर्विंशतितमः पटलः ।

Post Colophon. गुह्यपदपरं प्रोक्तं दशकोटिसुनिश्चयः ।

सिद्धानां योगिनीनाञ्च हृदयं परमदुर्लभम् ॥

गुह्यात् गुह्यतरम् नाथैः सारात् सारतरं परम् ।

सम्यगेतत् मया भद्रे अग्रकाशं प्रकाशितम् ॥

महाकौलं महादेवी शतैर्दशभिः समितम् ।

ज्ञानस्य निर्णये सारमाष्टासाहायिकं मतम् ॥

इति महाकौले ज्ञाननिर्णये सारम् श्रीमत्सुन्दरपादा . . .

Leaf 3 A. इति ज्ञानस्य निर्णीतियोगिनीकौलस्मद्गत श्रीमच्छ्रृङ्गपादावतारिते  
चन्द्रद्वीपविनिर्गतः प्रथमः पटलः ।

3 B. × × × × द्वितीयः पटलः ।

देव्युवाच ।

पञ्चाग्नितापसन्तप्रवर्धकोटिरनेकधा ।

तपस्तपस्यसे सम्यक् त्वत्प्रसादेन भैरव ।

सृष्टियोगं मया ज्ञातम् संहारं कथयस्व मे ।

भैरव उवाच ।

साधु त्वा कथयिष्यामि संहारन्तु यथा भवेत् ।

कालाग्निरुद्रसंज्ञातु नखाग्ने नित्यसंस्थितम् ॥

यदा प्रोज्ज(ल)ते ऊर्ध्वं संहारन्तु तदा भवेत् ।

वङ्गवासुख(मथ्य)ञ्च पाताले सहस्रोत्थितम् ॥

सप्तपातालमुद्दिष्टे तस्योर्ध्वं स्वर्गसंस्थितम् ।

एतानि कथिता सर्वं भुवनानि चतुर्दश ॥

ज्ञातव्या देहमध्ये तु तत्त्वरूपा स्थिता प्रिये ।

सर्वज्ञा ( नन ) संलीनं लयश्च शक्तिगोचरः ॥

शिवमध्ये गता शक्तिः क्रियामध्ये स्थितः शिवः ।

ज्ञानमध्ये क्रिया लीना क्रिया लीयति इच्छया ॥

इच्छा शक्तिः लयं याति यत्र तेजः परः शिवः ।

संहारन्तु इमं भद्रे कथितं तव शोभने ॥

संहारन्तु यदा न्यस्तम् क्रुद्धं संहरते जगत् ।  
 सृष्टियोगं यदा न्यस्तम् सृजत्येव चराचरम् ॥  
 अधस्तात् संस्थिता भूमि ऊर्ध्वं मूर्तिं वरानने ।  
 पूर्व्ववत् सूचितं देवि सृष्टियोगं मया तव ॥  
 सृष्टिसंहारन्यायेन कुलार्थमुपवर्णितम् ।  
 किमन्यं पृच्छसि नाथ सुगोप्यं प्रकटीकृतम् ॥  
 इति + + + + द्वितीयः पटलः ॥

देव्युवाच ।

कुललक्षम् महेशानि आत्मसम्बन्धितपूर्व्वकं ।  
 एतन्मे संशयो नाथ प्रसादी भव शङ्करः ॥  
 भैरव उवाच ।

शृणु मे एकाग्रचित्ता कुललक्षं निगद्यते ।  
 यत्तत्र दृष्टिः मनस्तत्र भूतेन्द्रिय सपुद्गलः ॥  
 स्वशक्तिजीवभूतानि दृष्टिलक्षलयं गता ।  
 स्थानं ध्यानञ्च वर्णञ्च लक्षणञ्चैव चतुष्टयम् ॥  
 पिठ (?) संज्ञा भवेत् स्थानं ध्यानं तत्पदमुच्यते ।  
 वर्णरूपं विनिर्दिष्टं लक्षम् वै रूपवर्जितम् ॥  
 पिण्डज्जोपपदं रूपं रूपातीतं वरानने ।  
 स्थाने स्थाने स्थितं देवी एकैकस्य चतुर्विधम् ॥  
 चतुष्पत्रञ्च अष्टारं द्वादशारम् वरानने ।

× × × ×

× × × ×

कणिकाकेशरैर्युक्तं दीप्यमानं नभस्तले ।  
 तस्यार्द्धं व्यापकं तत्र नित्योदितमखण्डितम् ॥  
 स्वातन्त्र्यमोक्षमवलम्ब्य सर्व्वव्यापी निरञ्जनम् ।  
 तस्यैच्छया भवेत् सृष्टिः लयं तत्रैव गच्छति ॥  
 तेन लिङ्गन्तु विख्यातं यत्र लीनं चराचरम् ।  
 अखण्डमखण्डलं रूपं निर्विकारं सनिष्कलम् ॥  
 अज्ञानावन्धसुद्धिं ज्ञात्वा बन्धैः प्रमुच्यते ।  
 उन्मनं मनोरहितम् ध्यानधारणवर्जितम् ॥  
 प्रत्यक्षं सर्व्वदा नित्यं अतर्हीषुष्यसन्निभम् ।  
 सर्व्ववर्णमयं देवं सर्व्ववर्णैर्विवर्जितम् ॥  
 ज्ञानगम्यं महादेवि पारम्य्यक्रमगतम् ।

कथितं देवि सङ्गावं कुललक्षं यथास्थितम् ॥  
न काष्ठं मृगमयं लिङ्गं न शैलरत्नसम्भवम् ।

— — — — — ॥

अष्टादशलोकशास्त्राणि क्रूराश्चाध्यात्मिकास्तथा ।  
तेस्तु चेत् पूजितं देवि मनसापि न पूजयेत् ॥

— — — — — ।

ब्रह्माद्यास्तु सुराः सर्वे असुराश्च तपोधनाः ॥  
यक्षगान्धर्वसिद्धाश्च वृण्णगुह्यमपिपैलिकाः ।  
अहनचित्रतारादिजगत्स्थावरजङ्गमम् ॥

निष्क्रान्ता विदुमर्थे तु लोलौघृतं तु तत्तत्समम् ।  
सृष्टिसंसारकर्तरि तु तस्मिन् सिद्धपूजितम् ॥  
स्मरन्तं निर्मलं नित्यम् अप्रमेयं मनोदितम् ।

ज्वलन्तमुत्कसद्दृशं विद्युत्तेजो नभस्तले ॥  
एतत् लिङ्गवरं ज्ञात्वा दृष्ट्वा मोक्षस्य भाजनम् ।  
पाषाणदृष्टिसङ्गाते महामेघैः सुदारुणैः ॥

नमस्येत् अग्निना लिङ्गं न पातः वज्रताडितम् ।  
एतत् पूजयेत् देवि कौलिकं सिद्धिमिच्छता ॥  
अर्चयेन्मार्गसेः (पुष्पैः) सः सुगन्धैः धूपदौपितैः ।

अहिंसा प्रथमं पुष्पम् द्वितीयेन्द्रियनिग्रहम् ॥  
तृतीयस्तु दया पुष्पं भावपुष्पं चतुर्थकम् ॥  
पञ्चमन्तु क्षमापुष्पं षष्ठं क्रोधविनिर्जितम् ।

सप्तमं ध्यानपुष्पन्तु ज्ञानपुष्पन्तु अष्टमम् ॥  
एतत् पुष्पविधिं ज्ञात्वा अर्चयेत् लिङ्गमानसम् ।  
भुक्तिभुक्तिमवाप्नोति देहलिङ्गार्चने स तु ॥

सिद्धलिङ्गमिदं देवि देहस्यं प्रत्ययान्वितम् ।  
मनोलिङ्गं सदा ध्यायेत् यां यां फलसमीहते ॥  
तां लभते न चन्देहो आत्मसम्बन्धिपूर्वकम् ।

एतत् कौलिकं देवि देहलिङ्गस्य लक्षणम् ॥

III. 363 A. 11½ x 2 inches. Folia 14, pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 600. Character, New-  
ari. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

Beginning.

नमो बुद्धायः ।

हस्तिदन्तचूर्णं अमला अन्तर्धूमेन दग्ध्वा तैलं पचेत् । अथङ्गात् स्वल्प-  
टङ्कः कुञ्चितकोषो भवति ॥ करिदन्तचूर्णं अमलाचूर्णं भङ्गराजसेन

तैलं पचेत् । लेपात् कुञ्चितकेशो भवति ॥ रसाञ्जनकरिदन्तग्रजादुर्गन्धेन  
 सहलेपात् कुञ्चितकेशो भवति ॥ गुड्वादलं त्वक्पटुकमांसी एषां पिष्ट्वा  
 मङ्गराजरसेनतैलं पचेत् । केशप्रचुरतर भवति ॥ भलातकवृहतीदल-  
 मूलं वा मधुना सह लेपात् मलायिखट्टां नाशयति ॥ मन्दारपुष्पं कृष्ण-  
 गाभीमूत्रेण लेपात् मलायिखट्टां नाशयति ॥ वृहतीफलरसेन गुड्वाभूलं  
 वा लौहमलेन सह पचेत् मलायिखट्टां नाशयति ॥ अश्वगन्धामूलं  
 नीलोत्पलपुष्पं त्रिफलावहेडादलममी (?) मूत्रफलं बत्कलम् प्रियङ्गु ।  
 एषां पिष्ट्वा लेपात् केशो नोत्पटति । अमलाकुटजः पलमांसी वच  
 एषां पिष्ट्वा शिरसि लेपात् × घनकेशो भवति । अश्ववीजं अमला  
 समभागं कृत्वा स्नानकाले शिरसि लेपात् केशो नोत्पटति । नीलोत्पल-  
 नागकेशं यष्टीमधु अमला एषां पिष्ट्वा समभागं शिरसि लेपादुहि  
 नाशयति । मासचूर्णं अर्कदुर्गन्धेन भाव्यम् ॥ एकविंशतिवारान्  
 सुखावयित्वा मूत्रधूमेन दग्ध्वा कटुतैलेन लेपात् केशरोगान् नाशयति ॥

The End. कृतिरियम् आचार्य श्रीनागार्जुनपादानामिति ।

After the end, begins another work, of which only five lines are to be found in this MS. as

नमो बुद्धाय ।

नागार्जुनं महाप्राज्ञं सर्वशास्त्रविशारदं ।

सुसंक्षिप्तचिकित्सार्थं आर्यदेवो महातपाः ॥

काश्यात् सर्वसत्त्वानां दरिद्राणाम् तथा परम् ।

प्रणम्य परया भक्त्या सारं सम्परिपृच्छति ॥

कथमल्योपचारेण रोगोपशमनं भवेत् ।

इत्याह भगवान् मण्ड-कण्ठं सर्वसुखावहम् ॥

क्षीरेण यः पिवेत् मण्डं मासमात्रं निरन्तरं ।

रसायनगुणस्तस्य भवत्येव न संशयः ॥

जीवेत् वर्षशतं पुण्यं सर्वरोगविवर्जितः ।

दृष्टिपुष्टि यतः श्रीमान् बलिपलितवर्जितः ॥

पिवेत् त्रिकटुचूर्णेन सद्वोत्परविनाशनम् ।

पीत्वा विडिङ्गचूर्णेन दन्तरोगं विनाशयेत् ॥

पीत्वा परण्डचूर्णेन हृदयशूलविनाशनम् ।

गुच्छशूलं गुडेनैव शर्करामिश्रितं पिवा ॥

जीवा अतिचारमुपशासयेत् ॥

गोमूत्रं मिश्रयित्वा सन्निपातविनाशनम् ।

कण्टकारिचूर्णेन सह कुत्ति..... ॥

Here ends the five lines of Maṇḍakalpa attributed to Nāgārjuna with whose name that of Āryadeva is associated. The main work in this MS, has no name. It appears to be the notes of an Āyurvedic Physician, who attributes them to Nāgārjuna. It is written in very small letters and the Sanskrit is not of the happiest kind.

III. 363 B.  $10\frac{1}{2} \times 2$ . Folia 13 and 8, pierced by a hole towards the left. Lines, 7 per page. Extent in slokas, 500. Character, old Newāri. Date ? Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

There are two works in this MS. One may be named **सेकादिकोद्देश-पदम्** which runs from leaf 1 to leaf 13 without coming to an end, leaf 1 being written on both sides. The other work is entitled **कल्याणकामधेनु-विवरणम्** and extends from leaf 3 to leaf 10. The first is written in a very old hand and has the look of Transitional Gupta, while the other is old Newāri. It is dated N.S. 224.

The 1st MS. begins :—

नमः श्रीपरमादिबुद्धाय ।

नत्वादिवुद्धं त्रिभवैकनाथम्,

सम्बोधिसत्त्वं सह धर्मसङ्घं ।

श्रीमद्गुरोः पादकृतोपदेशात्

सेकादिकोद्देशपदं तनोमि ॥

अथ वज्रपाणिनिर्माणकायः सुचन्द्रो राजा परमादिबुद्धतन्त्रराजोत्सवार्थं भगवन्तं पृच्छति सुचन्द्र आहति हे शास्त्रः सेकः सप्तविधः उदकादिअनुज्ञावसाना । अपरः त्रिविधः कलसादिप्रज्ञाज्ञानान्तः अनुत्तरस्तथेति महामुद्राज्ञानलक्षणम् । लौकिकलोकोत्तरसिद्धयर्थमिति लौकिकसिद्धिराकनिष्ठभुवनपर्यन्तम् । लोकोत्तरञ्च बुद्धत्वम् महामुद्रात्तरज्ञानम् । एतदर्थसंक्षेपात् कथयस्व मे ममेति शृण्वित्यादि भगवतो वाक्यम् उद्देश-समाप्तिं यावत् । परमिति महामुद्रात्तरज्ञानम् । नाडीनाम् वामदक्षिणमध्यमादीनाम् सञ्चारो वामदक्षिणमध्यमन्ध्रेषु गमनागमनम् । नाडीसञ्चारम् आयागमिति प्राणायामम् । उद्देशात् ते तव कथयामि । इदानीम् उद्देशादेः प्रमेदमाह । उद्देशः त्रिविधः तन्त्रं सर्वस्मिन् । तथा निर्द्देशस्त्रिविधो भवेत् । तदुद्देशनिर्द्देशयोः प्रत्युद्देशमाह । प्रत्युद्देशो-महद्देशः इत्युद्देशस्य प्रमेदः । प्रतिनिर्द्देशकोऽपरः इति महानिर्द्देशः आक्षिप्तः । एतो च निर्द्देशस्य प्रमेदौ । एषां व्यापारमाह ।

उद्देश एव इत्यादि । x एवं उद्देशः स एव निर्द्देशः । स च तन्त्रसङ्गीति

रुच्यते । अत्र हि निर्द्वैतशब्देन बृहत्तन्त्रमस्तीति उच्यते । बृहत्तन्त्रान्तःभूतश्चोद्देशः ख  
 एव हि सङ्गीतिकारकैः पृथक् क्रियते । तदा अन्यतन्त्रो भवति । यथा लक्ष्याभिधानात्  
 नियतमन्यतन्त्राभिधानम् । इत्युद्देशश्चेति चकारात् प्रतिपद आक्षेपे प्रतिनिर्द्वैत उच्यते ।  
 द्वयमेतत् यथाक्रमं अल्पपक्षिका बृहत्पक्षिका । सारपदमात्रभक्षिका । न सर्वार्थसूचिका ।  
 यतस्तृतीया सर्वार्थसूचिकेति वक्ष्यते । महोद्देशश्चेति चकारात् महच्छ्र(ब्ः?)महच्छ्रक्षेपे महा-  
 निर्द्वैत उच्यते । द्वयमेतत् यथासङ्ख्यम् अष्टादशिका बृहद्वीका चोच्यते । एवमित्युक्तक्रमेण  
 षट्कोटिभिः षड्विधैः अत्यन्तबृहत्तन्त्रसङ्गीत्यादिकैः शुद्धं परिशुद्धं आदिशुद्धं कालचक्रा-  
 भिधानं स्यादिति वक्ष्यमानेन सम्बन्धः । एवं वज्रयोगैश्चतुर्विधैरिति मन्त्रसंख्यानाह-  
 लक्ष्यैः चतुःसंबोधिरिति एकक्षणाभिसंबोधिः । पञ्चाकार-विंशत्यारभायाजालाभि-  
 संबोधिलक्ष्यैः स्तब्धैः रूपवेदनासंज्ञासंस्कारलक्ष्यैः धर्मधातुभिः ... ..  
 सत्याभ्यां लौकिकलोकतराभ्यां कायवाक्चित्तसंशुद्ध्या अभिषेकद्वयं द्वयमिति । उदक-  
 मुकुटाभ्यां कायशुद्धिं पटुवस्त्रघण्टाभ्याम् वाक्शुद्धिं महाव्रतनामाभ्यां चित्तशुद्धम्  
 अगुज्ञाया ज्ञानशुद्धिः अन्यैरपरायाः शुद्धिः । सा धात्वादिशुद्धितः ।

This appears to be a commentary of some work of the Kālacakra-  
 yāna School. That it treats of secret worship, is apparent from the  
 following :—

Leaf 5 A ऊर्ध्वधोरक्तः शुक्रप्रवाहयोः । या अग्रः स्त्रीणाम् खगमुखा(त्)शुक्र-  
 वाहनः सैव यदा रजोवहति तदा चाण्डाली भवति । तस्मिन्नेव च ऋतुकाले स्त्रीणाम्  
 ऊर्ध्वनाडी डोम्बीभवति । अत्र उभयथापि स्त्रियोऽप्युपशान्तिं पुरुषस्य तु काले शुक्रा-  
 गमनकाले सैव डोम्बी अवधूती स्यात् ।

The other work is professedly a commentary. Here is an extract  
 from leaf 4 A :—

तां हस्ते गृहीत्वा तद्योगेन स्वदेवतायोगेन वा एवं मन्त्रं लक्षं जपेत् । पश्चात्  
 तां शिखायां वद्ध्वा हुरोदरं द्यूतक्रीडां प्रतिशुद्धानः भवति इत्यर्थः । केशा(घ्रा)ज्ज्वामाक्ष-  
 शायिनी । नराणाम् चरमसवसानम् तस्यैव श्लोकस्य चतुर्थपादान्ताक्षरम् अस्यायं मन्त्रः  
 ॐ गः स्वाहा । अमरनिर्जीवन्ति ये प्रणवेन स्वाहायाऽसंपुटितम् । जप्तं महासाधूय्या  
 हृदयमिदं सर्वकर्मकरं । मन्त्रः ॐ अमरनिर्जीवान्तये स्वाहा । स च मन्त्रराजः सुजप्तः  
 सर्वकर्मकरः । निर्गुण्डिपित्समर्द्धमलं शिखिपुच्छमेकतः संयोज्य तेन मन्त्रेण अष्टशतजपेन  
 सर्वज्वरेषु धूपोदयः । ते सर्वे अपगच्छन्ति ।

It has a colophon कल्याणकामधेनुविवरणं समाप्तम् ।

Post Colophon, सम्बत् २२४ वैशाखशुक्ले पुस्तकमिदं लिखितमिति ॥

So the latter MS. is copied in 1104 A.D.

III. 363 C. योगाम्बरकल्पसाधनम् ।  $11\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia 36, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 550. Character, Newári. Date? Prose. Incorrect.

It begins

ओं नमः ज्ञानडाकिने ।

सत्त्वभावमलातीतां सहजानन्दरूपिणीं ।

महासुखरतां देवीं वन्देऽहं मोक्षदायिनीम् ॥

श्रीमद्ज्ञानेश्वरीं नत्वाप्रज्ञोपायात्मिकां पराम् ।

तत्साधनमहं वच्मि भूलतन्त्रानुसारतः ॥

Colophon. आर्ययोगाम्बरभट्टारकस्य कल्पसाधनं समाप्तम् ॥

The same pagination is not continued throughout the work, though the work is one and the same. The parts all relate to the secret worship of Yogāmbara. On the top of a hill just behind the Residency there is a temple of Yógāmbara who is greatly worshipped at the present day.

III. 363 D. नागानन्द नाटक ।  $11 \times 2$  inches. Folia, 32 (first 3 leaves missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, Bengali. Date—N.S. 313=1193 (the year of the Mahomedan conquest of Delhi). Prose and Verse. Appearance, old. Incorrect.

Post Colophon सम्बत् ३१३ कार्तिककृष्ण आदीतवारे राजाधिराजपरमेश्वर  
श्रीलक्ष्मीकामदेवस्य विजयराज्ये × × × समाप्तमिति ।

Then in a different and later hand

स्वस्ति श्रीललितपतनात् शुभ × × × ।

III. 363 E. गीतगोपातः by चतुर्भुज ।  $12\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia 23, pierced through the centre. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in slokas, 700. Character, Bengali. Date La. Sam. 499. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The first leaf has peeled off in so many places, that it is difficult to read it.

The author is Caturbhuja, and his patron Simhadalan Rāya. The author's father obtained the title of Paṇḍit Rāj at the court of Akbar by defeating in argument Paṇḍits assembled in his court held at Medinigarḍa. His patron obtained from Jahangir, the son of Akbar, the title of Simhadalana. Two more names have been given, that of Anūp Rāy and Vir Nārāyana, who appear to be his ancestors. It is written in imitation of



Gita Govinda of Jayadeva. It is complete in 13 chapters. The post-Colophon statement runs thus :—

समाप्तश्चायं लसं ४९९ जैष्ठ्य कृष्णाष्टम्यां सिमरासग्राम × × × ।

This was copied at Simraon in A.D. 1611.

III. 363 F. गणेशस्तवराजः । 12×2 inches. Folia, 14 (first leaf missing), pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 4 on a page. Extent in slokas, 125. Character, Newári. Date—N.S. 513=1393 A.D. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Colophon इति भविष्यपुराणे चतुर्थीकल्पे षष्ठ्यांशे अष्टमोदशाध्यायः स्तवराजः समाप्तः । श्रेयोऽस्तु सम्बत् ५१३ भाद्रपदशुक्लमङ्गल चतुर्थीप्रपञ्चम्यां सातिथौ चित्रनक्षत्रे शुद्धियोगे मङ्गलदिने शुभमस्तु सर्वजगताम् । यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोष न दीयते ॥

III. 363 G. 11½×2 inches. Folia 36, pierced by a hole towards the left from the centre. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 550. Character, Newári. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

It is a fragment of a large work in Vajrayāna. The initiated asks his doubts to his preceptor.

In leaf marked 49 A परमार्थसत्यामेलायकसंशयपरिच्छेदः सप्तमः समाप्तः ।

In leaf 55 त्रैधातुकाभिषेकेन शिष्यकृतनताञ्जलि ।  
अनुज्ञातश्च तत्तस्य पदं धातुप्रचोदितः ॥  
मालासलिलसम्बुध्य वज्रघण्टाय दर्पणम् ।  
नामाचार्यमनुज्ञान अभिषेकक्रमोद्घायम् ॥  
ततः समर्पयेत् तस्य वाङ्मातिसंबोधिलक्षणम् ।  
सम्प्रदायपदावाप्तम् गुरुपद्वैक्रमागतम् ॥ इति ।

69 B. निबपञ्चग्रामेलावनसंशयपरिच्छेदः दशमः ।  
अप्रतिष्ठितनिर्द्वाणधातुमेलावनसंशयपरिच्छेद अष्टमः ।

From the colophon the Librarian has named the work *Samśaya-pariṣheda*.

III. 363 H. वेणीसंहारनाटकम् । 12×2 inches. Folia 61, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in slokas, 1000. Date? Character, Newari. Appearance, old. Prose and verse. The MS. is worn out in the end.

III. 363 I. आदिकर्मविधिः । 13×2 inches. Folia 29 (8 leaves missing, a work running over 37 leaves), pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 700. Character, Bengali. Date ? Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct.

Colophon. इत्यादिकर्मविधिः ।

दिशति शुभाकरगुप्तः सन्मार्गं जगति ज्ञातकारुण्यः ।

परमततिमिरनिराकृतिवीरः कोऽप्येष नरमिहिरः ॥

ततकरगुप्तेन कृता लोकद्वयसकलसुगतिमुखदात्री ।

प्रज्ञाकरगुप्तचिरप्रणयवशात् आदिकर्मकृतिरचना ॥

निर्जित ।

Here the MS. ends. Apparently there were some more verses

This is a work written by a Bengali Vaidya at the request of another Bengali Vaidya, on the initiation into Buddhism. The MS. is copied in Bengali character. The palm leaves, on which it is written, do not appear to be so well-seasoned as the palm leaves of ancient Newári MSS. In the leaves before us, there is not much of the secret worship; so the Bengal form of Buddhism seems to have been much purer than the Buddhism of Nepal.

III. 363 J. देवप्रतिमालक्षणम् । 11×2 inches. Folia 102, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 200. Character, old Newári. Date ? Appearance, old. Prose. Correct.

It begins.

नमो बुद्धाय ।

बुद्धो भगवान् जेतवने विचरति स्म । तुषितवरभवनात् सान्त्थार्थाना-  
देशसमवगत — कालसमये शाचिपुत्रो भगवन्तमेतदेवोचत् । भगवन्  
भगवता गते परिनिवृत्ते वा आद्वैः कुलपुत्रैः कथं प्रतिपत्तव्यम् ।

भगवानाह शारिपुत्र मयि गते परिनिवृत्ते वा न्यग्रोधपरिमण्डलं कार्यं  
कर्त्तव्यम् । यावद् कार्यं तावत् व्याप्तं । यावद् व्याप्तं तावत् कार्यम् ।  
पूजासंस्कारार्थं प्रतिमा कर्त्तव्या । सर्वार्द्धोपाङ्गावयवस्थौल्यलावण्य-  
लालित्यसललितत्वम् कृत्राकारशिरःकम्पांशस्थितोष्णीषेत्यादिषु संस्था-  
नात् । तत्र अत्रायामविस्तारोच्छेदसन्निवन्निर्गमैः प्रमाणं बोधि-  
सत्त्वानां सुगतानाञ्च प्रवक्ष्यामि । तत्कृणु । तत्र तावत् प्रमाणं  
बोधिसत्त्वानां स्वेन अङ्गुलिप्रमाणेन शतं विंशत्योत्तरम् । बुद्धानाम्  
पञ्चविंशत्योत्तरं ।

चतुरङ्गलमुष्णीषं केशस्थानं ततोद्वयम् ।  
 साह्योत्रयोदशीमात्रं सुखं भागवतं त्रयम् ॥  
 ललाटं नासिकाज्वाधः चिवुकान्तं तृतीयकम् ।  
 चतुरङ्गलललाटान् तुल्यनासिकाया भवेत् ।  
 स्वाधिकं चिवुकान्तान् चिवुकं द्वगङ्गलं भवेत् ॥  
 आयासनिर्गमाच्चैव चतुरङ्गलमिष्यति ।  
 चतुरङ्गलौ कपोलौ तु कर्णमूलात् विनिःसृतौ ।  
 हनुः स्वात् व्यङ्गुलोच्छेदो विस्तारे द्वगङ्गलश्चसः ॥  
 स्वाधिकः परिपूर्णः स्वात् महासिंहहनुयथा ।  
 अधरो द्व्यङ्गुलायामो निर्गमोच्छेदमातृकः ॥

III. 364 A. बुद्धचरित्रकाव्य by अश्वघोष ।  $11\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia 55, 1, 2, 7, 8 leaves are missing, pierced through by a hole towards the left. Date? Character very ancient, when Bengali and Newári were mixed together. Appearance, old. Verse. Correct.

The MS. ends at the middle of the 14th canto. This MS. was not consulted by Amṛtānanda in preparing copies of the work for Europe. Cowell has edited the Buddhacarita in the Anecdota Oxoniensia series. The present MS. begins with the 3rd leaf and with the 46th sloka of Cowell. Each page consists of  $8\frac{1}{2}$  couplets. Accordingly the 3 pages missing would have had 25 couplets. For these 25 Amṛtānanda substituted 45 of his own composition. The 45th verse of Cowell ends with the words विराजितज्जोभयपार्श्वतस्तत् । But in our MS. we have त्रैवचनो निरोधः । This is not found anywhere in Cowell.

In the 9th book of Cowell the lacuna commencing at 41st verse is thus supplied by this MS.

ग्राह्याकुलं चाख्यं ( रमारविन्दम्-

राज्यं हि रम्यं व्यसनाश्रयज्ज ॥

इत्यज्ज राज्यं न सुखं न धर्म्यं पूर्वं तथा जातघृणा नरेन्द्राः ।  
 वयःप्रकर्षेऽपरिहार्यदुःखे राज्यानि मुक्त्वा वनमेव जग्मुः ॥  
 चिरं हि भुक्तानि वृणाख्यरख्ये त्रिवंकरो (?) रत्नमिवोपगुप्तः ।  
 सहोषितं श्रीमुलभैर्नवैव दोषैरदृश्यैरिव कृष्णवर्षैः ॥  
 स्नाय्यं हि राज्यानि विहाय राज्ञास् धर्माभिलाषेण वनं प्रवेष्टुम् ।  
 भग्नप्रतिज्ञस्य ननूपपन्नस्य वनं परित्यज्य गृहं प्रवेष्टुम् ॥  
 जातः कुले को हि नरः ससत्त्वो धर्माभिलाषेण वनं प्रविष्टुः ।

आघ्रायमुत्सृज्य विमुक्तलज्जः पुनन्दरस्यापि पुरं श्रयेत् ॥  
 लोभात् विमोहादथवा भयेन यो वान्तमन्नं पुनराददीत् ।  
 लोभात् स मोहादथवा भयेन संत्यज्य कामान् पुनरादधीत् ॥  
 यश्च प्रदीप्ताच्छृणात् कथञ्चित् निष्क्रम्य भूयः प्रविशेत्तदेव ।  
 गार्हस्थ्यमुत्सृज्य स दृष्टुदोषो मोक्षेन भूयोऽभिलषेत् ग्रहीतुम् ॥  
 वद्वेश्च तोयस्य च नास्ति सन्धिः शठस्य सत्यस्य च नास्ति सन्धिः ।  
 आर्यस्य पापस्य च नास्ति सन्धिः सामस्य (?) दण्डस्य च नास्ति सन्धिः ॥  
 या च श्रुतिः मोक्षमवाप्तवन्तो नृपा गृहस्था इति नैतदस्ति ।  
 शमप्रधानः क्व च मोक्षधर्मः दण्डप्रधानः क्व च राजधर्मः ॥  
 शमे रतिश्चेत् शिथिलञ्च राज्यं राज्ये मतिश्चेत् शमविप्रवञ्च ।  
 शमश्च तैद्यज्व हि नोपपन्नम् शीतोष्णयोरैक्यमिवोदकाग्नयोः ॥  
 तन्निश्चयात् वा वसुधाधिपस्ते राज्यानि मुक्ता शममाप्तवन्तः ।  
 राज्यार्दिता वा निश्चेन्द्रियत्वात् अनैष्ठिके मोक्षकृताभिमानाः ॥  
 तेष्वाञ्च राज्येऽस्तु शमो यथावत् प्राप्तो वनं मोहमनिश्चयेन ।  
 हित्वा हि पाशं गृहबन्धुसङ्गं मुक्तः पुनर्न प्रविविचुरस्ति ॥

Though the Chinese Translation speaks of 16 verses here, our MS. has only eleven.

III. 364 B. अन्तर्थाप्तिसमर्थन by रत्नाकरशान्ति । 11½ × 2 inches.  
 Folia 6, pierced by a hole towards the left. Lines, 7 on a page. Extent  
 in slokas, 140. Date ? Character, Newári and Gupta mixed. Appearance,  
 old. Prose. Correct.

It begins

ॐ नमो बुद्धाय ।  
 इह सत्त्वम् अर्थक्रियाकारित्वम् । तदितरसत्त्वे लक्षणायोगात् ।  
 तच्च क्रमयोगपद्याभ्याम् व्याप्तम् ।  
 परस्परव्यवच्छेदलक्षणात्वादनयोः ॥

Colophon. अन्तर्थाप्तिसमर्थनम् समाप्तमिति । कृतिरियं रत्नाकरशान्तिपादानाम् ।

III. 364 C. पाकविधिः by श्रीदिवाकरचन्द्र । 11 × 2 inches. Folia  
 17, pierced by a hole towards the left. Lines, 8 on a page. Extent in  
 slokas, 500. Date ? Character, Newári in an uniformly slanting hand.  
 Appearance, old. Black with age. Prose. Incorrect.

It begins

ॐ नमो आर्यावलोकितेश्वराय ।  
 प्रणिपत्य लोकनाथं लोकोत्तरविश्वराजमुसकसणम् ।  
 नानाव्याघ्रपशमनं पाकविधिं संग्रहात् वक्षे ॥

Colophons. इति गुडपाकविधिः । ... मधुपाकविधिः । ... काशमरीपाकविधिः ।  
 ... आमलकौपाकविधिः । ... घादपाकविधिः । ... घृतपाकविधिः ।  
 ... तैलपाकविधिः । ... यमकस्नेहपाकविधिः । ... त्रितस्रस्नेहपाक-  
 विधिः । ... महास्नेहपाकविधिः । ... क्षीरपाकविधिः । ... विलेपीपाक-  
 विधिः । ... मुखानपाकविधिः । ... यवागुपाकविधिः । ... युषपाक-  
 विधिः । ... स्तूपरसपाकविधिः । ... रमोणपाकविधिः । ... भस्मातकपाक-  
 विधिः । ... कुक्ष्याखण्डपाकविधिः । समाप्तोऽयं पाकविधिर्नाम अनेक-  
 रोगप्रशमनः । कृतिरियम् पण्डितदिवाकरचन्द्रस्य इति ।

Post Col. लिखितमिदं श्रीराघवजीवेन स्वपरार्थहेतोः ।

There is one prescription after this in a separate leaf, which ends with the words समाप्तः पाकविधिः ॥

III. 364 D. योगरत्नमाला or हेवचपञ्जिका । 11½ × 2 inches. Folia 38, of which 1, 2, 6, 7, 8, 16, 17, 22, 26, 27, 33, 35, 36, 37 leaves are missing. Lines, 6 on a page. Extent in ślokas, 500 (calculated without the missing leaves). Date? Character, Transitional Gupta. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Colophons :—

Leaf 9 A. इति योगरत्नमालायां हेवचपञ्जिकायां प्रथमः पटलः ।

10 B. " " मन्त्रपटलः द्वितीयः ।

13 A. " " चतुर्थः पटलः ।

14 B. " " तत्त्वपटलः पञ्चमः ।

18 B. " " अष्टमः पटलः ।

21 B. " " ऋग्मापीठनिर्णयपटलः सप्त ।

It is difficult to find why the paṭalas are so differently arranged in the ṭikā, while they are arranged in their proper order in the text, which is to be found in a paper MS. No. 249. But the text is divided into two parts, each subdivided into 11 paṭalas. The anomaly may be explained by the loss of leaves in the ṭikā as well as by the same number being used in both the parts. The 1st leaf of this MS. is missing, but the 1st leaf of another in the same character has been put in as the first leaf of this MS. It begins :—

ॐ नमः कालचक्राय ।

सुचन्द्र आह । सेकः सप्तविधः शास्त्रस्त्रिविधानुत्तरस्तथा ।

लौकिकोत्तरसिद्धयर्थं संक्षेपात् कथयस्व मे ॥

भगवानाह । शुशु सुचन्द्र सेकार्यं सप्रान्विविधं परम् ।  
 नाडीसञ्चारमायामस् उद्देशात् कथयामि ते ॥  
 उद्देशस्त्रिविधस्त्रन्तुः निर्द्देशस्त्रिविधो भवेत् ।  
 प्रत्युद्देश सद्दोद्देश प्रतिनिर्द्देशको परः ॥  
 उद्देश एव निर्द्देशः तन्तुसंगीतिसूच्यते ।  
 प्रत्युद्देशश्च निर्द्देशः पञ्जिकापदभञ्जिका ॥  
 सद्दोद्देशश्च निर्द्देशः टीका सवर्णार्थसूचिका ।  
 अभिज्ञालाभेभिः शुद्धं लोकधात्वान्वितैर्मतेः ॥  
 सत्याभ्यासादि बुद्ध्यात् कालचक्राभेदानकम् ।  
 आदौ सप्ताभिषेको यो वालानामवतारणम् ॥  
 त्रिविधोलोकसम्बुक्तया चतुर्थः परमार्थतः ।  
 सत्यद्वयेन धर्म्मार्णाम् देशनावज्जनो मम ॥  
 लोकसंवृत्तिसत्येन सत्येन परमार्थतः ।  
 उदकमुकुटपद्मो वज्रघण्टा महाव्रतम् ॥  
 नानानुज्ञासमायुक्तः सेकः सप्तविधो नृप ।  
 कायवाक्चित्तसंशुद्धिरभिषेकद्वयं द्वयम् ॥  
 अनुज्ञा ज्ञानशुद्धिः स्यात् अन्या धात्वादिशुद्धितः ।  
 भेदकधातुसंशुद्धिः मौलीकधा विशोधनम् ॥  
 पद्मः पारमिताशुद्धिः वर्जघण्टामहाक्षरम् ।  
 बुद्धभाषा न विच्छिन्ना अक्षेन्द्रेकत्र शोभनम् ॥  
 विषयेन्द्रियसंशुद्धिः × × × × ।

III. 364 E. मम्मकणिका नाम तत्त्वज्ञानसिद्धिपञ्जिका । 12×2 inches.  
 Folia 42 (1st leaf missing), pierced by a hole through the left. Lines, 6  
 on a page. Extent in slokas, 1000. Date (in a later hand) N.S.  
 501=1381 A.D. But the writing is Newári and Bengali mixed, and  
 it must be attributed at least one century earlier. Appearance, old. Prose.  
 Correct.

Post Colophons. श्रीमत्त्विक्रमशीलदेवमहाविहारौयमहापण्डितभिक्षुवीर्य  
 श्रीमित्रविरचिता मम्मकणिका नाम तत्त्वज्ञानसिद्धिपञ्जिका ॥

Post Colophon. अनेन यत् कृतं पुण्यं लिखता तत्त्वपञ्जिकाम् ।  
 तेनास्तु निखिलोलोकः क्रमसंसिद्धिभाजनः ॥  
 व्यलेखि पुस्तकाराजं क्वात्रविजयरचितेन ।  
 दिनपञ्चकेन निष्पन्नोऽयं पुस्तकम् ॥

शशाङ्कविन्दुविषयगतेऽदे माघे ऽधिते भूमिष्ठते  
 दशम्यां आषाढपूर्वे निधानयोगे श्रुतं तदाश्रीरक्षसेधपालः ॥  
 श्रीमर्मकारिकासारां तत्त्वज्ञानस्य पञ्चिकासु ।  
 श्रुतं पान्नाधिराजेन सेधराजेन धीमता ॥

The present MS. appears to have been recited to Megharāja, who is styled Pūtrādhirāja, which may mean a highly-placed minister, or the King of Pātrā. The date N.S. 501 probably relates to the recital and not to the copying.

The 1st leaf of the MS. is missing, which may be restored from a paper MS. in the Library No. III. 592. That Number also contains a Tikā to the Tattvajñānasamsiddhi by Dhyānacandra, who describes himself as Mādhyamakāruc. The name of the Tikā is Mahāsukhaprakāśikā. The text is not in the Library. But I am assured it may be found in Nepal.

III. 364 F. खरोदयदशा ।  $13\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 36, pierced by a hole towards the left of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 700. Date N.S. 482=1362 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Complete.

This MS. is written in Newāri language profusely interspersed with Sanskrit. It relates to svarodaya sāstrā, i.e., prognostication by means of breath. Ordinarily it is regarded as a part of Jyotiṣa or Astrology and fortune-telling. It has in places mathematical tables to calculate the length and force of the breath.

In the same MS. there is a short work written in shorter palm-leaves in beautifully bold Newāri character entitled Samayavihāra, which relates to the location of breath and similar topics. I suspect that this is the text which the Newāri comments on and amplifies.

III. 364 G. पारमेश्वरमततन्त्र ।  $12\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia 93 (of which 13, 14, 17, 27, 29, 48, 53, 77 leaves are missing), pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas 1500. Character, old Newāri. Date? Appearance, old. Verse. Correct. Incomplete.

Professor Bendall mentions of a mutilated copy of Pāramesvaratantra in page 27 of his Cambridge Catalogue, and I have mentioned of this Tantra in Nepal Catalogue. The present MS. begins :—

ओं नमो श्रीमहादेवाय । श्रीदेव्युवाच ।  
 भुतं देव मया सर्वं त्वत्प्रसादावधारितम् ।  
 अधुना श्रोतुमिच्छामि पारम्पर्यक्रमगतम् ॥  
 कथं मेरु समुपेन्नम् उद्धार तस्य कौदृशम् ।  
 सन्तानं कौदृशं देव यत्रोत्पन्नं चराचरम् ॥  
 षड्विधञ्च कुलाम्नायं षोढान्यासेन साम्प्रतम् ।  
 महासुद्राञ्च विद्याञ्च अनेकाकारविस्मयम् ॥  
 कथं केन प्रकारेण मेरुमध्ये व्यवस्थितम् ।  
 वागीश्वरी महामाया चामुख्डा कुलनायिका ॥  
 सृष्ट्युल्लया महाकाली त्रोटुला त्रिपुरभैरवी ।  
 समयविद्याकुलाकारां सिद्धमार्त्तखडभैरवी ॥  
 महासामोद्भवौ नित्या कृष्णाङ्गी मुक्तिदा परा ।  
 कुलमाता महादेव षट्प्रकारो यथा स्थितः ॥  
 मायाशक्ति गुह्या यया सिद्धो जनार्दनः ।  
 मायाजालञ्च कुरुते रूपाणि च वहूनि च ॥  
 वागीश्वरी नाम श्रेष्ठं सम्पादिता तु या ।  
 सरस्वती महाविद्या या दत्त सम्मुखस्य च ॥  
 कामनिर्नाशने चैव पुनस्तस्य प्रसाधने ।  
 समानञ्च धनुश्चैव मोहयन्ती चराचरम् ॥  
 यस्या प्रसादात् विद्याया सिद्धोऽसौ मकरच्छलः ।  
 वज्रप्रसारिका विद्या ब्रह्मविद्या तथैव च ॥  
 सञ्जीवनी महाविद्या यथाकालो वशीकृतः ।  
 गर्भयाग पुनर्देव पुत्रस्योत्पत्तिकारणम् ॥  
 विषसंक्रमणे विद्या पुनस्तस्य प्रणाशने ।  
 विद्या कामदुघा नाम सप्तपातालसाधनी ॥  
 पञ्चदूतीविधानञ्च कन्यानाञ्च सुरेश्वरः ।  
 मेरुमध्ये कथं देव समुत्पन्नं चराचरम् ॥  
 एतत् सर्वं समासेन प्रसादं कुरु भैरवः ।

Leaf 6 A. इति श्री पारमेश्वरीमते नवकोटिसंहितायां चतुरशीतिसाहस्रं मेरुद्वारः  
चतुर्विंशतिसः पटलः ।

9 A. शब्दराशिः पञ्चविंशतिसः पटलः ।

15 B. नवात्मा मालिनी नामोद्धारः सप्तविंशतिसः पटलः ।

20 B. विद्यात्रय अघोर्याहुकोद्धारः अष्टविंशतिसः पटलः ।



- 25 A. द्वादशाङ्गवडाङ्गस्त्रिकान्यास एकोनत्रिंशत्तमः पटलः ।  
 34 A. द्वादशश्लोक पञ्चरत्नोद्धारः नाम एकत्रिंशत्तमः पटलः ।  
 45 B. क्रमपूजाविकारः द्वात्रिंशत्तमः पटलः ।  
 51 B. कालज्ञानकालसङ्कर्षण्योः निर्वृशेनाम त्रयस्त्रिंशत्तमः पटलः ।  
 59 A. आत्मसम्बृत्तिभेदः चतुस्त्रिंशत्तमः पटलः ।  
 66 B. मेरुमध्ये त्रिपुरोद्दारे पञ्चत्रिंशत्तमः पटलः ।  
 78 A. सङ्गीवनोविद्योद्दारे षड्त्रिंशत्तमः पटलः ।  
 86 B. क्षरितानिखिलोद्दारे नाम एकोनचत्वारिंशत्तमः पटलः ।

III. 365 A. चक्रसम्बरतन्त्रटीका by जयभद्र । 11½ × 2 inches. Folia 26, pierced by two holes to the right and left of the centre. Lines 8 on a page. Extent in slokas, 700. Date? Character, Transitional Gupta. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It ends

यद्यपि व्रतचारी न भवति वह्निः पुरिमानपि (?) न भवति परोऽप्यनेन विधिना वरमाख्योपयोगी अदिष्टदेवतादेशात् सिद्धिमाप्नोति इत्यभिप्रायः । अधिकायुः अपरिमितायुः च भवन्ति ।

कुष्माण्डमित्यादि । कुष्माण्डबीज मुद्रामासा सप्तबीजा निमच्छर्हि मधु सिंगु वाजिका समीकृत यस्या नाम्ना सम्प्रेण चोदयित्वा तद् गृहैकदेशे लेपयेत् । यथोक्तं भवति ।

गुरुपदेशात् सुमते विंकाशात् ।

अकारि चेतोऽत्र मया समासात् ॥

तत् शोध्य सार्यैर्यदि द्रुष्टमेतत् ।

लक्षन्ति मुह्यन्ति (च) खे अनेण ॥

यदत्र तान्नयस्त (?) साधनादौ

विवृत्तितदज्ञो विदधाति नैव ।

तथाहि ये ऽभिनयन्ति नयना पृथिव्यां

दिशन्ति हीनानि च कृष्णसूर्या ॥

अनेन पुण्येन न भवे भवेयम्

विचक्रवीराधिपतेः समानः ।

जनस्तथा तेन च सर्वपापात्

विमुक्त एवास्तु सदा समस्तः ॥

कृतिरियम् विंशलावस्थ श्रीलङ्काजन्म धूरधूत तस्य जयभद्राख्यः ख्यातः चान्तिं कुर्वन्तु वीरडाक्षिण्यः ।

प्रख्याते श्रीमहाविश्वे सौगतानां समाश्रये  
चैत्रकर्म च आधारे प्रातिहार्यनिरन्तरे  
पञ्चीसंग्रहो लिखीतो बुधाधिपकीर्तिहेतौ ॥

+ + + + +

सैता राजवने स्थितवती प्रवरे विहारे ग्रन्थः ॥

सद्य रचित स्तुतिसाधने च ।

तन्मण्डलधरणसुविस्तरञ्च यत् ।

कृतिराचार्यजयभद्रस्य समाप्तः ।

इयं श्रीचक्रसम्बरपञ्जिका समाप्तः ।

ग्रन्थप्रमाणम् सप्तशत अङ्केन (७००) ।

It begins

नमो श्रीहेरुकाय ।

सर्वभावस्वभावाग्रं सर्वभावभयावहम् ।

सर्वभावनिराभासम् सर्वभावविभाविनम् ॥

तं प्रणम्य महावीरं खसमार्थं खनिर्मलम् ।

चक्रसम्बरतन्त्रस्य लिख्यते प(ञ्च)िका मया ॥

अत्र तन्त्रादौ परम इत्यादिना सङ्कीर्तिकारेण कस्मात् औपोद्घातेन  
कृत इति चोद्यमनूद्य । केचिदेवं परिहारार्थं व्याचक्षते भगवतो  
अप्रतिष्ठितनिर्वाणदर्शनार्थमिति एतदेव सर्वोत्पत्तिं सदास्थित इति  
अन्ये तु शतसाहस्रिकाख्यसमानमूलतन्त्रात् उद्धृतत्वात् (त)त्रैवादौ ।  
मूलतन्त्रे एवमित्यादिना निर्दिष्टत्वात् अत्र तदुत्तरतन्त्रं न कृतमिति ।  
अत आह ।

अन्यतन्त्रावलीनामर्थानां वहिर्वचनम् उत्तरमिति ॥ अपरे इत्य-  
प्रकाशधर्मतादेश्यदेशकयोरेकता च सूचितेति । तन्त्रमुत्तमः हि बुद्ध्या  
भगवन्त इति वचनात् । प्रथमं तावत् अभिधानाभिधेयसम्बन्धप्रयो-  
जनान्याभिसमीक्ष्य धर्मानुसारिणोऽपि प्रेक्षावन्तः प्रवर्तन्ते । अत एव  
तान्याभिधीयन्ते । अथात इत्यारभ्य इति । श्रीहेरुकाभिधानमित्यादि  
पर्यन्तः ग्रन्थसन्दर्भः अभिधानम् । चक्रसम्बरमिति तेन यद्वाक्यम्  
श्रीहेरुकतन्त्रवज्रवाराद्यादितन्त्ररूपमभिधेयम् । अभिधानाभिधेयलक्षणः  
सम्बन्धः इत्येके उपायोपेयभावलक्षणः सम्बन्धः इत्यपरे । भगवती  
विनेयजनावतारमण्डलप्रवेशादिगुह्याभिधेकपर्यन्तं प्रयोजनम् । उत्तर-  
कालन्तफलप्राप्तिप्रयोजनप्रयोजनमिति ।

अथेत्यादि ।

This is a commentary on Cakrasambhara which is attributed to Heruka, which is another form of Akṣobhya Buddha, who is represented as the source of all secret and mystic worship among the Buddhists. The commentator Jayabhadra seems to have been an immigrant from Ceylon, though the verse in which he is described is very obscure, and many of the letters have been almost effaced. The MS. of the commentary is very old.

III. 365 B. महाभारत महाप्रस्थानपर्व । 12×2 inches. Folia, 41 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 640. Date N.S. 545=1425 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It ends

रोगशोकविनिर्मुक्तं सर्वदुःखनिवारणम् ।

सर्व(सौ)ख्यसमायुक्तं विष्णुलोके महीयते ॥

इति महाभारते वाच्यमाने स्वर्गारोहणमहापथे प्रस्थानम् समाप्तमिति  
श्रीमन्नृनेपालवर्षे विशिखयुगशरे फाल्गुने मासकृष्णे  
पञ्चम्याज्जानुराधेऽसुरगुरुसुदिने वज्रयोगेति सुखे ॥

रामाणां जीवभूतः कुसुमशरसमा भाति शोभा यदीया ।

सोऽयं श्रीरामगुप्तो लिखितदृढमतिः शास्त्रस्वर्गावरोहः ॥

आदिष्टमिष्टपत्रेषु दृष्टा तु त्वरितेन च ।

बद्धिहीना क्षणं तत्र बहवः सन्ति पत्रके ॥

शोधितुं नैव शक्नोमि मेधावी चाल्पकेन च ।

शोध्यताम् विबुधैः सर्वैः यथा शुद्धं तथा कुरु ॥

शुभमस्तु सर्वजगताम् ।

राजाधिराजश्रीमज्जयन्तीतिर्मल्लस्य विजयराज्ये महापात्र श्रीराजसिंहदेवः महा  
मात्यश्रीनाथसिंहः एतयोः शिरोभूतप्रस्तावक्षणे लिखितम् सम्पूर्णकृतम् ।

नेपाल चान्तं कृतराजधानी-

नाम्नाप्रसिद्धा ललितापुरीति ।

यथा हि देवा विचरन्ति स्वर्गे

तथा नगर्यां स्थित सर्वपात्रान् ॥

हंसप्राणाल्यां विचरन्ति राज्ञौ

पानीया न तु पुवतीजनाम् ।

सत्क्रामुकादर्शनलोलदृष्टिः

चिन्दूरखीमान्तविराजते च ॥

सद् रामदास-कविनन्दनो यः

सो बालवागीश्वरधर्मगुहः ।

तस्यानुजः पण्डितराजगुप्तो

आता सुतश्चास्ति च रामगुप्तः ॥

एतत् व्याख्यानं कथितुमुभयानामशिशुकम् ।

तेन त्वरया लिखितम् न दोषं ध्रियस्व ब्रुधैः ॥

सुखी भवन्तु श्रीसप्तकुटुम्ब श्रीभयपात्रानाम् ( ? ) ।

The copyist of this MS. was the son of Dharmagupta, the author of the four-act Rāmāyana mentioned in p. 246 of my Nepal Catalogue. But it is curious that he should copy this MS. in Bengali character. In comparing the present MS. with the two copies of Mahābhārata in the Durbar Library, I find that it differs greatly from them. It does not contain Adhyāya Colophons too.

III 365 C. सिद्धैकवीरमहातन्त्रः । 13 × 2 inches. Folia, 19 pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 400. Date, Śaka 1189=1267 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It ends

अथमस्य मन्त्रराजस्य वपचारविधिः महाङ्गनमध्ये गोमयेन उपलेपनं कृत्वा वेदीमालिख्य दर्भान् संस्तीर्य अग्निप्रज्ज्वालय अष्टशतवर्णपुष्पाणां गृहीत्वा मन्त्रमावर्त्तयेत्त्रैकमेकं पुष्पं अग्नौ जुहुयात् ईप्सितां स्त्रियं पुरुषं वा आकर्षयति सिद्धमिति ज्ञात्वेव वलादेव कुशलैः कार्यः । ५२ । इति सिद्धैकवीरमहातन्त्रराजे चतुर्थपटलः । ये धर्म्मा ... .. देयः धर्म्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः शाक्यभिक्षुस्य विरचनं न भद्रस्य यदत्र पुण्यम् तद्भवत्वाचार्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वगमं कृत्वा सकल सकलसत्त्वरेश्वरेणुत्तरज्ञानफलावाप्तये ॥ शकनरपतेरतीताब्दा ११८२ । फासगुणवदि १२ गुरौ । लिखितं का श्रीसुपटादित्येन इति ।

It is a book on incantations.

Beginning.

ॐ नमो मञ्जुघोषाय ।

सिद्धैकवीरं धीरेशं प्रवरं वदतां वरम् ।

तन्त्रं प्रोवाच लोकाख्यं मञ्जुवज्रो जगत् गुरुः ॥

देवो वै मन्त्ररूपेण सर्वसिद्धिप्रदायकः ।

तमेव भावयेन्मन्त्री यस्मिन् सिद्धे समिष्यति ॥

सुद्रसिद्धिर्यदा सिद्धा शुद्धदेहस्य मन्त्रिणः ।

क्षेत्रीभूतगरीवस्य महासिद्धिः प्रजायते ॥

III. 365 D. अमरकोषटीका ।  $12\frac{1}{2} \times 2$ . Folia, 99 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 7 and 8 on a page. Extent in slokas, 3000. Date ? Character, Newari. Appearance, old. Prose. Correct.

It is a commentary on Amarkoṣa (Lexicon) having neither beginning nor end. It quotes Māgha, Kābyādarsa, Lokeshvarsataka Rudra, and Rabhasa, Pāṇini. The author's name is not found.

In leaf 50 B. ब्रह्मवर्गः ।

पद्मात् वा क्षत्रियो जातः । राज्यारोपणसमये मूर्द्धगभिषिक्तः प्रथमः क्षत्रियः । तत्प्रभवतया अनभिषिक्ताश्च मूर्द्धाभिषिक्ताः । यथा ब्रह्मबाहुजस्य वंश्याश्च बाहुजाः । अनेकाशुषु क्षत्रियेऽपि राजा न वक्ष्यति तस्यापत्यं राज्ञो यतः ॥

III. 365 E. तिथिनिर्णयादिमुनिवाक्यसंचोपः । by महीधर ।  $12 \times 2$  inches. First few leaves are missing. Pierced by a hole towards the left. Dated La Sam 208. Character, Maithili. Appearance, old. Prose. Correct.

It ends इति भोजनविधिः समाप्तः । तिथिनिर्णयादिमुनिवाक्यसंचोपं श्रीमन्मिश्रमहीधरेण लिखितम् । लसं २०८ आश्विन वदि ९ ।

This does not appear to be a work written by an author, but a series of notes by a Paṇḍit for his own use on subjects connected with Hindu Ritual.

III. 365 F. सप्तकुमारिकावदानटीका by आचार्य गोपदत्त ।  $12 \times 2$  inches. Folia, 62 (1st six leaves and 38th 42nd are missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 900. Date N.S. 508=1388 A.D. Character, Newari. Appearance, old. Prose. Incorrect.

It is a commentary on Saptakumārikāvadāna, for which see Dr. Rajendra Lal's Catalogue, p. 221.

The end. कृतिराचार्यगोपदत्तस्य इति ।

III. 366 A. योगम्बरसाधनम् ।  $12 \times 2$  inches. Folia, 15 pierced towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 400. Date ? Character, old Newari. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect. Complete.

Beginning.

ओं नमः योगाम्बराय ।

सर्वभावात्मकं नत्वा योगिनौजालनायकं

योगाम्बरजगन्नाथं गुरुज्जादरतः सदा ।

चतुष्पौठोक्तविधिना शिष्याभ्यर्थनया मया

सुखसाधनसंक्षिप्तं तदारोपणमुच्यते ॥

तत्र साधकः चतुष्पीठतन्त्रोक्तविधिना लब्धाभिषेको गुरुभक्तो गम्भीर-  
धर्माधिपुक्तो योगालङ्कारधूर्षितो विरारामादि (?) मनोनुकूलप्रदेशे  
सुकुमारासननिषण्णो मण्डलचक्रमध्यासीनो योगाम्बराधनं कुर्यात्  
तत्रादौ तावत् सूर्यकरतले व्यक्त अकारं विचिन्त्य श्वेतादिदक्षिण-  
कराङ्गुलिषु क्रमेण नयेत् । तु जूं हूं अः । वीजं निर्यातौ  
पञ्चसूचिकं वज्रं विभावयेत् । तथा वामे चन्द्रकरतले शुक्लशर्कर-  
चन्द्रमण्डले रोचनादि नयेत् ।

सूत्रकां स्रूयू यस्त्रकां हस्त्रकां मः । तेनैव वीजनिर्मितरोचनादि-  
वीजेन पद्मं विभावयेत् । करशोधनविधिः । ततः कण्ठे रक्त द्वीः-  
कारेण अष्टदलपद्मं जिह्वापद्मदले हूंकारेण वज्रं । तन्मध्ये ओं अः  
जिह्वा सवार्त्तनी हूं फडिति ।

The end.

वज्रसुष्ठुद्वयं वद्वधा श्वेतारोचनमूर्च्छितां कुञ्जयेद्विभिरंगस्य सुखपार्श्वं  
निवेशयेद उच्छृष्टवलिधूमाङ्गारिसुद्रामन्त्रः ॥ श्रीमध्ययोगाम्बर साधनं  
समाप्तमिति ॥

The Yogámbara Sádhana is one of the secret cults of the Buddhists of Nepal. It belongs to the Vajrayāna School, and deals with Vajra and Padma. There is a small hill, just to the south of the Residency, on the top of which there is a small temple dedicated to Yogámbara. At the end of the present work begins another work of the same cult.

ओं नमो योगाम्बराय ।

अनिश्चितः श्मशानभूमिनिश्चयम् ।

आत्मनः स्मरणनिमित्तम् गुरुपूर्वं क्रमायातम् विवरिष्यामि etc.

In the same MS. there is another copy more correct and better written of the same work, but with slightly different name योगाम्बरसाधनोपयिका. After the usual Buddhist formula of faith, the work has the following post-Colophon Statement.

देयधर्माज्यं प्रवरमहायानयायिनः शाक्यतिष्ठुः स्थयैख्ययाभिकः विशुद्धिर्ब्रह्मज्ञानस्य  
यदत्र पुण्यं तद्वदतु आचार्योपाध्यायमातापितृपूर्व्वगमं कृत्वा सकलसत्त्वराशेरनुत्तरज्ञान-  
फलावाप्तये इति ।

परमेश्वरपरमभट्टारकपरमसौगतश्रीमद्रविग्रहपालदेवकल्याणविजयराजो सम्बत् १३  
वैशाख दिने २३ ।

The authorship of the work is given in the following words कृता  
अमृतवज्रयेति । There is a verse between the last colophon and the formula  
of faith.

स परार्थोद्योगवता साधनमालिख्य यत्नतः ।

सुकृतं प्राप्तं यत्नेन आस्तां श्रीमद्भोगाम्बरालोकः ॥

But the most important information given in the MS. is to be found  
at the page 1 A, which generally remains blank, of the MS. of the 2nd  
Yogāmbara work. I will transcribe the whole of it.

ननिष्ठाद्य प्रतिमां स्थापयेत् ततः ।

चित्रकर्म वले पिण्डौर्गण्डिकालक्षणं ततः ॥

एतेषाञ्च प्रतिष्ठानं प्रवक्ष्ये ग्रहणं तथा ।

लक्षणं धर्मधातूनां योजनमवरोपणम् ॥

जीर्णधारोपसंहारो पूजयेत् गणमण्डनम् ।

श्रीक्रियासंग्रहकारिका समाप्ता ॥

कृतिरियं श्री नागार्जुनपादानाम् ।

सम्बत् २८४ द्विपौषकृष्णपञ्चम्यां लिखितमिति अभयगुप्तस्य पुस्तकोऽयं तेन  
लिखितम् । तेन पुण्येन शुभमस्तु सर्वजगताम् ।

This seems to be the end of a work attributed to the great Nāgār-  
juna, who not only wrote the well-known Dharmasaṃgraha, but also  
wrote a work on Kriyā, in Kārikā form. This was copied in N.S. 284 in  
1164 A.D. The MS. of the Yogāmbaropayikā was written in the 13th  
year of Vīgraha pala.

After the end of the MS. of this second work, we get four lines, written  
in an inferior hand, the beginning of another work, named Cakrasambara.

III. 366 B. अमरकोषटीका । 14×2 inches. Folia, 107 pierced  
through the middle. Lines, 4 and 5 on a page. Character, Maithili.  
Date? Appearance, old. Correct. Complete.

The leaves of the MS. are in disorder.

Colophon. लिङ्गादिषंग्रहवर्गः तृतीयः काण्डः सम्पूर्णः शुभमस्तु ।

The last line has been corroded. The letters visible are वागीश्वर  
पाठार्थं लिखितामिदं पुस्तकम् ॥

III. 366 C. डाकिनौजालसम्बरम् (?) । 12 × 2½ inches. Folia, 11 pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 220. Date? Appearance, old. Character, Newári. Verse, Incomplete. Incorrect.

Beginning.

नमो भगवत्यै वज्रवाराह्यै ।

दधालुचैरस्याः स्मरशिविरशिखाश्लेषसखिना

मती सौरस्यार्द्धं भुवनवनितानन्दविवशा ।

स्मारद्दोषोद्धतमदजलोप्यार्थचरित-

सृतेस्तद्व्योगज्ञो नरि(नारी)नरवरास्तां प्रणमत ॥ (?)

इह खलु अविद्यानिदाघमथ्याहपञ्चगतिप्रपञ्चसञ्चिते संसारमहामरौ निस्तरणोपायप्रचारपरमरहस्य वीजकथाकथकविकलाकलिकालकलित-चित्तवृत्तयो दानादिपुण्यपाथेयसमाधिविश्वासपत्तनमुकृतितरुदकमलभ-माना विषयचौरापणिकुशलक्लेशवशबोधिपर्य्याशमहाग्रहावेशवशवर्तिनो निर्य्याणपन्यानमजानन्तः पुनः पुनः तत्रैव भ्रमन्तोभवसुखाभिलाष-पिशाचविप्रलब्ध ॥ दिदृक्षुः इव दवीयः स्थितदयितावदनम्, शुश्रूषु इव प्रणयिनीवचनम्, जिघ्रासु इव कामिनीकेशवासपरिमलम्, सिखादयिषु इव प्रियाधररसम् । पिपूषु इव मकरध्वजायतनम् । बुभुक्षु इव स्त्रीचरितम् विवित्सु इव स्थायतनम् । दिधित्सु इव रिपुकुलेन्धनम् । पिपातयिषु इव परवलशिखरिणम् । शिशम-यिषु इव दुःखानलम् । जिज्ञासु इव जन्मप्रबन्धम् । जिघृक्षु इव जगदाश्रयम् । इत्यनेकरसभावचोदनाकलितनटवत् परप्रत्ययाभिनय-प्रणेतारो अतस्त्वाभिनिवेशबहुलाः कदाचिदपि सुखलेशमप्राप्नुवन्तः दुःखमेव तीव्रमास्वादयन्ति । तत्त्वोपदेशविकलास्त्रिभवानुबन्धिनो लोका इति तेषु प्रणिहितः करुणादायिनी इव लोहितसुकृतशतानु-मृहीतसाम्बृतजन्मपरिग्रहो अपर्य्यन्तगुणाधारधरणीधरो निस्तरनिर्वाण-मार्गोपदेष्टा अनल्पकल्पाहितपरोपकारकरणमहाव्रतधरो बलधरः परमसुभगो भगवान् श्रीचक्रसम्बराभिधानो त्रैलोक्यो यथा भवजन्-विनयनोपायमादेशयन् षडिन्द्रियाधिकारेण योगमार्ग एव ।

अतीवसुगमतया योगिनीनयान्वयं वामाचारसुभगं सर्व्वयोगिनी-रहस्यं निरुपममुपायम् ॥

डाकिनौजालसम्बरमुवाच ।

शक्ता तत्र च सुलभोपायैर्नासुलभोपदेशं लभेरन्ति । सर्व्वधर्मनिःस्वभावता-धूता वज्रवाराह्यैति विग्रहवती प्रज्ञास्वभावतया भगवतोपदिष्टा । तस्यास्त्रानेकप्रकारा-



विनेयाशयकर्मप्रसरभेदेन दृश्यन्ते । मुख्यतयेह ते ते प्रकारा उच्यन्ते ग्रन्थगौरवभयात् । किन्तु द्विभुजद्विमुखैकिया महादेव्यासाधनकन्या अभिप्रेतः । स च विस्तरतन्त्रोपदिष्टा-  
शेषतत्त्वप्रतिलम्बोपायविधिवेदिना लब्धयोगिनीमततया महासुद्धासिद्धिसाधनोपायेन  
महाराजाधिराजेन्द्रमूर्तिपादेन स्वाधिगतमार्गलक्षणडाकिनीरहस्यं अभिदधता प्रथमम्  
महार्थसिद्धिहेतुतया जगदावर्जनोपायां महादेवीसाधनतन्त्रोद्गवर्णजापविधिबलि-  
कर्मतिलकोद्गवर्तनाञ्जनानि उक्तानि । परिशेषतश्च चर्यालक्षणञ्च । तच्च सद्गुरुरूपदेशो-  
पदिष्टञ्च चर्यापरितुष्टेन अस्मद्गुरुणा स्वाधिष्ठानव्याख्यायां आञ्जालवेन तरलार्थं  
विधाय वशां प्रज्ञां अनाकुलकलामिव राजकन्यामिति प्रचर्च्यमाने पाठवशीकरणा-  
ख्यानप्रसङ्गरीतत्वेन तत् कथितमस्माकम् । मया तु परमप्रयोजनजगदावर्जनोपाय-  
परार्थकृताम् प्रशंसांमि ।

सर्वमेव साङ्गोपाङ्गे(र)र्पयित्वा धृतं यतः ।

असौ भाग्यात् परं लोके नास्ति सिद्धमर्थिनी रिपुः ॥

रिपुरेवोर्थसाधुः स्यात् भाग्यात् अर्थसाधने इति ।

तदिहोच्यते । प्रथमम् ।

प्रसादप्रवणः योगी योगीश्वरीहृदयमन्त्राराधनकुशलो

लोकहितोत्साहवशवर्त्ती गुरुवरचरणानुग्रहगतमोहसिद्धिकौशोद्यमदः ।

त्रिविधसमार्थसाधनसाधक एकान्तमानसोमुदितः

त्यक्तासङ्गविकल्पप्रशमितसंसारवासनोपायः ।

सत्त्वद्वयपरिचर्यापरिकर्मितमानसो धीमान्

श्रुतिमान् अनेकगुरुको अकल्मासो डाकिनीप्रणतः पूजाकर्मणिनिरतः ॥

गुरुजिनकुलिशाङ्गनागुणिनः बद्ध (बहु) विशेषविधिना-

निःशेषोद्देशविधिवेत्ता सद्गुरुसङ्गमभव्योलब्धाङ्गः संयतो मन्त्री ।

स भवति सुजनो जिनैरभीष्टो

पभिश्चित्तिरुवार्थसंगतो गदितः (?) ।

त्रिसुवनगुरुभिः विशेषं बुद्ध्या-

रहसिस्थो स्थिर - दोषसम्भवोनुदिनम् ॥

Then comes the process of secret worship of Yoginis. The following colophon is found in leaf 6 A. इति भगवत्याः महादेव्या सर्वडाकिनीरहस्य मन्त्रोद्धारणविधिः ।

In 9 A. ... ... इति तिलकविधानम् ।

In 9 B. ... ... इति उद्गवर्तनविधानम् ।

This is a work on the secret worship of Vajra Vārāhi. It is a Tāntrika work of the Vajrayāna school. It has grandiloquent style of writing under which is cloaked a secret and mystic worship.

The writer says that it had its origin in a work written by Mahārājā-dhirāja Indrabhūti for making the attainment of Buddhahood easy, and that his own Guru contributed not a little towards the success of the school. The name of the work appears to be Dākinijālasambaram from the statement underlined.

III. 366 D. मितयदा पञ्जिका by दुर्जयचन्द्र ! 12×2 inches. Folia 63 (the 2nd and 3rd leaves are missing), pierced towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 1100. Date N.S. 271=1141 A.D. Appearance, old. Character, old Newari. Prose. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः श्रीयोगाम्बराय ।  
लोकोत्तरा षडधिका दशलोकपाला  
अष्टावभौष्टफलदा चतुरष्टदेव्यः ।  
तच्छक्रमध्यमहिर्घीरतिसम्बराय  
योगाम्बरं × × वे नमस्तु ॥

आत्मा योगिशरीरमुक्त इतरप्राणौपरः प्रोच्यते ।  
योगोदैवतमूर्तिसम्पदुदितो, ज्ञानद्वये साधनम् ।  
तच्चित्तापदमासनम् निगदितम् × × ।  
क्षेत्रम् तद्वचसा नमामि शिरसा श्रद्धायुता चेतसा ॥  
वर्षाकाशमिव प्रकाशसमितैरश्वैरशब्देरिदं ।  
तन्त्रं मन्त्रविपश्चितामपि दूरालोक × × × ॥  
किञ्चास्मद् गुरुगुरतीतनततिर्विद्योतनादौक्षितम् । (१)  
यत् सन्देहपदं मितपदा तद्वपञ्जिका लिख्यते ॥

तत्र कानि तानि पदानि यानि विवृत्य (पञ्जि)क्षेयं मितपदेति वक्तव्येति चेदाह । एवं भाषितेत्यादि । श्रुतं मयेति कृतम् द्रष्टव्यं पुनरेवमेवं मया-श्रुतमिति पदद्वयम् ।

The End.

अइपीत्यादि यतः यथा एतेन योगिनीमाद्यति ततोऽयम् नादिः अयम-  
वार्थः योगिनीपाराधनं नाम नास्ति × × यश्चस्तपसः फलम् । तदनेन  
सिध्यतीति अनादिरलम् बहुना ।

Colophon.

इति महामण्डलाचार्यदुर्जयचन्द्रकृतायां मितपदायां पञ्जिकायां  
योगपीठः समाप्ता । सम्बत् २६१ चैत्रकृष्ट्यां अङ्गारदिने श्रीनरेन्द्र-

देवविजयराज्ये दक्षिणवैद्यारिकभिक्षुराचार्यसुवर्णभट्टेण स्वपरार्थाय  
लिखिता इति ।

Leaf 12 A. इति महामण्डलाचार्यदुर्जर्यचन्द्रकृतायां मितपदायां पञ्चिकायां

			आत्मपीठे प्रथमः पटलः ।
22 A.	”	”	आत्मपीठे द्वितीयः पटलः ।
25 B.	”	”	आत्मपीठे तृतीयः पटलः ।
29 B.	”	”	आत्मपीठे चतुर्थः पटलः ।
35 B.	”	”	परपीठे प्रथमः पटलः ।
36 B.	”	”	परपीठे द्वितीयः पटलः ।
47 B.	”	”	परपीठे तृतीयः पटलः ।
52 B.	”	”	परपीठे चतुर्थः पटलः ।
54 B.	”	”	योगपीठे प्रथमः पटलः ।
58 A.	”	”	योगपीठे द्वितीयः पटलः ।
59 B.	”	”	योगपीठे तृतीयः पटलः ।
65 A.	”	”	योगपीठः समाप्तः ।

This appears to be a commentary on the *Catuspīṭhā Tantra*, one of the dirtiest Tantras of the Buddhists. The Yoga or the 3rd *Pīṭhā* (and I do not find the fourth) appears in the original to have been written in *Prākṛit*.

III. 366 E. वासवदत्ता । 12 × 2 inches. Folia 37, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Character, Maithili. Date ? Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

The right-hand end of the leaves has been destroyed.

III. 366 F. स्तूपलक्षणकारिकाविवेचनम् । 10½ × 2 inches. Folia 7, pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 150. Character, old Newāri. Date ? Appearance, old. Verse. Incorrect.

The scribe who copied this book could not read his original in all places, and so he has left short blanks.

It begins—

नमो बुद्धाय ।  
प्रकीर्णका विनयेप्रोक्तां  
यस्योक्तोत्तरादिना ।  
यश्चान्येषां निकायानाम्  
सूत्रादौ स्तूपलक्षणम् ॥  
दर्शितं लोकनाथेन  
स्तोत्रं स्तोकं क्वचित् क्वचित् ।

सर्वतुल्यं से × × ५-  
 भद्रव्यूहेन कथ्यते ॥  
 अभिगम्येद् भुवो भावो  
 स्तूपशृङ्गेऽप्रतिष्ठिते ।  
 नखवह्नीनृते खिग्धे  
 स्थाने शुचिनि कारयेत् ॥  
 योजनोच्छ्रिकनिर्दिष्टा  
 परितोषोर्द्ध योजनः ।  
 × × क्रोशविस्तारा  
 प्रकीर्णविनयोदितम् ॥  
 परिणाहेन कुम्भस्य  
 स्तूपमुच्चं प्रकीर्तितम् ।  
 तदर्थेन तु नैस्यादि  
 यावद् यष्टिशिरं क्रमात् ॥

End.

स्तूपलक्षणशास्त्रस्य वस्तुमात्रोपदर्शनात् ।  
 यन्मयोपार्जितं पुण्यम् तेनास्तु सुगतो जनः ॥  
 स्तूपलक्षणकारिकायां विवेचनं समाप्ताम् ॥

After this there are two lines in the Newári language.

III. 367. चण्डी ।  $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$  inches. Folia 39, pierced by a hole towards the left. Extent in slokas, 700. Character, Newári. Date ? Appearance, old. Verse. Correct.

The scribe's name is Svarṇarāma. He writes a neat, fine Newári hand, which looks like Bengali.

III. 368. पञ्चरत्ना ।  $12 \times 2$  inches. Folia 130, pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 2500. Date N.S. 367=1247 A.D. Character, old Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Though the palm leaves have grown discoloured with age, the ink is fresh, and the illustrations beautifully preserved.

Post Col. देयो धम्मोऽयं प्रवरमहायानयायिनः ।

परमोपासकदानपतिः श्रीब्रह्मसिंहस्य यदत्र पुण्यम् ... सम्पत् ३६७  
 फाल्गुनशुक्लैकादश्यां आदित्यदिने रात्रिः श्री अभयमल्लदेवस्य विजयराज्यं  
 शुभमस्तु सर्वजगताम् ॥

Leaf 2 A. Contains a picture of— महासाहस्रप्रमर्दिनी ।

With eight hands holding a sword, and discus in the first set, an arrow and a bow in the second, a battle-axe and a goad in the third, Vajra

and Pāsa in the fourth sitting in a Alidha posture on two corpses, lying foot to foot with faces upwards.

III. 369 A. द्वैतजिर्णय । by वाचस्पतिमिश्र । 14×2. Folia 100, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2200. Character, Maithili. Date ? Appearance, old. Prose. Correct.

The work was composed by Vācaspati Miśra at the request of the queen of Rājā Bhairavendra Deva of Mithila, and the mother of Puruṣottam Deva.

Post. Col. श्रीरत्नपालेन लिखितमिदं पुस्तकम् ।

III. 369 B. 13×2 inches. Folia 124, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2500. Date ? Character, Maithila. Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

It begins :—

ओं नमः कृष्णाय ।

तत्र मनुः तेषामाद्यं ऋणादानम् इत्यादि । अथ ऋणीदानम् । तत्र नारदः ऋणं देयदेयञ्च etc.

स्नानम् अथ स्तुति मूलधनस्य लाभः फलादिप्राप्तिः ।

तेन मूलावस्थानमेव लाभनिमित्तम् धनप्रयोगरूपम् ॥

Leaf 65 B. अथ व्यवहारपादानि । —

तत्र याज्ञवल्क्यः ।

स्मृत्याचार व्यपेक्षे मार्गण etc.

नारदः । न राजा च वशित्वेन धनलोभेन etc.

III. 370. ब्रह्मयामल । 21×1½ inches. Folia 358, pierced by two holes at the sides of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 12,000. Date N.S. 172=1052 A.D. Character, old hook-topped Newāri. Verse. Correct.

Last Colophon. इति भैरवस्त्वोवाच महातन्त्रे विद्यापीठे ब्रह्मयामले नवाक्षर विधाने पिबुमते द्वादशसहस्रके एकोत्तरशतिसः पटलः ।

Post Colophon. सम्बत् १७२ (letter numerals) साधुशुक्लाष्टम्यां आदित्यदिने राजाधिराजपरमेश्वरश्रीबलदेवराजे श्रीपशुपतिवास्तवे ब्रह्मयामलं नाम शास्त्रं लिखितम् ।

The MS. is marked with letter numerals on the left and with Newāri figures on the right. They agree up to the 129th leaf, and from 130th the Newāri figure make a mistake of 10, and the mistakes on the

right side continued to be added to and subtracted from till last leaf (358) becomes 364 in the Newári side.

The MS. is in very good preservation but a few leaves have been worn off on the right end, and a few on the left, and a few in the middle.

In the opinion of the Paṇḍits of Nepal the full texts of Brahma Yámala is a lakh and a quarter of ślokas, and that it belongs to all the six schools of Tantra. The present work, extending over 1200 ślokas, belongs, however, to the western school.

There are two other MSS. on paper, I-296 and I-143, in this Library, which run over the same portion of Brahma Yámala.

Colophons :—

L. 4 B.	इति महाभैरवतन्त्रे द्वादशसहस्रिके पिचुमते नवाक्षर विधानसम्बन्धपटलः १ स
6 A.	„ मूलतन्त्रे „ „ „ मन्त्रोद्धार २ य
11 B.	„ „ „ „ „ महायोग ३ य
38 B.	„ „ „ प्रतिमालक्षण „ ४ र्थ
42 B.	„ „ „ यतुक (?) ५ स
43 A.	„ „ „ प्रतिमालक्षण „ ६ ष्ट
43 B.	„ „ „ नवम पटलः (?) ७ स
44 B.	„ „ „ समाधियोजने „ ८ स
45 A.	„ „ „ लक्ष्यभेदे „ ९ स
50 B.	„ „ „ देवीनाम् मन्त्रोद्धार „ १० स
57 A.	„ „ „ मन्त्रोद्धार „ ११ श
63 B.	„ „ „ त्रितत्त्वयोग „ १२ श
64 B.	„ „ „ नवयाग „ १३ श
72 A.	„ „ „ „ १४ श
73 B.	„ „ „ वेताल साधन १५ श
95 B.	„ „ „ पुष्पाधिकार १६ श
92 A.	„ „ „ विद्याचक्र १७ श
94 B.	„ „ „ लयविधान १८ श
97 B.	„ „ „ भौतिक चक्रम १९ श
98 A.	„ „ „ अग्निकार्यविधि २० श
102 B.	„ „ „ व्रत पटलः २१ श
106 A.	„ „ „ शुद्धासृत २२ श
112 A.	„ „ „ मन्त्रोद्धार २३ श

117 A.	इति महाभैरवतन्त्रे द्वादशसाहस्रिके पितृमते शुद्धासुत	२४७
123 B.	यागनिर्णय	२५३
129 A.	गूढ मन्त्रोद्धार	२६३
130 B.	शक्तित्रितययाग	२७३
142 B.	यामलविजयभैरव	२८३
144 B.	भीमाद्या	२९३
149 B.	यागविधि	३०३
151 B.	शिवरुद्रभेद	३१३
156 A.	प्रक्रियापटलः	३२३
167 A.	दीक्षापटलः	३३३
178 A.	अभिषेक	३४३
194 B.	आशययोग शृङ्खलन	३५३
195 B.	नाडीसञ्चार	३६३
197 A.	तत्त्वदीक्षा	३७३
190 A.		३८३
201 B.	स्तोत्रनिर्णय	३९३
202 B.	अभिचारव्रत	४०३
204 A.	न्यास पटलः	४१३
205 A.	मुद्रा पटलः	४२३
205 B.	क्रीडा कर्म	४३३
223 A.	साधकाधिकारः	४४३
227 B.	महासंस्कार	४५३
228 A.		४६३
229 B.	गर्ताराग	४७३
230 B.	चन्द्रोद्धार	४८३
231 A.	अष्टक कल्प	४९३
233 A.		५०३
237 B.	( ? )	५१३
238	योगिनीवद्धयोग	५२३
243 B.	मुद्रायोगाधिकार	५३३
246 B.	अधिकार	५४३
249 B.		५५३
251 B.		५६३

III. 371 A. भागवतटीका (एकादश द्वादशस्कन्धौ) 4×2 inches. Folia 124, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2500. Date La Sam 393. Character, Maithili. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Post Colophon. लखं ३९३ माघ सुदि १४ शनौ दिनि पोयारिग्रामे श्रीरघुपतिना  
लिखितेष्वा पुस्तौ ॥

It begins प्राण विरुद्धोपसंहारो रूपितनेकदाबुधाः सुक्त एकादशेस्कन्धेऽध्यायैक  
त्रिंशतोच्यते ॥

ततः ज्ञानकर्मनिष्ठभेदात् प्रकरणद्वयं पञ्चाध्यायाः ।

तत्र अपि आद्येऽध्याये रूपोयदूनां युगगतक्षयः ॥

विष्णुगुप्ते यदुक्ते विप्रशापात् विमुक्तये ॥

तत्रादौ तत् प्रसङ्गार्थं समनन्तस्कन्धार्थमथ वदति ॥

कृत्वेति यविष्ठ शेष भूभारहरणाय वेगवत्तरं कलिं कलहसन्धेर्वा  
जनयन् भूवीभारं निरवहदिति ।

This appears to be an anonymous commentary on the 11th and 12th Skandhas of the Bhāgavata.

III. 371 B. 14×2 inches. Folia 147, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2200. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

This appears to be the commonplace book of a Bengali Ayurvedic Physician. It has no end. In the beginning there are some verses which are found in every medical work. The language, where it is not Sanskrit, is Bengali.

Among buffer leaves kept in the MS. for the purpose of protecting the first and last leaves, is the following document:—

लखं ४०१ आषाढ शुक्लैकादश्यां दुरे वङ्ग पलायने । शशिधर ग्रामे नेटक (?)  
श्रीरवि श्रीमित श्रीरामदास श्रीपाश श्रीरतन श्रीबुधे प्रभृतीनाम् अनोनां अन्योन्ये  
निसम्बन्धलिखनं दत्तम् । पूर्वं श्रीरामठकुरैः निसम्बन्धलिखनं दत्तम् । तत्र किञ्चित्  
विभक्तं स्त्रीयस्त्रीयद्रव्यं एकत्र स्थितमासीत् । किञ्चिच्च पितृचरणानां पुण्यार्थं दत्त-  
मासीत् । तेन च परेषां चतुर्भागिनाम् निसम्बन्ध ना भूत्—तदग्रे इदानीं तत्  
स्वभागाभादाय असीभिः परस्परं सहायगोदृषभभाक्षनादिद्रव्ये निसम्बन्धः दत्तः ।  
इत्यत्रार्थं साक्षिणः ठकुर श्रीनरहरि । ठकुर श्रीमदन ... श्रीजगन्नाथ ...  
श्रीनन्दन । सविषयवशं श्रीभवनाथ महाशया कृता भूताश्चेति श्रीहरपति शर्मणा-  
सकलानुमत्या लिखित मिति ।



The signatures of the parties are attached at the right and left of the document.

III. 372 A. कामन्दकीय नीतिसार । 12×2 inches. Folia 81, pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1200. Date La Sam 433. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Correct.

The work has been printed in the Bibliotheca Indica series. This MS. has already been briefly noticed in my Nepal Catalogue, page 91.

III. 372 B. नलचरित्रटीका । by हरेश्वर 12×2 inches. Folia 230, pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 4000. Date Sāka 1184=1242 A.D. Appearance, old. Character, Maithil. Prose. Correct.

This MS. has already been noticed in my Nepal Catalogue, page 91.

III. 373 B. प्रमाणभाष्यप्रमाणवार्तिके । 12½×2 inches. Folia 23, pierced through the centre. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in slokas, 700. Character, Bengali. Date? Appearance, old. Prose. Correct.

Pramāṇabhāṣya is nothing else than the bhāṣya on the Pramāṇa Sūtras of Gotama, and Pramāṇavārtika means the vārtika on these Sūtras by Udyōtakara. The Bhāṣya has 2 leaves missing. The MS. has some leaves of the Vārtika on the first Sūtra of Gotama.

III. 373 C. प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धि by अनङ्गवज्रपाद । 12×2½ inches. Folia, 17 (out of 24) pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 340. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct. Incomplete.

The MS. is defective as leaves from 12 to 17, both inclusive, are missing.

It begins :—

ओं नमस्तारायै ।

शुद्धा शास्त्रमुदारं निश्चित्य पारमार्थिकं तत्त्वं ।

सृष्टासनोपविष्टः सुश्राद्धः योगमारभते ॥

ग्राह्यग्राहकसुभयसु नोभयसन्दर्शे निवृत्तिः स्वर्गः ।

इति बहुविधविकल्पजालं प्रविधूय मनःसमाधानैः ॥

ज्ञेयं विलोक्य सकलं मायागन्धर्वनगरनिर्भासं ।

प्रविदार्य देहयन्त्रं तथताविज्ञानवज्जेण ॥

सर्वकारविराजितम् आद्यन्तविभागरहितमविकल्पम् ।

निर्मलसदृश दीधितिनिर्भिन्नमतिसरं गगनमिव ॥

स्वाकारमात्रशेषं पश्यति चित्तं स्वमाद्यनुवृत्तम्  
येनापि पश्यतीदं तदपि तथैव अवलोकयति ॥  
सोऽनुपलम्भोऽचिन्त्यतथतोक्ता भूतकोटिश्च एवं  
क्रमशोऽभ्यासात् संज्ञावेदितनिरोधमाप्नोति ॥  
अभियुक्तो योगी सत्त्वार्थमनेकधा कुरुतेऽस्मिन् ।  
परिनिष्पन्ने तिष्ठति योगी सुदीर्घमध्वानम् ॥  
वज्रवदभेद्यकायो निष्कृन्म क्लेशमाराद्यैः  
प्रज्ञापारमिताख्येऽस्मिन् सर्वदा प्रवृत्तश्च  
सिद्ध्यन्ति अन्ये ब्रह्मवः समाधयो गगनगङ्गाद्याः ।  
योगावतारः समाप्तः । कृतिरियम् आर्य्यनागार्जुनपादानामिति ।

Leaf 5 A. स्वाधिष्ठानप्रभेदः समाप्तः । कृतिरार्य्यदेवपादानाम् ।

Leaf 9 B. अद्वयविवरणप्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धिः समाप्ता ।  
कृतिरियमाचार्य्यपद्मवज्रपादानाम् ।

Leaf 10 B. ॥ दिग्भागः ॥

Leaf 24 A. प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धिः समाप्ताः कृतिरियम् अनङ्गवज्रपादानाम् ॥  
प्रज्ञोपायशब्देन किमुच्यते ।

Leaf 8 A. प्रज्ञया उपायः प्रज्ञोपाय इति प्रज्ञाजनित उपाय इत्यर्थः । उपाय  
इत्यनेन शब्देन कोऽर्थः भन्यते । श्रीवज्रसत्त्वसंसारभूतः कुरुणास्वभावः स्थिरबल-  
स्वभावधूर्तिः उपायशब्देन आकृतिः उपायः श्रीवज्रसत्त्वः पञ्चकायात्मकं पञ्चतथाग-  
तात्मकञ्च स्फुरणसंहरणस्वभावेन व्यवस्थित इति । वज्रपद्मसमायोगेन प्रज्ञालिङ्गितः ।  
एकाकाररूपेण ज्ञानस्वभावं भावयेत् । इति प्रज्ञोपायः इति । अनयोर्द्वयो कः  
सम्बन्धः लोचनादेः पञ्चदेवतयः भूतादिस्वभावेन शून्यताकाररूपेण परिणता इति ।  
उपायोऽपि श्रीवज्रसत्त्वः । सर्वभावस्वभावः स्थिरबलसर्वभावस्वभावा या शून्यता सा  
शून्यताकारयोगेन परिणता । ओं हूं अनेन अक्षरद्वयेन एकाकाररूपमिति । प्रज्ञो-  
पायस्थापनार्थं द्विधाकायं गतः न च वज्रसत्त्वो द्विभाव इति । तदा शून्येन शून्यं  
समाक्रान्तं भवति ॥

III. 373 B. 13×2 inches. Folia, 133 (1st few leaves are missing)  
pierced by a hole towards the left. Lines, 4 on a page. Extent in slokas,  
1700. Date? Character, Newári. Appearance, old. Prose: Correct.

Leaf 8 A. 21. ब्राह्मण । अपःप्रणीय आग्निवैष्णवभेकादशकपालम् पुरोडाशम्  
निर्वपन् अग्निर्वै सर्वार्थदेवता अग्नौ हि सर्वार्थो देवताभ्यो जुहोत्यग्निर्वैयज्ञस्य अपराद्धः

विष्णुः पराङ्गः तस्मात् चैवैतत् देवता परिगृह्य सर्वज्ञं यज्ञं परिगृह्य दिक्षो इति तस्माद्  
आग्नावैष्णवमेकादशकपालं पुरोडाशः भवति (१) ।

III. 373 C. वृत्तसार by रमापति । 14×2 inches. Folia, 25  
pierced by a hole through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in  
slokas, 500. Date Śaka 1550=1628 A.D. Character, Maithil. Appearance,  
old. Prose. Correct.

Last Col. इति मैथिलश्रीमदुपाध्यायपदप्रसिद्धश्रीरमापतिविरचितः वृत्तसारः  
समाप्तः । शकनृपतिमते गुणिते चन्द्राधिकपवनतीर्थकैः लिखति स  
नभसि वृत्त एतन् (?) मद्यम् पूर्णशशिनि वंशमणिः ॥

Then follow two slokas by the scribe, Vaṇśamani. The work begins  
with a salutation to Piṅgala and to Yaśodhara, the writer's guru, who had  
the title of Pāñjikarāja in the kingdom of Tirabhukti.

III. 373 D. 14 × 2 inches. Folia, 58 pierced by a hole towards  
the left. Lines, 3, 4, 5 on a page. Extent in slokas, 800. Date ?  
Character, Maithil. Appearance, very old. Prose and Verse. Correct.

Some of the leaves of the MS. have been partially corroded. The  
size of the leaves is not uniform. It appears to be a notebook of some  
Brahmin priest.

In leaf 8 A. इति कृष्णसम्वादे ईश्वरप्रोक्ते ज्ञानप्रदीपः समाप्तः ।

Leaf 11 B. इति मृत्युञ्जयागमप्रोक्तकर्मेदम् ।

16 A. इति योगशास्त्रे मृत्युञ्जयनाममूलसारं समाप्तम् ।

19 A. इति मृत्युञ्जययोगशास्त्रे कर्मयोगः ।

20 A. इति मृत्युञ्जययोगशास्त्रम् समाप्तम् ।

24 B. इति गोरक्षचौलिषा समाप्ता ।

28 A. इति गीतासारं समाप्तम् ।

38 A. इति „ „ ।

47 B. इति महाभारते शतसाहस्रां संहितायां वैशाखिकां खिलेषु हरिवंशे  
वामनप्रादुर्भावः समाप्तः ।

50 A. इति ब्रह्माण्डपुराणे धरणीशेषसंवादे कृष्णोत्तरशतनामस्तोत्रं समाप्तम् ।

58 A. इति गोरक्षगानं समाप्तम् ।

III. 374 A. योगमाहा । 9×2 inches. Folia, 90 pierced by a hole  
towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 1500. Date ?  
Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct.

Leaf 42 A. The following colophon occurs :—

**अभिकृतायां योगमालायां कपालाध्यायो नवमः समाप्तः ।**

This appears to be a notebook of some Tāntrika, in which there are several Tantras, several Mantras, and a few Śtotras with very little system.

It has interspersed in it a large number of Newāri songs, explanations and comments.

III. 374 B. **कालमाहेश्वरविधिः ।** 10½ × 2 inches. Folia, 23 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 400. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct.

In the MS. there is a collection of short liturgical works of Tantra.

In leaf 8 B ends the 49 Mahākāla-pūjās with the direction **सधिरसां-सादिभिस्तर्पयेत्**. Then come the Tantras and some of the Mantras. It also contains verses and sentences in Newāri.

Leaf 10 B. **इति कालज्ञाभिचारः ।**

12 A. **एवं शत्रोः प्राणः शुष्यति ।**

**इति ज्ञापाभिचारः ।**

Leaf 11 B. **इति होमाभिचारः ।**

Leaf 13 B. **इति उन्मत्तीकरणः ।**

15 A. **इति उन्मत्तीकरणसूत्र ।**

III. 375. **पूजाप्रदीप** by **गोविन्द** । 13 × 2 inches. Folia, 147 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokas, 3700. Character, Newāri. Date? Appearance, fresh. Prose. Correct.

The work was written by Mahāmahopādhyāya Govinda at the request of Bhavānanda.

The last verse of the book runs thus :—

**श्रीमद् भवानन्दनिदेशवर्ती गोविन्दश्चर्मा गुरुभक्तिभयः ।**

**उपासकानामुपकारहेतोः पूजाप्रदीपं कृतवान् विमुच्य ॥**

Colophon. **इति श्रीभवानन्दकारितमहामहोपाध्यायश्रीगोविन्दकृतपूजाप्रदीपः  
सङ्गः सम्पूर्णः ॥**

After the usual Maṅgalācarana the writer says :—

**नग्लायन्ते त्रिदशगुरवो यस्य चि ... त्रिदम्भोल (P) ।**

**(नो) सेवन्ते जलधितनयां येन दृष्टाः कृपार्द्रसु ॥**

नाकाङ्क्षन्ति क्वचिदपि सुधां यस्य काव्यं पिवन्तः ।  
 सन्तः सोऽयं जयति जगति श्रीभवानन्दरायः ॥  
 आहूतापि पदं ददाति न पुरो न प्रार्थितापीक्षते ।  
 साकूतं परिभाषितापि बहुशः किञ्चिद्वचाभाषते ॥  
 आश्लिष्टापि न सम्मुखानि रचयत्यङ्गानि गूढाश्रया ।  
 कोपोद्वेकवशंवदेव रमणीश्रेणी यदीयद्विषासु ॥  
 श्रीमत्केशवतनयो गोविन्दस्तद्विश्ववर्त्ती ।  
 प्रकटयति धर्मपदवीं पूजाकर्मप्रदीपेन ॥  
 ... ..  
 संप्रदायानुरोधेन प्राप्तमप्युज्झितं मया ।  
 किञ्चिदप्राप्तमप्येतत् पटुतौ कवयिष्यते ॥

It is a liturgical work, for the benefit of the majority of ordinary Brāhmaṇas, who are called either Smārta or Pāñcopāsaka, i.e., non-sectarian Brāhmaṇas.

May this Bhavānanda Rāja be the founder of the Nadia Raj family in Bengāl ?

III. 376 A. रत्नकरखड्गिका or स्मृतिसमुच्चय by ज्ञेय । 10½ × 2 inches. Folia, 210 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2500. Date N.S. 481=1361 A.D. Character, old Newāri written in a bold clear hand. Appearance, old. Verse and Prose. Incorrect. Complete.

Post Colophon. श्रेयोऽस्तु श्रीमद्नेपाखिकसम्बत् ४८१ माघकृष्णाष्टम्यां तिथौ अनु-  
 राधानक्षत्रे शनिश्चरवासरे पुस्तकसिद्धिमिदम् । श्रीललितापुरीनगर्यां  
 श्रीमानिगलके नैश्वत्यदिशस्य श्रीयंबुष्यानाधिपतिः विप्रवंशोद्भवः द्विज-  
 वरोत्तमः सा जयपतिः सोमशर्मणेन सर्वसत्त्वोपकारार्थं आयुष्कामार्थं  
 सप्तद्वारितोपशान्तार्थं महाकरखड्गिका नाम महास्मृतिसमुच्चयं लिखापि-  
 तम् । तस्मिन्नेव नगर्यां श्रीमानिगलके दक्षिणस्य श्रीतालिकेश्वरस्थाना-  
 धिवासिनः देवचः अनन्तरामनाम्नेन मनसा वाचा कर्मणा विशुद्धेन रत्न-  
 करखड्गिका नाम महास्मृतिसमुच्चयं लिखितम् । शुभमस्तु सर्वजगताम् ॥  
 राजाधिराजपरमेश्वरपरमभट्टारक श्रीश्रीजयराजमल्लदेवस्य विजयराज्यम् ॥

There is another copy of this work in this Library in No. 1633. That is very old and dilapidated. The present MS. has not got the invocation and begins with प्रायश्चित्तं ... विषयविभागः क्रियते । The older MS. too begins with the subject of Prāyaścitta. But his portion unfortunately is not found there owing to a rather long lection.

III. 376 B. पिङ्गलामतम् ।  $16\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 128 pierced by two holes at the two sides of the centre. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 4200. Date N.S. 294=1174 A.D. Character, old Newári (mixed Bhujimo). Appearance, old. Verse. Incorrect.

The last colophon in leaf 123 A. runs thus :—

पिङ्गलामते सिद्धिसाधनाचार्यलक्षणम् ।

Then the work continues for a few lines more and terminates abruptly without a colophon, and the post-colophon statement begins :—

सम्बत् २९४ चैत्रशुक्लपूर्वमास्यां समदीन उत्तरफाल्गुननक्षत्रे श्री (प)रमेश्वर-परमभट्टारकमहाराजाधिराजश्रीमद्भद्रदेवस्य विजयराज्ये श्रीमद्भूमिद्विजयकरण्यायां श्रीचन्दनमण्डपीरण्यादिवासिना श्रीशिवाचार्यविज्ञाध्वजैरेण लिखापितम् । लेखक पशुपतिना लिखितम् ॥

The wooden boards have six illustrations, Brahmá with four hands and one head on his Haṇsa; Śiva, with four hands, embracing Pārvoti on his ox; Viṣṇu with four hands, riding on Garuḍa, who is represented as half bird and half man with a beak; Gaṇeśa, with four hands on his Mūṣika; a Sivaliṅga with eyes on, worshipped by two votaries, one a Newár with his Newari cap, and an Indian with a Mukuṭa: both these worshippers have no upper garments. The sixth illustration is Kārtika with four hands riding on a Mayūra.

The MS. begins :—

ॐ नमः शिवाय ।

पिङ्गला उवाच ।

सर्वेषां लक्षणं देव आगमात् प्रतिपद्यते ।  
आगमलक्षणोपेतो नेति वा वद मे प्रभो ॥  
आगमस्यास्य देवेश सम्बन्धः कथमुच्यते ।  
साधकव्यक्तिहेत्वर्थं व्याख्याथयनकं वद ॥

श्रीभैरव उवाच ।

साधु साधु महाभागे युक्तं बोद्धुं विकल्पितम् ।  
कथयामि न सन्देहो लक्षणञ्चागमस्य तु ॥  
आज्ञा वस्तु समन्ताच्च गम्यते इत्यागमो मतः ।  
ज्ञास्यते त्रायते यस्मात् तस्मात् शास्त्रमुदाहृतम् ।  
ज्ञायते नयते येन ज्ञानं सेनाभिधीयते ।  
तनुते त्रायते नित्यं तन्नुमित्यं विदुः बुधाः ॥

शब्दार्थैस्तु चितोवापि बुधैरागमकल्पितः ।  
 शिववक्त्राम्बुजायातम् पारम्पर्यक्रमेण तु ॥  
 कुन्दोलक्षणसंसिद्धमागम इत्यभिधीयते ।

Col. 4 B. इति पिङ्गलामते जयद्रथाधिकारे व्याख्याप्रकरणं समाप्तम् ।

6 B. इति ब्रह्मयामले जयद्रथाधिकारे पिङ्गलामते प्रश्नप्रकरणो नाम प्रथमः ।

9 B. " " सामान्यलिङ्गप्रकरणो नाम द्वितीयः ।

18 A. " " साधनलिङ्गाधिकार नाम प्रकरणं तृतीयः ।

27 B. " " प्रतिमाधिकारो नाम प्रकरणं चतुर्थः ।

28 B. " " पीठाधिकारनाम प्रकरणं पञ्चमः ।

57 A. " " दाराधिकारनाम सप्तमः ।

75 A. इत्याद्ये जयद्रथाधिकारे द्वादशसाहस्ये पिङ्गलामते वास्तवधिकारनाम  
 प्रकरणः ॥

This is a work belonging to the Western Āmnāya and perhaps forms a supplement to Jayadratha Yāmala. It is a part of Brahma Yāmala, which treats of all the six systems.

III. 377 A. नित्याद्विकृतिखक । 13×2 inches. Folia, 59 (1st leaf missing) pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1072. Character, Newāri. Date N.S. 515=1395 A.D. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The MS. has been fully described in my Nepal Catalogue, p. 111.

There is another complete work in this MS. entitled Guhyakātantra, 13×2 inches. Folia, 52 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1300. Date N.S. 525=1405 A.D. Character, bad Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The last Colophon.

इति महागुह्यतन्त्राख्ये द्वादश(दश)साहस्ये महागुह्यातिगुह्यत्रयोदश-  
 शक्तिकप्र(मा)ण श्रीगुह्यकाली नाम भट्टारिका गुह्यतन्त्रोद्भावा समाप्तः ॥

ॐ नमः सिद्धियोगेश्वरौ नमः ।

सिद्धयोगेश्वराय नमोनमः ॥

इति गुह्यकातन्त्र सन्पूर्णमस्तु । सम्बत् ५२५ द्वादशशतपूर्वमास्यां तिथौ  
 श्रवणनक्षत्रे प्रीतियोगे आदिवासरे । श्रीपिलरमचर्यान्श्रीशक्तिसिंहारायस्य विजय-  
 राज्ये नमोऽस्तु ॥

One board of the MS. is beautifully illustrated with three images ; in centre, Viṣṇu with four hands riding on Garuḍa ; on the left, Lakṣmī sitting on a lotus with two hands and white in colour ; on the right, Saraswātī, with four hands yellow in colour sitting on a lotus ; with her right leg hanging down, and holding a book, and rosary in one set, and the Vīṇā in another set, of her hands.

III. 378 A. कादिमेदे कुब्जिकामतम् । 13×2 inches. Folia, 244 pierced at the ends. Lines, 5 on a page. Extent in ślokaś, 3500. Date N.S. 315=1195 A.D. Appearance, old. Character, Newārī. Verse. Incorrect.

The MS. is written in a bold hand. It is smaller recension of the Kubjikāmata. The interlocutors are Kaulinī and Śrīkaṇṭha. The last colophon describes the book.

इति श्रीकादिमेदे कुब्जिकामते पञ्चसाम्राये श्री अम्बावतारिते महाभैरविनिर्गते  
आगमोपदेशवर्णन नाम षड्विंशतिमानन्दः । सम्बत् ३१५ वैशाखशुक्लकृष्णैकादश्यां  
रविदिवसे रेवतीनक्षत्रे श्रीशैवाचार्यश्रीवच्छरद्वय प्रसादेन पुस्तकं सम्पूर्णं भवति ।  
श्रीराजपुत्रयशोवच्छकस्य लिखितमिति । लेखक ।

(For a review of this school of Tantra, see the preface of my Nepal Cat.)

The Tantras are divided into three classes : Kādi, Hādi and Khādi. Kādi relates to Kālī, Hādi to Sundarī, and Khādi to other forms of the Devī. The present work belongs to the Kādi class. The Tantras are again divided into six classes, called the Ṣaḍāmnāya or the six Āmnāyās, North, South, East, West, up and down. This belongs to the western class, and it relates to Kulālikā or Kubjikā. It is the standard work of the Kaula sect of the Tāntrikas. The peculiar feature of this school is the awakening of the Kuṇḍalī Śakti which lies in the Perinium. The Kuṇḍalī Sakti is illustrated in the wooden boards of the MS. as two hooded serpents facing each other.

III. 378 B. विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोकः by सुवर्णानन्दकविकण्ठाभरण । 14×2 inches. Folia, 131 pierced by a hole in the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokaś, 2600. Date? Character, Maithilī. Appearance, old. Verse. Incorrect. Incomplete at the end and leaves missing here and there.

The work has been described in I.O. Catalogue, p. 1082.



It begins : — नादत्र ह्यतपःश्रुतिसुराभेदाग्रामत्रयीमूर्च्छना  
वर्णालङ्कृति याति रागरचनातालप्रवन्धादिभिः ।  
भक्तगराधयितुं गदाधरपदाम्मोज्ज्वलं तन्वती  
वीणावादनमादराद्गठयति या तां भारतीं भावयेत् ॥  
पुरेदं संसारव्यसनजलधौ मग्न मखिलम्  
विलोक्यासीत् धाता गुसकरुणयाक्रान्तहृदयः ।  
रहस्यं वेदानाम् अथ स च समाकृष्य सकलम्  
सुखेनोद्धर्तुं तत् व्यतनुत स्वगाम्बर्वनिगमम् ॥  
तच्छात्रं शिवनन्दिकेश्वरशिवास्मास्तथा तुम्बुरुः  
वायुनारदकम्बलाश्वतरवद् विश्वावसुः कश्यपः ।  
शार्ङ्गलः परमर्हि कुण्डिन भरद्वाजाङ्गना कोहलः  
शक्तिः श्रीभरतो याष्टिकदशग्रीवोद्भटोलोच्छटाः ॥  
श्रीशङ्करभिनवगुप्तः विशाखिलः श्री-  
भूवल्लभानीलजलाहकमातृगुप्ताः ।  
अन्ये तथा निजानिज (?) जित्वल संहिताभिः  
प्रीत्याखिले जगति पल्लवयाम्बभूवुः ॥  
तासां रहस्यमखिलं मुनिसंहितानाम्  
विज्ञाय विज्ञपरिषत्परिश्रितया च ।  
वध्नामि किञ्चन यदत्र कथामनीषाम्  
तत्र प्रसादमधिकं सुधियो भजन्तु ॥  
गौतं वाद्यञ्च नृत्तं त्रयमिदमुदितम् नाम सङ्गीतमेतत् ।  
साङ्गोदेशीति भेदात् द्विविधमिदमुनः साङ्गं स्वास्ति मार्गः ॥  
देशे देशे जनानां रुचिकरमुदितम् नामदेश्यत्र नृत्तम् ।  
वाद्यं वाद्यञ्च गौतात् प्रभवतु यदतो गौतमादौ वदामः ॥  
गौतेनेतेन गङ्गाधरनरकरिपुसारदानारदाद्याः ।  
सर्वं निर्वैदनिर्वैशित(?)मतयः संरुदन्नर्भको वा ॥  
सर्पादपीड्यभटो ऽन्तः वनध्रुवि हरिणोप्यन्तरानन्दमन्दा-  
किन्यां पुण्याभिषेकं विदधतु न तुलामस्य पश्यामि लोके ॥  
चतुरङ्गमहादुर्गसोपानमिदमुत्तमम् ।  
अतः सततमेतस्मिन् अन्तः संतप्चतां बुधाः ॥  
तन्नातात्मकमेव नादमुदितम् वाद्यं व्यनक्ति स्फुटम् ।  
नृत्ततत् द्वितयानुगं त्रयमिदं तन्नादजीवातुकम् ॥  
नाको वर्णमयं पुनः पदमिदं वाक्यं विधत्ते च तत् ।

लोकानां व्यवहारमेव मखिलं नादैकचिद्वं जगत् ॥  
 देवत्रयात्मकमिदं ब्रुवते मुनीन्द्राः तत् सेवयैव परितुष्यति सा त्रिदेवी ।  
 नादाय तत् भगवते नतयः सहस्रं तज्ज द्विधा विदुरनाहतमाहतज्ज ॥  
 उद्भासते द्विविध एव नरस्य देहे देहान्विता परिणतैर्निखिलैरपूर्वम् ।  
 तन्त्रं निरूप्य बहुधाभिहिता चिकित्सा शास्त्रं तदत्र न विशिष्य निरूप-  
 क्तिन्तत्र वपुषि नादोपयोगिता यस्य यस्यास्ति । [ णीया ॥  
 क्रियते मुनिसद्मदात् उद्देशात् तस्य तस्यैव ॥

- 18 A. इति कविकण्ठाभरणश्रीभुवनानन्दविरचिते विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोके  
 नादादिविवेकः प्रथमाध्यायः ॥  
 23 A. इति द्वितीयो वङ्गलः ॥  
 33 A. इति काण्ठाभरणश्रीभुवनानन्दविरचिते विश्वप्रदीपे सङ्गीतालोके  
 रागविवेकः नाम द्वितीयोऽध्यायः ।  
 44 A. तालविवेकः नाम तृतीयोऽध्यायः ॥  
 61 A. गीतविवेको नाम चतुर्थोऽध्यायः ॥  
 65 A. पञ्चमोऽध्यायः ॥  
 82 B. चतुर्विधवाद्यनिरूपणम् नाम षष्ठोऽध्यायः ॥

The following are the names of the Rāgas given in the 2nd chapter :—

श्रीहाटी ललिता गौड़ी त्रिस्थान गमकोभटाः

श्रीरागस्तिलकोरेव गुप्तः पञ्चमषाड्भः ॥  
 कोकिला पञ्चमष्टका (?) शकादिः सैन्धवस्तथा ॥  
 गान्धारः पञ्चमो रागे रागोमध्यम षाड्भः ।  
 भवना पञ्चमोभाषो भैरवो नच एतच्च ।  
 धनिप्रसरोक्ता × × रक्तहंसापञ्चमा ।  
 कर्न्दपो मेघरागश्च तथा ककुभकैशिकः ॥  
 देशाख्यः सोमरागश्च नी (नरो)नारायणस्तथा ।  
 ह्री ह्री कामोदवङ्गलौ त्रिंशदित्युपरागकाः ॥  
 सोविर उरक हिल्लोल ककुभा भिन्न पञ्चमः ।  
 गान्धारो पञ्चमस्तालः तथा वेशर (?) षाड्भः ॥  
 पञ्चमो भिन्न षड्जश्च भोटमालवपञ्चमौ ॥  
 कैशिकान्तौ तथा . . . . . षाड्भान्ततः ॥

+       +       +       +       +  
 साधारिता च शोरिरी, गान्धारी व्यंगसधमाः ।  
 +       +       +       +       +  
 वैरञ्जी वेगरञ्जी च सौराष्ट्री पञ्चमी तथा  
 गान्धारपञ्चमी कोला हला मालववेशरी ॥  
 मध्यमग्रामदेहा च ह्रैवाटी सैन्धवी तथा ॥  
 वेशरी हेरिकादेशा माधवीरुचिवाठिका ॥  
 तालकातालवनिता तथा पञ्चमलक्षिता ॥  
 ललिता नेतटर्कं स्युर्भाषाणामेकविंशतिः ॥  
 चतस्रः स्युर्विभाषास्तु भावनी गुर्जरौ तथा ।  
 देवाववर्द्धिनी चाम्बू पित्तरी चूतमञ्जरी ॥  
 ×       ×       ×       ×

भाषा द्विल्लोलगा —

भिन्न पञ्चमी मधुरी तथा ।  
 रगन्ती मध्यमा ग्रामा काम्बोजी शकमिश्रिता ॥  
 ककुभे वडधूर्भाषा विभाषा भोगवर्द्धिनी ।  
 आभीरिका मधुकरी त्रिस्त्रोथान्तरभाषिका ॥  
 शालवाहनी कैकैव चतस्रो भिन्नपञ्चमे ।  
 शुद्धा भिन्ना च वाराटी भाषातत्त्वविशारिणी ॥  
 कौशल्यिका विभाषापि भाषा गान्धारपञ्चमे ।  
 +       +       +       +  
 तालोद्भवा गुर्जरौ च सौराष्ट्री कैशिकी तथा ।  
 आभीरौ द्रावणी तालोद्भवचाम्बू सैन्धवी तथा ॥  
 दाक्षिणात्येषु भाषाः स्युः पञ्चमे दश भाषिता ।  
 +       +       +       +  
 द्रावणा दाक्षिणात्या च कालिन्दी च पुलिन्दिका ।  
 वाङ्गाली ललिता श्रीकण्डिका तद्वन्निषादिनी ॥

III. 379. मतसार ।  $12\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia 161, pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2400. Date ? Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Correct.  
 The last Colophon runs

इति लक्षपादाधिके महासंहितायां द्वादशसाहस्रे विद्यापीठे मतसारे  
 त्रयोविंशतिभिः पटलः ॥

The MS. begins as usual with Tántrika works, with the description of Kailása. The work entitled Matasára at p. 222 of my Nepal Catalogue seems to be an abstract of this. This work belongs to the western school of Tantras.

III. 380 A. वामकेश्वरटिप्पणम् ।  $13 \times 2\frac{1}{2}$  inches. Folia, 49 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, old Newári. Appearance, old. Date? Prose and Verse. Incorrect.

Begins.

ॐ नमः शिवादिभ्यः शुभभ्यः ।

जयति जितसुधाम्मःसम्मवद्वाग्भवश्रीः

रसरसरसमुद्यत्कामतत्त्वानुभावा ।

तदनुपरमधामध्यानसंलक्ष्यमाना

रवि-शशि-शिखिरूपा त्रैपुरीमन्त्रशक्तिः ॥

श्रीवामकेश्वरीमते × स्मरणार्थं विषमपदेषु टिप्पणकं लिख्यते ।

देवीशिष्यः प्रशिष्यो वाङ्मन्त्र(?)सवतारयिषु ।

नमस्कारान् करोति गणेशग्रहनक्षत्रेत्यादिः ॥

इति वामकेश्वरे महातन्त्रे त्रिपुराहोमविधिर्नाम पञ्चमः पटलः समाप्तः ।

III. 380 B. ब्रह्मसंहिता ।  $12 \times 2$  inches. Folia, 87 (but the leaves 38, 49, 60 are missing), pierced by a hole towards the left. Lines 5 on a page. Extent in slokas, 1200. Character, old Newári. Date N.S. 315 = 1195 A.D. Appearance, old. Verse. Correct.

Begins :—

विश्वेश्वरं विश्वसृजं वरेण्यम्

विश्वं विशुद्धं वरदं वरिष्ठम् ।

अनादिमरुपमलक्ष्यरूपं

विष्णुं विशुं विप्रजितम् नतोऽस्मि ॥

उत्पत्तिस्थितिसंहारबन्धमोक्षैककारणम् ।

नारायणमनिधातम् (?) प्रणतोऽस्मि जगद्गुरुम् ॥

सुमेरोर्दक्षिणमूर्ध्नि सहस्रांशुसमप्रभे ।

वज्रेन्द्रनीलशक्तिं पद्महंसोपशोभिते ॥

शुक्तामलशिलाशङ्खचन्द्रांशुसमप्रभे ।

— — — — ॥

— — — — ।

- |       |   |                        |   |
|-------|---|------------------------|---|
| 16 A. | इति ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये | शारीरव्रतकल्पनोध्यायः  | द्वितीयः ।                                  |
| 21 B. | इति ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये | नवव्यूहावतारनामाध्यायः | तृतीयः ।                                    |
| 26 A. | इति                                     | ”                      | पुष्पविधिनिर्णय नाम अध्यायः ।               |
| 28 A. | इति                                     | ”                      | चातुर्मास्य व्रतविधानानि ।                  |
| 35 A. | इति                                     | ”                      | ब्रह्मनारदसंवादे पवित्रारोहणं नाम अध्यायः । |
| 37 A. | इति                                     | ”                      | जयन्ताष्टमीव्रतं नाम अध्यायः ।              |
| 37 B. | इति                                     | ”                      | युगावतारव्रतं नाम ।                         |
| Do.   | ”                                       | ”                      | श्रवणद्वादशीव्रतं नाम ।                     |
| 40 A. | इति                                     | ”                      | श्रनन्तद्वादशीव्रतं नाम ।                   |
| 40 B. | ”                                       | ”                      | कौमुदव्रतकल्पः ।                            |
| 42 A. | ”                                       | ”                      | कार्तिकव्रतकल्पः ।                          |
| 48 A. | ”                                       | ”                      | मासोपवासव्रतकल्पः ।                         |
| 50.   | ”                                       | ”                      | भौषपञ्चककल्पव्रतम् ।                        |

62 A. ब्रह्मप्रोक्तसंहितायां विष्णुरहस्ये यमपुरीसार्ग्यमदूतनरकयातनास्वरूप-  
वर्णनं नाम अध्यायः ।

66. Colophon effaced.

79.	”	”	”	स्वनामद्वादशीव्रतकल्पः ।
71 B.	”	”	”	नरकल्पनाम अध्याय ।
73 B.	”	”	”	अत्रिविक्रमव्रतम् ।
74 A.	”	”	”	महाफलद्वादशीव्रतम् ।
75 A.	”	”	”	संप्राप्तद्वादशीव्रतम् ।
76 A.	”	”	”	गोविन्दद्वादशीव्रतकल्पः ।
78 A.	”	”	”	विष्णुव्रतकल्पः ।
79 A.	”	”	”	प्राग्प्रश्नमनीव्रतकल्पः ।
81 A.	”	”	”	प्रासादकरणगुणानुकीर्तनं नाम ।
85 A.	”	”	”	प्रतिमालक्षणं नाम ।

Post Colophon Statement. संवत् ३१५ चैत्रशुक्लपूर्णिमायां सोमवासरे चित्रानक्षत्रे  
हर्षणयोगे राजाधिराजपरमभट्टारकश्रीविजयकामदेवस्य विजयराजे  
विप्रश्रीजयब्रह्मशर्मणः लिखितमिदं पुस्तकम् ।

III. 380 C. In this MS. there are several small treatises written in different hands and at different periods of times. The treatises are generally liturgical and manuals of priests. The first is a treatise in 18 leaves on the ten Brahmanic sacraments. The second in 10 leaves describes the process of worshipping and offering ghee to Amṛtiṣa.

There is a leaf in 9th century character giving वाणमते कौलकारोपण मन्त्रः ।

There is one leaf on Siddhi Vināyaka Dharma. Another treatise beginning with the 2nd and ending on the 15th leaf, gives Vija-Mantras.

There is another MS. in 56 leaves written in a bad scribbling hand, which is a priest's manual. It has no end. In the beginning occurs the following :

श्रीनाथस्वरूपेण तेन गर्जयति महाभोहतिमिरहरण श्रीकृताविबुधदृष्टदयाम्भो-  
रुहवनवोधानुष्ठेन (?) ।

III. 381. अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता । 21 × 2½ inches. Folia, 200 pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 8000. Date ? Character, Newāri Rājā. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The MS. is profusely and beautifully illustrated at the first and last pages. Some leaves were lost which have been replaced by writings on paper cut in the shape of palm-leaves.

Post Col.—After the usual Buddhist formula of faith, it runs thus :—

श्रीश्रीकश्यपकुब्जाधिपत्यश्चपतिगजपतिनरपतिराजत्रयाधिपतिविविधविद्याविचार-  
वाचस्पतिश्रीमद्भगोविन्दचन्द्रदेवस्य प्रतापवशतः राज्ञी श्रीप्रवरमहायानयायिनाः पर-  
मोपासिका राज्ञी श्रीवासन्तदेव्या देयोधनोऽयं यदत्र पुण्यं तद्भवतु आचार्यपितृ etc.

This was a gift of the wife of Govinda Candra, King of Kanauj, who reigned about the middle of the 12th century, A.D. Govinda Candra was a staunch Hindu. It was under his patronage that Lakṣmīdhara compiled a great work on Smṛti in seven parts. But one of his wives apparently was a Buddhist. It is now known from an inscription at Sārnāth deciphered by the Government Epigraphist, Dr. Sten Konow, that the king had another Buddhist wife, the grand-daughter of Piṭhipati, who helped Rāmapāla in quelling the Kaivarta rebellion in Northern Bengal. The marriages of Hindu Kings with Buddhist Queens seem to have been common.

III. 382 A. योगशतक by नागार्जुन । 12×2 inches. Folia, 28 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Ślokas, 500. Date N.S. 452 = 1332 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

Post Col. सम्बत् ४५२ माघकृष्णद्वादश्यां तिथौ लिखित श्रीजीवदेवलिखित-  
मिति ।

The verses are generally accompanied with a commentary by Paṇḍita Dhruvapāda. The commentary is entitled Candrakalā.

The following statement is made in leaf 28. शुश्रुतादिर्संहितायामुत्तर-  
तन्त्रदर्शनात् । इहाप्यष्टमायुर्वेदकथनं कृतमिति । संहतत्वे मन्यमानोत्कृत्यमानमुत्तर-  
तन्त्रमनेन श्लोकेन सूचितवानिति ॥

III. 382 B. यश्वरक्षा । 21½×2 inches. Folia, 91 pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Date N.S. 507 = 1387 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Post Colophon Statement. After the usual Buddhist article of faith. श्रेयोऽस्तु सम्बत् ५०७ कार्तिकशुक्लप्रतिपदायां तिथौ बृहस्पतरे वेशाख

नक्षत्रे शोभनयोगे नेपालमण्डलद्विराज्ये श्रीजयस्थितिराजमल्लदेवस्य विजयस्य विजयराज्ये  
सयेष्टेठकास्थ्यौ विक्रुनिच्छ्वां गृहनामखनयः श्रं दानपतेर्नायकः खेषामनकस्य ।

There are some illustrations on the boards and one only on the palm-leaves.

III. 383 A. क्रमदीपिका । by केशवाचार्य 12½ × 2½ inches. Folia, 19 pierced by a hole towards the left. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1,000. Date N.S. 676, 1556 A.D. Character, Newāri. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

It begins :—

कला तु मायालवकान्तमूर्तिः ।

कलत्क्लृणत्वेण निनादरम्यः ॥

श्रितो हृदि व्याकुलयन् त्रिलोकीं ।

श्रेयोस्तु गोपीजनवल्लभो वः ॥

गुरुचरणसरोरुहद्वयोत्थानमहीतरजःकणकान् प्रणम्य मूर्ध्ना ।

गदितमिह नारदादौः यजनविधिं कथयामि शार्ङ्गपाशेः ॥

क्षितिमुनृपविट्पुत्रीयजानां मुनिवनवासिष्ठस्यवर्णिनाम् ।

जयहुते यजनादिभिः भैरूनां फलति हि कश्चन कस्यचित् कथञ्चित् ॥

It ends :—

संशयतिमिराच्छन्नवासेषा क्रमदीपिकाकरेण सहृद्भिः ।

करदीपिकेव धार्या सखेहमहर्निशं समस्तसुखावाप्तये ॥

जगदिदमनुविद्धं येन यस्मिन् प्रसूते ।

यदनु ततमज्जच्छं याति बाधिवृत्तोयं ॥

यद्गुरु महद्गुदर्थं यं विधत्ते च गोपी ।

तममृतसुखबोधं ज्योतिषं नौमि कृष्णम् ॥

यश्चक्रं निजकेलिबाधनमधिष्ठानस्थितोयं प्रभुः ।

दत्तं मन्मथशत्रुणा वलकृते व्यावृत्तलोकातिकं ॥

यत्तं दीप्तिखेन्दुभासमनघोपेतान्तसायं ध्रुवम् (?)

वन्दे कायविमर्द्दनम् वधकृतां भुक्तं (त्युक्तं) यादवम् ॥

इति श्रीकेशवाचार्यविरचिता क्रमदीपिका समाप्ता

सम्बत् ६७६ आषाढशुक्लप्रतिपत् करणवंशोद्भवः श्रीभावसिंहात्मज

श्रीविष्णुसिंहेन स्वार्थं लिखितम् ॥

The MS. is full of marginal notes of a very valuable kind, and with rubrics to indicate the beginnings of ślokas and also of topics. It is divided into Patahs.



III. 383 B. कुब्जिकापूजापद्धतिः ॥  $11\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 153  
pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent  
in slokas, 2500. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose  
and Verse. Incorrect.

This is a priest's manual,—a priest of the Kubjikāmata. It contains  
a number of stotras to Śiva and Śakti. It has a number of Kūṭākṣara  
Mantras, by joining together a number of consonants with a single vowel  
(an example, Shklmbrum). The work is unfortunately not complete. This  
is also a work of the Pāścima or western school of Tantra, its votaries  
being called Kaulas.

The names of the 64 Yoginis are given as follows : Leaf 51 and 52.

१ श्रीलयादेवी, २ विजया, ३ जयन्ती, ४ अपराजिता, ५ नन्दा, ६ भद्रा,  
७ भीमा, ८ दिव्ययोगी, ९ महासिद्धयोगी, १० गणेश्वरी, ११ आकिनी, १२ कालरात्री,  
१३ ऊर्ध्वकोशी, १४ निशाकरी, १५ गम्भीरा, १६ धूम्रणी, १७ स्थूलाङ्गी, १८ पद्मणी,  
१९ कल्लोला, २० विमला, २१ महानन्दा, २२ ज्वालामुखी, २३ विद्या, २४ पद्मणी,  
२५ विषभक्तणी, २६ महासिद्धिप्रदा, २७ तुष्टिदा, २८ इच्छासिद्धि ३० कुवर्णिका,  
३१ भासुरा, ३२ भीमाक्षी, ३३ दीर्घाङ्गा, ३४ कलहप्रिया, ३५ त्रिपुरान्तकी,  
३६ राक्षसी, ३७ घोरा, ३८ रक्ताक्षी, ३९ विश्वरूपा, ४० भयङ्करी, ४१ फेत्कारी,  
४२ रौद्री, ४३ वेताली, ४४ शुष्काङ्गा, ४५ नरभोजिनी, ४६ वीरभद्रा, ४७ महाकाली,  
४८ कराळी, ४९ विकृतानना, ५० कोटराक्षी, ५१ भीमा, ५२ भीमभद्रा, ५३ सुभद्रा,  
५४ वायुवेगा, ५५ हयानना, ५६ ब्रह्माणी, ५७ वैष्णवी, ५८ रौद्री ५९ मातङ्गी,  
६० चर्चिकेश्वरी, ६१ ईश्वरी, ६२ वाराही, ६३ सुवह्नी, ६४ अम्बा ॥

अभिर्मन्त्राक्षरेः देव पदविद्या समर्पिता ।

पूजितव्या प्रयत्नेन अष्टाष्टकक्रमागतम् ॥

न देयं ह्यष्टसन्धानां पारम्पर्यविवर्जिता ।

आज्ञाशास्त्रविमुक्तानां क्रूरसत्त्वा न दापयेत् ॥

अथ दत्तं प्रमादेन ज्ञानकोषन्तु निष्फलम् ।

दातारो नरकं यान्ति यावदिन्द्रास्त्रतुर्हस्य ॥

इति चतुःषष्टीभेदक्रमम् । इत्याद्यावतारे चतुर्विंशतिसाहस्रे ज्येष्ठलीक्रमत्रयं  
समाप्तम् ॥

III. 383 C. दौर्गसिंहवृत्तौ परिभाषावृत्तिः ।  $13 \times 2$  inches. Folia,  
14. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 400. Date N.S. 545=1425  
A.D. Character, Bengali, with a tendency to Newāri. Appearance, old.  
Prose. Correct.

It begins :—

श्रीं नमः सर्वज्ञाय ।

प्रणम्य सदसद्व्यादधान्तविध्वंसभास्करम् ।

वाङ्मनाथं परिभाषार्थं वक्ष्ये बालावबोधये ॥

इह हिः ।

सूत्रेष्वेव हि तत् सर्वं यद्वृत्तौ यच्च वार्तिके ।

सूत्रं योनिरिहार्थानां सर्वं सूत्रे प्रतिष्ठितम् ॥

येन केनचित् व्याख्यातुकामेन अवश्यमेव अभ्युपगन्तव्यम् । तथा च धात्वर्थः अर्थात् सूत्रयति इति सूत्रे, सूत्रयति इति वा सूत्रम् । तथा सूत्रकारयोः सर्ववर्त्मकात्यायनयोः चतुःशत्यां पञ्चाशदधिकायां परिभाषा नोक्ताः । अथ वृत्तिटीकयोः तत्र तत्र प्रत्युक्ताः । कापि च दृश्यन्ते । तासां युक्तिकर्कसंघट्टिरुच्यते । यास्तु शास्त्रीयास्तास्तावद्-विधा लिङ्गत्येती (रि) विध्यङ्गशेषभूताश्चेति । तत्र लिङ्गविशेषाणामित्येवमादयः । विध्यङ्गशेषभूतास्तु विधीनामङ्गं तत्र शेषः तत्र भवन्तिस्वेति विध्यङ्गशेषभूता उच्यन्ते । नियमद्वारेण विधिसूत्रैः सह एकवाक्यतामापद्यमाना लाघवोक्तये विध्यङ्गशेषभूताः प्रतिसूत्रमुपतिष्ठन्ते । यथा कर्त्तरि कृत् इत्यादयः । परितः सर्वतो भाष्यन्ते अर्था आभिरिति परिभाषाः । ननु तर्हि युक्तितः सिद्धानामपि टीकाकृता तत्र तत्र प्रस्तावात् सयुक्तिकम् प्रयोजनम् उक्तमेव ॥ किं यत्नेन इति ॥

It ends.

इति दौर्गन्धिहृत्तौ परिभाषावृत्तिः समाप्ता ॥ श्रीः ॥ श्रेयोऽस्तु । सम्बत् २४५ आषाढ शुक्लपूर्णिमाद्यां तिथौ पूर्वफाल्गुनीनक्षत्रे वैद्यति-योगे शनिदिने विप्रश्रीगयापतिना लिखितेयम् । यथा दृष्टमिति तथा लिखिता । न दोषं लेखकस्य ॥

This appears to be a commentary on the technical rules of the Kā-tantra school of Grammar. These technical rules are not to be found in the Sūtras, either of Sarvavarṇā or of Kātyāyāna. The rules were gleaned from the Vṛtti and the Tīkā, and this is a commentary on these rules. The author seems to be Buddhist. But his name does not appear in the MS. under notice.

III. 383 D. काव्यालोकलोचन by अभिनवगुप्त । 13×2 inches. Folia, 292 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 and 6 on a page. Extent in slokas, 1,800. Date ? Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

Page 81 B. इति महामायाभिनवगुप्तविरचिते काव्यालोकलोचने तृतीय उद्योतः ॥

This is a commentary on Ānanda Vardhana's rhetorical work named *Sahṛdayahṛdayāvaloka* or *Kāvyaṭīkā*. The work with its commentary has been published in the *Kavyamālā* series. The text, already noticed in my *Nepal Catalogue* No. 400, is copied in *La. Saṃ* 91. The writing of the commentary seems to be by the same hand.

III. 384. *नित्याङ्गिकतिलक* ।  $12 \times 2$  inches. Folia, 90 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1300. Date N.S. 573=1453 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

The work has already been fully described in my *Nepal Catalogue*, page 111.

The post colophon statement in this MS. runs thus:—

श्रीमन्नेपालिक श्रेयोऽस्तु सम्बत् ५७३ आषाढकृष्णचतुर्दश्यां तृहस्पतिवासरे  
लिखितमिदं नित्याङ्गिकतिलकपुस्तकं समाप्तम् । श्रीम् ब्रह्मपुण्याधिपतिद्विजकुलोत्तम  
श्रीद्विजब्रह्म सोमशर्म्मनोऽर्थ श्रीश्रीजयन्तमल्लस्य विजयराज्ये धातुंसिकोष्टे वासित  
देवज्ञ अभयसिंहेन लिखितमिति ।

This MS. was copied during the reign of Yakṣa Malla in the year N.S. 573 by Abhaya Siṃha for Soma Śarmā, a Brahmin, who was lord of Brahmapura, which is a quarter inhabited by Brahmins at Bhātgaṇon.

III. 385. *गीताभाष्य* by शङ्कराचार्य ।  $13\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$  inches. Folia, 133 pierced through the middle. Lines, 9 on a page. Extent in slokas, 4500. Character, Maithil with first 11 leaves in Newāri. Date *La. Saṃ* 422. Prose. Appearance, fresh. Correct.

From the post col. statement, which has been very nearly effaced, it has been gathered that the MS. was copied under the orders of the Minister of Amaramalla Deva, by Mukunda Pāṭhaka Śarmā at Kāṭhmundu.

III. 386 A. *छन्दमहाशव* ।  $14\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 178 pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 3500. Date *La. Saṃ* 433. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

The work has already been noticed in Dr. Rajendralal's Nos. L. 1000 and 1886. The scribe's name is Śrī Rūpanātha Śarmā.

Post Col. लसं ४३३ चैत्र शुद्धि प्रतिपदि तिथौ सोमौलिग्रामे लिखितं  
श्रीरूपनाथ शर्म्मणा ।

The MS. contains illustrations of the 12 months of the year with their presiding deities Kesava, Viṣṇu, etc. The MS. also contains another work entitled Mrtyumaṅgala, by Virūpākṣa, which treats of the last rites of a Hindu. This work runs over 18 pages and comes abruptly to an end. The 2nd verse gives the necessary information on the subject.

नानापुराणागमतन्त्रसंग्रहम्  
आलौक्य भूयिष्ठपटिष्ठसंसदा ।  
श्रीमान् विरुपाक्षकृती हितेच्छया  
चक्रे जनानामिह मृत्युमङ्गलम् ॥

III. 386 B. वाजसनेयसंहिता or the white Yajurveda.  $12\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 172 pierced by a hole through the middle. Lines, 4 and 5 on a page. Ślokas, 2,700. Date ? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct. Complete.

There are no diacritical marks except in the first few leaves.

III. 387. साधनमाज्ञा ।  $11\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia,  $112+146=258$  in 2 parts pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Ślokas, 7000. Character, ornamental Newāri. Date ? Appearance, old. Prose. Incorrect.

The MS. contains the ritual for worshipping almost all the Buddhist Deities.

- |    |        |                          |
|----|--------|--------------------------|
| I  | 8 A.   | कुसुदाकरमतिपादानाम् ।    |
|    | 9 A.   | रत्नाकरगुप्तपादानाम् ।   |
|    | 20 A.  | पद्माकरपादानाम् ।        |
|    | 43 A.  | हरिहरस्य ।               |
|    | 91 A.  | रत्नाकरशान्तिपादानाम् ।  |
|    | 115 A. | श्रीकृष्णपादानाम् ।      |
|    | 120 A. | कल्याणभिधानस्य ।         |
| II | 30 A.  | ग्रभाकरकीर्तिः ।         |
|    | 66 A.  | अद्वयवज्रपादानाम् ।      |
|    | 95 A.  | कुङ्कुरीपादानाम् ।       |
|    | 104 A. | मध्यमकक्षविधमार्करमतेः । |
|    | 112 B. | कल्याणभिधानस्य ।         |

In this MS. there is another work called **संक्षिप्ताभिवेकविधिः सामाजिकः** which was copied in the reign of Rudra Deva, who is put down by Prof. Bendall in 135 (N.S.). It is measured by 170 slokas and written in Transitional Gupta, mixed with hooked-top Newári. The name of the author has been rubbed out at the end. But from the 2nd sloka at the beginning we know that his name was Bāgiśvara Kirtti.

III. 388. **लक्षहोमविधि** by **शैवाचार्य तेजब्रह्म** ।  $8\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 27 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Ślokas, 300. Date N.S. 531. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.

Post Col. **श्रेयोऽस्तु सख्यत् ३३१ वैशाखस्य सितनवम्यां तिथौ लिखितमिदं श्रीकाष्ठमन्तपनगरे श्रीभीमदत्तसोमशर्मणोऽलिखितम् ।**

It begins **आदौ तु कर्णिका कार्या कोशरान् द्वितीयके चतुर्विंशतिपत्राणि तदग्रेवावृते सकृत् तदाऽष्टदशं कृत्वा तदग्रे वर्तुलावृते चतुरस्रे ततोवाह्ये योग्ये (?) समाप्नुजानि च ॥ तन्मध्ये संस्थिता देवी सुरासुरसदाक्षिता ॥**

In this MS. there is another work on Lakṣa Homa by one Śivācārya. But it begins with Purascarana.

III. 390. **ब्राह्मणसर्वस्व** by **हज्जायुध** ।  $14 \times 2$  inches. Folia, 142 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2,800. Date La. Sam 341. Character, Maithil. Appearance, old. Prose and Verse. Correct.

The book has already been noticed L. 652 and published by the late Ānandarām Baṇuá of the Indian Civil Service at Calcutta.

The Post Colophon Statement runs thus:—

**सर्वं ३४१ मुडियारग्रामे समक्रियसदुपाध्यायनिजकुलकुमुदिनीचन्द्रवादिसत्तम-  
सिंहपरमसच्चरित्रपवित्रश्रीविद्यापतिमहाशयेभ्यः पठि(ठ)ता ह्यात्रश्रीरूपधरेण लिखित-  
मदः पुस्तकम् ॥**

**पठे सितेऽसौ शशिवेङ्गराम  
युक्ते नवम्यां नृपलक्ष्मणाब्दे ।  
श्रीपूर्वसोमेश्वरसङ्ग्रहिणेन  
पुस्तौ विशुद्धा लिखिता च भाद्रे ॥**

In one of the buffer leaves at the end of the MS. is recorded the birth of one Haladhar.

III. 391. विवाहखण्ड by वराहमिहिर; उत्पलकृतटीकासम्बलित । 13×2 inches. Folia, 120 (1st leaf is missing), pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1,800. Character, Newāri. Date 521 (N.S.)=1401 A.D. Appearance, old. Prose and Verse. Incorrect.

Varāha Mihira's work on marriage has been described by me in pp. 26-27 of the Nepal Catalogue. The present MS. contains a commentary on it by Utpala. The Commentary is entitled Cintāmaṇi. The commentary comes to an end apparently on the 73rd leaf of the MS. The rest of the MS. contains other topics connected with marriage, by Varāha Mihira.

III. 392. क्रियाकालगुणोत्तर । 12×2 inches. Folia, 144 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2100. Date N.S. 304=1184 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct. Complete.

Post Colophon Statement. नेपालदेशीय सं ३०४ जेष्ठ सुदि १३ गुरौ धवलकोतपुरे महासामन्तश्रीरत्नीवराज्ये मङ्गलं महा श्रीः । हृकशब्दन्वय शिवाचार्यश्रीश्रीधरराजगुरुणाम् लिखापितम् लिखितं धर्म्मोदित्येन । शुभं भवतु ।

The place Dhabal-Srota is now known as Dhankhel, about 8 kos from Kathmundu, to the east.

The work is divided into Paṭalas.

It begins :—

ॐ नमः शिवाय ।

प्रणम्य शिरसा देवं श्रीकण्ठं उभया सह ।

कलयाकलितं कान्तं अमितोजसं शुभप्रदम् ॥

कार्तिकेय उवाच ।

श्रुतास्तथा विविधा मन्त्रा लोकप्राश्न्यकारकम् ।

सिद्धेर्मुक्तिप्रदं सर्वं त्वयोक्तं परमेश्वर ॥

न श्रुतं गाम्भं किञ्चित् सदाःप्रत्युपकारकम् ।

तमावच्च सुरश्रेष्ठ मम भक्तस्य शङ्करः ॥

लक्षणं नागजातीनाम् गर्भोत्पत्तिमेषतः ।

रूपकं सर्वनागानां व्यन्तराजाञ्च जातकम् ॥

अहयक्षपिशाचानां शाकिनीनाञ्च लक्षणम् ।  
 बालग्रहाश्च ये क्रूराः पीडयन्ते नृत्यनिर्घृणा ॥  
 नारीगर्भकरा ये तु तेषां कथय रूपकम् ।  
 गोनशानान्तु देवेश दृष्टिकानान्तु लक्षणम् ॥  
 अन्येऽपि विविधा दुष्टा रासभा कौटलुतयः ।  
 जराश्च कतिचित् प्रोक्ता असाध्याः साध्यमेव च ॥  
 ज्ञानयोगक्रियादीना मन्त्राश्चर्यलक्षणम् ।  
 दीक्षितानाञ्च समायातः सिद्धिसाधनसाधकौ ॥  
 गारुडं लूततं वचः मन्त्रवादं तथैव च ।  
 तत् सर्वं मम देवेश अक्षोऽहं भवतः पुरा ॥  
 स्वयं वद महादेव दीनानामभयङ्कर ।

Col.

- 61 B. इति क्रोधेश्वरस्य कल्पं समाप्तम् ।  
 63 B. इति अघोरस्य कल्पं समाप्तम् ।  
 65 A. ज्वरेश्वर अष्टगणपरिवृतस्य कल्पं समाप्तम् ।

III. 393. शिवधर्म्म (?) ।  $22\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 285 leaves pierced by two holes at the sides of the centre. Lines, 5 on a page. Extent in slokas 9000. Date 189 (N.S.)=1069 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Correct.

- Leaves 41. I इति शिवधर्म्म समाप्तः (12 chapters).  
 Leaves 52. II इति शिवधर्म्मोत्तरः समाप्तः (12 chapters).  
 Leaves 59. III शिवधर्म्मसंग्रहः समाप्तः (12 chapters).  
 Leaves 32. IV भगवतो गीतपुराणे धर्म्मगुह्ये राजेन्द्रमोक्षणं समाप्तेश्वरसंवादे एकविंशतिमोऽध्यायः । Having 21 chapters, yet the book is not complete.  
 Leaves 24. V उत्तरोत्तरः (9 chapters).  
 Leaves 19. VI इति शिवोपनिषत् (7 chapters).  
 Leaves 46. VII दृषारसंग्रहः समाप्तः (24 chapters).  
 Leaves 12. VIII पद्मपुनिका (16 chapters).

There are eight parts in this work. The whole goes under the name of Śiva Dharma Śāstra or simply Śiva Dharma, which is pre-eminently the name of the first part. The eight parts together are given in one MS., but each is separately paged. At the end of the work we have the following post colophon statement:—

नवोत्तराशीतियुते शतेऽब्दे  
 आषाढशुक्लस्य त्रयो वृत्तीये ।  
 श्रीशङ्कराख्ये जयति क्षीतीन्द्रे  
 श्रीजज्जलस्योत्तरठोस्तुकोयः ॥  
 धर्माश्रयः सद्कुललब्धजन्मा  
 गुणप्रियो राघवविद्वनामा ।  
 ज्ञानप्रकाशं शिवधर्मशास्त्रम्  
 शुभप्रतिष्ठं कृतवान् समग्रम् ॥  
 कर्तुरेतेन पुण्येन भूयात् लक्ष्मीरनुत्तरा ।  
 त्रैलोक्यपूजितं शैवं वाक्यं जयति सर्वदा ॥

Below this in another hand.

पादमात्रमिदं शास्त्रं योऽधिर्दत्तं जितेन्द्रियः ।  
 तेनाधीतं सर्वधर्मम् इति नास्त्यत्र संशयः ॥  
 अर्थशास्त्रमिदं पुण्यं धर्मशास्त्रमिदं परम् ।  
 मोक्षशास्त्रमिदं प्रोक्तं शिवेनामितवेजसा ॥

III. 394. खण्डखाद्यम् । 12×2 inches. Folia, 15 pierced through the middle. Lines, 6 on a page. Ślokas, 350. Appearance, fresh. Date N.S. 470=1350 A.D. Character, Newári. Verse. Correct.

It has already been noticed in my Nepal Catalogue, page 89.

III. 395. स्मृतिसार by हरिनाथ । 13½×2 inches. Folia, 200 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 3000. Date La. Sam 341. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Incorrect. Complete.

The last Col. इति महामहोपाध्यायश्रीहरिनाथविरचिते स्मृतिसारे व्यवहारखण्डः समाप्तः ।

Post Col. Statement.

दौलिकग्रामवासक्यः सोलेकोऽलिखदर्जुनः ।  
 स्मृतेः सारमिमं वीक्ष्य चत्वारिंशत् समा वयः ॥  
 लक्ष्मणक्षमापतेरब्दे चन्द्रवेदाक्षितक्षिते ।  
 फाल्गुनीषु शनेर्वारे सुवं धीरे रतिप्रभौ ॥

III. 396. विष्णुपूजाकल्पलता । 15×2 inches. Folia, 115 pierced through the middle. Lines, 4 on a page. Ślokas, 1800. Date Śaka 1552. Character, Newári. Appearance, old. Prose. Incorrect.



The MS. was copied at the instance of Jagajjyotirmalla of Bhātgaon. The work was composed by Bhairava Siṃha of Mithilā. It treats of the worship of Viṣṇu and it is an athrowitative work.

श्रीमद्भैरवसिंहस्य तीसशुक्तिमहीभूतः ।

रुपाकलवती विष्णुपूजाकल्पलताकृतिः ॥

इति समस्तप्रक्रियाविराजमानमहाराजाधिराजश्रीनरसिंहात्मजसमस्तप्रक्रियोपेत-  
श्रीमहाधिराजाधिराजश्रीमद्वृद्धयनारायणानुजसमस्तप्रक्रियालङ्कृतिसहाराजाधिराजहरि-  
चरणपरायणश्रीमद्भैरवसिंहदेवकृतौ विष्णुपूजाकल्पलतापरिपूर्णमिति ।

It is a book as yet unknown.

III. 397 A. वास्तुशास्त्र । 11×2 inches. Folia, 61 pierced by a hole towards the left. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 1200. Date? Character, Newāri. Appearance, old and worm-eaten in places. Verse. Incorrect.

It begins in the form of a Tāntrik work with the description of a hermitage on the Ganges in the Himālayas. The interlocutors are Vriddha Garga and Jākṣuki.

Leaf 4 B. युग्माध्याये प्रथमाध्यायः ॥

6 A. वास्तुविद्यायां भूमिपरीक्षा द्वितीयोऽध्यायः ॥

8 A. " द्विप्रद्वयं तृतीयः ॥

10 A. " नगरसन्निवेशः चतुर्थः ॥

11 B. " राजकुलनिवेश पञ्चम अध्यायः ॥

13 A. " देवताविभाग षष्ठः ॥

15 A. " द्वारदेवत सप्तमः ॥

16 A. " द्वारदेवतको नाम अष्टमः ॥

17 B. " द्वारगुणदोषा नाम नवमः ॥

18 A. " द्वारदोषो नाम दशमः ॥

19 B. " वास्तुशान्तिक द्वादशमः ॥

20 B. " गृहप्रवेशकर्म नाम त्रयोदशमः ॥

21 B. " नवकर्मिको नाम चतुर्दशमः ॥

23 A. " वास्तुवेष्टितिको नाम पञ्चदशमः ॥

25 A. " वास्तुसंख्ये निर्देशः नाम षोडशोऽध्यायः ॥

26 B. " कूपधर्मस्थानो सप्तदशमः ॥

27 A. " ब्रह्मस्थानो नाम अष्टादशमः ॥

The leaves of the MS. are in disorder.

See p. 120 of my Nepal Catalogue.

III. 397 D. योगीश्वरपद्मनाभसंग्रहौ ।  $11\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 63 pierced by a hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 930 Date ? N.S. 540=1420 A.D. Character, Newāri. Appearance, fresh Prose and Verse. Incorrect.

There is a colophon in leaf 24 A which runs thus :—

श्रीवाराणस्यां उपाध्यायश्रीपद्मनाभेन कथितम् इति सर्वसूतिनिर्णये योगीश्वर  
संग्रहप्रेतकृत्यनिर्णयपद्मनाभसंग्रहयोः समुच्चयः समाप्तः ॥

This shows that Yogīśvara and Padmanābha jointly compiled Smṛti-work. Yogīśvara seems to have done the Tithyādi Nirṇaya see col. in p. 185 of my Nepal Catalogue.

The chapter on Pretakṛtya is attributed to Padmanābha. The present colophon says that Yogīśvara is responsible for the chapter on Sūtaka, i.e., impurity for the birth of a son. The present MS. contains the Pretakṛtya Section and not the Tithyādi Nirṇaya. From leaf 24 to the end, it contains another work on Śrāddha with the following introduction :—

अथ आहुविधिं वक्ष्ये यथा च मनुभाषितम् ।

येन सम्पूर्णतां यान्ति हव्यकव्यानि यानि च ॥

This portion may be taken as a part of the work and attributed to Padmanābha.

An examination of the three MSS. of this work, III. 360 G., copied in N.S. 366, and the present MS., and the paper MS. No. 1294 A., shows that the work is a very ancient one. It quotes from such works as Pracetāh Vṛddha Pracetāh, Garga, Kārṣṇājini, Bhṛgu, Marici, Pulasta, Śākaṭāyana, Vārtikakāra, not to speak of the 20 well-known authors of Smṛti.

III. 398. वैष्णवामृतसारोद्धारः ।  $13 \times 2$  inches. Folia, 137 pierced by a hole at the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2700. Date La. Sam 416. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Correct.

The last Colophon reads: इति वैष्णवामृतसारोद्दारे स्कन्दपुराणीये दीनानाथ-  
वाणीये कार्तिकमाहात्म्ये समाप्तम् ।

The MS. was copied by Śrī Maṇḍala Śarmā.

Leaf 2 A. फलं वैष्णवधर्मस्य कथयस्व सुविस्तरम् ।  
 येनाहं त्वत्प्रसादेन + + पदं परं हरेः ।  
 कार्तिकस्य तु मासस्य माहात्म्यं वक्तुमर्हसि  
 दीपदानस्य माहात्म्यं व्रतानां नियमस्तथा ॥  
 गोपीचन्दनमाहात्म्यं तुलसी × × × ।

III. 399. व्रतपद्धतिः by रुद्रधरः ।  $14\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 63 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1400. Date, La. Sam. 286. Character, Maithil. Appearance. old and worm-eaten on both sides. Prose. Correct.

Post Colophon. लसं २८६ ज्येष्ठस्य कृष्णपक्षे त्रयोदश्यां ।  
 बुधवासरे रविणालिखितापुस्तौ बन्धुपल्लुगमवस्थिते ॥

III. 400.  $25 \times 2$  inches. Folia, 45 pierced by 3 holes. Lines, 5, 6, 7 on a page. Extent in slokas. 2000. Date ? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose. Correct.

It contains the declensions of roots of the Adādi class in all the hundred and eighty Vibhaktis.

III. 401. सिद्धसन्तानसोपानपद्धति by यशोराज ।  $8\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$  inches. Folia, 58 pierced by a hole towards the left. Lines, 6 on a page. Ślokas, 700. Date La. Sam. 184. Character, Maithil. Appearance, old. Prose. Correct.

The work has already been noticed in my Nepal Catalogue, p. 67. That was defective both at the beginning and at the end. It had only 15 Pāṭalas. But the present MS. has 18 and is complete.

Its Colophon :— इति गोपात्मजश्रीयशोराजविरचितायां सिद्धसन्तानसोपानपंक्त्य-  
 भिधानायां सिद्धमार्गप्रकाशिकायां दृष्टिविज्ञानविनिर्णयो नाम अष्टा-  
 दशमः पटलः । इति सिद्धसन्तानसोपानपंक्त्यभिधाना श्रीमतपद्धतिः  
 समाप्ता ॥

बालवागीश्वराख्यस्य बालवागीश्वरस्य च ।

श्रीयशोराजचन्द्रस्य कृतिरेषामहात्मनः ॥

शुभमस्तु लसं १८४ आषाढसुदि रविवारे ।

For 402A see 360 F.

III. 402 B. चण्डमहारोषणतन्त्रपञ्जिका । 10 × 2½ inches. Folia, 34 pierced through by one hole towards the left. Lines, 8, 9, 10 on a page. Extent in slokas, 1000. Date N.S. 417. Character, Newāri. Prose. Appearance, old. Correct.

The last Colophon is इत्येकल्लग्वीरचण्डमहारोषणतन्त्रस्य पञ्चावतौ नाम पञ्जिका समाप्ता ।

The original Tantra is divided into 25 Paṭalas. The MS., which is a commentary on it, is also divided into 25 Paṭalas.

It begins :—

ॐ नमश्चण्डमहारोषणाय ।

मग्नं येन जगच्चराचरमिदं मोहान्धकारोदरे ।

प्रज्ञोपायविभागभास्करकरैः व्यक्तं समुद्गीपितम् ॥

× × × माधिसाङ्गं पुरुषः अवशसाङ्गं स्वयं ।

सोऽयं मत्सुखसाधनाय जगति व्यक्तप्रभस्तिष्ठतु ॥

एवं मया इत्यादि संगीतिकारः । निदानवाक्यमेतत् । यस्मात् संगीति-  
कारेण सूत्रतन्त्रादौ । अवश्यं वक्तव्यम् । भगवतो वचनात् । तथा च ।

एवं मया श्रुतमिति कृत्वा भिन्नव मम वचनम् ।

संगीतव्यमित्यादि । एवं सति ॥

अद्वावतां प्रवृत्त्यङ्गं शास्तापर्वच्च साक्षिणि ।

देशकालौ च निर्दिष्टौ स्वप्रामाण्यप्रसिद्धौ ॥

इति प्रतिपादितं भवति । तत्र । एवमिति यथा संग्रास्यामि । मयेत्यनेन  
विपरीतश्रुतपरम्पराश्रुतयोर्निरासः । एतेन आत्मनासम्बन्धात् श्रुतम-  
विपरीतञ्च प्रतिपादयति । अतमिति ओत्रज्ञानेन अधिगतमिति ।  
एकस्मिन् समये इति । एकस्मिन् काले । अन्यस्मिन् काले अन्यदपि  
श्रुतमित्यर्थः । एतेन आत्मनो बाहुश्रुत्यं एतत्तन्त्रस्य आदौ लभ्यञ्च प्रति-  
पादयति । भगवानिति । भगा ऐश्वर्यादयः । तथा च ।

ऐश्वर्यस्य समग्रस्य दानस्य यशसः श्रियः ।

कायस्यापि प्रयत्नस्य घृष्टां भगः इति श्रुतिः ॥

तानि विद्यन्ते अस्य इति । रागादित्तेषामभ्युनादा । वज्रसत्त्व इति ।  
वज्रं अमेद्यं सत्त्वं अर्थक्रियाकारित्वमस्य इति । अथवा वज्र इव वज्र  
स चासौ सत्त्वप्राणीवेति । सर्व्वत्यादि सर्व्वं च ते तथागताश्च तेषां काय  
वाक्चित्तज्ञानात् शरीरतत्त्वम् तस्य हृदयमत्यन्तमभिलषणीयत्वात् ।  
तदेव वज्रधात्वौश्वरीभगं वज्रोलिङ्गं तस्य धातुः साम्बृतविवृतत्वादि-

लक्षणं बोधचित्तं तत् × × व्या प्रज्ञावज्रधातुनाविवितत्वात्  
 तस्याः । तत् वराङ्गे भगे विजहारेति । विहृतवान् वज्रपद्मसंयोगेन  
 संपुटयोगेन स्थितवान् इत्यर्थः । अयञ्च विहारः प्राकृतजनस्य अत्यन्त  
 गुप्तः भवति किं पुनः भगवतो वज्रसत्त्वस्य । ततश्च अर्थादुक्तं भवति ।  
 सुनेरुगिरिमुद्भिर्वज्रसत्त्वभूमौ वज्रमणिशिखरकूटागारे विहरतिस्तेति ।  
 एतेन शास्ताकालो देशश्चोक्तः । पर्षदलोकमाह अनेकैश्चेत्यादि । वज्र-  
 योगिनः । श्वेताचलादयः । वज्रयोगिनोमोहवज्रगादयः । तेषां तासां  
 च गणाः समूहाः । एकरूपास्तैः । बहुवचनस्यैकवचनस्यापि पञ्चतथा-  
 गतत्वात् । तद्वयथेति । उपदर्शने । श्वेताचलेति भगवान् भगवती  
 देहगतसंज्ञानेन एवं पीताचलेनेति भगवती देहगतगन्धज्ञानेन ।  
 रक्ताचलेनेति भगवती देहगतरसज्ञानेनेति । श्रुतिमाचलेनेति भगवती  
 देहगतस्पर्शज्ञानेन । मोहवज्रगाचेति भगवत्याभगवद्देहगतसंज्ञानेन ।  
 पिशुनवज्रगाचेति भगवद्देहगतगन्धज्ञानेनेति । रागवज्रगाचेति भगव-  
 द्देहगतरसज्ञानेनेति । ईर्ष्यावज्रगाचेति भगवद्देहगतस्पर्शज्ञानेन । स्वयन्तु  
 भगवान् भगवतीदेहशब्दज्ञानरूपः । भगवती तु भगवद्देहगतशब्द-  
 ज्ञानरूपा । अतो नैतत्प्रभेदः कुतः ॥ एवं प्रमुखैरिति । एवं प्रकारैः ।  
 चक्षुषा ग्राखेन रसनया कायेन श्रोत्रेण रूपेण वेदनया संज्ञया संस्कारेण  
 विज्ञानेन पृथिव्या जलेन तेजसा आकाशेन इत्यादिभिरित्यर्थः । एते  
 नैवंविधे विहारे पर्षद्व्योन्मेतादृश्यो बोधचित्ते तु कथितं भवति ।  
 अतिगुप्तत्वात् ननु तदा त्वया कथं श्रुतमिति चेत् । अथेत्यादि  
 अयमर्थः । तेन विहारेण यदा चतुरानन्दसुखमनुभूय तदनन्तरं सर्व-  
 पुरुषेषु महाकरुणामामुखीकृत्यात् । एवं कृष्णवलसमार्थं समापद्य इदं  
 वक्ष्यमाणम् उदाजहार उदाहृतवान् । तदाश्रुता मया इत्यर्थः । संगीत-  
 कारस्य मम वज्रपाण्यः श्रोत्रेन्द्रियरूपत्वात् भगवद्भगवतीदेह एव  
 स्थित्या मया श्रुतमिति भावः । किमुदाहृतवान् भावाभावेत्यादि । भावः  
 आनन्दपरमानन्दविकल्पः । अभावे विरमानन्दविकल्पः । ताभ्यां विनि-  
 र्मुक्तः त्यक्तः । चत्वार आनन्दाः । सूत्रप्रज्ञोपायाभ्यां अन्योन्यानुराग-  
 लक्षणम् अलिङ्गनचुम्बनस्तनमर्दननखदानादिना यन्त्रारुढबन्धेन वज्र-  
 पद्मसंयोगं यावदानन्दः । एतेन किञ्चित् सुखमुत्पद्यते ।

The End :—

योगिनीहन्तः योगिनीसंयोगः । तत्र नन्तिसुखम् । प्रसुप्तताकरण-  
 मेव चिद्धेः कारणमिति । पूर्वव्याख्यातमेव । महासुप्तासिद्धिस्तु पूर्वं  
 व्याख्यातैवेति देवतासाधनं पटलः । इति पञ्चविंशतिपटलव्याख्या ।

इदमित्यादि संगीतिकारवचनम् । इदमुक्तलक्षणं सकलं तन्त्रम् भगवान्वोचत् कथितवान् । अभ्यनन्दन् अनुमोदिवन्तः इति । समाप्तम् इति निष्पन्नम् । ये धर्मा इत्यादि । ये धर्माः सप्त । विज्ञाननामरूपषडायतनस्पर्शवेदनाजातिजरामरणाख्या । ते हेतुभ्यः पञ्चभ्यः अविद्यासंस्कारतृष्णापादानभवाख्येभ्यः भवन्ति । हेतुः कारणं तेषां यथागदनात् तथागतः । अवदत् उक्तवान् । कार्यकारणयोरीनिरोधः उपशमः निर्वाणः एवं स्वादितुं शीलमस्य इति महाश्रमणः इति ।

विद्वान् शूरस्तपस्वी च महोत्साहश्चवीर्यवान् ।

अद्भुतस्य च कर्ता हि महानित्यभिधीयते ॥

शमितपापत्वात् संश्रमणः । क्लेशोपक्लेशशमनात् वेति ।

कृत्या व्यक्ततरां मया पुनरिमां पञ्चीं गुरोराज्ञया ।

श्रीतन्त्ररहस्यसाररचितां नाम्ना च पद्मावतीं ।

प्राप्तं पुण्यमनन्तविस्तरतरं यत्तेन लोकः कलौ ।

पञ्चोपायसमागमैकरसिकश्चण्डाचलोस्तु द्रुतम् ॥

Post Colophon Statement. कृतिरियं महापण्डितमहासुखवज्रपादानां इति ।

सम्बत् ४१७ फाल्गुनकृष्णदशम्यां मङ्गलवासरे लिखनं समाप्तमिदमिति

राज्ये श्रीमत् अनन्तमल्लदेवेति शुभमस्तु सर्वज्ञना ।

After this there are two verses in two different hands.

III. 402 C. चर्याचर्यटीका । 12½ × 2 inches. Folia, 69 pierced through by one hole towards the left. Lines, 5 on a page. Extent in slokas. 1300. Date? Character, Bengali. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Begins :—

ॐ नमः श्रीवज्रयोगिने ।

श्रीमत् सद्गुरुवक्त्रपङ्कजरसास्वादस्फुरद्भीदयो-

नत्वा श्रीकुलेशेशमह्यधियं श्रद्धाप्रसन्नाननः ।

श्रीलूयीचरणादिसिद्धरचितेप्याश्चर्यचर्याचये

सद्गुर्मावगमाय निर्मलधियां टीकां विधास्ये स्फुटं ॥

काया तस्वर पञ्च वि डाल । चञ्चलाचर पइठो काल । ध्रु ।

दिटि करिय महासुखपरिमाण । लुइ भनइ गुड पुच्छिअ जान । ध्रु ।

सयल साहिय काहि करि अइ । सुखदुखतेँ निचित सरिअइ ।

सङ्घियेव च्छान्दक बान्य करक पाटेर आश । सुनुपाखभिति लाहुरे

पास । ध्रु ।

भणइ लुइया म्मे साले दिना धमनचमन वेनि पाण्डवइना । ध्रु ।

III. 403 A. माघकायटीका । ( वल्लभा नाम ) ।  $1\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 349 pierced through by one hole at the middle. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 8400. Character, Maithil. Date, La. Sam. 428. Appearance, old Prose. Correct.

This is a commentary on Māgha Kāvya by Vallabhācārya.

It begins :—

ॐ नमश्चण्डिकायै श्रियः पतिरित्यादि—

श्रियः लक्ष्म्याः पतिः स्वामी हरिः नारायणः ।

The End.

श्रिया । अथ शिरश्छेदानान्तरं चैद्यस्य शिशुपालस्य वपुषः शरीरात् निरीय निर्गत्य औपेन्द्रं कृष्णसम्बन्धि वपुषि गतं धाम तेजः विस्मिताक्षैः प्रफुल्लनयनैः नरेन्द्रैः राजभिः ईक्षाम्बभूवे अवलोकयामासे । किं भूतं भगवत्या श्रिया लक्ष्म्या जुष्टं सेवितं तथा दिव्यैराकाशपतितैः पुष्पवर्षैः सह पटहरवैः दुन्दुभिष्वनिघातैः अन्वितम् अनुगतम् । ऋषिगणैः नारद-प्रभृतिभिः स्तूयमानम् । प्रकाशेन देहोद्योतेन आकाशे दिनकरकरान् निक्षिपत् तिरस्कुर्वत् वपुषः पञ्चन्यास्तस्मिन् । ह्रस्वान्तादौ तद्धितः इति षत्वम् । उपेन्द्रस्य इदमिति औपेन्द्रं तस्येदम् इति अण् । ईक्षाम्ब-भूव इति कर्मणि लकारः । श्रीशब्दलक्षणत्वात् काव्यस्य प्रतिसर्ग-समाप्तौ श्रीशब्दप्रयोग इति सप्तोऽसनीय इति । इति वल्लभानाम माघटीका समाप्ता । इति लसं ४२८ माघशुक्लपूर्णिमायां गुरौ ककवोर ग्रामे श्रीपरमानन्देन उक्तमपुरग्रामीयेन लिखितमिदं वल्लभाचार्यकृतं माघटीकमिति ।

III. 404 A. तीर्थविधिः ।  $1\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 138 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 2500. Character, Maithil. Date? Appearance, fresh. Prose. Correct.

It begins :—

कनकनलिनलक्ष्मीस्वर्द्धिराधाकुचाग्र-

अशितनयनभृङ्गस्मेरवत्साम्बुजश्रीः ।

नवगगनतमालाभ्यामलामन्दगात्रः

क्षपयतु मम कर्मक्रूरमक्रूरमित्रः ॥

श्रीकृत्यकल्पद्रुमपारिजात-

रणोकरादीन् अवलोक्य यत्नात् ।

प्रणम्य भृङ्गं मधुसूदनाय

वाचस्पतिः तीर्थविधिं तनोति ॥

It treats of पुरुषोत्तम, भुवनेश्वर कोणार्क, विरजाक्षेत्र, गङ्गा, प्रयाग and the confluence of the Ganges and the Gaṇḍakī. The work is not complete. It is a liturgical work on holy places.

III. 404 B. प्रबोधचन्द्रोदयटीका । 15 × 2 inches. Folia, 86 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in ślokaś, 1500. Character, Maithil. Date N.S. 768. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning.

ॐ नमो महागणेशाय ।

चन्द्रार्कवायुवङ्गरम्भुनभोभूहोतृसूक्तिभिः ।

येन व्याप्तमिदं विश्वं तं नौमि परमेश्वरम् ॥

प्रणम्य विज्ञानं बुधबालवंशः

श्रीमान् रुचिर्भानुकरस्य पुत्रः ।

करोति टीकां सुधियां सुखाय

प्रबोधचन्द्रोदयनाटकस्य ॥

तत्रादौ तावत् सर्वविद्याभिज्ञः सकलशास्त्रविशारदः सकलवेदान्ततत्तज्ञः  
संसारदुःखविमुखः महाकाशुणिकः श्रीकृष्णमिश्रः सकलविद्यास्वरूपं  
निरूपयन् दुःखमयसंसारसागरनिमग्नसकललोकान् उज्जिह्वीकृत्य नाटक-  
कौतुकव्याजेन भङ्गारादिव सोपदर्शनेन रसमुत्पादयन् सकललोकान्  
प्रत्यक्षीकृत्य वेदान्तसिद्धान्तम् बोधयितुं शान्तरसप्रधानं प्रबोधचन्द्राभि-  
धानम् नाटकमारभमानः नान्दीश्लोकमवतारयति ॥  
मध्याह्नेत्यादि ।

Leaf 4 B. सहजसुहृदः स्वभावतोमित्रस्य राज्ञः प्रभोः क्षेत्रज्ञस्य कीर्त्तिवर्मणः  
कीर्त्तिः (रक्षावती क्षीतिः शरीरं) ख्यातिः वर्म्म वस्यति देवस्य  
द्युतिमतः दिग्विजयव्यापारो अहङ्कार पूर्व्वैकाविषयप्रवृत्तिः विपत्ताः  
कामक्रोधाद्याः प्रबोधप्राप्तिकृत्वात् रक्षावती संयमवती क्षितिः शरीरं  
भोगायतनत्वात् अमात्या यमनियमादयः साम्राज्यं स्वातन्त्र्यम् अर्चितं  
इन्द्रियोपरतिपूजितं शान्तिरसप्रयोगाभिनयः ।  
उपनिषद्गिरूपणं ।

आत्मोपासनं वा आत्मा वा श्रोतव्य इति वचनात् ।

The End.

श्रीचन्द्रसिंहस्य नृपस्य वाक्यैः ।

प्रबोधचन्द्रोदयनाटकस्य ।



ग्रन्थाननेकानुपजीव्य यत्नात्  
 टीकाकृतेयं रुचिनात्मबुद्ध्या ॥  
 नमस्काराञ्जलिर्मौलौ निधायाम्यर्घ्ये सतः ।  
 मनागालोचनेनायं सकलः क्रियतां श्रमः ॥  
 संदृश्यते सज्जनदृष्टिपूतं सर्वं भवेन्नोक्तपरिग्रहाय ।  
 टीका तदेषा मदनुग्रहेण सङ्गिर्मनागप्यवलोकनीया ।  
 इति श्रीसचिकरविरचितायां प्रबोधचन्द्रोदयटीकायां षष्ठोऽङ्कः । नेपाल-  
 सम्बत् ७६८ आश्विन वदि दशम्यां तिथौ लिखितेषा प्रबोधचन्द्रोदय-  
 टीका । श्रीधर्मपतिशर्मणेति ।

III. 404 C. रत्नावली । 13 × 2 inches. Folia, 40 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, Bengali. Appearance, old. Date, La. sam. 458. Prose and Verse. Correct.

Post Colophon Statement.

अब्दे लक्ष्मणसेनस्य वसुवाणाब्धिलक्षिते  
 ज्यैष्ठ्यशुक्लदशम्यां तु ग्रामे भौआरनामके ।  
 बहुवाङ्मिकुलोद्भूतः नानाविद्याकरः सुधीः  
 जीवनायसुतः राहुः लिखितं पुस्तकं तेन ॥

III. 404 D. कूर्पूरमञ्जरौनाटिका । 15 × 2 inches. Folia, 35 pierced through the middle. Lines, 5 on a page. Extent in slokas, 700. Character, Maithil. Date. La. Sam. 507. Appearance, fresh. Prose and Verse. Correct.

Post Colophon Statement. इति निष्क्रान्ताः सर्वे ।

चौठं जवणि अन्तरं समाप्तम् ॐ  
 दिदु जेव मझीक्यणे दिवि उणो जसिं पराणं उणो ।  
 जायाओ जणनिव्यजेण गणिआ लद्धं जसं निम्मलं ॥  
 तत्पुत्तो कहसेहरति भणिओ भयमे कर्हणज्ज जो ।  
 जाओ सो गुणसागरो सहर्हं भूदेअचूड़ामणि ॥  
 अज्ज विआनुक्काण असिका दक्खनु खं जस ।  
 तिहुअनरभिजनानां कालं खो विम्मअं कुणइ ॥  
 तस्स मज्झिमसुदो दिअहे हित्तिहि हिज्जपदिदइसुद्धि ।

सुष्ठु यदमविलम्बिदहत्योपोत्थिन्नं धणवन्नइ शिहदस्म त्रौ ।

लसं ५०७ आश्विन शुक्लैकादश्यां शुके विषपिग्रामे श्रीनारायणशर्म  
लिखति सत् पुस्तकमिदमिति ।

I. 1585 C. सौन्दरागन्दकाव्यम् । 22×2 inches. Folia, 35 pierced by two holes. Lines, 6 on a page. Ślokas, 1400. Date N.S. 396=1276 A.D. Character, Newāri (ornamental). Appearance, very old. and in a very miserable and dilapidated condition. All the leaves have been half-destroyed lengthwise : still we have gleaned the following information from what remains.

(सुव)र्णाक्षीपुत्रस्य साकेतक्षत्रस्य भिक्षोराचार्यस्य ।

भदन्ताश्वघोषस्य महाकवेः महावादिनः ॥

सहस्रमेकं शतानि चत्वारि श्लोक ... .. ।

... .. सम्बत् ३९६ पौष सुदि ॥

... .. ।

Fortunately among the paper MSS. newly collected, there is a copy of this work, which has saved from oblivion a great work by Aśvaghoṣa, the celebrated author of Buddhacarita Mahākāvya, who has been described as the son of Suvarṇākṣi, and belonging to Śāketa. He is also described as a great poet and a great orator.

# PALM LEAF MANUSCRIPT

LN

PRIVATE COLLECTIONS, NEPAL.

किरणतन्त्र । Place of deposit, Puṇḍit Sūrya Carana Rājopādhyāya (of Bengali extraction). 12 × 2 inches. Folia, 99 but leaves 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 are missing and many leaves have lost their page marks, pierced by 2 holes towards the left and right. Lines, 6 on a page. Ślokas, 2700 (calculating the whole). Character, Tenth Century Transitional character. Date N.S. 44=924 A.D. Verse. Incorrect. Appearance, old. Incomplete.

Last Col. इति किरणाख्यमहातन्त्रं चतुःषष्टिपटलः ॥ ० ॥  
समाप्तञ्चैदं किरणाख्यं महातन्त्रम् सम्यगधिकद्विसाहस्रमिति (?) ॥ ० ॥  
सम्बत् ४४ ( जैष्ठ्य ) मासे लिखितमिदमिति ॥ शुभमस्तु ॥

Post Col. श्रीभक्तपुराधिवासिनो भट्टपण्डिताचार्य श्रीउदयपालसोमस्य पुस्तक-  
मिदम् । ग्रन्थप्रमाणं सहस्र २ शत ७ ॥

The following is the table of contents :—

(The obverse page of this table has been effaced so that the entries cannot be fully read.)

Subjects.	Number of Paṭal.
पशुविचारणपटलः	×
आहारविहारपटलः	×
शिवविचारपटलः	×
शक्तिविचारपटलः	×
दीक्षाविचारपटलः	6.
मन्त्रशिवशक्तिविचारपटलः	×
तत्त्वविचारपटलः	× 9
शिवशक्तिविचारपटलः	10
ज्ञानभेदविचारपटलः	11
मन्त्रोद्धारविचारपटलः	12
लिङ्गार्चनविचारपटलः	14

Subjects.				Number of Patal.
अग्निकार्यविधिः	...	...	...	× (15)
अग्निकुण्डविचारः	...	...	...	(16)
मृदलक्षणद्वारलक्षणं	...	...	...	19
रजोमण्डलविधिः	...	...	...	20.
अट्टलक्षणपटलः	...	...	...	×
अष्टयागः	...	...	...	25
गणपतियागः	...	...	...	26
नवग्रहयागः	...	...	...	29
अंशभेदविचारः	...	...	...	30
नित्याचारविधिः	...	...	...	31
योगीश्व(र)	...	...	...	×
भिक्षाटनं	...	...	...	33
मृत्युञ्जययागः	...	...	...	34
अनघायपटलः	...	...	...	35
पवित्रारोहणविधिः	...	...	...	36
शिवा	...	...	...	36
गुरुपरीक्षा	...	...	...	38
शिवा	...	...	...	...
शिवशिखाज्योतिसावित्रेति चतुष्कविचारः	...	...	...	39
...	...	...	...	(40)
व्रतेश्वरयागः × चारविचारः	...	...	...	41
शुद्धशुद्धिजिचारः	...	...	...	42
महापञ्चपातकादिप्रायश्चित्तविधिः	...	...	...	43
× × × ग प्रायश्चित्त पटलः	...	...	...	44
भोजनासनविधिः	...	...	...	45
पात्रशुद्धिः	...	...	...	46
नित्यहान्नादि प्रायश्चित्तः	...	...	...	× (47)
× × × ख विधिः	...	...	...	48
समयी (?) पुत्रकसाधकाचार्यवृत्तिः	...	...	...	49
साधनविधानपटलः	...	...	...	50
अव्यक्तलिङ्ग ( लक्षणम् )	...	...	...	× (51)
व्यक्तलिङ्गलक्षणम्	...	...	...	52

Subjects.	Number of Patal.
व्यक्ताव्यक्तलिङ्गलक्षणम् पीठलक्षणञ्च ...	53
भूपरीक्षाशक्तोद्धारश्च ...	54
न × × × क लक्षणयोगपटलः ...	55
देवाधिवासनदेवप्रतिष्ठाविधिपटलः ...	56
दृष्टभप्रतिष्ठा ...	×
× × × नाद्धारपटलः ...	57
योगाभ्यासपटलः ...	58
उत्क्रान्तिपटल (?) ...	59
अन्येष्टिपटलः ...	60
× × × × विधिः ...	61
पञ्चब्रह्मोद्धारपटलः ...	62
लिङ्गोद्धारपटलः ...	63
मातृकायागपटलः ...	× (64)

इति किरणाख्य महातन्त्रस्य पटलपरिपाटिकालिखितम् स्मरणार्थं समाप्तम् ।

This is an interlocution between Garuḍa and Bhagavān Tripureśvara.

The 10th Patala begins :— गरुड उवाच,—

किमर्थं तानि वक्तुं कथं तेषां कियन्ति वा ।

के ते येषां महादेव सर्वमेतत् ब्रवीषि मे ॥

भगवान् उवाच,—

तानि वक्ति स मुक्त्यर्थं न मुक्तिः साधनादृते ।

साधनं तव संक्षिप्तम् तदर्थं तानि सोऽब्रवीत् ॥

सूक्ष्मानन्तरमेवेशम् शिवां चिन्त्य दशात्मकम् ।

ज्ञानमेकम् विभिद्यन्तु तेषां संख्यां ब्रवीष्यहम् ॥

कामिकं प्रणवाख्यं तद्वाक्यं च योगजम् ।

दीप्ताख्यस्यापदिन्या यत् कारणाख्यं कारणम् ॥

अर्चितं स शिवाख्यं दीपदीपस्य कीर्तितम् ।

सूक्ष्मं सूक्ष्मं कालं स हृद्वाक्यं मतम् मतम् ॥

सुप्रभम् पदमेव अक्षसंज्ञं (?) वाग्न्या ।

एवम् प्राथमिकः प्रोक्तः पुनरन्यगुरुक्रमा ॥

प्रणवाख्यं तृकलप्राप्तम् कामिकं त्रिकलोद्धारः ।

सुधा स्यात् योगजं तन्त्रम् भस्मसंज्ञं तव प्रभुः ॥

दौससद्भावचिन्त्यन्तु गोपतिश्च ततोऽम्बिका ।  
 कारणात् कारणं सर्वं भवप्राप्तात् प्रजापतिः ॥  
 अर्जितं सुश्रितात् प्राप्त उभेन अच्युतः स्मृतः ।  
 ईषाः दौसः त्रिमूर्तिस्तु × × सप्ताहुताशनः ॥  
 सूक्ष्मसूक्ष्मोद्भवः प्राप्तः तस्मात् प्राप्तः प्रभञ्जनः ।  
 कालसंज्ञासहस्राख्यं सौमोधर्मः ततः पुनः ॥  
 दशेषां सुप्रभम् तत्र विग्रहीतस्ततः शशी ।  
 अंशुमाचाम्बुसंज्ञन्तु प्राप्तोऽद्युग्रततो रविः ॥  
 एवमेतत् समाख्याता शिवभेदादशादृते ।  
 दशाष्टसंख्ययाप्यन्यो रुद्रभेदः परोमतः ॥  
 दशाष्टसंख्ययामुद्रान् पूर्वमुत्पाद्य बुद्धिमान् ।  
 शिवः तत्संख्यया चैव पुनः वक्ति मतानि तु ॥  
 रुद्रस्यानादिसंज्ञस्य वीजं यत् तेन भाषितम् ।  
 पारमेशम् महामन्त्रम् श्रीरूपेण प्रभाषितम् ॥  
 निश्वासं यत् दाशार्णस्य प्रोद्गीतं नाम शूलिना ।  
 सुखविम्बम् प्रशान्तस्य विन्दुसिद्धिमतम् मतम् ॥  
 शिवनिष्ठस्य सन्तानं सिंहसौम्यस्य चोदितान् ।  
 चन्द्रकाशमनन्तस्य भद्रं सर्वार्थान्मनो मतः ॥  
 निधनस्य स्वयम्भूस्तान् विवशं तेजसः स्मृतम् ॥  
 रौरवस् ब्राह्मणो यस्य शिवाख्यस्य च मार्कुट ॥  
 इदं देव-पितृख्यातम् ललितं चलयस्य तु ।  
 अग्नियान् यच्च तद्रव्योऽत्र शिवस्यापि पुनः परः ॥  
 एते जाता महाज्ञानैः शिवदेहात् पुनः शृणु ।  
 प्राप्ता स्वानादिसंज्ञा तु विजयं परमेश्वरः ॥  
 श्रीरूपात् परमेशस्तु सप्ताष्टोऽष्टवर्णा मुनिः ।  
 दशदराच्च निश्वासं संप्राप्तशैवसम्भवा ॥  
 प्रोद्गीतं रुद्रसंज्ञास्य क चाख्योऽमुनिसत्तमः ।  
 प्रशान्तात्सुखविम्बन्तु दधीचिर्नाम यो मुनिः ॥  
 विन्दुसंज्ञा च यत् सिद्धम् प्राप्तं चण्डोऽसुरगणः ।  
 शिवनिष्ठा च सन्तानं संप्राप्तः संशयापरः ॥  
 नारसिंहम् ततः सौम्या(त्) नृसिंहं प्राप्तवान् महत् ।  
 अनन्ता(त्) चन्द्रहासन्तु प्राप्त देवः प्ररोहितः ॥  
 रुद्रसर्वार्थान्मदेवान्तु वीरभद्रगणो महान् ।

स्वायम्भुवं तु निधनम् सः प्राप्तो पद्मसम्भवः ॥  
 विरसम् तेजसः प्राप्तः प्रज्ञापालखगेश्वरः ।  
 रौरवम् ब्राह्मणेशानं ( नात् ) संप्राप्तो नन्दीकेश्वरः ॥  
 ईशानात् मुकुटां प्राप्तो महादेवो शिलाश्रयम् ।  
 किरणं देव पितृतः प्राप्तः सर्वर्तुको मुनिः ॥  
 आलयात् ललितं प्राप्तो रुद्रो भैरवरूपधृक् ।  
 आग्नेयाख्यमसङ्गात् संप्राप्तो हूतभक्षणः ॥  
 शिवाख्या च महाकालात् सौरभेदम् पराभयम् ।  
 रुद्रभेदा मया ख्यातम् विविधः क्षिप्रलक्षणाः ॥  
 रुद्रभेद शिवभेद भेदान्योयस्तदुद्भवः ।  
 अतिसंक्षिप्तः विस्तीर्णो ऋषिदेवगणात्मजः ॥  
 कस्मात् ख्यातोऽत्र भेदश्च भेदोऽयं चित्तभेदनः ।  
 सर्वमेतत् प्रवृत्त्यर्थं श्रोतृणां विभेदतः ॥  
 अर्थभेदात् विभेदीयः रूपचारात् प्रकल्प्यते ।  
 फलभेदात्मकत्वाच्च कल्पस्येदं यथायथम् ॥

इति किरणाख्ये तन्त्रे दशमः पटलः ।

गरुड उवाच,—

ज्ञानमेकं कथम् भिन्नम् न ज्ञातं तत् स्फुटं मया ।  
 यतत् ब्रूहि महादेव ज्ञानमूलम् यतोऽखिलम् ॥

भगवान् उवाच,—

एकं नादात्मकं ज्ञानं लौकिकैवस्थितं परम् ।  
 शशिणो विन्दुवक्त्रस्य गलाङ्गस्योमिति स्थितम् ॥  
 प्रभु श्रुतम् परम् ब्रह्म प्रोक्तो मन्त्राक्षरालयः ।  
 स्थितो व्यक्तः स वागूरुपः पुनर्भिन्नस्तु खण्डशः ॥  
 नवखण्डात् ततश्चान्यम् षोडशः स्वरसंज्ञकः ।  
 पञ्चक्षराख्यान्यत्र तु पञ्च पञ्चस्थितानि तु ॥  
 खण्डद्वयञ्च तु वर्णं शेषन्तु तात्मकम् परम् ।  
 एवम् ज्ञाय शतार्द्धत्वा सनादो ज्ञानशक्तिसः ॥  
 मातेव मातृका सैव संख्याज्ञानादिभेदतः ।  
 तर्ककाव्येतिहासस्था सर्वे व्याप्य व्यवस्थिता ॥  
 शिवज्ञानप्रभेदाच्च सेवका नामभेदतः ।  
 सिखिनी च यथा भिन्ना रुद्रभेदा परा सती ॥

तद्भेदा ज्ञानभेदाश्च सज्जनैर्वीर्यतः स्थितः ।  
 गद्यपद्यादिकथा ये ज्ञेया देशानुगाश्च ये ॥  
 वीजपिण्डकलाकूटावर्त्मन्त्राश्च निर्गता ।  
 यत्रमस्य विभेदोऽयम् ज्ञानस्य ज्ञानमया तत्र ॥  
 स सुतस्य तथाख्येय नाख्येया वृत्तिभेदनैः ।

इति किरणाख्ये तन्त्र एकादशमः पटलः ।

कोदण्डशास्त्र by दिलीप । Place of deposit, the same. 9 × 2 inches.  
 Folia, 28. Lines, 5 on a page. Śloka's, 320. Character, Newári. Date of  
 Appearance, fresh. Verse. Incorrect. Complete.

It ends

परविषयप्रयाणभूपतिर्यदि तु लाभ करोति दैवयोगतः ।  
 न हि हर(ति स) द्रव्य देवविप्रकुलजस्त्रीगुरुपण्डितेन चेत् ॥  
 हृदयनिहितदिक्पतिप्रयाणहितासङ्गजयतावाप्यम् ।  
 हृदयनियुक्तमन्त्रजापबुद्धिविजयसामोत्यचिरेण सत्ययोगात् ॥  
 यथोक्तमार्जनखिलप्रयोक्तृप्रयाण सर्वान् प्रकरोति बुद्धे ।  
 अनेकशास्त्राख्यवलोक लेख्यशास्त्रदमापुर्णशोबद्धनीयो ॥  
 संग्रामस्वप्नाशुभमूचकः शुभो अनिष्टदीप्यहराशुभाश्च ।  
 शास्त्रावलोकं कुरुते नृपः सदा प्रयाणकाले परिचिन्तनीया ॥

इति श्रीभूभुतदिलीपविरचिते कोदण्डशास्त्रे दिक्पालवंशपूजानयोदश अध्यायः  
 षष्ठपरिच्छेदः समाप्त इति ।

It begins :—

नमस्ते देवदेवेश शशाङ्ककृतशेखर ।  
 धनुःशास्त्रम् प्रवक्ष्यामि वाणवारणवेधने ॥  
 पुरा विद्याशिवेनोक्तं तत्प्रसादेन लभ्यते ।  
 नारायणः देवदेवेशः देवेशेन्द्रादिगणकिन्नरैः ॥  
 आदौ वाणमतिर्चया द्वितीयं चापलक्षणम् ।  
 सन्धानञ्च तृतीयन्तु वेधनं तु चतुर्थकम् ॥  
 धनुसुक्रेदनम् पञ्च धनुषम् पञ्चलक्षणम् ।  
 पराङ्गस्तोदनञ्चैव स्वाङ्गवाणनिवारणम् ॥  
 मन्त्रविद्या दृष्टिमुष्टिपांशुविक्षेपणं तथा ।  
 भस्मरेखात्ततोद्भवं तु रणदीक्षामतः परम् ॥  
 अञ्जनं स्वात्मनेत्राक्षु द्रव्यमन्त्रसमायुतम् ।  
 शङ्खचर्मधनुषम् ध्वजागुणप्रकल्पयेत् ॥

Greater reliance is placed in this work on mantras and incantations,  
 than in the skill in archery.



चाणक्यश्लोका । Place of deposit, the same.  $12\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 23. Lines, 5 on a page. Ślokas, 400. Character, Newari. Date N.S. 484=1864 A.D. Appearance, old, worm-eaten. Verse. Correct. Complete.

It ends:—माता शत्रु पिता वैरी

The book is divided into two parts, Vāla-Cāṇakya and Briddha-Cāṇakya. Both begins with an invocation. Vāla-Cāṇakya has eight chapters and the Briddha-Cāṇakya has six.

Briddha-Cāṇakya begins:—

प्रणम्य शङ्करं देवम् ब्रह्माण्डं जगद्गुरुम् ।  
विष्णुं प्रणम्य शिरसा वक्ष्यामि शास्त्रमुत्तमम् ॥  
चाणक्येन स्वयं प्रोक्तम् नीतिसारसमुच्चयम् ।  
तदहं संप्रवक्ष्यामि नराणां बुद्धिबर्धनम् ॥

Vāla-Cāṇakya begins:—

प्रणम्य शिरसा विष्णुं त्रैलोक्याधिपतिं प्रभुम् ।  
नानाशास्त्रोद्धृतम् वक्ष्यामि राजनीतिसमुच्चयम् ॥  
तदहं संप्रवक्ष्यामि नराणां हितकाम्यया ।  
येन विज्ञातमात्रेण मातेव हितकारिणी ॥  
मूलमूत्रं प्रवक्ष्यामि चाणक्येन तु भाषितम् ।  
येन विज्ञानमात्रेण सर्वज्ञत्वं हि जायते ॥

Post Col.

श्रेयोऽस्तु सम्बत् ४८४ ज्यैष्ठ्यशुक्लद्वादश्यां तिथौ स्वातिनक्षत्रे वरीयान्-  
योगे, सोमवासरे सम्पूर्णं कृतम् । महाराजाधिराजपरमेश्वरपरम-  
भट्टारकविराजमानः अनेकप्रक्रियः श्रीश्रीश्रीजयार्जुनदेवस्य कल्याण-  
विजयराज्ये तदा महामहत्तकश्रीजयशिवरामस्य वर्त्तमाने यादृशं  
पुस्तकम् ॥

दृष्टज्जातक उपसंहाराध्याय । Place of deposit, the same.  $12\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 49. Lines, 5 on a page. Ślokas, 900. Character, Newari. Date N.S. 473=1353 A.D. Appearance, old. Incorrect.

Col.

इति कृतिराचार्यरचिते प्रज्ञानं समाप्तः । श्रेयोऽस्तु सम्बत् ४७३  
ज्यैष्ठ्यशुक्लसप्तम्यां आदित्यवारे लिखितमिदम् पुस्तकम् समाप्तम् राजाधि-  
... .. श्रीश्रीजयराजदेवस्य विजयराज्ये, कृतिरियं विप्रश्रीविष्टि-  
दासस्य अत्यन्तभक्तियुक्तेन लिखितम् । लेखकः वज्रचार्यभिदुश्रीजय-  
भद्रस्य लिखितः ।

The last chapter is Varāha Mihira's Praśnajñāna. It contains 70 verses.

In leaf 44 A occurs the following Col. :—

इत्यवन्तिकाचार्यश्रीवराहमिरकृतो बृहज्जातक उपसंहाराध्याय षड्विंशतितमः ।  
समाप्तश्चेदम् बृहज्जातकम् ।

कृत्यकल्पतरौ आढ्यकाण्डम् । Place of deposit, the same.  $11\frac{1}{2} \times 2$  inches. Folia, 145 pierced by a hole. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2,800. Character, Nāgarī. Date V.=1133 Col. 1176 A.D. Appearance, old. Prose. Correct.

इति हृदयधरात्मजविरचिते कृत्यकल्पतरौ आढ्यकाण्डम् समाप्तम् । इति शुभम्  
मङ्गलमहाश्रीः यादृशम् सम्बत् १२३३ वैशाखवदि समदिने लिखितम् ॥

The 1st leaf has corroded to the extent of nearly a half. But it contains :—

स श्रीलक्ष्मीधरोऽयं विरचयति सुधीः आढ्यकाण्डम् चतुर्थम् ।

The author is well known as the minister of Govinda Candra Deva of Kanauj. He made an extensive compilation of Smṛti, of which the Kṛtyakalpataru is a part, and the present one is a part of Kṛtya-kalpataru, called Śrāddha-kāṇḍā.

विश्वप्रकाशकोषः by महेश्वरः । Place of deposit, the same.  $16\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$  inches. Folia, 81 pierced towards the left. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2250. Character, mixed Bengali, and Newāri. Date of composition Śaka 1033=1111 A.D. Date of copying N.S. 319, 1199 A.D. Appearance, old. Verse. Correct.

It begins :—

ॐ नमः सर्वज्ञाय ।

स्तवीमहि महामोहक्लेशातङ्कमिषग्वरम् ।

त्रैधातुकविधानञ्च सर्वज्ञं दुःखहानये ॥

फलाविलासान् मकरन्दविन्दु

मुद्रां विनिन्दे हृदयारविन्दे ।

या कल्पयन्ति रमते कवीनाम्

देवीं नमस्यामि सरस्वतीं ताम् ॥

कवीन्द्रकुमुदानन्दकन्दोद्गममुधाकरम् ।

वाचस्पतिमतिस्फुट्टिशुषुषीचन्द्रिकोत्त्वलम् ॥

क्षुब्धतक्षीराब्धिकल्लोलमालोल्लसियशःश्रियम् ।

गुहं वन्दे जगद्वन्द्यम् गुणरत्नैकरोहणम् ॥  
 श्रीसाहसार्ङ्गनृपते रनवद्यवैद्य  
 वैद्यान्तरङ्गपदमद्वयमेव विभ्रत् ।  
 यश्चन्द्रचारुचरितो हरिचन्द्रनामा  
 स्वव्याख्यया चरकतन्त्रमलंचकार ॥  
 आसीदसीमवसुधाधिपवन्दनीये  
 तस्यान्वये सकलवैद्यकुलावतंसः ।  
 शक्रस्य दस्य इव गाधिपुराधिपस्य  
 श्रीकृष्ण इत्यमलकीर्तिलतावितानः ॥  
 संकल्पसम्मिलनस्यविकल्पजस्यः  
 कल्याणलाकुलितवादिषहस्रसिन्धुः ।  
 तर्कत्रयविनयनस्तनयो यदीयो  
 दामोदरः समभवत् भिषजासु वरेण्यः ॥  
 तस्याभवत् मूनुसदारवाचो  
 वाचस्पतिः श्रीललनाभिलाषी ।  
 सद्रवैद्यवन्द्य(?)नलिनीदिनेशः  
 श्रीमल्लनः सत्कुमुदाकरेन्दुः ॥  
 यद् आतृजः (स)कलवैद्यकतस्वरत्न  
 रत्नाकरश्रियमवाप्य च केशवोऽभूत् ।  
 कीर्त्तःनिकेतनमनिन्द्यपदप्रमाणः  
 वाक्यप्रपञ्चरचनाचतुराननश्रीः ॥  
 कृष्णस्य तस्य वसतः क्षितपुण्डरीक-  
 षण्डातपत्रपरभागयशःपताकः ।  
 श्रीब्रह्म इत्यविकलात्मसुखारविन्दः  
 सोल्लासरसितरसार्द्धसरस्वतीकः (?) ॥  
 तस्यात्मजः सरसकैरवकान्तकीर्त्तिः  
 श्रीमान् महेश्वर इति प्रथितः कवीन्द्रः ।  
 निःशेषवाङ्मयमहार्णवपारदृष्ट्या  
 शब्दागमाम्बुरुहषण्डरविर्वभूव ॥  
 यः साहसार्ङ्गचरितादिमहाप्रबन्ध  
 निम्मर्षिणैपुण्यगुणागतगौरवश्रीः ।  
 यो वैद्यकत्रयसरोजसरोजवन्धुः  
 बन्धुः सताञ्ज कविकैवरकाननेन्दुः ॥

इयं कृतिस्तस्य महेश्वरस्य  
 विदग्धसिन्धोः पुस्तोत्तमानासु ।  
 देदीप्यतां हृत्कमलेषु नित्यम्  
 आकल्पमाकल्पितकौस्तुभश्रीः ॥  
 लब्धैः कथञ्चिदभिजातसुवर्णकार-  
 लीलेन कोपशतरत्नधिशब्दरत्नैः ।  
 विश्वप्रकाश इति काञ्चनबन्धशोभासु  
 विश्रुत् मयात्र घटितो मुखखण्ड एषः ॥  
 फणीश्वरोदीरितशब्दकोष  
 रत्नाकरालोङ्गनलालितानासु ।  
 सेव्यः कथं नैष सुवर्णशैलो  
 विश्वप्रकाशो विबुधाधिपानासु ॥  
 भोगीन्द्रकाव्यायनसाहसार्द्ध-  
 वाचस्पतिव्याडिपुरःसराणासु ।  
 स विश्वरूपामलमङ्गलानासु  
 शुभास्तु वोपलिभागुरीणासु ॥  
 कोषावकाशत्प्रकटप्रभावः  
 सम्भावितानर्घगुणः स एषः ।  
 सम्पादयन्नैष्यति वाञ्छितार्थान्  
 कथं न चिन्तामणितां कवीनासु ॥  
 आभिन्नशैलचरमाचलमेकलाट्टि  
 कैलाशभूमिवलयात् यदिहास्ति किञ्चित् ।  
 एकत्र सम्भृतमगोचरशब्दरत्न  
 मालोक्यतासु तदविलसु सुधियः कवीन्द्राः ॥  
 यद्यस्ति ब्राह्मयमहार्णवमन्यनेच्छा  
 प्राप्तुं पदं फण्यपतेः यदि कौतुकं वः ।  
 विश्वप्रकाशमनिशं तदिदं निषेव्य  
 सम्भाव्यतासु परमशाब्दिकशेखरश्रीः ॥  
 सतासु पुस्तकसम्भारभारमोक्षः कृतोमया ।  
 नामानुशासनमिदं सम्पूर्णं रचिताद्भुतम् ॥

It ends :—

यदा पूर्वतया किञ्चित् नामात्र प्रतिभाति च ।  
 तत्तदन्विष्यतासु सङ्घिः नामपारायणादिषु ॥

एतत् कवीन्दैरथ पण्डितेन्द्रैः  
 प्रयोगसम्बोधफलद्वयाग्नौ ।  
 येर्नाम कण्ठाभरणं कृतं तैः  
 सर्वज्ञता सुप्रणयीकृतैव ॥  
 स्थिरप्रचारैः परिकल्पिताभिः  
 शब्दार्थसम्बोधकयाप्रथाभिः ।  
 व्याख्याभिरप्राप्तमुदां प्रसोद-  
 साधातुमत्रैव परिश्रमो नः ॥  
 एतां कृतिं कृतधियः कृतकृत्यभाव-  
 सापादयन्तु सदयं मदयन्तु चेतः ।  
 नित्यं महेश्वरकवेः परिभावयन्तः  
 सन्तः परोन्नतिरता हि भवन्ति लोके ॥  
 इति सकलवैद्यराजचक्रमुक्ताशेख(र)स्य कविराजपरमेश्वरस्य गद्य-  
 विद्यानिधेः श्रीमहेश्वरस्य कृतौ विश्वप्रकाशाभिधाने नानान्वयपरिच्छेदः  
 द्वितीयः समाप्तः ।  
 रामानलव्योमरूपे शककालेऽभिलक्षिते ।  
 कौषं विश्वप्रकाशाख्यं निरमात महेश्वरः ॥

After this some writing has been rubbed out in rubric and the following entry is made :—

सम्बत् ३१९ वैशाखशुक्लचतुर्दश्यां लिखितम् ।

After this there is written in bad ink and in a bad later hand the verse **षड्गुणाशक्तय** and another verse of a similar nature.

In the same MS. there is a supplementary work called **विश्वप्रकाशे शब्दभेदप्रकाशः** by the same author in 13 leaves, which begins :—

प्रबोधसाधातुमशब्दिकानाम्  
 कृपासुपेत्यापि सतां कवीनाम् ।  
 कृतो मया रूप्यमवाप्य शब्द  
 वेदप्रकाशोऽखिलवाङ्मयाब्धेः ॥  
 प्रायो भवेत् यः प्रचुरः प्रयोगः  
 प्रमाणकोदाहरणप्रतीतः ।  
 रूपादिभेदेषु विचक्षणेषु  
 विचक्षणो निश्चिनुयात् तमेव ॥

जागर्त्ति यस्यैष मनःसरोजि  
 स एव शब्दार्थविगर्त्तनेषा ।  
 यः स्वप्रयोगार्पितकामचारः  
 परप्रयोगप्रसराङ्कशश्च ॥  
 क्वचित् मात्राकृतो भेदः  
 क्वचित् वर्णकृतोऽत्र यः ।  
 क्वचिदर्थान्तरोल्लेखात्  
 शब्दानाम् रुचितः क्वचित् ॥  
 विद्यादगारमागारः  
 मया मापगामपि ॥

There is a 3rd MS. dated N.S. 262 in letter numerals. उत्तरामिनादित्य  
 1142 A.D. running through four leaves which ends with the words  
 इति संग्रहस्तोका ।

The work is divided into Sections :—स्त्रीलिङ्ग, नपुंसकलिङ्ग — त्रिलिङ्ग-  
 प्रकरणः The boards are illustrated with figures of Hindu Gods and God-  
 desses, 10 in number.

अष्टाङ्गसंहिता by वामट । Place of deposit? 22½ x 2 inches.  
 Folia, 162 pierced by 2 holes. Lines, 6 on a page. Ślokas, 6800.  
 Date? Character, Newári. Appearance, old. Verse. Correct.  
 Col. 111 B. इति वैद्यप्रतिसंघगुप्तस्य सूनोर्वाभट्टस्य कृतावष्टाङ्गसंहितायां कल्पस्थाने  
 पञ्चमसु समाप्तम् ।

The leaves are marked on the left with letter numerals and on the  
 right with Newári figures.

It begins :— रागादियोगात् सततानुषङ्गान्  
 अशेषकायप्रसूतानशेषान् ।  
 श्रौत्सुक्कामोद्धारतिदान्तभावः  
 यो पूर्ववैद्याय नमस्तु तस्मै ॥  
 अथात आयुष्कामौयमथां व्याख्यास्यामः ।  
 इतिह आहुः आत्रेयादय महर्षयः  
 आयुष्कामयमानेन सर्वसुखसाधनम् ।  
 आयुर्विदोपदेशेषु विश्वः परमादरः  
 बुद्ध्यान्मृत्वायुषां वेदम् प्रजापतिमज्जिग्रहन् ॥

हरमेखलाटीका । Subbā Viṣṇun Prasād. Rājabhaṇḍari (Librarian).  
 12½ × 2 inches. Folia, 297 pierced by a hole towards the left. Lines, 6  
 on a page. Ślokas, 6500. Character, Newári. Appearance, old. Prose .  
 Incorrect. Date effaced.

It begins :— ॐ गणपतये नमः ।

निरवधि जगत् भावाभावोदय व्यपविश्रमक्रम निरुपम क्रीडाशौख्योप-  
 खण्डसंस्थितिः ।

सततमपृथक्भोग्यभोगापराधरसात्मकम् कमपि दिशतादानम् देवो  
 नरेन्दुविभूषणः ॥

व्यक्तार्थतः विदधतो हरमेखलायाः

बुद्धे स्वभावचलतो हरमेखलायाः ।

सन्तो यथा हरविराधभियोगतान्ताः

स्युः संशया विरहादपूरय गतान्ताः ॥

विद्यानिधेर्जगति सर्वगुरोर्द्विजेन्द्र-

बूढामण्येः स्वयमनुग्रहतोधिगम्य ।

तद्वस्तु सुन्दरधियां स्मृतयो विकीर्षा

शय्यानिविष्टमथ कोऽत्र ममाभिमानः ॥

पशुवङ्मणो शैलसुश्राकबोललाभ्रख्यविङ्निभ्र क्राया ।

पशुपतेः शैलसुताकपोललावण्यद्विगुणितच्छाया ॥

विचित्रभ्रममह पुणरुत्तपुलङ्गि जगद्ग संहिलेहा ।

विक्रितप्रमथपुनरुक्तविलोकिता जयति शशिलेखा ॥

स्वप्नार्थः ।

Last Colophon :—महामायाप्रभावश्च निर्घण्टश्च पृथक् स्थितः ।

विषयाः सप्तमस्यैते परिच्छेदस्य कीर्तिताः ॥ १ ॥

हरमेखलाटीकासप्तमपरिच्छेदः ॥

कृत्वा सर्वसत्त्वानाम् प्रबोधार्थं शिष्याणाम् हितकाम्यया ।

पञ्चशताधिकसहस्राष्टुच्च ग्रन्थस्य परिसंख्यया ॥

हरमेखलाटीका परिषमाप्तमिति ॥

यादृशं स्थितमादर्शं तादृशं लिखितं मया ।

यदि शुद्धमशुद्धं वा ममदोषो न दीयते ॥

यदक्षरं परिश्रुतं etc श्रेयोऽस्तु सम्बन्धः ? जैष्ठिकृष्ण द्वितीया × ×

उत्तराषाढनक्षत्रे ब्रह्मयोगे आदित्यवासरे श्रीमद्भारताधिजराज

परमेश्वरपरमभट्टारकपरोपकारजीमोहनः सकलरिपुराजकुमारामात्यसाम-

कुमान्ततः स महीपतिः कृतपुगालङ्कारभूतो गतो  
 उत्तमिस्मि सह कौशिकस्य पुलकैरुन्नामितं मल्लकं ।  
 भूपानास्म जनकस्य संशयधिया सार्द्धं ततोऽख्यलितम् ॥  
 सेतुर्येन महोदधौ विरचितः क्वासौ दशास्यान्तकः  
 वेदे हि वचसा समञ्ज सहसा कृष्टं ततो भार्गवः ॥  
 प्रोदाहं कृतिकल्करेण च समं तद्भग्नमीशं धनुः ।  
 अन्ये चापि युधिस्थितप्रभृतयो यावत् भवान् भूपतिः ॥  
 माहेश्वरो दशग्रीवः क्षुद्राश्चान्ये महीभूजः ।  
 पिनाकारोपणं शुक्लम् हा सीते किमु × × ॥  
 × × × × × × × × ।

स्वस्ति शास्त्राशास्त्रसङ्गीतादिसकलविद्यापारङ्गममहाराजाधिराजनेपा-  
 लेश्वरः विदग्धचूडामणि सकलराजचक्राधिपति × × श्रीश्रीराजराजेन्द्र-  
 कवीन्द्रजयप्रतापमल्लभट्टारकदेवस्य हरमेखलापुस्तकमिति । शुभम् ॥

The MS. was written under the order of Pratāpa Malla Deva of Kat-  
 mundu, who reigned by the middle of the 17th century. Since then it  
 changed hands, and now it belongs to the Librarian, who bought it about  
 15 years ago. It struck him at the time of purchase that the date on leaf  
 296A had been obliterated. In examining the MS. I found that the last  
 two leaves of the MS. were glued together and 296 appeared as the last  
 leaf. When the leaves were separated, Jaya Pratāpa's prasasti was made  
 visible as given in the Post Col. Statement. Somebody seems to have  
 stolen the Royal MS., obliterated the date and glued together the Pra-  
 shasti to escape detection.

The wooden boards of the MS. are covered in the Nepalese fashion  
 with beautiful workmanship on copper gilt.

The work Haramekhalā was written entirely in Prākṛita verse. It  
 was composed at Bhīllamāla in Gujerāt.



Leaf 2 B. तस्म निरय्यादि । तस्म निजजीवदयितशिष्यः श्रीभिल्लमालपुरनिलयः ।  
 माघम ... .. ज्विरकुलकलहोमाघको नाम ।  
 तस्म शिष्यः माहुको नाम निजजीवितप्रियत्वेन गुरुवत्सलप्रतिपादनपरेण  
 आत्मना शिष्यगुणसम्पत्तिः प्रतिपादिता । उत्कृष्टदेशवत्त्वेन अभिजन-  
 श्रुतिः माघमहाकविकुञ्जरस्य कुलकलभत्वेन कवित्वान्वयः । (९) ते  
 पानुहुश्च इत्यादि । तेन अनुभूतप्रत्ययप्रसन्नबहुयोगरत्ननिर्मितं हरमे-  
 खलेति नाम्ना योगमाला निशामयता ॥

The author's Guru belonged to the Mūla Śrī Vamśa, and his name was Durjayabhāṭa.

The author devotes five verses to the glorification of his Guru. The author belonged to the same family as Māgha, the great poet, and to the same city, which is named either Śrīmāla or Bhilla Māla.

In the present MS. the Pratikas only of the Prākṛt verses are given with a Chāyā (or Sanskrit translation) of it, and a commentary explaining the salient points.

The work is complete in 7 Paricchedas. It is a work on Hindu Medicine.

तत्त्वसङ्गावतन्त्र. Proprietor अश्विनौकुमार राजोपाध्याय of भक्तग्रामः ।  
 22×2 inches. Folia, 186 pierced by two holes. Lines, 5 on a page.  
 Ślokas, 6500. Character, Newāri. Date N.S. 217=1097 A.D. Appearance,  
 old. Verse. Incorrect.

It ends:— परीक्षा यत्नतः कृत्वा अनेकैस्तु प्रकारकम् ।

अभिषेकं ततो इत्था आवयेत् दापयेदथ ॥

अन्यथा भवभेदाय इति शास्त्रस्य निश्चयः ।

एतच्छास्त्रवरं देवि न देयं यस्य कस्यचित् ॥

इति भैरवखोतसि महातन्त्रे विद्यापीठे सप्तकोटिप्रमाणे श्रीतत्त्वसङ्गावे आत्मा-  
 चाराधि[का]रीनामाष्टविंशतिसः पठल ॥ इति भैरवखोतसि ... .. सर्वतत्त्वशास्त्र-  
 विनिर्णये सप्तकोटिप्रमाणे श्रीतत्त्वसङ्गावे पुस्तकं समाप्तम् ॥ इति ।

शेयोऽस्तु । द्विशते सम्बत्सरे तीते सप्तदशप्रपूरितः ।

फाल्गुणस्य शुक्लस्य उत्तमेषु त्रयोदशी ॥

तारका पूर्वाफलगुण्यां शुक्रग्रहसुशोभने ।

सुभूतं पूज्यसत्कारे सिद्धिहेतुवार्चनम् ॥

श्रीनेपालस्य विजयराज्ये महा श्रीहर्षदेवराजेषु । लेखकः श्रीपशुपतिस्थानासन्नो  
 गोवर्द्धनाङ्कितः ।

एतत् संयोगयुक्तं तु श्रीमान् तत्त्वमहद्भुतम् ।

अप्रचारमहातन्त्रम् गुणाढ्यम् सारमुत्तमम् ॥

रहस्यम् गोपनीयञ्च दक्षिणवक्त्रनिर्गतम् ।

अतिगुह्यमिदं तन्त्रम् श्रीमान् तत्त्वसद्भावमुत्तमम् ॥

चूडामणिविषयश्रेष्ठः फणाङ्कनामम् श्रीलम्कृतगुणगण्येन विभूतिलोकम् तस्यापि  
१: गुण्य अनेक अलङ्कृतम् । चिसुनर्ज्जन्मनिवर्त्तहेतुकम् आचार्य्यमूर्तिगुणअलङ्कृतम्  
श्रीजयाकरनामलब्धम् सर्वसंगोत्रसकलसत्त्व उत्तरणार्थम् कारणम् । × × × ॥

It begins :— ज्योतिष्कशिखरे रम्ये नानाधातुविचित्रिते ।

नानाद्रुमलताकीर्णं नानानृषि समाकुले ॥

सिद्धविद्याधराकीर्णं गणप्रमथसेविते ।

The interlocutors are भैरव and देवी. The tantra belongs to the Dakṣiṇāmāyā, i.e., according to the Tāntrika ideas, it was pronounced by Śiva, from that mouth of his, which faces the south.

It is called Bhairava Srotas, because Bhairava is the speaker and his speech began after he had snatched away the topmost head of Brahmā and put it above his four heads. It is called Vidypātṭha because it treats of the goddess Sundarī. It is called सप्तकोटीप्रमाण, because it is supposed to contain 70 millions of slokas or syllables. Mahadeva says (leaf 2 A) :—

I have told you all about the Tantras, sacrifices, worship, the different Rudras, etc., in other Tantras, as Vāma, Dakṣiṇa, Jāmalaś. Now I will tell you about Jñāna.

न तेषां कथितं ज्ञानं चित्तवृत्तिरपेक्षया ।

ये चास्य चार्थिनो देवि तत्तथा कथितं मया ॥

सुद्रुमखलमन्त्रैश्च कण्डयोगास्तथा परे ।

रेचकैः पूरकैः ध्यानेः सोपायैः बहुभिः प्रिये ॥

आमिता कर्णविस्तारैः न ज्ञानं कथितं मया ।

सर्वोपायकरं ज्ञानं सद्यः प्रत्ययसंयुतम् ॥

योगिनीहृदयानन्दं पारम्पर्य्यक्रमागतम् ।

कथयामि समासीनं त्वत्प्रतीत्यासुरनायिके ॥

बोधिसत्त्वभूमिः । Proprietor Ratnavilāsa Gubhāju of Kātmāndu.  
22 × 2½ inches. Folia, 174 with many leaves missing and many burnt,  
pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Ślokas, 6000. Character,  
ornamental Newāri. Date? Appearance, old. Prose. Incorrect.

बोधिसत्त्वभूमौ आधारनिष्ठयोगस्थाने प्रतिष्ठापटलः समाप्तम् । समाप्ता बोधि-  
सत्त्वभूमिः ।

One of the boards is illustrated with 9 figures, 5 Bodhisatvas, and 4 Tārās. It is one of the Vaipulya Sūtras of the Mahāyāna school.

भावार्थदीपनीनाम्नी श्रीमद्भागवतटीका Proprietor. नन्दिकेश्वरस्य पौत्र (हाड़िगां)  
Maithila character.

2 हरिवंश . Proprietor the same, in Newāri character.

3 Smṛti Sāra by M. M. Harinātha (Proprietor अश्विनीकुमार राजोपा-  
ध्याय) विवादपदानाम् व्यवहारपदानाञ्च विवेचनं समाप्तम् सम्बत् ३७७ फाल्गुण  
सुदि । अष्टम्यां चन्द्रे रत्नपुरतपासन्नगु रेहियारिग्रामे महाराजाधिराज श्रीमद् रूपनारायण  
भुज्यमानायां तीरभूक्तौ ठाकुर श्रीप्राणपतिना लिखितमिदं पुस्तकमिति ॥

4 कतिपयधातवः in Maithila character, very dilapidated. Proprietor  
the same.

It begins:— विदधातुपदं पुषां श्रोतुकामाय सदा  
मानसे हितलाभाय शुद्धवर्णा सरस्वती ।  
शिशूनामखबुद्धीनाम् भटिति × × ×  
क्रियते शब्दमालैषा गङ्गाधरेणधीमता  
यथैव मालतीमाला ध्रियते शिःसासदा तथैव × × ।

पारमेश्वरीमततन्त्र । The same Proprietor. 12×2 inches. Folia, 122  
pierced by a hole towards the left. Lines, 4 on a page. Ślokas 1800.  
Character, Nāgara. Date ? Appearance, old, worm-eaten, dilapidated.  
Verse. Correct.

It contains 2 works, one ending in leaf 91 A, and the other in 127 A,  
the last Col. of the first is :—

इति श्रीपारमेश्वरीमते नवकोटिसंहितायां अधोरातिर्णयः नाम पटलः १७ ।

And the last Col. of the second is :—

इति सप्तकोटिप्रमाणे महातन्त्रं गतिनीद्यासम्बरे योगिनिडासरे भैरवे नक्षत्र-  
मेलापके त्रिपुरापटलः । इति सम्पूर्णं मेरुमन्दारकम् ॥

It is suspected that this is the original Merutantra, to which much  
has been subsequently added.

Post Col. सत्पुरुषमुकुटरत्नो हरिमल्लकार्यकृतयत्र खा × × खलप्रवेशो निजकुण्ड-  
लूङ्गामणि जयतिः ॥

दानवाक्यावली by चण्डेश्वर The same Prop. Maithila character.  
लसं 139 कर्तिकवदि [दि] न कुञ्जे । इति सप्रक्रियः सन्धिविग्रहिकः ठकुर श्रीवीरे-  
श्वरात्मज सन्धिविग्रहिकः ठकुर श्रीचण्डेश्वरकृता दानवाक्यावली समाप्ता ।

द्रव्यविनिर्णयो नाम निर्घण्डः in Newári Character. (The same Prop.)

इति श्रीनामसंग्रहे द्रव्यविनिर्णयो नाम निर्घण्डः समाप्तमिति ।

विभाति राजा रघुवंश श्रीश्री जयग्राणमल्लदेवस्य विजयराज्ये । सम्बत् ६५०  
प्रथममास शुक्लएकादशी शुभम् ॥

The Sanskrit is accompanied with a Newári Commentary.

कुञ्जिकामतलघुटिप्पनी । In Newári. Prop. the same.

Last Col. इति श्रीकुञ्जिकामते लघुटिप्पण्यां पञ्चविंशतिपटलः समाप्तः ।

इति श्रीआगमावतार समाप्तः । सम्बत् ५०५ ।

A राघवपाण्डवीय । Newári character. Dated N.S. 677. Prop. the same.

Post Col. इति श्रीहलधरणीप्रसूतकादम्बकुलतिलकचक्रवर्ती वीरश्रीकामदेव-  
प्रोत्साहितकविराजपण्डितविरचिते राघवपाण्डवीये महाकाव्ये रावण-  
दुष्योधनोल्हासितरामचन्द्रयुधिष्ठिराभिषेकः नाम त्रयोदशः सर्गः  
सप्तसन्धराघवपाण्डवीयम् ।

B. प्रबोधचन्द्रोदय Newári Character N.S. 677.

A श्रीमद्भागवतम् — (चतुर्थस्कन्ध) in Maithil. Dated लसं ३७६ जैष्ठ्युदि  
पञ्चम्यां शुक्ले २तद्दिने लिखितमिदम् ।

B. ,, दशमस्कन्ध in Maithil.

A palm-leaf MS. of Śiva Śāstra without a name.

विष्णुपूजाकल्पलता Already noticed.

Date लसं 347. चित्रसुदि ।

सारदातिलक Prop. the same, old, dilapidated, worm-eaten. Char-  
acter, Newári. Date ?

It has neither beginning, nor end.

# PAPER MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY, NEPAL.

III. 233. कालानलतन्त्र ।  $14\frac{1}{2} \times 4$  inches. Folia, 71. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1900. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect.

The MS. is written in many different hands. The interlocutors are generally Nārada and Nilalohita.

Last Col. इति नैललोहितैः कालानलतन्त्रे श्रीसिद्धिलक्ष्म्याः सहस्रनामस्तोत्र-  
कथनं नाम पञ्चविंशतितमपटलं समाप्तम् ॥

In leaf 52 A. After the end of the 2nd Col. the date is given as N.S. 857, but has been scored through.

III. 246 A. दत्तात्रेयतन्त्रम् ।  $14 \times 7$  inches. Folia, 19. Lines, 11 on a page. Ślokas, 310. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीदत्तात्रेय उवाच ।

कैलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरं ।

दत्तात्रेय परिपृच्छत् शङ्करं लोकशङ्करम् ॥

वृताब्जलिपुटो भूत्वा पृच्छते भक्तिवत्स × ।

भक्तानाञ्च हितार्थाय कल्पतन्त्रञ्च कथ्यते ॥

कलौ सिद्धिमहाकल्ये तन्त्रविद्याविधानकम् ।

कथयन्ती महादेव देवदेवो महेश्वरः ॥

सन्ति नानाविधा लोके यन्त्रमन्त्राभिचारिका ।

आगमोक्ता पुराणोक्ता वेदोक्ता डामरे तथा ॥

कर्द्धशमादितन्त्रे च कालचण्डीश्वरे मते ।

राधातन्त्रे च उच्छिष्टे धारातन्त्रेऽमृतेश्वरे ॥ इत्यादि ।

End. मृहीत्वा पुण्यनक्षत्रे अमृतमूलकं हरेत् ।

तन्मूलं धारयेत् कण्ठे सर्पवाधाभयं न हि ॥

अथ व्याघ्रभयनिवारणम् ॥  
 गृहीत्वा शुभनक्षत्रे धर्तूरमूलकं तथा ।  
 धारयेद्दक्षिणे वाहौ व्याघ्रबाधाभयं न हि ॥  
 गृहीत्वा शुभनक्षत्रे अपामार्गस्य मूलकं ।  
 धारयेद्दक्षिणे कर्णे वृश्चिकभयनाशनम् ॥  
 अथाग्निभयनिवारणम् ।

उत्तरस्यां च दिग्भागे मरीचो नाम राक्षसः ।  
 तस्य सूत्रपुरीषाभ्यां हतस्त्वं भो भव स्वाहा ॥  
 अनेन मन्त्रेण सप्तजलाद्भुलि अग्निसंघे जलं निक्षिपेत् अग्निः शान्ति ।  
 गृहीत्वा रविवारे तु श्वेतकर्षुरिमूलकम् ।  
 धारयेद्दक्षिणं हस्ते अग्निबाधाभयं न हि ॥

Colophon. इति श्रीदत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे सिंहव्याघ्रादिनिवारणं नाम  
 द्वाविंशतिमः पटलः ॥

विषयः । इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे प्रथमः पटलः ।

१	१	मारुतं नाम (२ यः)
२	२	मोहनं नाम (३ यः)
३	३	स्तम्भनं नाम (४ र्थः)
४	४	विद्वेषणं नाम (५ सः)
५	५	उच्चाटनं नाम (६)
६	६	वशीकरणं नाम (७)
७	७	स्त्रीवशीकरणं नाम (८)
८	८	राज्यवश्यं नाम (९)
९	९	आकर्षणं नाम (१०)
१०	१०	इन्द्रजालकौतुकदर्शनं (११)
११	११	यक्षिणीसाधनं नाम (१२)
१२	१२	रसायनं नाम त्रयोदशः (१३)
१३	१३	कालज्ञानम् (१४)
१४	१४	अनाहारं नाम (१५)
१५	१५	अहारं नाम षोडशः (१६)
१६	१६	निधिदर्शनं नाम (१७)
१७	१७	बन्ध्यापुत्रकरणं नाम (१८)
१८	१८	एकोनविंशतिकः पटलः । (१९)

The Colophons to Chapters 20 and 21 are missing.

इति दत्तात्रेयतन्त्रे ईश्वरदत्तात्रेयसंवादे सिंहव्याघ्रादिनिवारणं नाम  
द्वाविंशतिसः पटलः ॥

III. 246 B. भूतडामरतन्त्रम् । 14½ × 7 inches. Folia, 39. Lines, 9  
on a page. Ślokas, 460. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new.  
Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमः शिवाय ।

क्रोधाधिपं नमस्कृत्य व्योमवक्त्रं सुरान्तकम् ।  
अभेद्यभेदकं स्तौमि भूतडामरनामकम् ॥  
त्रैलोक्याधिपतिं चैव सुरलोकनमस्कृतम् ।  
उन्मत्तभैरवं नत्वा पृच्छत्युन्मत्तभैरवी ॥  
उन्मत्तभैरव्युवाच ।

कथं यक्षाप्सरोनागाः किन्नराः प्रमथादयः ।  
जम्बुद्वीपे कलौ सिद्धिं यदौच्छेद्वा वराङ्गनाः ॥  
ये तु पापरता मिथ्यावादिनः शीलवर्जिताः ।  
दाम्भिका ये नरास्तेभ्यः साहाय्यं कुरु सुस्तनि ॥  
केनोपायेन नश्यन्ति कलौ दुष्टा धराश्रयः ॥ ?  
लभ्यन्ते सिद्धयः सर्व्वी सोक्ष्णपद्गतयः शुभा ।  
सिद्धयोऽप्यणिमाद्याश्च महापातकराश्रयः ॥ इत्यादि ॥

End.

न मृतेऽपि त्वया देयो मृते स्त्रीयाद्भरीयसे ।  
+ + + + + ।  
सालस्ये दुर्ज्जने दुष्टे गुरुभक्तिविवर्जिते ॥  
अन्यथावादिने ज्ञानं यत्सुरैरपि दुर्लभम् ।  
अन्यथा क्रोधवर्ज्यं विनाशो भविता तव ॥  
उन्मत्तभैरवः प्राह भैरवं सिद्धिपटुतिं ।  
तन्त्रचूडामणौ दिव्यतन्त्रेऽस्मिन् भूतडामरे ॥

Colophon.

इति भूतडामरे महातन्त्रे यक्षसिद्धिसाधनविधिः पञ्चदशः पटलः  
समाप्तः । शुभमस्तु ।

श्रीउन्मत्तभैरवेश्वराय नमः ॥

विषयः ।	इति भूतडामरे महातन्त्रराजे प्रथमः पटलः । (१)
”	” द्वितीयः पटलः । (२)
”	” सुन्दरीसाधनविधिः । (३)
”	” पिशाचिनौचेटिकामन्त्रसाधनविधिः । (४)
”	” कात्यायनीसाधनविधिः । (५)
”	” षष्ठः पटलः । (६)
”	” देवतासाधनविधिः । (७)
”	” भूतिनीसाधनविधिः । (८)
”	” स्वर्णवत्याः साधनम् । (९)
”	” अप्सरःसाधनम् । (१०)
”	” यक्षिणीसाधनविधिः । (११)
”	” नागिनीसाधनविधिः । (१२)
”	” किन्नरीसाधनविधिः । (१३)
”	” मण्डलविधिः । (१४)
”	” यक्षसिद्धिसाधनविधिः । (१५)

III. 246 C. आकाशभैरवकल्पः । 15 × 7 inches. Folia, 84. Lines, 11 on a page. Ślokas, 2000. Date? Character, Nāgara. Appearance, new. Correct. Verse.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः । हरिः ॐ ।

गुरुं गणपतिं देवीं भैरवं शरभेश्वरम् ।

नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि मन्त्रशास्त्रं विभूतये ॥

शाङ्गं सलक्षणं सर्वं वेदसारमभौष्टुदं ।

ज्ञानदं जीवलन्तूनां साधकानां सुखावहं ॥

श्री देव्युवाच ।

श्रीशिवेशानन्तदेवेश श्रीनाथ जगतां पते ।

श्रीकालगलचिद्रूप श्रीमते भवते नमः ॥

अन्यथा शरणं नास्ति त्वमेव शरणं मम ।

तस्मात् कास्यभावेन रक्त रक्त महेश्वर ॥

यद्गुच्छं परमं लोके यच्छास्त्रमखिलप्रदम् ।

यद्वितं साधकोन्म्राणां तद्ददस्व दयानिधे ॥ इत्यादि ।

End.

आदिचान्तार्णमन्त्रप्रभवबहुकुलाकारशास्त्रोक्तमार्गं ।

शर्वांगुगादिश्चतस्त्रप्रसबलयकरं भैरवं ब्रह्मकल्पम् ॥



इत्याकाशभैरवकल्पे प्रत्यक्षसिद्धिप्रदे उमासहेश्वरसंवादे औषधमन्त्रविधिर्नाम । (६१)

२१	२१	शूलिनीविधिर्नाम । (६२)
२२	२२	कालमन्त्रविधिर्नाम । (६३)
२३	२३	घणमुखमन्त्रविधिर्नाम । (६४)
२४	२४	भैरवविधिर्नाम । (६५)
२५	२५	त्वरिताविधिर्नाम । (६६)
२६	२६	वीरभद्रविधिर्नाम । (६७)
२७	२७	वडवानलभैरवविधिः । (६८)
२८	२८	ब्राह्मीविधिर्नाम । (६९)
२९	२९	साहेश्वरीविधिर्नाम । (७०)
३०	३०	कीमरीविधिर्नाम । (७१)
३१	३१	वैष्णवीमन्त्रविधिः । (७२)
३२	३२	वाराहीमन्त्रविधिः । (७३)
३३	३३	नारसिंहीविधिः । (७४)
३४	३४	इन्द्राणीविधिः । (७५)
३५	३५	चामुण्डाविधिः । (७६)
३६	३६	भुजङ्गप्रयातनाम । (७७)
३७	३७	द्वारभट्टद्वयं नाम । (७८)
३८	३८	शरभाष्टोत्तरशतं नाम । (७९)

III. 246 D. विज्ञानभैरवम् रुद्रयामलीयम् । 14×6½ inches. Folia, 8. Lines, 9 on a page. Ślokas, 180. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः । ॐ श्रीदेव्युवाच ॥

श्रुतं देव मया सर्वं रुद्रयामलसम्भवं ।  
 त्रिकभेदमशेषेण सारासारविभागशः ॥  
 अद्यापि न निवृत्तो मे संशयः परमेश्वर ।  
 किं रूपं तत्त्वतो देव शब्दराशिकलात्मयं ॥  
 किं नवात्मकभेदेन भैरवे भैरवाकृतौ ।  
 त्रिशिरोभेदभिन्नं वा किंवा शक्तित्रयात्मकम् ॥  
 नादविन्दुमयं वापि किं चन्द्रार्द्धनिरोधिकाः ।  
 चक्रारुद्धमनर्चं वा किंवा शक्तित्रयात्मकं ॥  
 परापरायाः सकलमपरायाश्च वा पुनः । इत्यादि ।

इति श्रीसद्गयामले तन्त्रे त्रिकूटारहस्ये पुरश्चर्याविधिर्नाम नवमः पटलः (६) ।

- „ दशमः पटलः (१०) ।  
 „ एकादशः पटलः (११) ।  
 „ द्वादशपटलः (१२) ।  
 „ ( त्रयोदशपटलोऽत्र नास्ति ) ।  
 „ चतुर्दशः पटलः (१४) ।  
 „ पञ्चदशः पटलः (१५) ।  
 „ त्रिकूटारहस्ये षोडशः पटलः (१६) ।  
 „ सप्तदशः पटलः (१७) ।  
 „ अष्टादशः पटलः (१८) ।  
 „ ऊनविंशः पटलः (१९) ।  
 „ विंशतितमः पटलः (२०) ।  
 „ एकविंशतितमः पटलः (२१) ।  
 „ द्वाविंशः पटलः (२२) ।  
 „ त्रयोविंशः पटलः (२३) ।  
 „ चतुर्विंशः पटलः (२४) ।  
 „ पञ्चविंशः पटलः (२५) ।  
 „ षड्विंशः पटलः (२६) ।  
 „ सप्तविंशतितमः पटलः (२७) ।  
 „ अष्टविंशतितमः पटलः (२८) ।  
 „ एकोनविंशः पटलः (२९) ।  
 „ त्रिंशः पटलः (३०) ।  
 „ एकत्रिंशः पटलः (३१) ।

इति श्रीसद्गयामले तन्त्रे त्रिकूटारहस्ये मुक्तिसाधनकवचाख्यानं नाम द्वात्रिंशःपटलः (३२) ।

III. 246 F. वीरतन्त्रम् । 15×7 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Ślokas, 150. Character, Nāgara. Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमश्चिद्गायै ।

नत्वा देवीं भुवनजननीं च्छिन्नमस्तां प्रशस्तां ।

तस्याः पूजाविधिमहमधुना संलिखामीह तन्त्रं ॥

येन प्राप्यं भुवनजनितापूजनं भूमिखण्डे ।

पक्षान्मोक्षक्षयदमपि तं योगिगम्यं दुरापं ॥

अथ मन्त्राः कपालिमते भैरवतन्त्रे ।

मन्त्रोद्धारं प्रवक्ष्यामि ध्यानमावाहनन्तया ।

विशेषस्थापनज्वाल्याः वक्ष्ये × × × × ॥ इत्यादि ।

End.

अनेकजन्मभोग्येन विष्णुभक्तिः प्रजायते ।

तत्राप्यनेकभाग्येन दुर्गाभक्तिः प्रजायते ॥

तत्राप्यनेकभाग्येन श्यामाभक्तिः सुदुर्लभा ।

Colophon.

इति श्रीब्रह्मविष्णुसंवादे वीरतन्त्रे छिन्नमस्ताकवचं समाप्तम् ॥

विषयः । मन्त्रमाहात्म्यकथनम् ।

कराङ्गादिन्यासकथनम् ॥ षोडश्यासः ।

छिन्नमस्तायाः पूजाजपादिकथनम् ।

इति श्रीछिन्नमस्तापटलं समाप्तम् ।

इति श्रीब्रह्मणा भाषितं छिन्नमस्तास्तोत्रं समाप्तम् ।

छिन्नमस्ताकवचं समाप्तम् ॥

III. 246 G. रुद्रयामलतन्त्रम् । 15 × 7 inches. Folia, 288. Lines, 11 on a page. Ślokas, 7500. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct. Date?

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीभैरव उवाच ।

पराश्रीपरमेशानीवदनाम्नोजनिःस्रतं ।

श्रीयामलं महातन्त्रं स्वतन्त्रं विष्णुयामलं ॥

शक्तियामलमाख्यातं ब्रह्मणा सृष्टिहेतुना ।

ब्रह्मयामलवेदाङ्गं सर्वज्ञं कथितं प्रिये ॥

इदानीमुत्तराकाण्डं वद श्री रुद्रयामलम् ।

यदि भाग्यवशाद्वि तव श्रीमुखपङ्कजे ॥

यानि यानि स्वतन्त्राणि सन्दत्तानि महीतले ।

प्रकाशय महातन्त्रं नान्यतन्त्रेषु तृप्तिमान् ॥

सर्ववेदान्तवेदेषु कथितव्यं ततः परं ।

तदा ते भक्तवर्गाणां सिद्धिः सञ्चरते ध्रुवम् ॥ इत्यादि ।

End.

आकाशगामिनीं देवीं कालरूपां दिगम्बरीं ।

आत्मशक्तिं मनःशक्तिं दक्षिणावर्त्तयोगतः ॥

लिखित्वा स सुवीजाख्यं भावयेत् कुलवर्त्मना ।

Colophon. इति श्रीसद्गयामले उत्तरतन्त्रं महातन्त्रोद्गीपने सिद्धमन्त्रप्रकरणे  
षट्चक्रप्रकाशे भैरवीभैरवसंवादे वाराणसीपञ्चपीठप्रकाशो नाम  
त्रिनवतितमः पटलः ।

विययः । इति श्रीसद्गयामले उत्तरपटले महातन्त्रोद्गीपने सर्वविद्यासुष्ठाने सिद्ध-  
मन्त्रप्रकरणे भैरवभैरवीसंवादे प्रथमः पटलः । (१)

„ सर्वचक्रानुष्ठाने महागुरुप्रकरणे „ (२) ।

There are 93 paṭalas.

III. 247. कृष्णयजुर्वेदसंहिता ।  $10 \times 4\frac{1}{2}$  inches. Character, Nāgara.  
Appearance, new. Date ?

III. 248. कर्मसारमहातन्त्र ।  $12\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$  inches. Folia, 380. Lines, 8  
on a page. Ślokas, 9500. Character, Newāri. Date, N.S. 710=1590  
A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The work is divided into 28 ullāsas. It is not an original Tantra ;  
for it begins with a maṅgalācaraṇa. The boards are illustrated inside  
with figures of नृत्येश्वर and नृत्येश्वरी and outside with serpents, to be coupled  
together representing the lightning.

आब्रह्मस्तम्भपर्यन्तं संसारार्णवगोचरम् ।

निष्पञ्चं निराधारम् वन्दे व्योम्नि परापरम् ॥

यस्तं शिवं केवलचित्स्वरूपम् सूर्य्यन्दुवैश्वानरमण्डलस्थं ।

गुरुप्रसादाग्निमलत्तयित्वा ज्ञात्वा यजेन्मोक्षमुखं स याति ॥

श्रीनाथं ब्रह्मसूत्रं दिनकरकिरणं चन्द्रविम्बं ललाटे ।

आनन्दं व्योमपीठं बहुविधिरचितम् सर्वमन्त्राधिकारम् ॥

नाथम् प्रत्यक्षयोगं ग्रहगणनिलयं पारकं क्रूरदंष्ट्रम् ।

नानासद्वावतारम् त्रिभुवनरचितम् भैरवं तं नमामि ॥

... ..

श्रीमद् गुरुप्रसादेन तत्त्वं ज्ञात्वा शिवात्मकम् ॥

सारं वक्ष्यामि तन्त्राणां कर्मसारसमुच्चयम्

कर्मसारं महातन्त्रं सर्वदेवानुसारिणम् ॥

कर्मतत्त्वविदां श्रेष्ठं शिष्यवर्गोत्तिष्ठेत्तवे

मन्यानादि महातन्त्रं नानातन्त्रोद्धृतं स्मृतम् ॥

कर्मणोद्दीरितं ज्ञानं ज्ञानेन शिवतां व्रजेत्

शिवैक एव मुक्तिः स्यात् अतः कर्मं समाश्रयेत् ॥

सृष्टौ यथा पराविच्य हंसवर्णिद्वीपं कुजा

सा जनेश्री कलौ काली संस्थिता पश्चिमे रुद्धे ॥

वेदान्तात् परमं शैवं शैवात् दक्षिणमुत्तमम्  
 दक्षिणात् पश्चिमं श्रेष्ठमतः परतरं न हि ॥  
 ज्ञानार्णवमगाधोऽयं श्रीशम्भुशासनो महान्  
 तत्र पारं परम् गच्छन् वीचिश्रीकण्ठसंज्ञकम् ॥  
 तच्छरणैः यथादृष्टं श्रीमत्पश्चिमशासने  
 पारम्पर्यक्रमायानं सुगोप्यमनुलिख्यते ॥  
 सुगोत्राणाम् हितार्थाय श्रीमत्श्रीकण्ठसूनुना  
 मुख्यकेन वियद्गुह्यम् सोपदेशदयेन तु ॥  
 आधारादिसूक्ष्मान्तम् परान्तं परनिर्णयम्  
 कथितं येन सुखदं तं श्रीकण्ठं गुप्तं न मे ॥

The author appears to be the same as that of the **नित्याङ्गिकतिलक** ।

III. 249. **शाकलसंहिता** । 8×5 inches. Folia, 728. Lines, 8 and 9 on a page. Extent in slokas, 1800. Character, Nāgara. Date, Sam. 1855=1799 A.D. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

Beginning. **अग्नीमीले पुरोहितं यज्ञस्य देवसृत्विजं ॥  
 होतारं रत्नधातमं ॥ इत्यादि ।**

End. **समानो व आकृतिः समाना हृदयानि वः ।  
 समानमस्तु वो मनो यथा वः सुसहसति ॥**

Colophon. **इति शाकलसंहितायां अष्टमाष्टके ऽष्टमोऽध्यायः ॥**

Post Colophon. **संवत् १८५५ । शके १७२० ।**

83 A. **इति प्रथमाष्टके अष्टमोऽध्यायः । संवत् १८५४ । शके १७१९ ।**

93 A. **इति द्वितीयाष्टके अष्टमोऽध्यायः समाप्तः । सं १९५४ । शके १७१९ ।**

88 A. **इति तृतीयाष्टके अष्टमोऽध्यायः । संवत् १८५४ । शके १७१९  
 फाल्गुनवद्य ११ तद्दिने इन्द्रप्रस्थमध्ये लिखितं ।**

95 A. **इति चतुर्थाष्टके अष्टमोऽध्यायः समाप्तः । संवत् १८५४ ।**

92 A. **इति पञ्चमाष्टके अष्टमाध्यायः । संवत् । १८५५ । शके १७२० ।**

98 A. **इति षष्ठाष्टके अष्टमाध्यायः । समाप्तः ।**

88 B. **इति सप्तमाष्टके अष्टमोऽध्यायः । संवत् १८५५ । शके १७२० ।**

95 A. **इति शाकलसंहितायां अष्टमाष्टके अष्टमोऽध्यायः ।**

III. 250. ऐतरेयब्राह्मणपञ्जिका । 9×5 inches. Folia, 216. Lines, 9 and 10 on a page. Extent in slokas, 3800. Character, Nāgari. Date, S.K. 1715=1793 A.D. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Beginning. अग्निर्वै देवानामवमो इत्यादि ।

End. सृष्ट्यादिषन् भवति क्षिप्रं देवेन सृणुते सृणुते ।

Colophon. इति ब्राह्मणा अष्टमपञ्जिका पञ्चमोऽध्यायः ॥

Post Colophon. शाके १७१५ ।

25 B. इति प्रथमपञ्जिका समाप्ता ।

28 A. इति द्वितीयपञ्जिकायां द्वितीयोऽध्यायः । शाके १७१४ । परिधापाठन-  
करोपनामक लक्ष्मण ।

31 A. इति तृतीयपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः । शाके १७१५ । प्रसादीनाम  
संवत्सर श्रावण शु १ बुधवार तद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं ।

23 A. इति ब्राह्मणचतुर्थपञ्जिका स० ।

32 B. इत्यैतरेयब्राह्मणपञ्चमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः शाके । १७१६ । आनन्दि-  
नामाब्दे श्रावणशुक्लचतुर्दशीमन्दवारतद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं ।

पाठनकरोपनामकलक्ष्मणेन लिखितं स्वार्थं परोपकारार्थञ्च ।

28 A. इति षष्ठपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः । शाके १७२१ । संवत् १८५६ ।  
प्रमोदनामसंवत्सरे तद्दिने समाप्तः ।

25 A. इति सप्तमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः ।

23 A. इति ब्राह्मणाष्टमपञ्जिकायां पञ्चमोऽध्यायः ।

III. 253 A. A collection of Upanishads. 9×4½ inches. Folia, 148. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, Nāgara. Date? Appearance, fresh. Verse. Correct.

In this MS. there are 27 upaniṣadas as Muṇḍaka, Praśna, Brahma-  
Vidyā, etc.

Beginning. अथाथर्वण्यौ उपनिषदस्तथा शाखान्तरीयाश्च लिख्यन्ते ।

1 B. सुखकोपनिषत् ।

ॐ ब्रह्मा देवानां प्रथमः सम्बभूव ॥ विश्वस्य कर्ता भुवनस्य गोप्ता ।  
ब्रह्मविद्यां सर्वविद्याप्रतिष्ठा इत्यादि ।

End.

तदेतत् सतामृषिरङ्गिराः पुरोवाच नेतदचीरं ।

ब्रतोधीते नमः परमर्षिभ्यो नमः परमर्षिभ्यः ॥

14 B Colophon. षष्ठं मुखकम् ॥ इति श्री अथर्ववेदे मुखकोपनिषत् समाप्ता ॥

3 A. प्रथमं मुखकम् ।

6 A. द्वितीयं मुखकम् ।

7 B. तृतीयं मुखकम् ।

10 B. चतुर्थं मुखकम् ।

12 B. पञ्चमं मुखकम् ।

14 B. षष्ठं मुखकम् ।

14 B. प्रश्नोपनिषत् ।

Beginning.

ॐ सुकोशश्च भरद्वाजः शैव्यश्च सत्यकामः सौर्यापणीच गार्ग्य  
कौसल्यश्चाश्वलायनो भार्गवो वेदर्भिः कबन्धी कात्यायनस्तेऽते ब्रह्मप  
ब्रह्मनिष्ठाः परब्रह्मल्लिखमाण एव वोऽवै तत्सर्वं वक्ष्यतीति ॥29 B. End. परमस्तीति ते तमर्चयन्तस्त्वं हि नः पिता योऽस्माकमविद्याया  
पारं पारं तारयसीति नमः परमर्षिभ्यो नमः परमर्षिभ्यः । ६ षट्  
प्रश्नः ।

29 B. Colophon. इत्यथर्ववेदे प्रश्नोपनिषत् समाप्ता द्वितीया ।

29 B. ब्रह्मविद्योपनिषत् ।

Beginning.

ॐ ब्रह्मविद्यां प्रवक्ष्यामि सर्वज्ञानमनुत्तमं ।  
यत्रोत्पत्तिं लयज्जैव ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ इत्यादि ।31 B. End. यस्मिन् संलीयते शब्दस्तत्परं ब्रह्म गीयते ।  
ध्रुवं हि चिन्तयेद्ब्रह्म सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥  
सोऽमृतत्वाय कल्पते इति ।

31 B. Colophon. इत्यथर्ववेदे ब्रह्मविद्योपनिषत् समाप्ता तृतीया । ३ ।

31 B. क्षुरिकोपनिषत् ।

31 B. Beginning. ॐ क्षुरिकां संप्रवक्ष्यामि धारणां योगविद्वये इत्यादि ।

35 A. End. सर्वैषणाविनिर्मुक्तो हित्वात्यन्तं न बध्यते हित्वात्यन्तं न बध्यते इति ।

„ Colophon. इत्यथर्ववेदे क्षुरिकोपनिषत् समाप्ता चतुर्थी ।

35 A. चुलिकोपनिषत् ।

Beginning. अष्टपादं शुचिहंसं त्रिसूत्रं मणिमवयवं ।  
द्विवर्त्तमानतैजस्कं सर्व्वः पश्यन्नपश्यतीत्यादि ।

38 A. End. ते लयं यान्ति तत्रैव लीनाः स्युर्ब्रह्मशायिने इति ।

„ „ Colophon. इत्यथर्व्ववेदे चुलिकोपनिषत् समाप्ता पञ्चमी ।

38 A. शिरोपनिषत् ।

Beginning. ॐ देवाह वै स्वर्गं लोकमायंस्ते रुद्र इत्यादि ।

52 B. End. द्वितीयं जप्त्वा गणाधिपत्यमवाप्नोति तृतीयं जप्त्वाऽमेवानु-  
पश्यन्त्यो सत्यं ।

„ „ Colophon. अथर्व्ववेदे शिरोपनिषत् समाप्ता षष्ठी ॥

52 B. अथर्व्वशिखोपनिषत् ।

Beginning. पिप्पलादौगिराः सनत्कुमारश्चाथर्व्वणं भगवन्तं पप्रच्छ किमादौ  
प्रयुक्तमित्यादि ।

55 B. सर्व्वमनात् परित्यज्यैतामधीत्य द्विजो गर्भवासान्मुच्यते गर्भवासान्मुच्यते  
इति ॥ २ ॥

„ „ Colophon. अथर्व्ववेदे अथर्व्वशिखोपनिषत् समाप्ता ।

55 B. गर्भोपनिषत् ।

Beginning. पञ्चात्मकं पञ्चसु वर्त्तमानं षड्वाश्रयं षड्गुणयोगसमुक्तमित्यादि ।

61 B. End. परिमाणात् पैप्पलादं मोक्षशास्त्रं पैप्पलादं मोक्षशास्त्रमिति ।

„ „ Colophon. इत्यथर्व्ववेदे गर्भोपनिषत् समाप्ता ।

61 B. महोपनिषत् ।

Beginning. अथातो महोपनिषदमेव तदाहुरेकोह वै नारायण आसीन्न ब्रह्म  
ईशान इत्यादि ।

65 A. End. हिरण्यगर्भो जपेनामृतत्वं गच्छत्यमृतत्वं गच्छति ।

„ „ Colophon. इत्यथर्व्ववेदे महोपनिषत् समाप्ता ।



65 A. ब्रह्मोपनिषत् ।

„ „ Beginning. ॐ अथास्य पुरुषस्य चत्वारि स्थानानि भवन्ति इत्यादि ।

72 A End. आत्मविद्यातपोमूलं तद्ब्रह्म चोपनिषत् परं ।  
तद्ब्रह्म चोपनिषत् परमिति ।

„ „ Colophon. इत्यथर्ववेदे ब्रह्मोपनिषत् समाप्ता ।

72 A. प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् ।

„ „ Beginning. ॐ अथातः सर्वोपनिषत्सारं संसारज्ञानमधीतमत्र सूत्रं  
शारीरयज्ञं व्याख्यास्यामः इत्यादि ।

77 B End. वाराणस्यां मृतोवापि इदं ब्रह्म यदा पठेत् ।  
एकेन जन्मना जन्तुर्माँक्षज्ज प्राप्नुयात्तदेति ॥

78 A. Colophon. अथर्ववेदे प्राणाग्निहोत्रोपनिषत् समाप्ता एकादश ॥

78 A. माण्डूक्योपनिषत् ।

Beginning ॐ ॐ ॐ इत्येतदक्षरमिदं सर्वं तस्योपव्याख्यानं धृतं भव्यं भविष्यदिति  
सर्वसौकार एव इत्यादि ।

85 A. Colophon. इत्यथर्ववेदे माण्डूक्योपनिषत् समाप्ता प्रथमं प्रकरणं समाप्तम् ।

90 B. इत्यथर्ववेदे द्वितीयं वैतथ्याख्यं प्रकरणं समाप्तम् ।

97 A. इत्युपनिषद्ग्रन्थे अद्वैताख्यं प्रकरणम् तृतीयं ।

110 B. इत्युपनिषद्ग्रन्थे अलातज्ञानत्याख्यं प्रकरणं समाप्तम् ॥  
अथर्ववेदे पञ्चदशोपनिषत् समाप्ता ।

110 B. नीलसद्गोपनिषत् ।

Beginning. ॐ अपश्यं चावरोहं तं दिवितः पृथिवीमयः ।  
अपश्यं तं नीलग्रीवं शिखण्डिनमित्यादि ।

114 A. End. तस्मै नीलशिखाय नमः सभाप्रपादिने नमः ।  
सभाप्रपादिने इति ।

114 A. इति नीलसद्रूपनिघत् समाप्ता ।

” ” नादविन्दूपनिघत् ।

Beginning. अकारो दक्षिणः पक्षः उकारश्चोत्तरः स्मृतः ।  
मकारस्तस्य पुच्छं वा अर्द्धमात्रा शिरस्तथा ॥ इत्यादि ।

116 B. End. ते देवब्रह्मभावेन परमानन्दमश्नुते ।  
परमानन्दमश्नुते ।

117 A. इत्यथर्षवेदे नादविन्दूपनिघत् समाप्ता ।

130 A. इत्यथर्षवेदे ब्रह्मविन्दूपनिघत् समाप्ता ।

125 A. इत्यथर्षवेदे अमृतविन्दूपनिघत् समाप्ता एकोनविंशतिः

128 B. इत्यथर्षवेदे ध्यानविन्दूपनिघत् समाप्ता । विंशति २०

130 B. इत्यथर्षवेदे तेजोविन्दूपनिघत् समाप्ता एकविंशतिः ।

132 A. इत्यथर्षवेदे योगशिक्षोपनिघत् समाप्ता द्वाविंशतिः । २२ ॥

134 A. इत्यथर्षवेदे योगतत्त्वोपनिघत् समाप्ता त्रयोविंशतिः । २३ ॥

138 B. इत्यथर्षवेदे संन्यासोपनिघत् समाप्ता । चतुर्विंशतिः । २४ ॥

141 B. इत्यथर्षवेदे आसुर्येयोपनिघत् समाप्ता पञ्चविंशतिः । २५ ॥

147 B. इत्यथर्षवेदे कण्ठश्रुत्युपनिघत् समाप्ता । २६ ।

148 B. इति अथर्षवेदे पिण्डोपनिघत् समाप्ता सप्तविंशतिः । २७ ॥

III. 253 B. कुलार्णवतन्त्रम् । 11×5 inches, Folia, 139. Lines, 9 on a page. Extent in slokas, 2500. Character, Nāgara. Date? Appearance, tolerable. Verse. Correct. Complete.

Beginning. श्रीगुरुं गणपदुर्गां बहुकं शिवमच्युतम् ।  
ब्रह्माणं गिरिजां लक्ष्मीं वाणीं वन्दे विभूतये ॥  
अनाद्यायाखिलाद्याय मायिने गतमायिने ।  
अरूपाय सुरुपाय शिवाय गुरवे नमः ॥ इत्यादि

9 A. इति श्रीकुलार्णवे महारहस्ये सर्वांगमात्मने जीवास्थितिकथनं नाम  
प्रथमोल्लासः ।

”	”	कुलमाहात्म्यकथनम् । २ य ।
”	”	ऊर्ध्वान्नायमन्त्रवर्णनं । ३ य ।
”	”	मन्त्रोद्धारन्यासकथनम् । ४ र्थ ।
”	”	कुलद्रव्यादिकथनम् । ५ मः ।
”	”	द्रव्यसंस्कारादिकथनम् । ६ षष्ठः ।
”	”	वटुकादिपूजाविधानं । ७ मः ।
”	”	तत्त्वत्रयादिकथनम् । ८ मः ।
”	”	योगादिकथनम् । ९ मः ।
”	”	विशेषदिनपूजाकथनम् । १० मः ।
”	”	आचारविधिः । ११ ।
”	”	पादुकादिकथनम् । १२ ।
”	”	शिथिलक्षणाकथनम् । १३ ।
”	”	दीक्षाभेदकथनम् । १४ ।
”	”	पुरश्चरणविधिः । १५ ।
”	”	काव्यकर्मकथनम् । १६ ।
”	”	नामवाचनाकथनम् । १७ ।

III. 253 C. त्रिपुरसुन्दरीसहस्रनामस्तोत्रम् । वामकेश्वरतन्त्रोक्तम् । 11  
×4 inches. Folia, 15. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 180.  
Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Verse. Generally  
correct.

Beginning. कैलासशिखरे रम्ये नानारत्नोपशोभिते ।  
कल्पपादपमध्यस्थे नानापुष्पोपशोभिते ॥  
मणिसख्यपमध्यस्थे मुनिगन्धर्वसेविते ।  
तं कदाचित् सुखासीनं भगवन्तं जगद्गुरुं ॥  
+ + + + +  
गिरिजाहर्षाङ्गभूषणं + + +  
+ + + प्राह तं शिखिवाहनः ॥  
स्नन्द उवाच । इत्यादि ।

End. देहान्ते परमं स्थानं यः सुरैरपि सुदुर्लभं ।  
+ + + स्तवश्लाघ च कीर्तनात् ॥

Colophon. इति श्रीवामकेश्वरतन्त्रे महादेवकार्तिकेयसंवादे श्रीनिपुरसुन्दरीसहस्र-  
नामस्तोत्रराजः समाप्तः ॥

III. 253 D. मन्त्ररहस्यम् नारायणीयम् । 10 × 4½ inches. Folia, 31.  
Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 420. Character, Nāgari. Date ?  
Appearance, fresh. Verse. Generally correct.

Beginning. अथ श्रीसुदर्शनद्वादशाक्षरमहामन्त्रस्य अहिर्बुध्नो भगवान् ऋषिः  
अनुष्टुप्कृन्तः श्रीसुदर्शनमहाविष्णुर्देवता रं वीजं हुं शक्तिः फट्कौलकं  
मम सर्व्वाभीष्टसिद्ध्यर्थं जपे विनियोगः ।

ॐ चक्राय स्वाहा अङ्गुष्ठाभ्यां नमः इत्यादि ।

End. स्मृष्ट्वा सुमनसः पुष्पैः मन्त्रं खानेन मन्त्रितः ।  
मुखं ग्रहयद्दीतस्य तच्छीघ्रं तु विमुच्यते ॥

Colophon. इति श्रीमन्त्ररहस्यं नारायणीयं समाप्तम् ।

9 A. अथ यन्त्रलक्षणं ।

12 A. इति यन्त्रं समाप्तं ।

20 A. इति मन्त्ररहस्ये नारायणीये नवमः ।

26 A. इति मन्त्ररहस्ये नारायणीये दशमः ।

III. 255. ललितविस्तरम् । 19 × 9½ inches. Folia, 225. Lines, 7 on  
a page. Extent in slokas 6600. Character, Newāri. Date, S.M. 960.  
Appearance, fresh. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो दशदिगन्तापर्यन्तलोकधातुप्रतिष्ठितसर्व्वबुद्धबोधिसत्त्वार्थ-  
श्रावकप्रत्येकबुद्धस्यातीतानागतप्रत्युत्पन्नेभ्यः । एवं मयाश्रुतमेकस्मिन्  
समये भगवान् श्रावस्त्वां विहरतिस्तेत्यादि ।

Colophon. श्रीसर्व्वबोधिसत्त्वचर्याप्रस्थानो ललितविस्तरो नाम महायानसूत्र-  
रत्नराजमिति समाप्तम् । संवत् ९६० ।

R. Mitra, p. 113.

III. 256. दशभूमौश्वरः । 16 × 5 inches. Folia, 270. Lines, 6 on  
a page. Extent in slokas, 2600. Character, Newāri. Date ? Appearance,  
new. Generally correct.

Colophon. इति श्रीबोधिसत्त्वचर्याप्रस्थानो दशभूमौश्वरो नाम महायानसूत्र-  
रत्नराजः समाप्तः । संवत् ९६० ।

III. 257 A. बोधिचर्यावतारः by भान्तिदेव । 7 × 3 inches. Folia, 126. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1000. Date ? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

The work has been published several times by Prof. Minaeve at St. Petersburg, by myself at Buddhist Text Society's journal, and in Bibl. Ind. by Prof. Poussen with notes.

III. 257 B. लोकेश्वरपाराजिका । 7½ × 2½ inches. Folia, 22. Lines, 6 on a page. Ślokas, 180. Date ? Character, Newāri. Appearance, old. Prose.

This is Newāri version of Lokeśvarapārājikā, and it treats of the averting of evil omens.

III. 258. गण्डव्यूहः । 20 × 7 inches. Folia, 394. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 13929. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Generally correct. Prose.

Beginning. ॐ नमः सर्वबुद्धबोधिसत्त्वैभ्यः ।

गण्डव्यूहमहार्णवस्तोत्रनिनादि भो जिनसुतानां पर्वन्मण्डलसागरनाम्ना-  
व्यूहादिकं प्रोक्तं । सुगतसमाध्यवतारणा अचिन्त्यबुद्धनिदर्शनज्वेत्यादि ।

R. Mitra, No. A. 9. p. 90.

III. 259 A. सद्धर्मपुण्डरीकम् । 19 × 7½ inches. Folia, 69. Extent in slokas, 2800. Character, Newāri. Lines, 9 on a page. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमः सर्वबुद्धबोधिसत्त्वैभ्यः ।

वैपुल्यसूत्रराजं परमावतारनिर्देशं सद्धर्मपुण्डरीकं सत्त्वाय महापथं  
वक्ष्ये । एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् राजगृहे विहरति स्म ।  
शृङ्गकूटपर्वते महता भिक्षुसङ्घेन सार्द्धं द्वादशभिर्भिक्षुशतैः सर्वैरर्हद्भिः  
क्षीणास्त्रैरित्यादि ।

End. शृङ्गारकण्टग्राहित्वादाय्यस्य खलु सम्भवं (?) ।

गन्तव्यं कुलपुत्रेण यत्र भूत्रमिदं भवेत् ॥

Colophon. समाप्तं सद्धर्मपुण्डरीकं धर्मपर्यायसूत्रान्तं ।

+ + + + + ॥

सर्वोपायकौशल्यमेकयाननिर्देशं परमार्थविहारनिर्देशमिति ।

R. Mitra, B 7. p. 203.

III. 259 B. देवप्रतिमाज्ञानम् । 12×4 inches. Folia, 28. Lines, 6 on a page. Ślokas, 330. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Date NS. 763=1643 A.D. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमो बुद्धाय ।

बुद्धो भगवान् जेतवने विहरति स्म ।

तुषितवरभवनात् सातुर्धानादशनावगतकालसमये + सारिपुत्रो भग-  
वन्तमेतदेवाहति + + + +

भगवानाह ।

सारिपुत्र मयि गते परिनिर्वृते वा ।

नम्रोदयपरिमण्डलं कार्यं कर्त्तव्यं यावत् कार्यं तावत् व्याप्तं यावत् व्याप्तं  
तावत् कार्यं पूजासत्कारार्थं प्रतिमा कर्त्तव्या । इत्यादि । संवत् ७६३ ।

III. 259 C. जातकावदानमाला । 18×5 inches. Folia, 43. Lines, 9 on a page. Extent in slokas, 880. Character, Newāri. Date ? Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

Beginning.

नमो बुद्धाय ।

यः परदुःखदुःखी तद्विच्छित्तैः कृतप्रतिज्ञम् ।

जगदर्थमहिमानः स एव सहते स्रदुःखानि ॥

तदयानुभूयते विबुधगणाश्रमभूतापारप्रतापविजितसर्वसामन्तेन ब्रह्म-  
दत्तेन राज्ञाधिष्ठितायां वाराणस्यां राजधान्यां । उपचितविपुलगुण  
उच्चाकरोऽनेकशास्त्रकलाकोशलप्रख्यातकीर्तिः । + + + +

+ + + सुप्रियो नाम बोधिसत्वः ।

+ + + सार्यवाहोवभूवेत्यादि ॥

End.

इत्याह भगवान् बुद्धो ननन्दुर्भित्तवो वचः ।

श्रुत्वा सर्वं प्रमोदाख्या जग्मुः स्वं स्वमालयं ॥

Colophon.

इति बोधि + + जातकावदानमाला समाप्ता । शुभं ।

III. 260 A. तद्धितकोषः । by भवदेवपण्डित । 11×5 inches. Folia, 61. Lines, 8 on a page. Ślokas, 970. Character, Nāgara. Date ? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्री गणेशाय नमः ।

श्रीराघवं गणाध्यक्षं वाग्देवीं श्रीन् मुनीन् गुहं ।

पितृव्यौ च नमस्कृत्य ब्राह्मणान् समुद्योगिनपि ॥ १ ॥

प्रसादं प्रेक्ष्य सिद्धान्तकौमुदीञ्च यथामति ।  
 भवदेवेन लिख्यन्ते प्रयोगाः केऽपि तद्धिते ॥ २ ॥  
 आप्राग्दिशं समर्थानां प्रथमा द्वे सविक्रिया । इत्यादि ।

End.

प्रियाकरोति च सुखाकरोतीत्यनुलोमने ।  
 पदं दुःखाकरोतीति प्रातिलोम्ये प्रकीर्तितम् ॥  
 पाके श्रूलाकरोतीति ऋते सत्याकरोति च ।  
 भद्राकरोत्यधोभद्राकरोति परिवापये ॥ ७१५ ॥

Colophon.

शाकौ चासप्ततिथिभि भूपे वाजवह्नादुरे ।  
 प्रयोगाः कतिचित् प्रोक्ता भवदेवेन तद्धिते ॥  
 इति भवदेवपण्डितकृतस्तद्धितकोषः ॥

Post Colophon. संवत् १८४४ । शुभमस्तु ।

The work was composed in Śaka 1571 = AD. 1649 while Bāj Bahadur was king. This may be second Bāj Bahadur, of what principality it is not known.

III. 260 B. युद्धजयार्णवतन्त्रम् । 11×5 inches. Folia, 46. Lines, 9 on a page. Ślokas, 920. Character, Nāgari. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

मीहान्धकारमग्नानां जनानां ज्ञानरश्मिभिः ।  
 कृतसुद्धरणं येन तं नौमि शिवभास्करम् ॥ १ ॥  
 कैलासशिखरासीनं देवदेवं महेश्वरं ।  
 गणसिद्धसमाकीर्णं मुनिसङ्घनिषेवितम् ॥ २ ॥  
 तद्गुह्यज्ञगता देवी पार्वती पतिवल्लभा ।  
 अनुग्रहार्थं लोकानां पप्रच्छ परमेश्वरम् ॥ ३ ॥

+ + + + +  
 + + + + +  
 स्वरोदयं परं गुह्यं मुनीनामपि किं पुनः ।  
 सर्वानां स्वल्पबुद्धीनां पूर्वमुक्तं त्वया विभो ।  
 विच्युष्टं तच्च संक्षेपाद्ब्रूहि मे परमेश्वर ॥

+ + + + +  
 लाभालाभं सुखं दुःखं जीवितं मरणन्तथा ।  
 जयं पराजयञ्चैव गमनागमनं प्रभो ॥

+        +        +        +  
 +        +        +        +

महेश्वर उवाच ।

पुरा देवासुराणाञ्च संग्रामे रोमहर्षणे ।  
 जयाजयार्थं देवेन्द्राः पृष्ठोऽहं वीरवन्दिते ॥  
 शास्त्रमेतन्महागुह्यं तन्त्रं युद्धजयार्थवत् । इत्यादि ।

End.

अनास्तिकाय भक्ताय साधुदृष्टिकराय च ।  
 +        +        +        +  
 दातव्यमेतद्वैवेशि शास्त्रं परमदुर्लभम् ॥  
 +        +        +        +  
 सिद्धः कुवलयार्योऽयं भक्तिमान् वृषभध्वजे ।  
 तेन स्वरोदयं शास्त्रं सार्वलोकेऽवतारितम् ॥

Colophon. इति युद्धजयार्थवतन्त्रे प्रकीर्णधिकारो नाम दशमः पटलः ॥ १० ॥

Post Colophon. शुभं भूयात् । समाप्तमिदं भटोत्पलविरचितमिति ॥  
 संवत् १८९१ । कार्तिक शुदि ७ रोज ६ लिखितं प्रयागदत्तशर्मणा ॥

विषयः । इति युद्धजयार्थवतन्त्रे पञ्चपञ्चकस्वरोदयविधानो नाम प्रथमः पटलः । १ ।

- १, राशिग्रहघटपदार्थप्रविभागो नाम । २ यः ।
- २, विविधप्रश्नकथनम् । ३ यः ।
- ३, समशलाकाचक्रकथनम् । ४ यः ।
- ४, एकाशीतिपदचक्रयोगो नाम । ५ सः ।
- ५, जातकविधानं नाम । ६ पुः ।
- ६, पञ्चचक्रं नाम । ७ सः ।
- ७, कोटचक्राधिकारो नाम ८ सः ।
- ८, राहुचक्राधिकारो नाम ९ सः ।
- ९, प्रकीर्णधिकारो नाम । १० सः ।

III. 260 C. मुकुन्दविजयः । 11 × 5 inches. Folia, 28. Lines, 10 on  
 a page. Ślokas, 400. Character, Nāgari. Date ? Appearance, new.  
 Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीभवानीशङ्कराभ्यां नमः । श्रीसूर्याय नमः ।  
 अविद्यातिमिरोच्छेदि विद्याकरसहस्रकं ।  
 जगदानन्दकन्दं तं मुकुन्दसिद्धिरं नमः ॥



कमलकुमुदबन्धूलोचने धारयन् यो  
 रद्वसि जलधिपुत्रगालिङ्गिताङ्गः सलज्जं ।  
 हृतवसनसुपीनोत्तुङ्गवक्षोजदीक्षा-  
 क्षुधित + + + दिशत्वानन्ददुःखं मुकुन्दः ॥ इत्यादि ।

2 B. नक्षत्र स्वरः ।

4 B. गर्भप्रज्ञः । ओजोयुग्मः पुरुषवनितासञ्चकोऽयं स्वरः स्यात् ।  
 पुत्रः कन्या भवति नियतं स्वस्वरस्योदये तु ॥

End. शत्रुवैरभयं मध्यं त्रिकषाध्योऽथ वेश्मनि ।  
 तद्वहिर्गृहवाद्ये च ग्रामवाद्ये ततो न हि ॥  
 इतो नास्ति ।

III. 260 D. मनुष्यजातकम् । 11 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 10  
 on a page. Ślokas, 600. Character, Nāgari. Date, Sam 1897 = 1841 A.D.  
 Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning.

श्रीमन्मङ्गलमूर्तिर्जयति ।

नत्वा गिरं गणपतिं ग्रहवर्गमुख्यं  
 तं कर्मसाक्षिणमलक्ष्यगुणं गुणज्व ।  
 श्रीखिन्दिकोक्तगुस्ताजकतनुदीपात् ।  
 कर्मप्रकाशमनुदीपकमुद्धरासि ॥  
 श्रीगर्गादिमुनिप्रणीतमखिलं सच्यासिभिः कीर्तितं ।  
 शास्त्रं जातकशास्त्रमद्ययवनैर्यद्रोमकाद्यैः कृतं ॥  
 तद्गोराजलघेरुदय परमं नत्वा पदाब्जं गुरोः ।  
 + + भोगरसादितस्तनुभृतां नित्यं चमत्कारिकम् ॥ २ ॥  
 + + + + +  
 + + + + +  
 श्रीर्षग्रीवां सावुरस्तुन्दपृष्ठपार्श्वं गुह्याज्जोसजानुद्वयज्व । (?)  
 (?) जङ्घे पादौ लग्नपुंसो + जाद्या देहात्मानो राशयो द्वादश स्युः ॥  
 इत्यादि ।

End.

हीनाविलानेशदिनेशचन्द्रास्तत्कोन्द्रसौम्येश्च तदीशयोगः ।  
 सौम्याश्च ते चेत् पतितेश्वराः स्यू राजा भवेद्वीचकुलेऽपि जातः ॥  
 + + + + +  
 + + + + +

त्रैलोक्यसिद्धिपालमौलिसकलव्यापारपारङ्गमः ।

प्राग्वाठान्वयभूवासवः श्रीचन्द्रसिंहाङ्गयः ॥

श्रीमान् शोभनदेव इत्यभिजने तस्याभवत् सज्जनः ।

श्रीशान्तस्त्वत्तिष्ठुप्रशान्तसुमतिस्तस्मादभूदगर्भूः ॥

तस्यात्मजः समजनिष्ठ कुमारसिंह

नामा गुप्त गणितगौष्मतिरग्रगण्यः ।

तत् सूनुना गणकभङ्गमुदे + + +

ग्रन्थोऽभ्युद्भियत ताजिकपद्मकोषात् ॥

Colophon. इति कुमारसिंहात्मजसमरसिंहकुमारविरचिते ताजिकतन्त्रसारे कर्म-  
प्रकाशनाम्नि मनुष्यजातके मनुष्यजातकाध्यायो विंशतितमः २० समा-  
प्तोऽयं मनुष्यजातकः ।

Post Colophon. १८९७ आश्विन शुदि ६ रोज शुभम् ॥

III. 260 E. काम्यदीपदानपद्धतिः by प्रेमनिधि । 10×5 inches. Folia,  
43. Lines, 10 and 11 on a page. Ślokas, 675. Character, Nāgari.  
Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अहो राजराजेश्वरस्य प्रसादादसावेवकल्पद्रुमः काम्यप्रदीपः ।

स्वचेतोदरीशायिनां सत्फलानामवाप्त्यै सुदुःखाभितप्तैश्च सेव्यः ॥

+ + + + + + +

अथ जगदेव स्वस्वोपार्जितकर्मप्रभावदुःखपङ्कनिमग्नमुद्दिधीर्षुः + + +

श्रीसदाशिवसंहितोद्गमरयामलसे व्यदितन्त्रेषु भगवतो महाविष्णोः

कार्तवीर्यार्जुनस्य साक्षात् परम्परया वानुष्ठुयं दीपदानाख्यं कर्मविशेषं

प्रकाशितवान् इत्यादि ॥

Colophon. इति श्रीभारकुलपंथोपनामक प्रेमनिधिश्मर्म्निर्मिता काम्यदीपदान-  
पद्धतिः समाप्ता । शुभम् ।

III. 260 F. नित्यप्रयोगरत्नाकरः । 10×5 inches. Folia, 68. Lines,  
12 on a page. Ślokas, 1600. Date ? Character, Nāgari. Appearance,  
tolerable. Verse. Correct.

Beginning. श्रीकार्तवीर्यार्जुनाय नमः ।

ईदृशशानुधमानमपि

मत्तियुक्तं विधातुमिष्टुयः ।

वन्दे वन्दे चरणावमुष्य तु कस्यापि ॥

+        +        +        +  
 +        +        +        +

नत्वा नत्वा राजराजेशभक्तान्

भूयोभूयः प्राञ्जलिः प्रार्थयामि ।

अत्रास्ते यत् प्राच्य वाचो विरुद्धं

तत् क्षन्तव्यं युक्तिगुहाहि सन्तः ॥

+        +        +        +

ततश्च दक्षिणकर्णे यज्ञोपवीतं संस्थाप्य ।

“ गच्छन्तु पितरो देवा गन्धर्वा यक्षराक्षसाः ।

ऋषयस्तप्यतां स्थानं करिष्ये मलमोचनमित्यादि ।

End.

इति नित्यप्रयोगानां पूर्णो रत्नाकरस्तव्यं ।

श्रीकार्तवीर्यकरुणाव्याधिसंसर्गवैभवात् ॥

न जाने तन्त्रार्थं न च गुह्यपदाज्ञावलमहो

न सिद्धिर्मेन्त्राणां न हि च ममसिद्धौषधिकया ।

तथाप्यर्घ्यार्थं यदित उदितापद्धतिरसौ

प्रभावोद्रेकः श्रीस्वजनगतिमृद्वेह्यपतेः ।

यस्योद्घातमती सती गुणवती माता पितोमापति-

नाम प्रेमनिधौति चन्द्रगदितः कूर्माचलो जन्मभूः ।

+    +    +    कृतवीर्यजाच्युतपदं वाराणसीवासभू-  
 स्तस्मान्नित्यविधिप्रयोगविलसद्भूषणः प्रोद्धतः ॥

Colophon. इति श्रीनित्यप्रयोगरत्नाकरः सम्पूर्णः ॥

विषयः

सायं यावत् अनुष्ठेयकर्मादिकथनम् ।

III. 260 G. सङ्गीतसारार्णवः । 11×5 inches. Folia, 127. Lines, 7 or a page. Ślokas, 1800. Date? Character, Newāri. Appearance, fresh. Verse. Correct.

Beginning.

ॐ भवान्यै नमः ।

प्रणोमि तां भूधरराजनन्दिनीं

लगत्प्रसूतिस्थितिनाशकारिणीं ।

यदङ्घ्रिपाथोजयुगप्रसादतो

भवेज्जडात्मापि कवीश्वरः क्षणात् ॥

+        +        +        +  
 +        +        +        +  
 +        +        +        +

नेपाले जयति स्म पूर्वमवनीनाथौघचूडामणि-  
 भास्वद्वंशसहस्रपत्रतरणिस्त्रैलोक्य + + त्मजः ।  
 शास्ता आगमसर्वशास्त्रनिपुणो विष्णूपमः श्रीजग-  
 ज्जगोतिमर्लुवसुम्भराहरिहरः सङ्गीतविद्याकरः ॥

+        +        +        +        +  
 +        +        +        +        +  
 +        +        +        +        +

तदवला सुधुवे किल रुक्मिणीं  
 दुहितृरत्नमुमाभिव सेनका ।  
 विनयशीलविवेकविशारदा  
 भवदसौ सधवा समयान्तरात् ॥

ततः सामृत सुसुतमनन्तसिंहनामकं ।  
 यथा जयन्तमौड़ानी सुमतिं धर्मशीलिनम् ॥

मातामहाद्यः समधीत्य यत्रात्  
 सङ्गीतशास्त्रार्णवपारगोऽभूत् ।  
 तस्मादभूत् सन्मतिपूर्णसिंहः  
 क्षीराम्बुराशेरिव पूर्णचन्द्रः ॥

योऽसौ नन्दिसभो मुदङ्गकलने गाने यथा किन्नरः ।  
 सङ्गीते सकले भवच्च निपुणस्तातप्रशिक्षावशात् ॥  
 प्रज्ञाशौर्यविवेकधैर्यविनयाचारादिसाराकरो  
 दान्तोदारमना शुभागुरुमहोदेवादिसेवापरः ॥  
 तस्यानुमत्या वरनाट्यशास्त्रसाराणि संशुद्ध शिवाङ्गिसेवी  
 गौरीपतेः सूनुरमुं प्रयत्नात् सङ्गीतसाराण्वमातनोति ॥  
 विना वीजेन वृक्षस्य न हि शाखादिकं यतः ।  
 अतोऽत्र तावच्चोत्पत्तिर्नाट्यवेदस्य लिख्यते ।

अथ नाट्योत्पत्तिरित्यादि ।

End.

सर्वसाधेव जातीनां त्रिविधं वृत्तमिष्यते ।  
 गुरुप्रायं लघुप्रायं गुरुलघ्वक्षरं तथा ॥  
 गुरुप्रायाच कृष्टा स्याल्लघुप्रायाद्भुता तथा ।  
 गुरुलघ्वक्षरप्रायाः शेषाः काव्या भ्रुवास्तथा ॥

दन्तान्योजकृतानि द्युर्मुखे यानि भवन्ति हि ।  
 तानि द्यूतेषु योज्यानि लघुवर्णकृतानि तु ॥  
 तानि स्थिता च कृष्टासु कर्त्तव्यानि प्रयोक्तृभिः ।  
 लघुप्रायोद्भवाकार्या गुरुप्रायो विलम्बिता ? ॥  
 अयमेव विधिर्ज्ञेयं शुद्धताशुद्धतासु च ।  
 लघ्वादित्थं द्युर्गुणमापदुतादित्तेपकी तु सा ? ॥  
 गुरु युक्ता तु सा तु स्त्रोष्टिता ॥

विषयः । सङ्गीत-ताल-लय-वृत्त-मृदङ्ग-वाद्यादिशिक्षाकौशलप्रदर्शनम् ।

III. 261 A. जातकार्यवः by दुर्गिराजः । 10 × 5 inches. Folia, 93. Lines, 13. Slokas, 3500. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

III. 261 B. परिभाषेन्दुशेखरः by नागोजिभट्ट । 10 × 5 inches. Folia, 53. Lines, 12 on a page. Slokas, 900. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Generally correct.

III. 261 C. विभक्त्यर्थनिर्णयः by कृष्णभट्ट । 10 × 5 inches. Folia, 68. Lines, 9 on a page. Slokas, 1800. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Generally correct.

Beginning. श्रीनीलकण्ठाय नमः ।

कासख्यवर्षजलदं फलदं तपसां सतां ।  
 नीलोत्पलदलच्छायं निर्वाणधाम कामये ॥ १ ॥  
 तर्कव्याकृतमीमांसापरिशीलनशालिना ।  
 मौनिश्रीकृष्णभट्टेन विभक्त्यर्थो विविच्यते ॥ २ ॥  
 अथ सुप्रविभक्तीनामर्थो विविच्यते । इत्यादि ।

End. कर्मप्रवचनीययोगे सप्तमी विधाय + + + + अधिभूविरामः  
 अधिरामे भू इत्यादौ सप्तमी बोधः । ?

Colophon. इति श्रीमन्मौनिकुलतिलकायमानगोवर्द्धनभट्टात्मजरघुनाथभट्टसुत-  
 श्रीकृष्णभट्टविरचितो विभक्त्यर्थनिर्णयः समाप्तम् ।

III. 261 D. अङ्गुत्तारवः । 10 × 5 inches. Folia, 53. Lines, 10 on a page. Slokas, 2600. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीकालमूर्तिर्जयति ।

योऽन्तर्वह्निस्त्रिजगतां व्याप्य तिष्ठति चिन्मयः ।  
 आविर्भावस्तिरोभात्रस्तस्य सन्धात्रयच्छलात् ॥  
 महान्तो ब्रह्मविष्णुवीशा यातायातं ब्रजन्त्यतः ।  
 नमस्तस्मै सद्देशाय प्रभवे कालरूपिणे ॥  
 सन्धात्रयच्छलादित्यस्य विवरणं यथेत्यादि ।

- 5 A. अथेन्द्रायुधरूपस्य लक्षणं कथ्यतेऽधुना ।  
 सूर्यस्य विविधा वर्णाः पवनेन विद्यद्विताः ॥  
 सास्त्रे विद्यति दृश्यन्ते भूमेरिन्द्रधनुःप्रभाः ॥  
 आकाशे वायुभूमौ वा तृणादौ वा समुत्थिताः ।  
 तत्तद्वर्णान्विताः साक्षाद्गानावर्णा + + + + ॥

End.

जनवादस्य पाकस्तु जायते मासमात्रतः ।  
 कृत्रचामरघण्डानां नाशे पाकस्तु मासतः ॥  
 यज्ञोपयोगिद्रव्याणां विकारे सार्द्धपक्षतः ।  
 चित्तिद्रूपजनाशोत्यफलं पक्षेस्तु सप्तभिः ॥  
 + + + + +  
 इत्यद्भुतप्रकरणं मुनिवाक्यानुसारतः ।  
 संसृज्जितं मया यत्नात् रक्षणीयं सुबुद्धिभिः ॥  
 + + + + +  
 दुर्जनाग्निशिखातप्तं काव्यस्वर्णं न दुष्यति ।  
 परं सुवर्णतां याति क्षतिः कापि न सिध्यति ॥  
 इति कृष्णसुतेनोक्तं प्रद्युम्नप्रतिभेन च ।  
 पठनीयं प्रयत्नेन स्वयंशोऽभिविद्बुधे ॥

Colophon.

इत्यद्भुतशुभाशुभज्ञानप्रकरणम् । शुभम् ॥

III. 262 A. सारावली । 11 x 5 inches. Folia, 140. Lines, 9 on a page. Ślokas, 3,000. Character, Nāgari. Date ? Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

From leaf 30, the leaf marks have been changed for correcting a mistake. Leaf 30 was formerly marked 45. All subsequent leaves bear two paginations, one correct and the other incorrect.

The work has been noticed : see Cat. Cat., p. 714.

III. 262 B. सम्बत्सरचिन्तामणिः by रामदैवज्ञ । 10 × 4½ inches. Folia, 11. Lines, 11 on a page. Ślokas, 200. Character, Nāgari. Date, Śaka 1754=1834 A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

It begins :— यो निर्गुणो गुणमयो वितनोति विश्वम् ।  
तापत्रयं हरति यस्तपनोप्यजस्रं ॥  
कालात्मको जगति जीवयते च जन्तुम् ।  
ब्रह्माख्यसम्पुटमुनिः द्युमुनिः ( मणिः ) तमोडि ॥

III. 262 C. वर्षफलपद्धतिः by केशव । with its commentary by विश्वनाथ son of दिवाकर । 10½ × 4 inches. Folia, 13. Character Nāgara. Appearance, new. Prose and verse. Correct. Date, Śaka 1574=1652 A.D.

The text begins :—

यस्याजिकोक्तं फलं हायनोक्तक्रमाद्भोक्तमन्यैरेवमेतत् ।  
क्रमात् वक्षि तत्पद्धतिं प्रस्तुतोक्तया गणेशं नमस्कृत्य बालावबोधाय ॥

The Tikā begins :—

तुच्छिलमिन्दुकलाधरम् अधरोक्तविघ्नसंघातम् ।  
दुष्टिं ठौकितकामं कामरिपोरर्भकं भजत ॥  
दिवाकराद्वैवदिदां वरिष्ठात् यो विश्वनाथोऽजनि जागरूकः ।  
स केशवस्याब्दफलस्य ठीकां करोति सोदाहरणं प्रसन्नम् ॥

The Tikā ends :—

गोदातीरवरे समस्तविबुधैः संकीर्तितस्यानिशम् ।  
सम्पुत्रेण दिवाकरस्य विबुधः श्रीविश्वनाथेन यत् ॥  
गोलग्रामनिवासिना विरचितम् तत् पूर्णतामागमत् ।  
सत्यं वर्षफलस्य केशवकृतः सोदाहृतेष्टिप्पनम् ॥  
उदधिशैलशरेन्दुमिसे शके दिनमणावजगे यमलीलिखत् ।  
ऋटिति हायनपद्धतिटिप्पनम् गणकवर्थ्यदृष्ट्यतिभूषुरः ॥

III. 262 C. गुप्तसाधनतन्त्रं । 12½ × 4 inches. Folia, 16. Lines, 9 on a page. Ślokas, 400. Character, Nāgara. Date, Sam. 1856=1800 A.D. Appearance, new. Verse. Incorrect.

There are 12 paṭals in this MS. The interlocutors are as usual Śiva and Pārvatī. It begins in the usual way कौलाग्रशिखरे रम्ये etc.—

Then we have in :—

Leaf 2 B. कुलं शक्तिः समाख्याता अकुलं शिष्य उच्यते ।  
तस्यां लीनो भवेत् यस्तु स कुलीनः प्रकीर्तितः ॥

III. 262 D. तारिणीपारिजात by शुक्रदेव उपाध्याय । 11 × 4 inches. Folia, 72. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1700. Date ? Character, Nāgara. Verse and prose. Incorrect.

At the end there are a number of ślokas :—

नानाजातिष्वधीना विश्वं विश्वस्य मानसाधारा(रा) ।  
मम दयितां हरदयिता भवसङ्कटं तारिणी तारा (?) ॥  
संशयसागरमग्नः को न हि नमस्य शासने लग्नः ।  
यस्य भवेत् गुसचरणम् तरणाय न स पुनर्भग्नः ॥  
गहरवारकुलकमलिनीबोधिनि राज्ञनि भाति ।  
विक्रममणिनामनि त्तितिकतिथमपि याति (?) ॥  
पारिजातानन्दनाम्नो मैथिलस्य द्विजन्मनः ।  
कृते तद्गुणा तारा-पारिजातः प्रकाशितः ॥  
शुक्रदेवनामधेयः विख्यातः कान्यकुब्जजातीयः ॥  
कृतवान् तारापूजा-मन्दारम् सत्फलाधारम् ।  
मूलं यस्यास्ति शूलायुधविषमवचः संप्रदायप्रभेदाः ॥  
शाखाः शूलालवालायितविततजपः पत्रितो न्यासजालैः ।  
चेतोश्चकार्णहारिक्रमयजिकुसुमो ज्ञापनापारिजातः ।  
नन्दनानन्ददायी विपुलसुखफलस्तारिणीपारिजातः ॥

The work treats of the method of worshipping Tārā or Tāriṇī.

III. 262 E. शारीरयोगपटलः । from the Mahākāla Samhitā. 12½ × 4 inches. Lines, 10, 12 on a page. Ślokas, 800. Date ? Character, Nāgara. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

It contains the 11th pātala of Mahākāla Samhitā.

III. 262 F. पञ्चाक्षरीभाष्यतात्पर्यसंग्रहः by कश्चित् यतिः । 12 × 5 inches. Folia, 31. Lines, 9 on a page. Ślokas, 750 from a statement in the MS. Character, Nāgara. Date ? Prose and verse. Correct.

Padmapādācārya, a celebrated disciple of Saṃkarācārya, wrote 23 verses, beginning with व्यागो हि as a commentary to the mantra, containing five letters. These 23 verses are known as Pañcākṣarī Bhāṣya. The



present work explains the import of the 23 verses. The author does not give his name but describes himself as कश्चित् यतिः ।

The Pañcākṣari mantra is नमः शिवाय ।

At the end of the book there are five verses, of which the first is :

श्रीमद्रामो दयाधारः रामाधीनवृपार्थनात् ।

वाख्यामेतां यतिः कश्चित् कृतवान् तत्त्वबुद्धये ॥

The MS. is copied by Śālagrāma at Gauḍa Deśa, which means Paśupati.

III. 263. षोडशनिध्यातन्त्र । 11 × 5½ inches. Folia, 142. Lines, 12, 13 on a page. Ślokas, 4000 by a statement in the MS. and 3550 by calculation. Date, Śaka 1659 = A.D. 1737. Character, Nagara. Appearance, old. Verse. Incorrect.

Last Col. इति षोडशनिध्यातन्त्रेषु श्रीकादिमते तन्त्रराजे स्वात्मकथनं नाम षट्त्रिंशः पटलः ( सङ्ख्यचतुष्टयं ग्रन्थसंख्या तन्त्रराजनामायं समाप्तः ? ) शके १६५९ समयनाममार्गशीर्षशुक्लपक्षे सप्तमीतिथौ ।

देवेन्द्रो देवज्ञातस्य मन्दभागालिखेत य ।

गुरुभक्तवृषभीम तस्य राज्ञा लिखेत् मम ॥

यादृशं पुस्तकम्

From the fourth verse the work runs thus :-

शृणु कादिमतं तन्त्रं पूर्णमन्यानपेक्षया ।

गोप्यं सर्वप्रयत्नेन गोपनं तन्त्रचोदितम् ॥

कथं कादिमतं नाम्ना तन्मे ब्रूहि गणेश्वर ।

काली कादीति शक्तौशः पुरोक्ता तन्मतान्मया ॥

प्रोक्ते तन्त्रं कादि काली मतान्तेन नामतः ।

शृणु तत् सर्वतन्त्राणां राजानम् सर्वविद्विदम् ॥

कादिसंज्ञा भवेत् भूपा सा शक्तिः सर्वसिद्धये ।

तन्त्रं मद्भक्तं भुवने नयनाथैरकल्पयत् ॥

त्वया ते भुवने तन्त्रं कल्पे कल्पे विलम्बते ।

अवसाने तु कल्पानाम् सा तेः सार्द्धं ब्रजेच्छमाप् ॥

आद्ये तन्त्रावतारादि द्वितीये नाथमण्डलम् ।

नित्योद्धारं तृतीये आत् ललितार्चा तयो र्वयोः ॥

नैमित्तिकं तथाकाम्यं अर्चनं षष्ठके भवेत् ।  
 कामेश्वरी सप्तमके परतो भगमालिनी ॥  
 नित्यक्लिन्ना(क्लिन्ना)नवमे भेदखडा दशमे स्मृता ।  
 एकादशे विद्वद्वि सा (न) च वज्रेश्वरी मता ॥  
 त्रयोदशे भवेद्विती त्वरिता सा चतुर्दशे ।  
 कुलसौन्दर्योऽन्यस्मिन् नित्यानित्या तु षोडशे ॥  
 ततो नीलपताका स्यात् विजयाष्टादशे परे ।  
 सर्वमङ्गलनित्यातो क्वालामालिनी सञ्चिता ॥  
 एकविंशतिमे चित्रा कुसकुलान्ततोऽन्तरे ।  
 त्रयोविंशतिवाराहीद्यानानि तदनन्तरम् ॥  
 पञ्चविंशे मातृकोक्ता षड्विंशे मन्त्रवैभवा ।  
 सप्तविंशे श्वासरूपा अष्टविंशे भूलोक्ता ॥  
 तदन्तरे कुण्डलिमिस्तदर्थं होमकर्म च ।  
 एकत्रिंशे तदूर्ध्वं च होमा काम्यकलोदयः ॥  
 त्रयस्त्रिंशे तु पटले मन्त्राणि फलभेदतः ।  
 चतुस्त्रिंशे तु नामानि पञ्चत्रिंशे श्वासना ॥  
 षड्विंशे सान्तकथनं अध्यायाः स्वविग्रहाः ।  
 प्रत्यध्यायं शतं श्लोकाः स्यादेवं तन्तुसंग्रहः ॥

The nine nāthas who brought down the teaching of Śīva from Kai-  
 lāsa are the following:—Prakāśā Nātha, Vimarṣa, N., Ānanda, N., Jñāna  
 N., Salya N., Pūrṇa N., Svabhā N., Pratibhā N., Subhaga Nātha.

III. 264 A. ब्रह्मसूत्रवृत्ति, विद्वज्जनमनोरमा by रङ्गनाथ । 11 × 4½  
 inches. Folia, 229. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4500. Date ? Char-  
 acter, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

The fourth chapter is incomplete. It begins with a separate pagina-  
 tion. The first three chapters are included in one set of page marks.

The work begins :—

प्रत्यग्योतिःस्वरूपं तं अवाह्मनसगोचरम् ।  
 श्रीवासुदेवं साष्टाङ्गं प्रणम्य सकलेष्टदम् ॥  
 विद्यारण्यकृतैः श्लोकैः तृसिंहाश्रमसूक्तिभिः ।  
 संदिग्धव्याससूत्राणाम् वृत्तिर्भाष्यानुसारिणी ॥  
 आनन्दाश्रमपादाङ्कपरागाणां कृपावलात् ।  
 लिख्यते रङ्गनाथेन विद्वज्जनमनोहरा ॥

तेषु श्लोकेषु मध्ये

एको विषयसन्देहः पूर्वपक्षावभासकः ।

श्लोकोऽपरस्तु सिद्धान्तवादी सङ्गतयः स्फुटाः ॥

शास्त्रेऽध्याये तदा पादे न्यायसङ्गतयस्त्रिधा ।

शास्त्रादिविषयज्ञाने तत्तत्सङ्गतिरुच्यते ॥

III. 264 B. कुमारौतन्त्र ।  $7\frac{1}{2} \times 4$  inches. Folia, 15. Lines, 8 on a page. Ślokas, 250. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Col. Leaf 15 A. इति श्रीकुमारौतन्त्र परमरहस्ये कलियुगावतारे - कालौक्यः समाप्तः ॥

It contains 10 pāṭalas.

III. 265 A. चतुर्वर्गचिन्तामणि, परिशेषखण्ड, कालनिर्णय by हेमाद्रि ।  $14 \times 3\frac{1}{2}$  inches. Folia, 160. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3800. Date ? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose. Correct.

This is an incomplete MS. of the *Parīśeṣa Khaṇḍa* of Hemādri, treating of *Kāla Nirṇaya*. Both the parts of this *Khaṇḍa* have been printed in the *Bibliotheca Indica*.

III. 266. Contains four MSS., being parts of a veterinary work known as *गजायुर्वेद* by पालकाप्य, a Rṣi inhabiting the Aṅga country.

A.  $14 \times 7$  inches. Written in large Deva Nāgarī character, contains the 2nd part, treating of minor diseases.

B.  $11 \times 5$  inches. Written in Deva Nāgarī character, contains the 3rd part of the same.

C.  $12 \times 5$  inches. Written in Deva Nāgarī, contains fragments of the chapter on *गजप्रशंसा* ।

D.  $11 \times 5$  inches. Written in Nāgarī character, is a chapter on *गजप्रशंसा* by शार्ङ्गधर ।

The work of Pālakāpya has been printed in the *Ānandāśram* series.

III. 267 A. सङ्कीर्तनारायण ।  $15 \times 6\frac{1}{2}$  inches. Folia, 64. Lines, 12 on a page. Ślokas, 1,200. Character, Nāgara. Date V. Sam. 1857 = 1801 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीविष्णुः कमलोद्भवो + + + + ।

देवादिभावं परं + + + + ॥

नानामाईल + + + + + ।

तालनिरूपणकृतं सतां मोदर्थ + + ॥

+ + + + ।

+ + + + ॥

क्षणदिरूपकालेन तालं नेतुं न शक्यते ।

तालं विना न शोभन्ति यथा प्राणगतं वपुः ॥ इत्यादि ।

End. यावत् + + + + शरीर + + + जगद्गुरोः + + ।

तावत् क्षितीन्द्रस्य नारायणस्य श्रीमात् सुदे तु लोके ॥ १ ।

Colophon. इति श्रीमन्निखिलान्वयोत्तुङ्ग + + + वंशावतंसाखिलगुण + +  
पद्मनाभभूमिपति-तनुजन्मनो महाराजसाहित्यसङ्गीतार्णवकर्णधारक-  
मणेर्राजपतिवीरश्रीनारायणदेवस्य कृतौ सङ्गीतनारायणे शुद्धप्रबन्धोदा-  
हरणं नाम चतुर्थः परिच्छेदः ॥ श्रीः

कदापि मे पापहृदानलीन

महोमहो वृषण चापि चापि ।

दोर्मूलकूलशे + श्रातकुम्भं ?

+ + + चारु कुचापि चापि ॥

श्रीजगन्नाथाय नमः ।

श्रीकविरत्नपुरुषोत्तममिश्रकृतिः सङ्गीतनारायणनामा ग्रन्थः समाप्तः ॥

Post Colophon. संवत् १८५७ ।

विषयः । सङ्गीतताललयादिनिरूपणम् ।

267. B. सङ्गीतपारिजातः । 15×6 inches. Folia, 23. Lines, 10 on  
a page. Ślokas, 460. Character, Nāgara. Appearance, new. Verse.  
Incorrect.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

अवधर्मेणविख्यातं तथाख्यातं विकर्षणं ।

पुनः स्वरस्थानगोऽपि + स्वरस्थानमस्थितः ॥

कर्त्तरौ च स्फुटो नैरस्याढासुः सुढासुसंज्ञकः ।

सुद्वयेति प्रसिद्धास्ते त्रयोविंशतिरीरिताः ॥

स्वरोऽहं शब्दसादृश्यात् गुम्फितः परिकीर्तितः ।

फालगुनस्थानविज्ञानमध्यगतः स्वरः ॥

पुनरग्रे समुद्भूतोऽप्येकास्तालनसम्भवः ।

शारीरोऽपि हं शब्दो + + + चुवको भवेत् ॥ इत्यादि ।

End. अच्चात्वा गीतमर्थं यो गायेदसौ तु श्रावकः ।  
इति गायनगुणदोषाः ।

Colophon. इति श्रीकृष्णपण्डितसुतश्रीहोवखपण्डितविरचिते सङ्गीतपारिजाते  
गीतकाण्डः प्रथमः समाप्तः ।

III. 271. कुञ्जिकामत । 11×5 inches. Folia, 160. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3500. Date, Śaka 1488=1566 A.D. Character, Nāgarī. Appearance, old. Verse. Correct.

The work has 56 paṭalas. It has been noticed in the preface to my Nepal Catalogue, LXXXI.

III. 272 A. शैवसर्वस्वसार । 12×4½ inches. Folia, 157. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2100. Date? Character, Newari. Verse. Incorrect.

See Rāj. Mitra 1983.

III. 272 B. बाणबोधक by सुञ्जादित्य । 13×3½ inches. Folia, 96. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1,400. Date? Character, Newari. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः सर्वज्ञाय ॥  
अथातो त्वरचिकित्सां व्याख्यास्यामः ।  
इत्याहुर्भगवदात्रेयादयो महर्षयः ।  
स्वेदावरोधः सन्तापः सर्वज्ञग्रहणन्था ।  
युगपद्यत्र रोगे तु स त्वरो व्यपदिश्यते ॥ इत्यादि ।

End. कुञ्जमन्दार्कवारेषु शशिनोर्चां × तु तथा । ?  
एतैः शुभदिनैः खात्वा रोगान् पापान् विमुञ्चति ॥  
सुञ्जादित्यादिमुनिना ध्रुवं यद्य न संशयः ।  
श्रीरामकृष्णभवान्नो नमः ॥

III. 274. रससारः by गोविन्दाचार्य । 10×3 inches. Folia, 55. Lines, 7 on a page. Ślokas, 1150. Date? Character, Newari. Appearance, fresh. Prose. Incorrect.

It begins :— ॐ नमस्त्रिपुरायै ।  
शैरम्भज नमस्कृत्य विश्वदुर्गं विलोचनम्  
ब्रह्मा[विष्णु]स्तथा शक्रः शङ्करपा सरस्वती ।

स्वरसंख्यागणाः सर्वे अनिलः सूर्यचन्द्रमाः  
 पृथिव्यां पञ्चतत्त्वानि सुरान् महिषमर्द्दिनी ॥  
 समाहुर्षीठदेव्याश्च चतुःषष्टिस्तु योगिनी  
 नमस्कृत्य मया सर्वे दर्शनात् गुरुवन्दितम् ।  
 यामलं ब्रह्मरुद्रस्य विष्णोर्यामलमेव च  
 उभया यामलज्ञानं पञ्चमं बुधयामलम् ॥  
 आदित्यद्वयमग्नेः सारं स्वयं जिनैन्द्रभाषितम्  
 तच्च दृष्टं मया ज्ञानं ग्रन्थभेदमनेकधा ।  
 सारात्सारतरं सारं क्षीरे सर्पिर्यथा स्थितम्  
 समुद्रस्य यथा रत्नम् पुष्पमध्ये यथा मधु ॥  
 पाषाणान्निःसृतं सर्वं हिरण्यादि यथाक्रमम्  
 तथा च सर्वेशास्त्राणां सारभूतं मयोद्धृतम् ।  
 दृष्ट्वा चक्रान्येनेकानि कोटिभेदशतानि च  
 तेन दृष्टेन मार्गेण विरचितम् चन्द्रोन्मीलनम् ॥ (?)  
 अतीतानागतज्ञानम् वर्तमानं शुभाशुभम्  
 लाभो हानिर्जयं पुष्टे अल्पमृत्युधनागमम् ।  
 मनोमध्ये तु या चिन्ता मुष्टिभेदमनेकधा  
 लूकाद्रव्यं च शल्यं च ग्रामं नाम च तत्करम् ॥  
 ॐ गं गं गं श्रीगणेशाय स्वाहा ।

Leaf 2 B. इति श्रीगोविन्दाचार्यविरचिते रसरूपजास्तुत्यधिकारे प्रथमपटलः ।

- |       |   |   |
|-------|---|---|
| 3 A.  | ” | द्रव्यसंग्रहाधिकारे द्वितीयः ।  |
| 4 B.  | ” | अनुक्रमणिकाधिकारे तृतीयः ।  |
| 5 A.  | ” | अष्टचत्वारिंशत् संस्कारो नाम चतुर्थः ।                                |
| 8 B.  | ” | रसशोधनसंस्कारो नाम पञ्चमः ।   |
| 11 A. | ” | रसोपरमलोभसिद्धिसत्त्वपातनविधिः षष्ठः ।                                |
| 13 B. | ” | सत्यादिशरीरकरणं नाम सप्तमः ।  |
| 15 A. | ” | द्रुतिपाततैललवणरसापित्तरक्तगणस्वर्णाक्षार-<br>लवणाधिकारो नाम अष्टमः । |
| 16 B. | ” | रसकर्म नवमः पटलः ।  |
| 19 A. | ” | रससारे तत्क्षणद्रवमेलापकाधिकारो नाम दशमः ।                            |
| 22 A. | ” | वी[ज]जारणाधिकारे एकादशः ।   |
| 27 A. | ” | महाजारणावेधाधिपर्यन्तो द्वादशः ।                                      |

- 28 B. इति श्रीगोविन्दाचार्यविरचिते रससारे शतादिक्रमवेधनो नाम त्रयोदशः ।  
 30 A. " द्वन्द्वसारपट्टीस्तम्भ निगतबन्धनसङ्कलिकायोग-  
 द्रुतिकर्म्मधिकारो नाम चतुर्दशः ।  
 32 A. " रसोपरमलोहानककर्म्मधिकारः पञ्चदशः ।  
 33 A. " रत्नप्रयोगाधिकारः षोडशः ।  
 35 B. " अने[क]कलकभेदाधिकारो नाम सप्तदशः ।  
 37 A. " मणिमुखाकर्म्मदलाधिकारे अष्टादशः ।  
 40 A. " अनेकगुटिकाप्रयोगो नाम ऊनविंशतिः ।  
 43, " क्रौञ्चयोगपञ्चककर्म्मदिव्यौषध्याधिकारो नाम  
 विंशतिः ।  
 45 A. " सर्वव्याधिहरो नाम एकविंशतितमः ।  
 46 B. " धातुसारणप्रयोगाधिकारः २२ शः ।  
 48 B. " महारससेवाधिकारो नाम २३ शः ।

After this there are descriptions of other Rasas, but we do not get the 24th paṭala. So it seems that the work is incomplete. It contains the descriptions of many Drāvakas.

III. 275. मतसारः । 18×5 inches. Folia, 83. Lines, 7 on a page.  
 Ślokas, 2000. Date ? Character, Newāri. Verse. Appearance, new.  
 Incorrect.  
 Beginning.

ॐ नमः शिवादिभ्यो गुरुभ्यः ।

येनेदं भूवनत्रयं विरचितं विश्वात्मना भूर्तिभिः ।  
 दिव्यादिव्यकुलं कुलावलिकुलं शक्तित्रयालङ्कृतम् ॥  
 नानायोगगृहस्थितिं सुविमलं श्रीज्ञानकोलादृतं ।  
 तं वन्दे युगनाथनिर्मलतनुं त्रैलोक्यलोकार्चितम् ॥  
 त्रिकूटशिखरे रम्ये भैरवं कुलनायकं ।

× × × ×  
 × × × ×

देवी नमितकन्दरा × × × × ।

प्रणिपत्य वदेत् वाक्यं जगदानन्दकारकम् ॥

श्रीदेव्युवाच ।

× × × ×

श्रुतं देव मया सर्वं श्रीमतादिकुलार्णवं ।

अद्यापि संशयोऽस्माकं मन्त्राणां कुलनायक ॥  
 समयाख्या महाविद्या पञ्चत्रिंशत्तरा परा ।  
 पञ्चाक्षरा नववर्णा त्र्यक्षरा च नवाक्षरा ॥  
 अष्टाक्षरप्रभेदेन पञ्चप्रणवसंयुता ।  
 कन्यसं मध्यसं ज्येष्ठं त्रिप्रकारक्रमस्तथा ॥  
 सुद्धामण्डपरक्षा च मन्त्रकोषमशेषतः ।  
 सिद्धवृन्दसमायुक्तं षट्चक्रौघसमन्वितम् ॥  
 ब्रह्मेन्द्रोपेन्द्रदेवाद्यैः × × × × ।  
 गुप्तनामानि सिद्धानां सुगुप्तानि यथाक्रमं ।  
 सप्तविंशतिभेदैश्च यथा जानामि भैरव ॥  
 श्रीभैरव उवाच ।

शृणुष्व कमला भर्तृ गुह्याद्गुह्यतरं परमित्यादि ।

End.

श्रीमत्सारं सारं निस्तारं सारवर्जितं सर्व्वं ।  
 × × × × ×  
 परबुद्धिशुद्धिकरणं चन्द्रगुणगर्हनिभासं ॥  
 × × × × × ।  
 × × × × × ॥  
 तस्मात् श्रीमत्सारं भण्डारं श्रीमदाख्यनाथस्य ।  
 वन्द्यं पूज्यं × × × कुसुमवरधूपैः ॥

Colophon. इति श्रीमत्सारे सप्तदशमः पटलः ।

Post Colophon. संवत् ८४० । पौष कृष्णतृतीयापूर्व्वफल्गुनीनक्षत्रे आदित्यवारे ।

श्रीकृष्णराजपुत्र श्रीलक्ष्मीराजः × × × × × ।  
 स्वपरार्थहेतोः परापरफलप्राप्ताय श्रेयः ॥

विषयः । इति श्रीमत्सारे श्रीचन्द्रह्रीपविनिर्गतश्रीमहाभैरवावतारे युगसिद्धावतारे

आज्ञाप्रसादः प्रथमः पटलः ।

” ” ब्रह्मविष्णुकीर्त्ता २ यः ।

” ” इन्द्रानुग्रहो नाम ३ यः ।

” ” इति श्रीमत्सारे चतुर्थः पटलः ।

” ” न्यासक्रमो नाम ५ मः पटलः ।

” शब्दराशिमालिनी उद्धार आज्ञाप्रसादो नाम ६ ष्टः पटलः ।

” ” इति श्रीमत्सारे सप्तमः पटलः ।



इति श्रीमतसारे श्रीचन्द्रद्वीपविनिर्गताविद्याप्रकाशोद्धारो नाम ८ ।	
” ”	इति श्रीमतसारे नवमः पटलः ९ ।
” ”	इति श्रीमतसारे दशमः पटलः १० ।
” ”	शङ्करविद्यासो × × × नाम ११ ।
” ”	युगनाथनामोद्धारो नाम १२ ।
” ”	इति श्रीमतसारे त्रयोदशः पटलः ।
” ”	चतुर्दशः पटलः ।
” ”	पञ्चदशः पटलः ।
” ”	षोडशः पटलः ।
” ”	सप्तदशः पटलः ।

III. 277. लङ्कावतारः । 17 × 4½ inches. Folia, 218. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date, N.S. 966=1846 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

Teitaro Suzuki in a note in page 51 of his “Awakening of Faith” speaks of Laṅkāvatāra as one of the earliest works on Mahayāna along with Ghaṇḍavyūha and Srimāla, older than even Aśvaghosa. See Raj. Mitra Nep. Budh. Lit., p. 112. Printed in part by the Buddhist Text Society.

III. 278. ललितवित्तर । 16 × 4½ inches. Folia, 273. Lines, 7 on a page. Ślokas, 6500. Character, Newāri. Date, N.S. 964=1844 A.D. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The work has been noticed by me under No. III. 255 and by Dr. Rājendralala, see p. 113.

Printed in the Bibliotheca Indica.

III. 279. समाधिराज । 16 × 4½ inches. Folia, 255. Lines, 7 on a page. Ślokas, 5300. Character, Newāri. Date, N.S. 964=1844 A.D. Prose and verse. Appearance, new. Incorrect. See Rājendralala's Catalogue, p. 207.

Described by Raj. Mitra in p. 207 sqq. of Nep. Bud. Lit.

III. 280. तथागतगुह्य (उत्तरार्द्ध) । 14 × 3½ inches. Folia, 142. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2200. Date, N.S. 967=1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Correct.

Described in the same, p. 261.

III. 281. दशभूमेश्वर । 15½ × 4 inches. Folia, 215, with 12 blank spaces in imitation of palm leaf MSS. Lines, 5 on a page. Ślokas, 3000. Date, N.S. 967=1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

This work has been noticed by Dr. Rājendralāla in page 81 of his Nepal Buddhist Literature.

III. 282. सुवर्णप्रभास ।  $14\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$  inches. Folia, 141. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1500. Date, N.S. 967=1847 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

Described in the same, p. 251.

III. 276. अष्टसाहसिका ।  $19 \times 5\frac{1}{2}$  inches. Folia, 312. Lines, 7 on a page. Ślokas, 8000. Date, N.S. 963=1843 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

Described in the same, p. 188. Published in the Bibl. Ind.

III. 283. तद्यागतगुह्यक ( पूर्वार्द्ध ) ।  $14 \times 3\frac{1}{2}$  inches. Folia, 146. Lines, 5 on a page. Ślokas, 2200. Date, N.S. 967=1847 A.D. Character, Newāri. Verse. Correct.

See Nep. Bud. Cat., p. 261.

III. 284. गन्तव्यह ।  $21 \times 5\frac{3}{4}$  inches. Folia, 325. Lines, 9 on a page. Ślokas, 13,900. Character, Newāri. Appearance, new. Date, N.S. 966=1846 A.D. Prose and verse. Incorrect.

The work has already been noticed under No. III. 258 and also by Dr. Rājendralāla, p. 90 of his Nep. Bud. Lit.

These MSS. (277 to 284) are written in a very bold, beautiful hand on thick yellow paper. The sides are decorated. They are a gift of Naravara Siṃha to the Durbar Library, Nepal.

III. 285. गुणकारणव्यूह ।  $15 \times 4$  inches. Folia, 335. Lines, 5 on a page. Ślokas, 4,700. Character, Newāri. Date, N.S. 1016=1896 A.D. Appearance, new. Incorrect.

The work has been already noticed. See Rājendralāla's Nep. Bud. Lit., p. 95.

Post Col. शुभमस्तु जगत् ॥ संवत् १०१६ पौष कृष्णष्टमी ॥ शनिवार ॥ × × ×

III. 286. कारणव्यूह ।  $14 \times 2\frac{1}{2}$  inches. Folia, 86. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1600. Character, Newāri. Date, 788=1668 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

It has been already noticed. See Rājendralāla's Nep. Bud. Lit., p. 101.

Post Col. त्रैलोक्यं संवत् ७८८ आषाढशुक्लप्रतिपदि बुधवासरे शुभम् ।

After this there is a repetition of the same, and also a few lines more which seem to have been written by a different hand at a different time. There are also a separate leaf and a half without any page marks.

III. 287 A. लोकेश्वरशतकम् । 9 × 4 inches. Folia, 26. Lines, 6 on a page. Ślokas, 160. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Date, N.S. 944=1824 A.D.

Beginning.

ॐ नमो लोकनाथाय ।

भास्वस्त्राण्यकभासो मुकुटभूति नमन्नाकनार्यात्तमाङ्ग ।

भक्तिप्रदो सरोजासनशिरसि हसन्मालतीमालकाभाः ॥

मौलो मौलन्युगाङ्गामकृशकपिशतांशामवे शान्तयन्त्या ।

लोको लोकेशपादामलनखशशभृत्कान्तयः सन्तु शान्त्यै ॥ ? इत्यादि ।

Colophon. इति महाचतुर्पतलिक श्रीवज्रदत्तविरचितं श्रीलोकेश्वरशतकं समाप्तम् ।

Post Colophon. संवत् ९४४ । See Nep. Bud. Lit., page 112.

III. 287 B. अपरिमितायुधारिणी । 10 × 3 inches. Folia, 15. Lines, 5 on a page. Ślokas, 190. Character, Newāri. Date ? Prose. Incorrect. Appearance, new.

Beginning. एवं मया श्रुतमेकस्मिन् समये भगवान् प्रावस्थां विहरति स्मित्यादि ॥

See Nep. Bud. Lit., p. 41.

III. 287 C. क्रियासंयहपञ्जिका by Kuladatta. 12 × 4 inches. Folia, 300. Lines, 6 on a page. Ślokas, 4285. Character, Newāri. Date ? Prose. Incorrect.

See Nep. Bud. Lit., p. 112.

III. 288. दुर्गतिपरिशोधन । 9 × 3 inches. Folia, 103. Lines, 6 on a page. Ślokas, 1200. Character, Newāri. Date, N.S. 794=1674 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Incorrect.

The work has been noticed by Dr. Rājendralala. See Nep. Bud. Lit., p. 84.

Post Col. समाप्तं शुभमस्तु सर्वजगतां सम्बत् ९९४ । पौष शुक्लपौर्णमास्यां ... ।  
शुभमस्तु विद्वापथ्यस्य पुस्तकम् ।

III. 289 A. जातकमाता । 16 × 3½ inches. Folia, 145. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date, N.S. 995=1875 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect. Complete.

It has already been noticed under No. III, 295 A. Printed in the Harvant Or. Series.

III. 289 B. मेघसूत्र । 14×3 inches. Folia, 30. Lines, 5 on a page. Ślokas, 500. Date, N.S. 759=1639 A.D. Appearance, old. Character, Newāri. Prose. Correct.

The work has been noticed already under No. III, 297 C.

III. 290 A. कपिश्रावदानम् । 14×4 inches. Folia, 37. Lines, 5 on a page. Ślokas, 590. Date? Character Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

The work has been noticed by Dr. Rājendralala, in p. 100, Nep. Bud. Lit.

Post Col. ये धर्मशास्त्रज्ञ लिखापयन्ति शृण्वन्ति ते श्रीवरदत्तियुक्ता ।  
द्वात्रिंशदादिव्यसुगन्धदेहा सुरासुरैः वन्दितपूजितान्ता ॥

III. 290 B. उपोषधावदानम् । 14×4 inches. Folia, 17. Lines, 6 on a page. Ślokas, 350. Character, Newāri. Date, N.S. 720=1600 A.D. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralala in p. 265 of his Nep. Bud. Lit.

III. 290 C. चित्रविंशत्यवदाने लक्ष्मचेत्यष्टङ्गभेरीकथा । 14 × 4 inches. Folia, 19. Lines, 6 on a page. Ślokas, 340. Character, Newāri. Date, N.S. 1011=1891 A.D. Appearance, new. Incorrect. Prose and verse.

The work has already been noticed in Dr. Rājendralala's Nep. Bud. Cat., p. 231.

Post Col. वत्सरेऽश्वीन्दुखचन्द्रे इव शुक्रे तितथौ शिवा ।  
शृङ्गभेरी कथासङ्गा लिखत् वज्रधरेणेति ॥  
शुभं भूयात् शुभं शुभं ॥

III. 290 D. वसुन्धराव्रतकथा (of) व्रतावदानमात्रा । 14×4 inches. Folia, 13. Lines, 7 on a page. Ślokas, 286. Character, Newāri. Date, N.S. 1012=1892 A.D. Appearance, new. Verse. Correct.

This work is a part of Vasundharāvratatpattyavadān which has been noticed by Dr. Rājendralala in his Nep. Bud. Lit., p. 269.

Post Colophon. शुभानि सन्तु सदा ।

सूर्य्य व्योम चन्द्र वर्धे नमपात्रे भगुर्वारे ।  
शुचौ चित्तितथौ शिवेऽलिखत् वज्रधरेणेति ॥  
ये धर्महेतुप्रभवा + + + +

III. 290 E. धौमत्यवदान । 11×4 inches. Folia, 9. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 120. Character, Newāri. Date, N.S. 1003--1883 A.D. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

The End :— साधु साधु धौमते साधु तव यत्प्रभावेन संप्राप्तं ते द्रव्याकरम् ।

रत्नसम्भवकुलजां देवि त्वां प्रणमाम्यहं ।

सर्वज्ञानत्याधारभूतम् सर्वज्ञेयसमस्थलम् ॥

परिवारक्रियारम्यं सर्वसिद्धिवरप्रदं ।

प्रकाशयाम्यहं नित्यं विकालं सचराचरम् ॥

कायवाक्चित्ताकारेण भक्तितः सर्वदा शुभम् ।

विष्णुदासधीमति दम्पतिसुखसम्पदालापः ॥

स्वगणहेहमोदित चिरं कालान्तरमिति ।

श्रीधीमति परिपृच्छावदानं समाप्तमिति ॥

III. 290 F. वज्रसत्त्वपाराजिका । 14×4 inches. Folia, 10. Lines, 8 on a page. Ślokas, 150. Character, Newāri. Date ? Prose and verse. Incorrect. Incomplete.

Vajrācārya Kuvera has got a complete copy of it.

It begins :— वज्रसत्त्वं नमस्कृत्य जगन्नाथं महाकृपं ।

प्रायश्चित्तविधिं वक्ष्ये सोपचारञ्च सुव्रतम् ॥

The class of works entitled Pārājikā, treats of rules of conduct and expiations for transgressions. The present MS. contains Newāri translations of Sanskrit passages.

III. 290 G. धर्मसंग्रह by नागार्जुन । 13½×3 inches. Folia, 12. Lines, 6 on a page. Ślokas, 250. Character, Newāri. Date, N.S. 1013--1893 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

The work has been published in the Anecdota Oxoniensia.

III. 290 H. योगाम्बरविधिः । 12×3 inches. Folia, 30. Lines, 7 on a page. Ślokas, 600. Date ? Character, Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

This is taken from the Ātmāpīṭhā, chapter of the Chatuspīṭha Tantra. A complete copy of Chatuspīṭha Tantra is not forthcoming.

It begins :— नत्वा योगाम्बरं नाथं योगिनीगणनायकं ।

तत्साधनमहं वक्ष्ये सुदुर्मत्यादमेवतः ॥

मनोऽनुकूलभेदं शं निगद्य सुखसाधनः ।  
 कुर्यात् करादिसंशुद्धिं मन्त्री योगपरायणः ॥  
 चन्द्रमण्डलमध्यस्थं हृदि हुङ्कारसम्भवं ।  
 पञ्चसूचिकसद्व्यग्रं भावयेत् सुसमाहितसु ॥  
 इति चित्तसंशोधनम् ।

It ends :— ॐ सर्वं इष्टान् यज्ञं यज्ञं गच्छ गच्छ गच्छ पुनरागमनाय हुं फट्  
 स्वाहा इत्युच्चार्य क्ठोटिकात्रयं दत्त्वा विसर्जयेत् । इति चतुष्पीठह-  
 न्महातन्त्रराजोद्धृते आत्मपीठे श्रीश्रीयोगाम्बरविधिः ।

III. 290 I. वसन्ततिलकटीका । 10×3 inches. Folia, 41. Lines, 8  
 on a page. Extent in slokas, 1000. Date, N.S. 804=1684 A.D.  
 Character, Newāri. Appearance, old. Mouse-eaten in places. Prose.  
 Incorrect.

It begins :— षट्त्रिंशत्संविदाभिन्नं स्वभावं हेरुं प्रभुम् ।  
 प्रणम्य विवरिष्यामि वसन्ततिलकं क्रमात् ॥

चतुर्थमहामुद्रासिद्धिप्राप्तस्वपरार्थसम्पादनबहुलक्षो विचित्राद्भुतयोगिनी-  
 तन्त्री या दीपविशिष्टचरित्रसंदर्शनावर्जितविनेयलौकिकलोकोत्तर-  
 चमत्कारविकसत्सन(?)शेषुषीप्रतिभासमानविविधोपदेशो द्वितीयहेरु-  
 क इव प्रत्यक्षदृश्यः स्वयं प्रतिभासमान आम्नायविशेषं तदर्थिभ्यः प्रका-  
 शयन् कृतोत्साहः श्रीकृष्णपादनाममहाचार्य इमाम् अध्यात्मक्रमेण  
 भगवतः श्रीहेरुकस्य साधनोपायिकां वसन्ततिलकाभिधानां आरिषुः  
 स्वरूपानुश्रुतये स्वरूपाव्यतिरिक्तमेव स्वात्मयुक्तं नमस्कृतुं समविषम  
 इत्यादिना साधनायोपायिकां पीठिकां रचितवान् तत्रादौ तावत्  
 अभिधानानि सच्यन्ते । वसन्ततिलकोत्थभिधानम् निम्नन्नक्रमोभिधेयम्  
 वाच्यवाचकलक्षणः सम्बन्धः । शब्दार्थयोः सामान्यलक्षणः सुखाव-  
 बोधः प्रयोजनम् । सत्यकृत्ज्ञानपूर्विका महासुद्रासिद्धिपुरःसरसकलजग-  
 दर्धसम्पत्तिः तत्प्रयोजनम् इति संक्षेपः । तं श्रीहेरुकाभिधानम् ॥

It ends :— अन्यकारः आत्मनः स्वरूपदर्शनमुखेन अन्यसमाप्तिं दर्शयन्नाह श्रीगुरु-  
 ब्रुहेभ्य इत्यादिना । आत्मीयवज्रगुरुब्रुहबोधिसत्त्वाज्ञापनेन तथागत-  
 कायस्थितेन चर्याव्रतिना मया कृष्णेन इदं वसन्ततिलकाख्यं दर्शन-  
 र्वैशात्मकम् कृतम् तत् परिषमाप्तम् इति सर्वतन्त्रार्थसंग्रहात् अन्या-  
 पेक्षाभावात् इत्यर्थः ।

Col.

इति वसन्ततिलकानिष्पन्नक्रमसाधनोपायिकाटीकारचस्यट्रीपिकायां ३३-  
मनिर्देशे विस्तरव्याख्या । इति वसन्ततिलकटीका समाप्ता ।

After the ordinary verses ये धर्म + + + + + यत्तेनार्जितं पुण्यं etc.,  
सम्बत् ८०४ मार्गशीर्षशुक्लपक्षे सप्तम्यां तिथौ गुहवासरे धर्मराजलिखितं सम्पूर्णं  
जातं शुभमस्तु सर्वजगताम् ।

A work entitled Basanta Tilaka is to be found in the Library No. III. 598 which has also 10 chapters under the title Nirdeśa. It is a short work not extending over more than 200 slokas. But it does not appear to be the text to which the present work is a commentary.

III. 290 J. पिण्डयात्रावदानम् । 10×4 inches. Folia, 21. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 420. Date? Character, Newari. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., page 195. R. Mitter's MS. is defective in the beginning. This is complete. It has 3 verses after the last verse of Rājendralāla's MS.

290 K. बुद्धोक्तसंसारामयः । 9×3 inches. Folia, 6. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 112. Character, Newari. Date? Prose and verse. Appearance, old. Incorrect.

It begins :—

सुमेधगिरिभूर्द्धिं च जगद्गुरुः ।

... ..

... ..

... .. शाक्यसिंहपुरजितः ।

कथमुत्पद्यते लोकः कथं शान्तिः कथं स्याः ॥

संसारान्धिमहाघोरे उत्तीर्णञ्च कथं ययौ ।

कथं सृष्टुः कथं प्रेतः कथं पापानि क्लिष्वधम् ॥

कथं धर्मः कथं मुक्तिः कथं कर्म दिवं गतम् ।

कस्मात् पिण्डप्रदानञ्च क्व ते पिण्डप्रयोजनम् ॥

III. 290 L. सङ्क्षेपारारजिका । 11½×2½ inches. Folia, 3. Lines, 8 on a page. Slokas, 72. Date? Character, Newari. Appearance, old. Verse. Incorrect.

It begins :—

सर्वं ब्रह्म नमस्यामि सर्वसुखार्थकारणात् ।

सर्वकर्मविशुद्धयर्थं सर्वदुःखोपशान्तये ॥

Trends :— आर्यसद्वर्त्मनिषीठकादुद्धृतसत्त्वस्य कुकर्मजविपाकशुद्धिप्रायश्चित्तविधिः  
समाप्तः इति प्रत्येकाधिष्ठानमन्तुः—  
ॐ हूं त्रां ह्रीं खं हूं पूर्वोक्तमन्त्रेण मिलयेत् इति । पञ्चगव्यस्थापनं,  
भूमध्ये पञ्चमण्डलीकं कृत्वा तत्र मध्ये गोमयं स्थाप्यं पूर्वं गोमुत्रं भवेत्  
दक्षिणे दधि, पश्चिमे दुग्धम्, उत्तरे गोघृतम् मध्ये च कुशोदकमिति ।

III. 290 M. वसुन्धराकल्प । 9×3 inches. Folia, 31. Lines, 5 on a page. Ślokas, 300. Date ? Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct.

The last page of the present MS. has been restored. The work relates to the worship of Vasundharā, a yellow-goddess with six hands representing the earth. The present MS. contains a Dhāraṇī which is to be recited at the time of the Vasundharā Vrata.

III. 290 N. मञ्जुश्रीपाराजिका । 12½×4 inches. Folia, 22. Lines, 7 on a page. Extent in ślokas, 300. Date, N.S. 994=1874 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

It begins :—  
बुद्धं धर्मञ्च संघञ्च त्रिरत्नापममुत्तरम् ।  
प्रणम्य सहस्रोवाच मञ्जुश्रीःकरणात्मकः ॥  
संसाराब्धिमहाघोरे निमग्नाः सर्वजन्तवः ।  
तारयस्व कथं नाथ दर्शयस्व महासुने ॥  
आवीजादङ्कुरं यावत् पर्यन्तं बोधिमण्डपं ।  
यमनियममूर्ध्वचिन्तान्तिं कथं पाराजिकं पुनः ॥  
भगवानाह ।

Col. इति सर्वतथागतोक्तद्वादशसाहस्रिकायां पाराजिकायां विनयसूत्रोद्धृत-  
श्रीसुनीन्द्रमुखकमलविनिर्गतपापपरिमोचननामनिर्देशपटलः समाप्तः ।

III. 291. द्वाविंशतिकावदान । 11×2½ inches. Folia, 77. Lines, 4 on a page. Ślokas, 1200. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The work has been noticed by Dr. Rājendralāla in page 85 of his Nep. Bud. Lit.

The present MS. contains 10 Avadānas only. It is incomplete.

III. 292 A. कालचक्रतन्त्रम् । 13×7 inches. Folia, 91. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3000. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Generally correct.



Beginning.

ॐ नमः श्रीकालचक्राय ।

सर्वज्ञं चानकायं दिनकरवपुषं पद्मपत्रायतालं  
 बुद्धं चिन्हासनस्थं सुरवरनमितं मस्तकेन प्रणम्यम् ॥  
 पृच्छेद्राजा सुचन्द्रः करकमलपुटं स्थापयित्वात्तमाङ्गे  
 योगं श्रीकालचक्रे कलियुगसमये मुक्तिहेतोर्नराणाम् ॥  
 शून्यज्ञानज्व विन्दुं वरकुलिशधरं बुद्धदेवासुराग्र ।  
 वाञ्छे देहे परे च प्रकृतिपु पुरुषं पञ्चविंशात्मकज्व ॥  
 देहे विश्वस्य मानं त्रिभुवनरचनामुक्तिदेवासुराणा-  
 मेतद्गमाख्याहि सत्यक् त्रिदशनरगुरोर्मण्डलज्वाभिषेकम् ॥  
 तुष्टोऽहं ते सुचन्द्रप्रवरसुरनरै राक्षसदैत्यनाना-  
 नं ज्ञातं वीतरागैः परममुनिकुलैर्यत्त्वया पृष्टमेतत् ।  
 निर्वर्णादायं धरान्तं पदगतिसहितं देहमध्ये समस्तं  
 योगं व्याख्यायमानं शृणु च नरपते मण्डलज्वाभिषेकं ॥  
 कालाञ्छूनोषु वायुस्त्वसनजलधरा द्वीपशैलाः समुद्राः ।  
 ऋक्षार्णोद्धर्कताराग्रहगणऋषयो देवधुताश्च नागाः ॥  
 तिर्यग्योनिश्चतुर्धा विविधमहितले मानुषा नारकाश्च ।  
 समूताः शून्यमध्ये लवणभिव जले त्वण्डलाभ्याण्डमध्ये ॥

× × × × × ×  
 × × × × × ×

पृष्ठं पीता च तारा सुरधनुरवनिः सा चतुर्धा विभेदा  
 प्राणो नामैकवायुर्भवति दशविधो भूर्जि मूले च पूर्ध्वे ।  
 मध्ये वज्रोर्द्धवीजं गुणगणसहिता संख्यतायः स्वशक्ति-  
 र्ज्ञानं सर्वत्र शून्यं शिवपदसहितं सर्वभावेर्विमुक्तम् ॥

× × × × × ×  
 × × × × × ×

जन्मस्थानं स्वराणां कचटतपयुजां काविसंयोजितानां ।  
 कण्ठे तासुर्द्धभागे खपवनहविजे श्रीपुद्गलैस्तु धूम्या ?  
 आदेसतीघचक्रे हृदि गलशिरसो नाभिचक्रे क्रमेण ।  
 विश्वे कृते च रक्ते शशिकनकनिभे स्तब्धधात्वाधिदैवे ॥ इत्यादि ।

End.

सत्त्वानां मोक्षहेतोर्जिनपतिगदितं वेशितं यन्मया च ।  
 तन्तुं श्रीकालचक्रं लघुतरमखिलं वज्रसत्त्वाधिदैवम् ॥  
 प्रज्ञोपायैकयोगं जिनपतिकुलिशैः षोडशाकारतत्त्वं ।  
 सत्त्वाः पुण्येन तेनाक्षरपरमसुखं यान्तु तस्मै नमोऽस्तु ॥ २६१ ॥

Colophon. इति श्रीद्वादशसाहस्रिकादिबुद्धोद्भूते श्रीमति कालचक्रे ज्ञानपटलः  
पञ्चमः ॥ ५ ॥

इति श्रीमत् कालचक्रतन्त्रराजः समाप्तः ॥ शुभम् ।

विषयः । इति श्रीमदादिबुद्धोद्भूते श्रीकालचक्रे लोकधातुविन्यासपटलः प्रथमः ॥ १ ॥

” ” अथात्मनिर्णयो नाम पटलो द्वितीयः ॥ २ ॥

” ” अभिवेकपटलस्तृतीयः ॥ ३ ॥

” ” साधनपटलश्चतुर्थः ॥ ४ ॥

” ” ज्ञानपटलः पञ्चमः ॥ ५ ॥ .

III. 292 B. तारापाराजिका by अवलोकितेश्वर । 11×7 inches. Folia,  
12. Lines, 8 on a page. Ślokas, 240. Date? Character, Nāgara.  
Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning.

ओं नमो लोकनाथाय ।

श्रीमत् पोतरके रम्ये लोकनाथं प्रपूज्यते ।

मानवानां हितार्थाय तारादेवी महाकृपा ॥

उत्पातलक्षणस्यापि शुभाशुभपरीक्षणम् ।

देश्य त्वं कृपासिन्धो विधिना सहसा प्रभो ।

लोकेश्वर उवाच ।

शृणु तारे प्रवक्ष्यामि उत्पातशान्तिकक्रमम् ।

पश्चिमे कालजा लोकाः पापचारी भवन्ति हि ।

उत्पातं जायते पापास्तन्मुखं हि विधिं प्रिये । इत्यादि ।

End.

इति गदितसुनीन्द्रैः पूर्वबुद्धैश्च सर्वैः

तदहमिह सयुक्तं लोकसन्तारणाय ।

अतितरमतितीरे तारिणीबोधनाय

कृतमितिमिह शान्तिं सन्तु दोषप्रशान्त्यै ॥

Colophon. इति श्रीमदार्थावलोकितेश्वरभाषितं तारापाराजिका समाप्तम् ।

विषयः । काकसर्पोलूकादीनां चेष्टादिलक्षणेन ज्ञानिष्टनिर्द्धारणम् । हीमादौ  
अग्निलक्षणेन ज्ञानिष्टकथनम् । उत्पातशान्तिकथनञ्च ।

III. 293 डाकार्यव । 24×5 inches. Folia, 42. Lines, 12, 13 and 14  
on a page. Ślokas, 4000. Character, old hook-topped Newāri. Date?

The character in which this MS. is written is a little older than that of Bendall's MS. add. 1691-2, which he puts down at 1179 A.D. The **एकार** is open at the top. The **इकार** is often written with two dots at the top, and not two commas jointed together. The MS. may be therefore safely placed fifty years before Bendall's MS., 1691-2.

As the MS. is on paper, the use of that material for writing in Nepal is proved before the Mahomedan conquest. The *Dākārpava* has not been properly described in any Catalogue. It is a Buddhist Tantra. It begins with the usual formula, **एवं मया श्रुतमेकस्मिन्**, etc. But it contains a number of songs in vernacular. What that vernacular is, it is difficult to say, but I venture to throw out a suggestion that many of them are in Bengali. Thus in leaf 2 Δ. we have the following song:—

जावो मयो वाम गाक्षय  
भिन्नि मोहन इम युइ वरो ।  
मन्तोति भय जनइ जु अनि  
पुन द्वे अ भयिअं भइ इधीयन ॥  
सारख यावन बाय नोहि  
याम द्विमिन्नि ठइअ मयनरहु मिन्नि ।  
यवघ्घ सन ठि इहे वीइसन्तो  
वाहन मोहन वइ माप्रइ ॥  
... ..

Leaf 2 B.

आइ ठि इ विरोसन  
महा उ धम्म धासकायाइ गवइ ।  
तम सन ठइ उपन वडुं अस्तस  
पनच सवइ नम इविस्स उल्लवनसअ ॥

The MS. has been written generally in one hand, the leaves 23, 33 and 38 have been replaced on new paper.

Many of the pages contain marginal notes in a running Tibetan hand.

III. 294. **पञ्चविंशतिसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता** । 21×7 inches. Folia, 499. Lines, 11 on a page. Ślokas, 25,000. Date, V. Śam 1911 Saka 1779, N.S. 977=1857 A.D. Character, Newāri. Appearance, new, with a few illustrations. Prose. Correct.

Though the MS. is modern, the leaves are marked with letters numeral on the left and Nāgari figures on the right. The numeral for 400 is given as ४००

III. 295 A. जातकमात्र (वृहत्) by आर्यशूरपादाः। 14×4 inches. Folia, 72. Lines, 10 on a page. Ślokas, 3500. Date? Character Newāri. Appearance, old. Verse. Incorrect. Incomplete.

Leaf marks.

Subject.

2	...	...	व्याघ्रीजातक
5	...	...	शिविजातक
6	...	...	कुलमाघपिण्डजातक
7	...	...	श्रेष्ठिजातक
9	...	...	अविसृष्टश्रेष्ठिजातक
11	...	...	अशजातक
13	...	...	अगस्त्यजातक
16	...	...	मैत्रीवलजातक
21	...	...	विश्वन्तरजातक
23	...	...	यज्ञजातक
24	...	...	अक्रजातक
25	...	...	ब्राह्मणजातक
29	...	...	उन्मादयन्ती
30	...	...	सुपारगजातक
31	...	...	मत्स्यजातक
31	...	...	वर्तकाप्रोतजातक
33	...	...	कुम्भजातक
34	...	...	अपुत्रजातक
36	...	...	विसजातक
38	...	...	श्रेष्ठिजातक
39	...	...	सुदुबोधिजातक
44	...	...	हंसजातक
47	...	...	महाबोधिजातक
49	...	...	महाकपिजातक
51	...	...	शरहजातक
53	...	...	ससजातक

## Leaf marks.

## Subjects.

55	...	...	महाकपिजातक
57	...	...	शास्त्रिजातक
61	...	...	ब्रह्मजातक
63	...	...	हस्तिजातक
68	...	...	सुतसोमजातक
70	...	...	अथ गृहजातक
71	...	...	महिषजातक
72	...	...	शतपुत्रजातक

Printed in the Harvard Oriental Series. See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 49, where a jātaka is added, Subhāsa or Suprabhāsa.

III. 295 B. पिण्डपात्रावदान ।  $12 \times 2\frac{1}{2}$  inches. Folia, 21. Lines, 8 on a page? Ślokas, 420. Date N.S. 773 = 1653 A.D. Character, Newāri. Prose and verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., p. 195. It is complete.

III. 295 C. व्रतावदानमालायां चैवव्रतानुशंसा ।  $14 \times 4$  inches. Folia, 71, but leaves 57—70 and a few at the beginning are missing. Lines, 9 on a page. Ślokas, 2000 calculating the whole. Character, Newāri. Date? Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

The work has already been described by Dr. Rājendralāla in his Nep. Bud. Lit., p. 275.

III. 295 D. सङ्कीर्तसर्वस्व by जगद्धर ।  $9\frac{1}{2} \times 3$  inches. Folia, 42. Lines, 6 on a page. Ślokas, 500. Character, Newāri. Date? Appearance, fresh. Verse. Correct. Incomplete.

The work has already been noticed by me in my Nepal Catalogue, p. 67.

III. 295 E. दिव्यावदानमाला ।  $14\frac{1}{2} \times 4$  inches. Folia, 264. Lines, 12 on a page. Ślokas, 16,000. Date? Character, Newāri. Appearance, old. Prose. Correct. Leaves 161—175 are missing.

There is a table of contents on the reverse side of the first leaf which is given below :—

1	श्रीविक्रमोत्थान	...	...	...	...	leaf marks.
2	पूजावदान	...	...	...	...	26

Subjects.					Leaf marks.
3	सेनेयावदान	...	...	...	32
4	ब्राह्मणदारिका	...	...	...	34
5	मुतिब्राह्मण	...	...	...	35
6	इन्द्रोनाम ब्राह्मण	...	...	...	37
7	नगरावलम्बिका	...	...	...	42
8	सुप्रियावदान	...	...	...	55
9	मिश्रकसृष्टपति	...	...	...	58
10	सेण्डकावदान	...	...	...	60
11	अशोकवर्णावदान	...	...	...	62
12	प्रातिहार्यसूत्र	...	...	...	71
13	स्वागतावदान	...	...	...	81
14	शूकरिकावदान	...	...	...	82
15	अन्यतमभिष्टु	...	...	...	83
16	सुकपोतक	...	...	...	84
17	मान्धातावदान	...	...	...	94
18	धर्मरुच्यवदान	...	...	...	106
19	ज्योतिष्कावदान	...	...	...	116
20	कनकवर्णावदान	...	...	...	119
21	सहस्रोत्पत्तप्रकरण	...	...	...	124
22	चन्द्रप्रभजातक	...	...	...	126
23	संघरक्षित	...	...	...	134
24	नागकुमार	...	...	...	135
25	पांशुप्रदान	...	...	...	146
26	कुणालावदान	...	...	...	156
27	दीप्ताशोकावदान	...	...	...	159
28, 29 and 30 are missing.					
31	सुधरकुमारावदान	...	...	...	183
32	रूपवत्यवदान	...	...	...	190
33	शार्ङ्गलकर्णावदान	...	...	...	228
34	दानाधिकारसूत्र	...	...	...	229
35	साक्षात्कीकावदान	...	...	...	244
36	सद्गायणावदान	...	...	...	259
37	सेनेयावदान	...	...	...	265

Printed by Cowell and Neil.

See Rāj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 304, where only 22 avadānas are given.

III. 296. समाधिराजः ।  $14\frac{1}{2} \times 4$  inches. Folia, 183. Lines, 8 on a page. Ślokas, 5339. Date, N.S. 787=1667 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Generally correct.

Beginning.

ॐ नमः सर्वबुद्धबोधिसत्त्वैभ्यः ।

अनिरोधमनुत्पन्नमनाविलसन्नसरं ।

महायानमहं स्तोत्रे बुद्धज्ञानाभिवाञ्छया ॥

तारकं सर्वसत्त्वानां घोरसंसारसागरात् ।

संख्यापकञ्च निर्वृत्त्यै शान्तत्तैमनिरुत्तरे ॥ इत्यादि ।

Post Colophon. श्रीमन्नेपालको वर्षे हयाष्टमुनिर्षयुते ।

चैत्रमासे सिते पक्षे द्वितीयायां तिथौ शुभे ।

श्रीमत्समाधिराजोऽयं संपूर्णमगमत्तदा ॥

See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., p. 207.

III. 297 A. आचार्यक्रियासमुच्चयः by जगद्दर्पण ।  $12 \times 6$  inches. Folia, 150. Lines, 18. Ślokas, 6000. Date, N.S. 983=1863 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Col.

इत्याचार्यक्रियायां निचयमपि महाबिद्धिहेतोः प्रयत्नात्

नानाग्रन्थागमादेवैकमतकुसुमान् मर्मपीयूषरूपं

यत् कृत्वा जातपुण्यं जिनतनयमहाभूमिखम्माटहेतुं

तेन त्रैलोक्यलोका लघुपटमजिनानन्दसौधं प्रयान्तु ॥

इत्याचार्यक्रियासमुच्चयः समाप्तः । कृतिरियं व्या(वि)ख्यातमहासख्य-

लाचार्यपण्डितावधूतश्रीमज्जगद्दर्पणस्येति ॥

ये धर्मा हेतु × × × × ×

ग्रन्थप्रमाणमस्य × × × × पुच्छं दशा षट्सहस्राणि ।

यदक्षरमित्यादि । स्वस्ति नेपालवर्षे नेपालसं १८६३ मिति पौष. शुक्ल

१५ रो १ ।

It begins :—

ॐ नमो वज्रयोगिने ।

वृत्तद्वयानं प्रकुर्वन् सुरजमुखरवाहूतदेवेर्नताङ्गिः ।

भङ्गव्यासक्तगात्रस्तनुभिरगणितस्थानकं न्यस्तपादः ॥

धूमङ्गोस्त्रेखिनेशानुगवलितमुजव्यूहदृष्टाङ्गुलीभिः ।

मुद्राबद्धप्रवृत्तिं क्रमवलितमुखो हस्तद्वयं हेतको वः ॥

प्रायो जनः शोच्यतमोऽतिदुःखी

भयांशमालोकयितुं अशक्तः ।

अतस्तु संचिष्य विधिं विधास्य  
 विपद्भतिः पद्भतिरात्मशक्त्या ॥  
 कृतो न चाभिमानेन क्रियासमुच्चयो मया ।  
 क्षन्तव्यं पण्डितैः सर्वैर्यदत्र पददूषणम् ॥  
 नानातन्त्रात् समाकृष्य नानाचार्य्यमतादपि ।  
 लिख्यते दम्पत्येनेह सम्मताद्विगणवशात् ॥  
 प्रतिष्ठादिक्रियाः सर्व्वी वज्राचार्य्यपुरःसराः ।  
 तस्मात् लोकहितार्थाय तस्य लक्षणमुच्यते ॥  
 तत्रादौ वज्राचार्य्यलक्षणमाह ।

III. 297 B. बोधिचर्यावतारः । 12×5 inches. Folia, 49. Lines, 8 on a page. Ślokas, as before. Appearance, old.

It has been already several times noticed by me.

III. 297 C. मेघसूत्रम् । 10½×4 inches. Folia, 29. Lines, 7 on a page. Slokas, 500. Date? Character, Newāri. Prose. Appearance, old. Correct.

It begins like all Mahāyāna Sūtras एवं मया श्रुतमित्यादि

It ends—

महतीं पूजां कृत्वा अष्टौ सप्ताहमवच्छिन्नं प्रवर्त्तयितव्यम् देवो वर्षयिष्यति ।

इति श्रीमहायोगान् महायानसूत्रवातमण्डलीपरिवर्त्तः पञ्चषष्ठितमः समाप्तः ।

Though called a Mahāyāna Sūtra it contains a dhāraṇī for bringing on rain in cases of prolonged drought.

III. 297 D. सुभाषितरत्नाकरः । 11×3 inches. Folia, 18. Lines, 7 on a page. Ślokas, 400. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, old. Correct.

It ends:— इति प्रज्ञाकर्म ।

स्वर्गापवर्गं गुणरत्न + स्थानभूता

एताः षडेव भुवि पारमिता नराणां ॥

ज्ञात्वा नरः स्वहिततत्परः स्यात् ।

कुर्यान्न कः सततमाशु दुष्टं प्रयत्नं ॥ (?)

इति पारमितापरिकल्पसुभाषितरत्नाकरसूक्तः समाप्तः । कृतिराचार्य्य-

सुरस्य ग्रन्थप्रमाणमस्य शतम् ...

ये धर्म्मार्हेतु + + + +

It begins:—

ॐ नमो बुद्धाय ।

मानुष्यं समवाप्य दुष्करशतैर्लब्धं सुरापं क्षणम् ।



मृत्यौ निश्चितिकारदाशुतरं नित्यं पुरस्यायिनि ॥  
 पाथेयं दसदानसंयममयं येन प्रभूतं कृतम् ।  
 संसारोन्नमनुमपातपतिताः प्राप्स्यन्ति दुःखानि ते ॥  
 मानुष्यं दुर्लभं प्राप्य विदुत्सम्पातचञ्चलम् ।  
 भवक्षये सतिः कार्य्या भवोपकरणेषु वा ॥  
 मानुष्यमित्यादि — — — —

- Leaf 2 B. इति धर्मश्रमणप्रोत्साहनकथा ।  
 „ 3 A. इति दुर्लभमनुष्यकथा ।  
 „ 4 B. इति दानकथा ।  
 „ 5 A. इति पुण्यकथा ।  
 „ 5 B. इति विश्वकथा ।  
 „ 6 A. इति खानकथा ।  
 „ 6 B. इति कुङ्कुमादिकथा ।  
 „ 7 A. इति च्छत्रकथा ।  
 „ „ इति धात्वाववापणकथा ? ।  
 „ 7 B. इति मण्डलकथा ।  
 „ 8 A. इति भोजनकथा  
 „ ~~8 B.~~ ~~इति ध्यानकथा~~ .  
 „ 9 A. इति वस्त्रकथा ।  
 Do. इति पुण्यादिकथा ।  
 9 B. इति प्रणामकथा ।  
 10 A. इति उच्छ्वालिकादानकथा ।  
 10 B. इति मदीपकथा ।  
 11 A. इति विहारकथा ।  
 11 B. इति शयनासनदानकथा  
 12 B. इति क्षेत्रकथा ।  
 15 B. इति विचित्रकथा ।  
 16 B. इति शीलकथा ।  
 17 A. इति क्षन्त्रीकथा ।  
 17 B. इति वीर्यकथा ।  
 18 A. इति ध्यानकथा ।  
 18 B. इति प्रज्ञाकथा ।

III. 299 A. अवदानशतकम् । 14×7 inches. Folia, 189. Lines, 11 on a page. Ślokās, 3600. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः श्रीसर्वज्ञाय ।

पूर्णभद्रो यशोमती कुशीदा वणिजस्तथा ।

सोसावतिश्च पद्माक्षः पक्षलो धूस एव च ॥

राजानं पश्चिमं कृत्वा वर्णोद्धेध समुदितः ।

जनपदचर्यायां पूर्णभद्रश्चेति ।

बुद्धो भगवान् सत्कृतो मानितः पूजितो

राजभी राजामात्येर्द्धनिभिः पौरैः श्रेष्ठिभिः सार्यवाहैः । इत्यादि ॥

End.

इत्येवं ते महारात्राशित्तितव्यमथराजाशोक आयुष्मतः स्वविरोपगुप्तस्य ×  
× × × इत्यासनात् प्रक्रान्तः ॥

Colophon.

इत्यवदानशतके दशमी उदानगाथा समाप्ता । समाप्तञ्चावदानशतकं ।

See Raj. Mitra, Nep. Bud. Lit., page 17.

III. 300 A. गुह्यसमाधिः । 13×5½ inches. Folia, 53. Lines, 11 and 12 on a page. Ślokas, 1800. Date ? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose and verse. Incorrect.

Last Col.

इति गुह्यातिगुह्यसमाजे महातन्त्रे सर्वकल्परानिदानतिलकं नाम  
पञ्चदशपटलः समाप्तो गुह्यसमाजापराद्धः ।

Leaf 3.

इति महागुह्याति ... .. परार्द्धबोधिवित्तोत्पादादिभावना-  
तत्त्वप्रकरणप्रथमपटलः ।

Leaf 5 A.

„ बोधिवित्तावतारो नाम द्वितीयपटलः ।

„ 6 A.

„ तत्त्वोद्देशप्रकरणं नाम तृतीयः ।

8 A.

„ परार्द्धसर्वतन्त्रनिदानरहस्यात् समुटोद्भवकल्परजः  
प्रथमः पटलः ।

12 A.

„ परार्द्धद्वितीयस्य तृतीयपटलः ।

10 A.

„ परार्द्धगुह्याभिषेको द्वितीयस्य प्रथमः पटलः ।

14 A.

„ अपरार्द्धे सर्वतन्त्रनिदानरहस्यास्त्रीसमुटोद्भवकल्परजः  
द्वितीयः ।

15 A.

„ त्रैलोक्योत्पत्तिः तृतीयः ।

17 A.

„ नैरात्मप्रसाधनं नाम चतुर्थः ।

- 19 A. इति महाशुद्धाति ... .. सम्पुटोद्भवनामपञ्चमः ।  
 20 A. ,, कटपुतनीचिह्नमुद्राचतुर्थस्य द्वितीयप्रकरणम् ।  
 21 B. ,, वज्रडाकिनीसङ्कृतिकल्पराजो नाम षष्ठपटलः ।  
 23 A. ,, इति स्कन्धायतनविशुद्धिः पञ्चमस्य द्वितीयः ।  
 25 B. ,, परार्द्धचर्यालिङ्गं सप्तमः पटलः ।  
 28 A. ,, अष्टमः पटलः ।  
 32 B. ,, वसन्ततिलकवर्णनं नाम नवमः ।  
 36 A. ,, तिलकोत्पादनकरयज्ञानं नाम दशमः ।  
 38 B. ,, सर्वज्ञज्ञानोदयो नाम आयुर्वृद्धसप्तमस्य प्रथम-  
 प्रकरणम् ।  
 40 B. ,, परार्द्धहोमप्रयोगो नाम द्वादशः ।  
 45 A. ,, सर्वकर्मप्रसरचक्रोदयो नाम त्रयोदशः ।  
 49 A. ,, महाभैरवध्यानकथनं नाम चतुर्दशः ।

### III. 300 B. अशोकावदानम् ।

One of the avadānas in the Divyāvadāna.

III. 300 C. चैत्यपुद्गलभट्टारकोद्देशः । 15×8 inches. Folia, 16. Lines, 5 on a page. Ślokas, 275. Date, N.S. 730=1610 A.D. Character, Newāri. Appearance, old. Incorrect.

It begins :— नमस्ते हेमगर्भाय नमस्ते भक्तवररक्ष ।

जिनधातु नमस्तुभ्यं नमस्ते वाङ्मयाय च ॥

इन्द्रपुष्टु उवाच ।

वसुबन्धो महानन्द चैत्यपुद्गल सूतकं ।

पृथिव्यां वद सूतानि ख्यातराणि चराणि च ॥

वसुबन्धो तथाख्याहि चैत्यादिकृतकर्मसु ।

व्रतदानानि चर्चाणि प्रवद्वैतसा प्रभो ॥

वसुबन्धोवाच ।

महाराज नररक्षेण इन्द्रपृष्ठेति ख्यातवान् ।

सर्वलोकहितार्थाय व्रतानाम् शृणु उत्तमम् ॥

यत्किञ्च अन्तरे कल्ले भुवि तेऽहं पुरागमम् ।

एवं मयाश्रुतमित्यादि ।

गन्धवत्यां महामगर्भां विहरति स्म ।

End.

इति चैत्यपुद्गलभट्टारकोद्देशो नाम समाप्तः ।

III. 301. रघुवंशटीका by श्रीनाथ । 8×3 inches. Folia, 240. Lines, 9 on a page. Ślokas, 6000. Date ? Character, Newāri. Appearance, fresh. Prose. Correct.

This is a commentary on the Raghuvansa. The MS. is incomplete. It breaks abruptly on the 20th verse of the 15th canto. There is a serious blunder in the pagination. After 203, it begins 104, etc.

Col. leaf 194 A. टीकामवकां रघुवंशकाव्ये  
श्रीनाथको धां कृतवान् विमुच्य ।  
तस्यामगात् चासुरयस् समग्रः  
सर्गोपि एकादशकः पृथिव्यास् ॥  
रूपादिसन्देहतमो विद्वन्तुस्  
काव्यार्णवञ्च द्रुतमुत्तरीतुस् ।  
एकेव कार्यद्वयसंविधात्री  
टीका क्षुधा नान्तरणीयतां (?) ने ॥

It begins :— श्रीनाथः समचेष्टार्थः रत्नं यत् काव्यसागरे ।  
सज्जनास्तेन वः पादयुग्ममर्चयतीति सः ॥  
सन्तो वः पूजनादेव न दुर्जनतमोभिनः ।  
नेदयन्ति × युष्माकं दिननाथेन सादृशी ॥ ?

III. 302 A. अभिधानोत्तर । 11½×4 inches. Folia, 170. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3000. Character, Newāri. Date, N.S. 761=1641 A.D. Appearance, old. Prose and verse. Very incorrect.

The work has already been noticed in page 1 of Dr. Rājendralāla's Nep. Bud. Lit. Rājendralāla speaks of 65 Pāṭalas, whereas the present has one more entitled निराकाङ्क्षोपदेशपटलः ।

III. 302 B. सुचन्द्रावदानम् । 18×3½ inches. Folia, 18. Lines, 6 on a page. Ślokas, 800. Character, Newāri. Date, 991=1871 A.D. Appearance, fresh. Verse. Incorrect.

The work has been already noticed by Dr. Rājendralāla. See p. 232 of his Nep. Bud. Lit. .

III. 303 A. मञ्जुहानसंन । 11 × 3 inches. Folia, 44. Lines, 6 on a page. Ślokas, 800. Date ? Character, Newāri. Prose. Correct. Appearance, tolerable.

It begins :— नमः सर्वबुद्धबोधिसत्त्वैः । एवं मया श्रुतम् एकस्मिन् समये भगवान्  
शुद्धावाचः परिगगनतलप्रतिष्ठिते अचिन्ताश्रय्याद्भुतप्रविभक्तबोधिसत्त्व-  
सन्निपातमण्डलमध्ये विहरति स्म । तत्र भगवान् शुद्धावाचः कारिकान्  
देवसुतान् आमन्त्रयति स्म । शृण्वन्तु भवन्तो देवपुत्रा मञ्जुश्रीकुमार-  
भूतस्य बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य अचिन्ताश्रय्याद्भुतमातिहाय्यैश्वर्यसमा-  
धिवादिविशेषं विमोक्षमण्डलं बोधिसत्त्वविकुर्वाणं सर्वसत्त्वोपजीव्य-  
मापुरारोह्यैश्वर्यमनोरथपरिपूरकानि मन्त्रपदानि सर्वसत्त्वानां हिताय  
भाषिष्ये । इत्यादि ।

Col. 24 B. स्वसुक्तात् सा सर्ववती पर्वतुष्णीमभूत् महायानचर्यानिर्देशात्  
महाकल्पात् मञ्जुश्रियः कुमारभूतबोधिसत्त्वविकुर्वाणपटलविसरतः  
मूलकल्पात् प्रथमसन्निपाते परिवर्तः ।

The end :— एवं मण्डलविधानं कथितं त्विह समाप्तः ।  
सत्त्वानां हितकाम्यार्थं मञ्जुघोषेण धीमता ॥  
ततो मण्डलाचार्येण शिष्याः पूर्वमेव तु ग्रहीतव्या अविकलेन्द्रियाः  
सर्वा × शोभनं भवति ॥ वाक्कषिद्धिं मन्त्रसिद्धिं पुत्रसिद्धिं ज्ञानसिद्धिं  
सर्वदेव नरत्वसिद्धिं ॥  
इति मञ्जुघोषे ज्ञानतन्त्र समाप्तः । शुभ ॥

The name has been written on the right side of the book. After this  
there are several mantras. But there is no post-colophon statement, date,  
etc. It seems to be a tantra of the Mahāyāna school.

III. 303 B. हेतुकतन्त्र । 11×3 inches. Folia, 85. Lines, 6 on a  
page. Ślokas, 1300. Date, N.S. 788=1668 A.D. Character, Newari.  
Appearance, old. Prose and verse. Correct.

It begins :— ॐ नमः श्रीहेतुकवज्राय ॥

एवं मया श्रुतम् एकस्मिन् समये भगवान् सर्वतथागतकायवाक्काचित्त-  
वज्रयोगिनीभूतेषु विजहार । आर्यानिष्कप्रभतिवीतरागप्रसुखिः—  
आर्यावलोकितेश्वराद्यैरशीतिकोटिभिरीश्वरमध्ये वज्रपाणिः × ×  
स्मितमकार्षीत् । वज्रपाणिः बुद्धोपासनासङ्गठमुत्तरावङ्गं कृत्वा वक्त्रि-  
जानुमण्डलं पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य कृतकरपुटं भगवन्तमासेधयामास ।

ओमुमिच्छामि भगवन् उत्पत्तिर्मुक्तकक्षसु ।

उत्पन्नस्य कथं देवः सर्वकारैकवज्ररसु ॥

कथं वा अग्निः आपश्च पृथिव्याकाशमेव च ।  
 पञ्चाकारः कथं देवः षड्विधया च तत् प्रभो ॥  
 कथं त्रिकायाधिष्ठानं वाद्यावाद्यान्तरस्थितिः ।  
 कथं ते देवतारूपं कथयस्व देव X प्रभो ॥

Cols.

- Leaf 2 B. इति सम्बरोपतन्त्रस्य पटलः प्रथमः ।  
 5 B. इति सत्यतिनिर्देशपटलः २ यः ।  
 7 A. इति उत्पन्नक्रमनिर्देशपटलः ३ यः ।  
 9 B. इति चतुर्भूतपञ्चाकारषड्विधदेवताविशुद्धिपटलः ४ यः ।  
 13 B. इति पथपञ्चकनिर्देशपटलः ५ मः ।  
 18 B. इति नाडीचक्रक्रमोपायः ७ मः ।  
 22 A. इति समयसंकेतविधिः ८ मः ।  
 24 B. इति होमपीठसंकेतभूमिनिर्देशः ९ मः ।  
 29 B. इति कर्मप्रसरोदयो नाम १० मः ।  
 31 B. इति मन्त्रज्ञापनियमनिर्देशः ११ शः ।  
 32 B. इति मन्त्रज्ञपादमालानिर्देशः १२ शः ।  
 36 A. इति द्वेष्टकोदयनिर्देशः १३ शः ।  
 38 A. इति वज्रयोगिनीपूजानिर्देशः १४ शः ।  
 39 B. इति पात्रलक्षणनिर्देशः १५ शः ।  
 40 A. इति पञ्चाश्रुतसाधनविधिः १६ शः ।  
 43 A. इति मण्डलसूत्रपाठलक्षणः १७ शः ।  
 46 A. इति अभिषेकः १८ शः ।  
 49 A. इति मृत्युनिमित्तदर्शनोत्क्रान्तियोगः १९ शः ।  
 50 A. इति चतुर्युगनिर्देशः २० शः ।  
 52 A. इति चर्यानिर्देशपटलः २१ शः ।  
 53 B. इति देवताप्रतिष्ठाविधिः २२ शः ।  
 58 इति होमनिर्देशः २३ शः ।  
 62 B. इति कर्मप्रसरोदयविधियोगनिर्देशः २४ शः ।  
 64 B. इति रसायनविधिपटलः २५ शः ।  
 68 A. इति वारणीनिर्देशपटलः २६ शः ।  
 72 A. इति मन्त्रोद्धरणः ,, २७ शः ।  
 74 B. इति होमविधिः ,, २८ शः ।  
 76 A. इति तत्त्वनिर्देशः ,, २९ शः ।

77 B. इति चित्रादिषुपलक्षणं ३० शः ।

80 B. इति चतुर्थयोगिनीनिर्देशध्वजवक्रक्रमबोधिविस्तसंक्रमणपटलः ३१ शः ।

83. इति बलुपहारनिर्देशः ३२ शः ।

Last Col. इति श्रीहंसकाभिधानमहातन्त्रराजे त्रिलक्षाष्टत (?) सहजासुयकल्ले  
श्रीसम्बरोदयतन्त्रराजसर्वयोगिनीरहस्यपठितविद्वज्रयस्त्रिंशतमः  
पटलः । × ×

Post Col. × शुभ सम्बत् ७८८ × × × तिथौ चित्रानक्षत्रे शुभकर्म्मयोगे ×  
न निवासिनः वज्राचार्यश्री ।

III. 304. कुमारसम्भवटीका by रघु । 10×4 inches. Folia, 113.  
Lines 9 on a page. Ślokaś, 2200. Character, Maithil. Appearance,  
new. Verse. Generally correct. Date ?

Beginning. ॐ नमो नारायणाय ।

गङ्गापूरनिवासपङ्क्तिशिरस्त्रयान्तसम्पद्गुणटा-  
वि × व्यूहनिर्वाणकाननचलस्रखोषधीवाससुः ॥  
सेवानस्रधुरासुरेन्द्रसुकुटप्रत्युत्सु × × युति-  
प्रोद्भिन्नाक्षस × × × कलिधरस्त्वां पातु × श्रीधरः ॥  
दूषैरनेकैर्विबुधैः कृतात्र टीका प्रसिद्धार्थनिरुक्तिवात्री ।  
इयन्तु गूढार्थविवेचनाय वितन्यते श्रीरघुना प्रयत्नात् ॥  
+ + + + +

अस्तीत्यादि इत्यादि ।

End. ॥ स ॥ स हरः प्रियामुखं दृष्ट्वा + + + ।  
तद्गुणान्नदन्तपातनविकट + + + + + ।  
इतो नास्ति ।

III. 305 A. मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तोद्योतः by मदनसिंह । 14 × 4½  
inches. Folia, 163. Lines, 7 on a page. Ślokaś, 5500. Character,  
Nāgara. Date ? Appearance, new. Prose and Verse. Correct.

See Nepal Catalogue, page 223.

Beginning. नमः श्रीगणपतये ।

प्रणम्य गिरिजामूर्तुं मन्त्रेण सहोभुजा ।  
सर्वलोकहितार्थाय प्रायश्चित्तं निरूप्यते ॥ इत्यादि ।

Colophon. इति श्रीकोदण्डपरशुरामेत्यादिविविधविरुदावलीधिराजमानमानोद्भूत-  
महाराजाधिराजश्रीशक्तिचिंहात्मजमहाराजाधिराजश्रीमदनसिंहदेव-  
रचिते मदनरत्नप्रदीपे प्रायश्चित्तविवेकश्चतुर्थोद्योतः समाप्तः ।

Post Colophon. श्री आको १६३२ । आवणकृष्णनवम्यां रवि शुभम् ।

III. 305 B. प्रायश्चित्तप्रकरणम् by भवदेव । 13×5 inches. Folia, 94.  
Lines, 8 on a page. Ślokās 1700. Date ? Character, Newāri. Appearance, new. Prose and verse. Generally correct.

Beginning. ॐ नमो विष्णवे ।

अनादिभवसम्भूतपापप्रशमकारणम् ।

स्मरणं वासुदेवस्य यस्य तस्मै नमोनमः ॥

मन्वादिस्मृतिमालोका सुविविच्य यथाक्रमं ।

क्रियते भवदेवेन प्रायश्चित्तनिरूपणम् ॥

तत्र प्रायश्चित्ते निरूपणीये गुरुत्वात् पञ्चमहापातकप्रायश्चित्तनिरूपण-  
पुरःसरमेवेतरप्रायश्चित्तनिरूपणं कर्तव्यं, मन्वादिवचनक्रमानुसारेण प्रथमं  
ब्रह्मवधप्रायश्चित्तमेव निरूप्यते । इत्यादि ।

End. याम्यं कृच्छ्रं ससुद्धिं मासेन स्मृतिपारगेः ।

सर्वकामप्रदं ह्येतत् सर्वकल्मषनाशनम् ॥

अत्रापि पञ्चधेनवः ॥ कृच्छ्रपरिच्छेदः समाप्तः ॥

Colophon. इति बालवड्भीमुजङ्गपरनाम्नः श्रीभवदेवस्य कृतो प्रायश्चित्तप्रकरणम्  
समाप्तम् ॥ शुभमस्तु ॥

विषयः । ब्रह्मवधादिप्रायश्चित्तकथनम् ॥

III. 306. दानरत्नाकर by चण्डेश्वर । 14 × 3 inches. Folia, 195.  
Lines, 6 on a page. Ślokas, 2900. Date ? Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Correct.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla, 2069.

Col. Leaf 4 A. मैथिलमहेन्द्रसमप्रक्रियमहासात्विप्रहिक्कुरवीरवीरेश्वरसुत-  
समप्रक्रियमहासात्विप्रहिक्कुरश्रीचण्डेश्वरविरचितदानरत्नाकरे  
दानविधिः समाप्तः ।

विषयः । आहो हिरण्यदान ।

सम्प्रतीतिहिरण्यदान ।



यमोक्तहिरण्यदान ।  
 कौर्मोक्तहिरण्यदान ।  
 महाभारतीयहिरण्यदान ।  
 आग्नेयपुण्यादिहिरण्यदान ।  
 विष्णुधर्मोक्तहिरण्यदान ।  
 आदित्यपुराणीयहिरण्यदान ।  
 शिवपुराणीयहिरण्यदान ।  
 विष्णुधर्मोत्तरीयहिरण्यदान ।  
 शिवपुराणीयरसब्राह्मण  
 सप्तदानकसुवर्णदान ।  
 नारसिंहसुवर्णदान ।  
 विष्णुधर्मोत्तरीयसुवर्णदान ।  
 शुद्धसुवर्णदान ।  
 वाराहे दान ।  
 ब्राह्मदान ।  
 आग्नेयदान ।  
 × ×  
 प्रातर्हिरण्यदान ।  
 मध्याह्ने दान ।  
 सायंतनव्रतकर्तृकदान ।  
 नन्दपुराणीयदान ।  
 स्कान्दपुराणीयसुवर्णतोलकदान ।  
 कविद्वय सुवर्णतोलकदान ।  
 महाभारतीयदान ।  
 विष्णुधर्मोत्तरहिरण्यसाधदान ।  
 ” हिरण्यकुट्टलदान ।  
 अथ रजतदान ।  
 नारसिंहरजतदान ।  
 ब्राह्मरजतदान ।

III. 307. महादानविनिर्णय by वाचस्पति । 14 × 2½ inches. Folia,  
 118. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1900. Character, Newāri. Date ?  
 Prose and verse. Correct.

It has been noticed by me, Nepal Catalogue, p. 122.

III. 308. स्रुतिसारः by हरिनाथ । See Rāj. Mitra, 1912. 15×4 inches. Folia, 183. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2800. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

It has been noticed before.

III. 309. ब्रह्मवैवर्तपुराणम् । 10×5 inches. Folia, 111. Lines, 9 on a page. Ślokas, 1900. Character, Newāri. Verse. Correct. Appearance, new.

## Beginning.

ॐ नमः शिवाय ।

भवानैतनयाद्याद्यतनयानन्ददायक ।

काशीवासजनाघौघहारिन् कुण्ठन्नमोऽस्तु ते ॥

जयति जयति काशी काशितन्त्रानराशिः ।

शिवहरिहरधातृश्रीगणेशस्त्रिकानां ॥

निवसति नियमाद्या तां भजध्वं भजध्वं ।

स्मरत नमस्त शुद्धां शुद्धये कीर्तयध्वम् ॥

ऋषय ऊचुः ।

युगानि युगमानञ्च युगधर्माः सनातनाः ।

युगेषु लोकचरितं श्रुतमस्माभिरादितः ॥

पुनः कालियुगस्यास्य स्वरूपं वर्णयादितः ।

कालिना धर्मसिन्धेन वञ्चिता अपि सज्जनाः ॥

सूत उवाचेत्यादि ।

End.

स्युलादपिस्युलतरा काशिका ब्रह्मरूपिणी ।

यथा मनुष्यदेहेऽस्मिन् साधि × × × × ततः ॥

तथा शृणुध्वं माश्रय्यं क्व मेरुः सर्वपादरे ।

### Colophon.

इति श्रीब्रह्मवैवर्ते महापुराणे तृतीयभागे रहस्यातिरहस्ये काशीमाहात्म्यं  
षड्विंशोऽध्यायः ॥

**विषयः ।**

इति श्रीब्रह्मवैवर्तपुराणे तृतीयभागे वैयासिक्यां काशीप्रशंसा प्रथमोऽध्यायः । (१)

काशीसाहाय्य । (२)

\*\*\*      \*\*\*      \*\*\*      \*\*\*      \*\*\*      \*\*\*      (w)

अग्निशर्मसोमशर्माख्यानम् । (४)

कलिधर्मसंग्रहो नाम । (५)

” ” सोदाध्यायः । (६)

इति श्रीब्रह्मवेवर्तपुराणे तृतीयभागे वैयासिकानां प्रायश्चित्तप्रसङ्गः । (७)

”	”	प्रायश्चित्तनिर्णयः । (८)
”	”	पञ्चक्रोशीयाया । (९)
”	”	पञ्चक्रोशीयात्राक्रमः । (१०)
...	...	... (११)
”	”	काशीकृतप्रायश्चित्तसुहृदानविधिः । (१२)
”	”	सप्तपुरीदिवरणं नाम । (१३)
”	”	कल्पभेदकाशीप्राहुर्भावः । (१४)
”	”	” पञ्चदशोऽध्यायः । (१५)
”	”	स्थितिक्रमो नाम । (१६)
”	”	विश्वेश्वरकाशीसंवाको नाम । (१७)
”	”	कामकलोपाख्यानं नाम । (१८)
”	”	कामकलासंवाको नाम । (१९)
”	”	भवानीसाहात्म्यम् । (२०)
”	”	एकविंशोऽध्यायः । (२१)
...	...	... (२२)
...	...	... (२३)
...	...	... (२४)
...	...	... (२५)

इति ब्रह्मवेवर्त महापुराणे तृतीयभागे रहस्यातिरहस्ये काशीसाहात्म्ये एकविंशोऽध्यायः ॥

III 310. पूर्वदिनकरोद्योतः ।  $13\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$  inches. Folia, 99. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3200. Date, N.S. 794=1674 A.D. Character, Newāri. Prose. Correct.

The author is Viśveśvara Bhaṭṭa, better known as Gṛ̥ Gṛ̥ Bhaṭṭa, who placed Śivāji on the throne of the Mārhaṭṭa country. He names the work after his father, Dinakara. It treats of the subject of public works such as were known to the Hindus. After the usual maṅgalācaraṇa the writer says:—

नत्वा दिनकरं तातं सौगन्ध्याद्युपलक्षितः ।

पूर्वदिनकरोद्योतस्तत्सुतेन प्रपूर्यते ॥

गाँगाभट्टापराख्यस्य विश्वेश्वरमनीषिणः ।

पूर्वदिनकरोद्योतकृतिरस्य सतां सुवे ॥

पूर्तमाह व्यासः— वापी-कूप-तडागादि देवतायतनानि च ।

अन्नप्रदानमाराधनाः पूर्तमित्यभिधीयते ॥

III. 311. रामार्चनचन्द्रिका by आनन्दधन pupil of सुकुन्द । 9×3 inches. Folia, 143. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2000. Date, NS. 672=1552 A.D. Appearance, new. Prose. Correct.

This is an attempt to bring Rāmacandra in the field of Tāntrika worship by giving him all the paraphernalia of Nyāsa, Vija-mantra, Stava, etc. This has been already noticed by me in Vol. I, second series, Notices of Sanskrit MSS.

III. 312 A. संमोहनतन्त्र । 11×5 inches. Folia, 67. Lines, 10 on a page. Ślokas, 1700. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

It begins:—

श्रीगणेशाय नमः ।

देव्युवाच ।

देवदेव महादेव सर्वसिद्धिप्रवर्तक ।

त्वत्तः श्रुतं मया सर्वं रहस्यातिरहस्यकम् ॥

इदानीं वद देवेश रहस्यमपरं विभो ।

शिव उवाच । रहस्यातिरहस्यञ्च कथं त्वयि निवेशितम् ।

तथापि तव सङ्गत्तया रहस्यमपि कथ्यते ॥

काली तारा ह्रिदमस्ता सुन्दरी वगला रमा ।

मातङ्गी सुवना सिद्धविद्या च भैरवी तथा ॥

धूमावती च दशमी महाविद्या दश स्मृताः ।

— — — — ॥

It ends:—

चत्वारिंशत्प्रभेदेन ब्रह्मराक्षसजातयः ।

पूर्वक्रमेण संसाध्य दुष्टानेतान् विनाशयेत् ॥

गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं पुनः पुनः ।

रहस्यातिरहस्यञ्च रहस्यातिरहस्यकम् ॥

इति संक्षेपतः प्रोक्तम् किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ।

Last Col.

इति श्रीमदशुभ्यमहोग्रतारासम्वादे संमोहनतन्त्रे द्वितीयखण्डे ब्रह्म-  
जातिवर्णने दशमः पटलः । शुभम् ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्टुं तादृशं लिखितं मया ।

यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥

III. 312 B. श्रौतपद्धति by पद्मनाभ । 12½ × 6½ inches. Folia, 74. Lines, 13 on a page. Ślokas, 2100. Character, Newari. Appearance, new. Prose. Correct. Date ?

Beginning.

ॐ नमः श्रीगणेशाय ।  
 विष्णुराजं नमस्कृत्य देवीं सरस्वतीं तथा ।  
 शिष्याणामुपकाराय लिख्यते श्रौतपद्धतिः ॥  
 कृताधानस्य प्रथमपौर्यसाखां मातृपूर्वकम् आभ्युदयिकश्चाहुस् । ततोऽ  
 न्वारभण्यौयं प्रतिपदि पुनः स्वरस्थाननिर्लेपः । पञ्चरूपसंस्कारस्य पुनः —  
 + + + +

III. 313 A. विष्णुधर्मोत्तरम् । 12 × 5 inches. Folia, 248. Lines, 9, 10, 12 on a page. Ślokas, 2000. Date ? Character, Nāgura. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।  
 श्रीगणेशाय नमः ।  
 नारायणं नमस्कृत्य नरञ्जैव नरोत्तमं ।  
 देवीं सरस्वतीञ्जैव ततो जयमुदीरयेत् ॥  
 वज्र उवाच ।  
 किं कर्तव्यं भगव्याणां किं कर्तव्यं सुखभङ्गमुते ।  
 अस्मिंल्लोको परे चैव केनाप्नोति महत् सुखम् ॥  
 मार्कण्डेय उवाच ।  
 अन्तर्हृदि बहिर्हृदि पुरुषेण विज्ञानता ।  
 केन वा पूजनं कार्यं लोकद्वयमभीप्सता ॥ इत्यादि ।

End.

करोपकरणं त्वयं वद्याच्छूद्राय भार्गव ।  
 मासेक्षुर्भिर्भवेति पारणं प्रथमं द्विज ॥  
 कृत्वा नरस्त्रीष्वथ पारणानि ।  
 लोकं समाप्नोति पुरन्दरस्य ।  
 तत्रोष्य राजन् सुचिरं च कालं ।  
 मानुष्यमासद्य भवेत् समृद्धः ॥

Colophon.

इति श्रीविष्णुधर्मोत्तरे चतुस्मूर्तिव्रतं नाम समाप्तम् ॥

विषयः ।

प्रतिष्ठाकल्पः

हस्तोपनिषद्

मातृपूजा

...

...

...

...

...

पञ्च ।

३ ।

७ ।

११ ।

विषयः ।	पत्र ।
कोषः	१३ ।
काव्यलक्षणम्	१४ ।
सामान्यवृत्तिः	१८ ।
प्रतिमालक्षणम्	२० ।
क्षयवृद्धिप्रभृति	२५ ।
ब्रह्मज्ञपादि	४० ।
त्रिविक्रमव्रतादि	२४७ ।
चतुर्भूर्त्तिव्रतादि	२४८ ।

III. 313 B. कृन्दःकल्पलता by शङ्करकवि । 10×4 inches. Folia, 70. Lines, 8 on a page. Ślokas, 960. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Verse. Correct. First leaf missing.

Beginning. प्रथमपत्रं नास्ति ।

इत्युक्ता जातिवृत्तिः । द्वयक्षरा यथा । इत्यादि ।

Colophon. इति श्रीशङ्करकविविरचितायां कृन्दःकल्पलतायां चक्राख्यो नवमः पल्लवः ॥

III. 314. कालीकुलक्रमाचर्चनं by परित्राजक श्रीविमलप्रबोध । 10 × 2½ inches. Folia, 67. Lines, 5 on a page. Ślokas, 700. Date, N.S. 730=1610 A.D. Character, Newāri. Prose and verse. Incorrect.

It begins: —

ॐ श्रीपरमशिवशक्ति श्रीश्रीनाथ ।

अथेषपरंपर्यक्रमस्वरूपपादाम्बुजं यावत् प्रणोमि ॥

या चन्द्रे भूतभिन्नारवि हरिमदने गोत्रचन्द्रेष्व सद्देः ।

दृग्नाभौ कन्दवर्त्तु त्रिदहनकुहरे द्वादशैकोन संख्या ॥

चष्टिष्यैर्यान्तकर्त्री त्रिकलखकपुता सर्वतमेकवृत्तिम् ।

तां कालीं नोमि नित्यं परमपदमयीं सत्सदानन्ददात्रीम् ॥

विश्वमित्रज्ज शिष्टज्ज श्रीकण्ठकुण्डलीश्वरम् ।

श्रीक्रोधं मौनतालाङ्गो वन्दे श्रीधर्मदेशकान् ॥

— — — — —

संदीक्ष्य विधिवत् ज्ञात्वा पञ्चवामरशेखरम् ।

पञ्चत्रिंशतिभेदाढ्यं वक्ष्ये श्रीकालिकाचर्चनम् ॥

× × कादशसंयुक्तम् क्रमपञ्चविधुवितम् ।

परिपाठिक्रमेणैव सोपदेशं सुविदुषे ॥

अन्ययागविधिः । आसनपूजाविधिः । संन्यासध्यानविधिः ।

Last Col. इति परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीविमलप्रबोधपादविरचितकालीकुल-  
क्रमार्चनं समाप्तम् ।

Post Col. ग्रन्थप्रमाणमित्यङ्कतः ७०० । शुभममस्तु ।  
नेपालहायने जात व्योमवक्रिमुनौ तथा ।  
वैशाखेऽर्चित × × × पूर्णं तस्मिन्निमित्तं मया ॥

III. 315 A. वाराहीतन्त्रम् । 13 × 6½ inches. Folia, 233. Lines, 10  
on a page. Ślokas, 4600. Character, Nāgara. Date? Appearance,  
new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ नमः श्रीसुन्दरीकालिकावाराहीदेव्यै नमः ।  
कामरूपे महापीठे चण्डमुखोपरिस्थिते ।  
नानागणसमाकीर्णं विचित्रयोगिनौगणा ॥  
यस्या योग्य समादाय दाहनञ्च पृथक् पृथक् ।  
तन्मध्यस्थिरा वीरः प्रचण्डसूकरासनः ॥  
भावयुक्त नमस्कृत्य पप्रच्छ गुह्यकालिका ।  
युक्तासुत कथं नाथ सर्वत्र श्रेष्ठ किं भवेत् ॥  
कोतुकञ्च मयास्मर्यमपवित्र पवित्रकं ।  
वाराहीसंस्था तन्त्रं ध्यानागम कथं प्रभो ॥  
किञ्चित् करणमात्रेण चतुर्भुजाः प्रकीर्तिताः ।  
नमस्कृत्य पुनः प्राह विस्मयोत्फुल्ललोचनं ॥  
श्रीचण्डभैरव उवाच ।  
शृणु कालि प्रवक्ष्यामि चित्तमादाय गोप्तितं ।  
पुरा कृतयुगस्याहं विख्याता सुवननयसु ॥  
विहाराशेषः प्रोक्तं गजशूकायुधाकरं ।  
उपद्रुता जगत् सर्वं युष्माक्यमहावज्रसु ॥  
तस्या उपासिता देवी वाराही सुमुखी वती ।  
तस्यावश्य यदा दासी आस्ता काली च तत्परः ॥  
कदाचिन्नामभात्रेण वेक्षिता देवताश्रय । इत्यादि ।  
End. वलिहानेन चतुष्टु संप्रामे जयदायिनी ।  
सुन्दरीकालिकादेवी वाराही वरदायिनी ॥  
वरदात्री महाकाली महिषासुरधातिनी ।  
कोमारी पूजयित्वा च शत्रुोत्तरशनं मिथै ॥  
पूजयित्वा विमानेन देवि सन्तोषमाप्नुयात् ।

Colophon. इति वाराहीतन्त्रे दक्षिणाम्नायनिर्वाणपदे पूजाविधिर्नाम षड्विंशः पटलः ॥

इति श्रीवाराहीतन्त्रे दक्षिणाम्नायनिर्वाणपदे महातिरहस्यतन्त्रावतारे प्रथमः पटलः । १ ।

पृः । ६८ । हुँ वाँ याँ वाँ वाँ वाँ वाँ मङ्गलकालभैरव सर्वविघ्नान् नाशय नाशय ह्रीँ श्रीँ फट् स्वाहेति महाकालमन्त्रः ।

विषयः । वाराहीमहाकालादिदेवतानां ध्यानजपपूजाहोमासनसाधनादिकथनम् ।

III. 315 B. भुवनेश्वरीतन्त्रम् । 15×7 inches. Folia, 137. Lines, 11 on a page. Ślokas, 1700. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Verse. Incorrect.

III. 316. गोबोद्धेशः by दामोदर । L 2010. 10×5 inches. Folia, 40. Lines, 12 on a page. Ślokas, 1008. Appearance, old. Prose. Date, Sam. 1378. Correct.

The work has already been noticed in page 264 of my Nepal Catalogue.

In this MS. there are four verses, before the first verse of the other MS.

Bound up with it there is another MS. in the same sort of paper in Nāgara character, though in a different hand, a MS. dated श्रीशके १७४५. Its Col. is इति यवनभाषायां यन्त्रराजस्य रचालेति त्रिसंज्ञाचवसंज्ञकम् समाप्ति-मगमत् ।

अथ परिभाषा । तत्र यन्त्रान्तर्गतखण्डानि रेखावृत्तानि च यानि सन्ति तेषां संज्ञा प्रोच्यते । तत्र यन्त्रराज(कीरिट)किरीटसत्तरज्जुमवलम्ब्य रज्जुः प्रोच्यते । तदाधार-भूतधातुमयं कुण्डलम् कुण्डलशब्देन प्रोच्यते । किरीटसत्तकुण्डलसकलं शृङ्खलाशब्देन चोच्यते । यन्त्रराजकिरीटं सिंहासनशब्देन चोच्यते । यन्त्रराजपत्राकारभूतम् पत्रम् आगारशब्देन उच्यते । अक्षांशयन्त्रं मातृशब्देन उच्यते । भपत्रं ऊर्ध्वनाभिजालशब्देन उच्यते । पक्षे मत्स्यादिप्रादक्षिणालशब्देन उच्यते । तत्र कोष्ठकागारोपरिस्थपरिष्ठा-कारवृत्तेः षष्ठ्यधिकशतत्रयविभागाः सन्ति । ते च किरीटसत्तोर्द्धाधोरेखातः पश्चिमाभि-मुखाः सन्ति । तेषु पञ्चपञ्चान्तरेण पञ्चादयोऽङ्काः लेख्याः ॥

This seems to be a description of a clock-work in connection with an astronomical instrument, most likely a mural circle.

The author subsequently points the position of several stars in various constellations and asterisms.



III. 317 contains several MSS. of which :—

A. योगयात्रा by वराहमिहिर। In page 224 of the Nepal Cat. there is a description of this work, but the MS. there was defective, first five leaves of it missing. The present MS. begins :—

यश्चतुर्जगतः सहस्रकरवत् धाम्ना च धामार्कवत् ।  
मोक्षद्वारमपावृतञ्च रविवत् ध्वान्तास्तृप्त सूर्यवत् ॥  
आत्मा सर्वशरीरिणां चवितृवत् तिग्मांशुवत् कालभृत् ।  
सार्धं नः स गिरं करोतु सविता योऽन्येन तुल्योपमः ॥  
वक्ष्यामि भूपसधिवृत्य गुणोपपन्नम्  
विज्ञातजन्मसमयं प्रविभक्तभाग्यम् ।  
अज्ञातसूतिमथवा विदितैः स्वभाग्यम्  
सामुद्रयान्निकनिमित्तं सुतैः पृथक् तैः ॥

B. A copy of शिवताण्डव with its commentary on Nepalese paper in Nāgari character. The text ends :—

इति इच्छिणासूर्तिपार्श्वतीर्थादे सर्वतन्त्रोत्तमोत्तमे मनोहरप्रयागे शिवताण्डवीये  
चराङ्गे षोडशकोष्ठयन्त्रलेखनप्रकारकथनं नाम चतुर्विंशः पटलः ।

The tika ends :—

सप्तसप्तम्यस्तमिस × मनुसन्धाय सकलश्रियोपेतो भूभाण्डविबुधजनोऽनूपकृपया  
वृक्ष पूर्णाष्टि ( १६०२ ) + +

+ + + + + शकेन्द्रसमये साक्षात्कृति विष्टुमे ।

टीकैषा परिपूर्णतामुपगता कर्णात्मजप्रोतये ॥

षट्त्तन्त्रीकृत्या + नन्ववरिणा दिव्यार्चरत्नाकरः ।

वैद्यस्योनिधिसन्दरेण विहिता श्रीनीलकण्ठेन या ॥

इति श्रीसप्तसप्तमस्तुष्टासप्तमरीचिसमर्चितपादपीठोपास्तभूमिना श्रीमहा-  
राजाधिराजकार्यमहाशयसूनुना श्रीमन्मन्त्रपुत्रविंदिन प्रेरितपद्माक्षप्रसादसर्वाङ्गाहुरन्धर-  
चतुर्ध्वजशावतंसगोविन्दधूरिभूनाः नीलकण्ठकृतौ श्रीशिवताण्डवीयाङ्कयन्त्रव्याख्याने  
अनूपरामसंज्ञे षोडशकोष्ठलेखनप्रकारकथनं नाम चतुर्विंशः पटलः समाप्तः । समाप्तं  
टीका शाके १७७७ साधयुक्तदशम्याम् ।

C. उड्डीकृतम् Consists of 8 chapters only dealing with drugs and incantations and diagrams.

The last Col :

इति श्रीमहासहोपाध्यायपरिव्राजकाचार्यश्रीस्रीनाथकृते उड्डीके ऋष्टोपदेशः ।

III. 318 वेदसारसहस्रनामव्याख्या by परमशिवेन्द्रसरस्वती । 15 × 8 inches. Folia, 40. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4000. Date ? Character, Nāgara. Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning.

श्रीसाम्बसदाश्रिवाय नमः ।

ऐश्वरं परमं तत्त्वं आदिमध्यान्तवर्जितम् ।  
 आधारं सर्वधूतानामनाधारमविक्रियम् ॥  
 अनन्तानन्दबोधाम्बुनिधिमद्भुतविक्रमम् ।  
 अम्बिकापतिमौशानमनिशं प्रणमाम्यहम् ॥  
 ऐशमाद्यन्तनिर्मुक्तमतिशोभनमादरात् ।  
 नमामि विग्रहं साम्बं संसारामयभेषजम् ॥  
 महदादिविशेषान्तं जगद्व्याः समुत्थितं ।  
 यस्यामेव लयं याति वन्दे तामम्बिकामहम् ॥  
 गुरुभूर्तिधरां गुह्यां गुह्यविज्ञानदायिनीम् ।  
 गुह्यभक्तजनप्रीतां गुह्यायां निहितां नमः ॥  
 नत्वा गोपेश्वरं कन्दं साम्बं सद्गुरुमेव च ।  
 वेदसारसहस्राख्या व्याख्या सम्यग्विरच्यते ॥ इत्यादि ।

End.

पिशाचादिविनाशाय जप्त्वाभिदमुत्तमं ।  
 नाम्नां सहस्रेणानेन समं किञ्चिन्नविद्यते ॥

Colophon.

इति श्रीपादो पुराणे पञ्चपञ्चाशत्सहस्रिकायां संहितायामुत्तरभागे  
 विल्वनेश्वरमाहात्म्ये श्रीकृष्णमार्कण्डेयव्यासादिसंवादे वेदसारसहस्र-  
 नामैकोनवतितमोऽध्यायः ॥

शिवोऽवताज्जगदीशः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमदभिमतनारायणेन्द्रसरस्वती-  
 पूज्यपादशिष्य-श्रीमत्परमशिवेन्द्रसरस्वतीविरचिता वेदसारसहस्रनाम-  
 व्याख्या समाप्ता ।

Post Colophon. श्री शाके १७७१ । भाद्रकृष्णचतुर्दश्यां भृगो शिवपदाब्जभक्तिनुन्नो-  
 ऽरविन्दशर्मालिखत् शिवम् ॥

विषयः । वेदसाराख्यशिवस्तोत्रव्याख्या ॥

III. 319 contains:—

A. A complete copy of तिथिनिर्णय by भट्टोजि-दीक्षित . in Nāgari character and on country-made paper.

B. A copy of सूत्रानुसारि अग्निहोमप्रयोगः copied in Sam 1806 in country-made paper, in Nāgari character. The sūtra to which it belongs is not stated. The first sūtra quoted is ऋत्विजः प्रबुध्यन् ।

C. A work entitled प्रतिभासङ्ग from सङ्गसमुच्चय It begins:—

सङ्गञ्च प्रवक्ष्यामि नराणाम् हितकाम्यया ।  
येन विज्ञानमात्रेण संक्षेपेण तु विस्तारात् ॥  
सङ्गं साधयेत् सर्वं देवप्रासादनिर्मितम् ।  
सुवर्णतारताम्रञ्च लोहपात्राण्यदात्मकम् ॥  
काव्यञ्च मृग्यपञ्चैव पठवापुस्तकेति च ।  
प्रतिभाप्रासादश्चैव शस्त्रमस्त्रादि योजयेत् ॥  
योजितव्यं प्रयत्नेन सङ्गं समुदाहृतम् ।  
काव्यायने × × विधिं नराणाम् हितकाम्यया ॥

D. A copy of पदार्थादर्श दर्शपोर्णसाधो — a very old-looking country-made paper MS. It begins:—

कातीयं कथ्यमूत्रञ्च होत्रं कातीयमेव च ।  
अनयोः कर्कभाष्यञ्च संप्रपादि × निर्णयाम् ॥  
एतान् भ्रालोका यत्रेन श्वाभ्यं शिवं प्रणम्य च ।  
पदार्थादर्शसंज्ञन्तु ग्रन्थं कुर्वन् गुरुकृतः ॥

तत्रादौ पोर्णसाधोऽभिधीयते ॥

E. A copy of Purascaraṇa-candrikā on Nepalese paper in Newāri character, The Col. is—

इति श्रीमत्परिव्राजकाचार्य्यश्रीविभुधेन्द्राश्रमपूज्यपादशिष्यविरचिता पुरस्सरण-  
चन्द्रिका समाप्ता ॥

F. A copy of पार्थिवादिमङ्गलमणि on Nepalese paper, in Nāgari character, of which

verse 2.  
नेपाले बहुपीठमण्डितशिवे कान्तीपुरी राजते ।  
मृपालेन्द्रमहोदयस्य जयिनः शास्त्राध्यमुन्मीलति ॥  
भक्त्या ब्रह्म नवमीपदीप्तहरिः सारदां सुखणीं प्रतप्तम् ।  
तन्मार्गस्य विवेचनाय कुर्वते श्रीशम्भुपूजाविधिं ॥  
वेदिकं तान्त्रिकञ्चैव जौलिकं चात्मकं तथा ।  
पार्थिवादिमङ्गलं वक्ष्ये मूढामणिमनुत्तमम् ॥

The book was composed वाणवज्जिवहो (NS. ४३५; i.e., A.D. 1715)  
इदं पुस्तकं स्वार्थं नीलकण्ठेन लिखितम् ॥

G. The chapter on उद्गाता from मङ्गलतन्त्रमुद्गातानिधि by the celebrated Śāyanācārya. Complete in 112 leaves on country-made paper and in Nāgari character.

H. A copy of चातुर्मास्यहोत्रप्रयोगः by नारायणमेघङ्कर ।  
 Col. इत्येष्टिकसुनासिरीयपर्वहोत्रम् ।  
 इति मेघङ्करेत्युपनामकनारायणविनिर्मितो तार्तीयहोत्रसूत्रधर्म-  
 चातुर्मास्यहोत्रप्रयोगः समाप्तः ।

III. 320. A. इन्द्रध्वजोत्पत्तिकारणम् by शक्तिवल्लभभट्टाचार्य । 9×5 inches.  
 Folia, 17. Lines, 12 on a page. Ślokas 400. Date ? Character, Nāgari.  
 Appearance, tolerable. Verse. Correct.

This is the 9th chapter of a work entitled Dāna Pravāsa, by a Ben-  
 gali Paṇḍita, settled in Nepal. The topics treated in this chapter are :—

- (1) इन्द्रध्वजोत्पत्तिकारणम् ।
- (2) उत्थानकालः ।
- (3) शक्रोत्थापनानि ।
- (4) प्रातःकालादिविचारः ।
- (5) लग्नविचारः ।
- (6) विसर्जनविचारः ।
- (7) उत्पाते शुभाशुभं ।
- (8) वनगमनम् ।
- (9) केतुपरि मृदादिपातः ।
- (10) केतुत्यापनस्थलम् ।
- (11) इन्द्रप्रतिष्ठापनस्थलम् ।
- (12) पूजनम् ।
- (13) केतुभये केतुत्यापनप्रशंस-
- (14) प्रयोगः ।
- (15) संकल्पः ।
- (16) ध्वजाङ्कप्रमाणम् ।
- (17) कुमारिकादन्तमानम् ।
- (18) ऋष्ययां प्रवेशः ।
- (19) ह्वादिध्या ।
- (20) इन्द्रपूजा ।
- (21) प्राणप्रतिष्ठा ।
- (22) पताका ।
- (23) होमारम्भः ।
- (24) दक्षिणासंक्रयः ।
- (25) विसर्जनम् ।



III. 320 B. वीरचिन्तामणिः । 11×4 inches. Folia, 6. Lines, 17. Slokas, 218. Date ? Character, Nāgari. Appearance, old, worm-eaten. Verse. Correct.

Col. इति भगवतो व्यासस्य धनुर्वेदशार्ङ्गधरविरचिते वीरचिन्तामणिः समाप्तः ।  
ईश्वरोक्तधनुर्वेदात् व्यासविरचितभाषितात् ।  
पद्यान्याकृष्य रचितो अन्यः संक्षेपतो मया ॥

No. Sloka.	Subjects.
Slo. 27	इति धनुर्दानविधिः ।
Slo. 46	इति धनुःप्रसाधम् ।
53	इति गुणलक्षणम् ।
59	इति फललक्षणम् ।
64	इति व्यायनविधिः ।
65	इति नाराचनालिकौ ( नालिक = वस्तुक ) ।
73	इति स्थानानि ।
78	इति गुणसुष्ठयः ।
80	इति धनर्मुष्टिविधानम् ।
83	इति व्यायामः ।
100	इति लक्ष्यम् ।
108	इति शरलक्षणं ।
102	इति अनध्याय ।
126	इति लक्ष्यसम्बलम् ।
200	इति युद्धविधिः ।
218	इति व्यूहविधिः ।

III. 320 C. संक्षेपरत्नाय प्रकाशः by भास्करभट्ट । 12×5 inches. Folia, 83. Lines, 12 and 13 on a page. Slokas, 2800. Date, N.S. 885 = 1665 A.D. Character, Nāgari. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

It begins :— निबं गोकुलकोलिकौतुकजुषां लब्धासनावासभूः ।

— — — — — ॥

क्षीणीमण्डलखण्डमण्डनमुनिर्वृत्तेलखण्डं जगत् ।

जाग्रदुत्सर्गनिधानमेव दशमं प्राक् ब्रह्मणा निर्ममे ॥

अन्येषु प्रवदन्ति तत्र च पदं खण्डेषु यन्मार्थकं ।

यत्रात् गर्वशखण्डताम् क्षितितले स्वर्गादिविज्ञा बुधाः ॥

जानाग्रामललामसज्जनपदैर्यन्मण्डलं मण्डितम् ।  
 कामं कामदुचेव यत्र वसुधा दुग्धे + सूते स्वयम् ॥  
 वेदान् साङ्गपदक्रमानथ सदाधीते च वर्णत्रयी ।  
 पूज्यं यत्र सुरेन्द्रमौलिमिलितं पादारविन्दं हरेः ॥  
 सम्भूतः सुकृतभरैः किमु प्रजानां  
 तत्रैता नरपतिवृन्दवन्दनीयः ।  
 येन श्रीहरिचरणारविन्दयुक्तः  
 तेनोक्तमधुकरसाहचर्यवर्म्मा ॥ (?)  
 तस्मादाविरभूत् प्रभूतमहिमा भूपात्प्रभूषा मुनिः ।  
 दिनध्वान्तविदारणैः वितरणप्रोढामधामांशुमान् ॥  
 सानन्दं जनताचकोरनयनैः पानात् कलानां निधिः ।  
 भूदेवैरवलोकितो विधिरिव श्रीवीरसिंहो नृपः ॥  
 जानीमो यत्प्रतापस्त्वलदनलशिखारोचिषा दद्यमाना ।  
 सत्त्वां विश्वम्भरेयं जलनिधिवसना दग्धवासास्तदानीम् ॥  
 तत्तु श्रीमद्वीरसिंहामलकरकमलप्रोक्षसद्गजजातैः ।  
 न स्याच्चैत त्वङ्गभङ्गावलिकलितवपुर्वारिधिवारिपूरैः ॥  
 धीरः श्रीवीरसिंहो रिपुनिचयत्रभूचर्चणाचण्डकालः ।  
 दौष्टीदेवाधिपालो निजसहजकुलालङ्कृतिः प्रादुरासीत् ॥  
 न्यञ्जत्सामन्तचूडामणिरुचिरचिताभीष्टानीराजनाङ्घ्रिः ।  
 नानादानादिकौलव्रतनियमपरः श्रीप्रहारादिसिंहः ॥  
 श्रीविश्वम्भरपादपद्मकरन्दस्वादनीष्ठाशित -  
 स्वान्तः कोऽपि कृतान्त एव रचितो दुर्ध्वसो ह्येषिणाम् ॥  
 श्रेयानाजनि सत्यधर्मनिरतः पाण्डोस्तनूजो यथा ।  
 भूपस्तत्तनयः सुजातनृहरिः प्रादुर्वभूत् क्षितौ ॥  
 येनाकारि जनोपकारविततः स्मूर्जत्सुजानाम्बुधिः ।  
 प्रासादैः विविधैः सुरालयवरेष्वासिद्ध भूमण्डलम् ॥  
 प्राच्यं ज्ञाय सपत्नसर्व्वनृपतीन् संमान्य मान्यानिपि ।  
 श्रीमान् एव सुजानसिंहनृपतिः स्वाग्रं स्वरार्यं कथत् ॥  
 तस्मिन् वेकुण्डपीठं विधिसमयवशात् सङ्गमिमानैः प्रयाते ।  
 द्वैतीयैकः प्रहारप्रभुमुकुटमयेर्नन्दनस्रग्धकीर्तिः ॥  
 दीप्तीन्द्रेणावरेण्य प्रविततमहिमा कोलराज्येऽभिषिक्तः ।  
 भूपानां भाग्यसिंहो विलसति सुकृतेरिन्द्रमण्डीविवर्णा ॥  
 जाते प्रभाविन्द्रमणौ तु तस्मिन् विकाशभायत् श्रुतिकर्मवृन्दं ।

संकोचितं यद्यपि नीचलोकेः यथारविन्दं (प्रवृन्दं) तरणौ तमोभिः ॥  
 दीप्तीन्द्रप्रियहृत्स्थकोस्तुभमणिः सर्व्वेष्टचिन्तामणिः ।  
 धर्मैकप्रतिविम्बदर्पणमणिर्युन्देलचूडामणिः ॥  
 श्रीमान् हृन्मणिः प्रभु विजयते भूपालभूषामणिः ।  
 तस्मात् प्रभोरिन्द्रमणेरुदारात्  
 गाम्भीर्य्यवारांनिधितो वभूव ।  
 दैन्यान्धकारौघमकिञ्चनानां  
 निर्मूलयन् श्रीयश्वन्तचन्द्रः ॥

- 24 आस्ते महीमण्डलपण्डितानां उदारविद्यागुणमण्डितानां ।  
 आधारभूमिर्यश्वन्तदेवो भुभृत् सुराणामिव रत्नमारः ॥

- 26 यशोवन्तभास्कराख्यं भास्करशर्मा निबन्धमाप्तनुते ।  
 सन्तोषाय कवीनामालोक्य ग्रन्थसंघातम् ॥  
 तत्र तावत् मासो निर्णीयते । मथ्यते परिमीयते इति व्युत्पत्त्या परि-  
 च्छेदकत्रिंशत्तिथ्यात्मककालविशेषं वक्ति ।

At the end two long verses are given to Jaganatha. Then author describes his own family.

अग्रम्यकेसरे ऊरीकृतवासात्  
 अग्निहोत्रकुलनीरधिचन्द्रात् ।  
 पुण्यपूर्णपुरुषोक्तममट्टात्  
 उद्ववभूव सुकृतिर्हरिभट्टः ॥

तस्मादुद्धतकीर्त्ति + सुकृतभरात् सन्तुतन्मुखसन्तुः ।  
 साधूनामगणायो गवदजनविधौ मानितानां शरण्यः ॥  
 काशीक्षेत्राधिवासी हृतकठिनतरा[रा]तिप्रह्ववर्गदम्भः ।  
 श्रीमान् आयाजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधीराविराचीत् ॥  
 तत्सुतुना[भास्कर]शर्मणास्मिन् निर्व्विशतः श्रीयश्वन्तभूषतेः ।  
 विनिर्मिते श्रीयश्वन्तभास्करे समाप्तिमागात् खलु वर्षकृतम् ॥

इति श्रीमत्सामन्तचक्रचूडामणिरुचि-रचितनीराजनानीराजितकाश्रीश्वर-पञ्चम-  
 गाहिरवारविधिविस्दावलीविराजमानमहाराजाधिराजश्रीमद्विष्णुमणिनृप-तनन्दन-  
 श्रीमत्कुमारयशोवन्तसिंहप्रेरितश्रीमत्काश्यापाख्यसम्भवाग्निहोत्रकुलितकायमान-  
 श्रीमदायाजिभट्टसूनुभास्करविरचिते यशोवन्तभास्करे सव्यवसरकृत्यप्रकाशः समाप्तः शुभं

श्रीः नेपालक्षं ८८५ आषाढ कृष्ण ३ शुक्रवासरे । अलिखत् धनञ्जयेन इदं ग्रन्थस्य पराङ्मु-  
खं धनञ्जयस्य पुत्रमुकुन्ददेवोऽलिखत् इति शुभम् ।

In fact the father wrote pp. 61—82, and the son wrote the rest. There is a long lecuina between the writing at p. 60. The father wrote rather a short, while the son a large hand. The long introduction gives a genealogy of the kings of Bundelkhund from Madhukara Sāha to Yašovanta Sinha. The son of Madhakara was Vira Sinha, under whose patronage Mittrā Misra wrote 12 volumes of a smṛti compilation entitled Viramitrodaya. He is credited with having assassinated Abul Fazal at the instigation of Jāhāngir. Vira Sinha's son was Prahāra Sinha, who had two sons, Sujananarasinha and Indramani. The patron of our author is the son of Indramani. The author belonged to the Chitpāvana-family, to which the Peshwas belonged. His great-grandfather came from Tryambakesvara in Koṅkan. His father was an Ayurvedic medical practitioner at Benares. It is curious to find that up to so late an age as that of the author, who flourished in the 17th century, the kings of Buṇḍela khaṇḍa bore the titular dignity of Kāśisvara and Gāhervāra, titles assumed by the Hindu dynasty of Kanauj.

In verse 27, the author says :—

युगमकालनिर्णयसुदारसागरं स्वस्य वीक्ष्य जडताञ्च मानसीं ।

खेदमत्र खलु किं वृथा कृयाः सारदास्तु तव पारदा सखे ॥

The author seems to have been frightened by the length of works like Dvaita Nirṇaya and Udāra Sāgara. But the king encouraged him to compile a new smṛti.

The subject of the book is given below :—

अथ मलमासकृत्यम् । ४ । २ ।

अथ निषिद्धानि । ६ । ३ ।

अथ पक्षः । ६ । ४ ।

अथ सामान्यसर्व्वतिथिनिर्णयः । ८ । ११ ।

अथ द्वितीयानिर्णयः । ९ । ४ ।

अथ तृतीयानिर्णयः । ९ । १२ ।

अथ ४ थीं ,, । १० । ४ ।

अथ ५ मी ,, ।

अथ ६ ठी ,, ।

अथ ७ मी ,, ।

अथ ८ मी ,, ।



- अथ ९ स्त्री निर्ययः ।  
 अथ दशमी ,, ।  
 अथ एकादशीनिर्ययः स्नात्तानाम् । १४ । २ ।  
 अथ अधिकारिनिर्ययः । १४ । ५ ।  
 अथ नित्यकान्यैकादशीनिर्ययः । १४ । ७ ।  
 अथ द्वितीयकान्यैकादशीनिर्ययः । १४ ।  
 अथ व्रतविधिः एकादश्याः । १५ । ३ ।  
 अथ एकादशीकृत्यम् । १५ ।  
 अथ एकादशीव्रतनिवेदनम् । १५ । ६ ।  
 अथ त्रयोदशीनिर्ययः । १५ । ७ ।  
 अथ चतुर्दशीनिर्ययः । १५ । ८ ।  
 अथ अमावास्यानिर्ययः । १५ । ९ ।  
 अथ अमावास्याकृत्यम् । १५ । १० ।  
 अथ कृष्णकालनिर्ययः । १५ । १० ।  
 अथ पिण्डपितृयज्ञः । १५ । १२ ।  
 अथ एकभक्तः । १५ । १३ ।  
 अथ नक्तं भोजनम् । १५ । १४ ।  
 अथ अयाचितम् । १५ । १५ ।  
 अथ व्रतोपपुस्तपरिभाषा । १५ । १६ ।  
 अथ संक्रान्तिनिर्ययः । १५ । १७ ।  
 अथ वैत्रसास । १५ । १८ ।  
 अथ अनन्तव्रत । १५ ।  
 अथ आश्विन । १५ ।  
 अथ नवरात्र । १५ ।  
 अथ तीर्थोपयोग । १५ ।

III. 321. पूजाकल्पलता । 16×3 inches. Folia, 124. Lines, 7 on a page. Extent in slokas, 5,300 (by a statement in the MS.) and 4,300 by calculation. Date, N.S. 789=1669 A.D. Character, Maithili. Prose. Correct. Appearance, old and mouse-eaten and worm-eaten.

This MS. belonged to × × Nārāyaṇa Bhāhuka, who was the Gurn of Pratāpamalla Deva of Kantipuri or Kathmandu. The owner is called Mahāmahopādhyāya and Paramārḥāsaniya. Pratāpamalla is described as Kavindra and his kingdom as Sthirātara.

The work begins:—

श्रीकृष्णचरणद्वन्द्वमाधाय हृदयाम्बुजे ।

मूलाकल्पलता तस्य परितोषाय तन्यते ॥

This is a work on Tāntrika worship as distinguished from Smārta worship.

III. 322. नारदपञ्चरात्र । 10×3½ inches. Folia, 156. Lines, 9 on page. Ślokas, 4,200. Date, N.S. 1002=1802 A.D. Character, Nāgari. Appearance, new. Verse. Correct.

Last Col. इति श्रीनारदपञ्चरात्रे ज्ञानासुतसारे पञ्चमरात्रे योगप्रतरणं नाम  
एकादशः अध्यायः ।

Described in I.O. 398, 1007, 1799.

Leaf marks.						Subjects.
1	...	...	...	...	...	मङ्गलाचरणम् ।
2	...	...	...	...	...	व्यासशुकसंवादार्थप्रस्तावः ।
"	...	...	...	...	...	शुकप्रश्नः ।
3	...	...	...	...	...	शुकस्तुतिः ।
"	...	...	...	...	...	कृष्णभक्तस्तुतिः ।
"	...	...	...	...	...	पञ्चरात्रपदव्याख्या ।
"	...	...	...	...	...	पञ्चविधज्ञानकथनम् ।
4	...	...	...	...	...	सप्तपञ्चरात्रग्रन्थकथनम् ।
5	...	...	...	...	...	नारदपञ्चरात्रग्रन्थप्रशंसा ।
"	...	...	...	...	...	“आराधितो यदि” इति श्लोकः ।
6	...	...	...	...	...	अस्य प्रतिचरणव्याख्या ।
7	...	...	...	...	...	अस्यैव द्वितीयव्याख्या ।
8	...	...	...	...	...	नैवेद्यामाहात्म्यकथारम्भः ।
19	...	...	...	...	...	श्रीकृष्णध्यानम् ।
"	...	...	...	...	...	श्रीकृष्णकवचम् ।
25	...	...	...	...	...	नारदकृतगणेशस्तोत्रम् ।
26	...	...	...	...	...	तत्कृतं शिवगुरुस्तोत्रम् ।
28	...	...	...	...	...	कृष्णमन्त्रोद्धारः ।
29	...	...	...	...	...	नारदस्य शिवगुरुकरणकारणम् ।
"	...	...	...	...	...	प्रश्नोत्तरार्थम् उपवर्द्धयोपाख्यानारम्भः ।

## Leaf marks.

## Subjects.

38	...	...	...	...	उपवर्णकृतकृष्णस्तोत्रम् ।
49	...	...	...	...	... भूगोलकथारम्भः ।
51	...	...	...	...	... श्वेतह्रीपर्वणम् ।
54	...	...	...	...	राधामन्त्रादिकथनम् ।
55	...	...	...	...	षड्वीरागाधामहाविद्या ? ।
56	...	...	...	...	ध्यानपूजाविधानम् ।
60	...	...	...	...	राधाकवचकथनम् ।
63	...	...	...	...	काश्यां तारकमन्त्रकथनम् ।
64	...	...	...	...	सुक्तिप्राप्तिरूपायकथनम् ।
65	...	...	...	...	... योगकथनम् ।
67	...	...	...	...	मन्त्रतन्त्रविधिकथनम् प्रातःकृत्यम् ।
68	...	...	...	...	पूजाविधिभूतशुद्धादिव्याख्या ।
"	...	...	...	...	केशवकृत्यादिनासकथनम् ।
70	...	...	...	...	दशार्कमन्त्रकथनम् ।
"	...	...	...	...	नासादिविधिकथनम् ।
73	...	...	...	...	... मुद्राकथनम् ।
75	...	...	...	...	... तुल्यवनध्यानं ।
79	...	...	...	...	प्रावरणपूर्वाकथनम् ।
"	...	...	...	...	धूपदीपनिवेदनमन्त्रः ।
81	...	...	...	...	मुद्राकथनम् अक्षिजम् ।
82	...	...	...	...	सर्वाधिकारपूजाभिवेकविधिकथनम् ।
84	...	...	...	...	पुरस्सरणहोमादि ।
87	...	...	...	...	... तर्पणविधिः ।
88	...	...	...	...	गोपाक्षतन्त्रोद्धारः ।
89	...	...	...	...	नानाविधकृष्णध्यानमन्त्रः ।
96	...	...	...	...	कृष्णशतनाममाहात्म्यम् ।
97	...	...	...	...	कृष्णशतनामारम्भः ।
98	...	...	...	...	विष्णुसहस्रनामारम्भः ।
111	...	...	...	...	... श्रीकृष्णस्तोत्रं ।
"	...	...	...	...	... कृष्णकवचं ।
111	...	...	...	...	... गोपाक्षकवचं ।
115	...	...	...	...	गोपाक्षसहस्रनाम ।

## Leaf marks.

## Subjects.

123	...	...	...	...	उपचारपरिभाषा ।
124	...	...	...	...	पूजोपचारमन्त्राः ।
125	...	...	...	...	पञ्चधा पूजाकथनम् ।
126	...	...	...	...	अपराधा ।
127	...	...	...	...	कलौ मन्त्रोपदेशविधिः ।
"	...	...	...	...	बालकृष्णमन्त्राः ।
128	...	...	...	...	पृथक्मन्त्रपूजाध्यानविधिः ।
131	...	...	...	...	दशार्णमन्त्रघट्कर्मप्रयोगः ।
138	...	...	...	...	राधासहस्रनाम ।
148	...	...	...	...	राधाकवचकथनम् ।
142	...	...	...	...	राधाकृष्णनामार्थकथनम् ।
152	...	...	...	...	जन्माष्टमीनिर्णयः ।
153	...	...	...	...	घट्चक्रकथनम् ।
955	...	...	...	...	नामोपासनयोगकथनम् ।

III. 323. सम्पुटोद्भव ।  $13\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$  inches. Folia, 94. Lines, 8, 9, 10 on a page. Ślokas, 3,000. Date, N.S. 788=1668 A.D. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

This is an interlocution between Bhagavān and Vajragarbha Bodhisattva about the mysteries of Tantra. This is the best of Tantras, perhaps the first of its kind in Buddhism, as it treats of the union of Prajñā and Upāya, and the beginning of secret worship.

Col. इति सम्पुटोद्भवे सर्वतन्त्रराजे सर्वकल्पनिदानतिलक एकादशमः ।  
इति सम्पुटोद्भवो नाम महातन्त्रराजः समाप्तः ।

III. 324 A. वसन्ततिलक by कृष्णपादाचार्य ।  $15 \times 5\frac{1}{2}$  inches. Folia, 23. Lines, 8 on a page. Ślokas, 500. Date? Character, Newāri. Verse. Appearance, new. Correct. Incomplete.

The MS. ends with the 7th paṭala and a few letters of the 8th. But we know from its Tikā III. 290 I, that it has 10 chapters.

It begins:—

समविषममहासुखसमन्विशत् महाबोधिपात्रिकधर्मस्त्रभावस्थितम्  
सार्गनाडीचतुश्चक्रमुख्यं शरच्चतुर्दशवज्रनविभूषितम् ।

कायवाक्कुचित्तभेदसंख्यितानां पीठाधिकानां  
 चतुर्विंशतीनां दशानां सुवनानामीश्वरम् ॥  
 सर्वगं सर्वजज्जैव सर्वदृन्मध्यसङ्गतम् ।  
 व्योमरूपं परं शान्तं चैरुक्तं महासम्बरम् ॥  
 व्योतीरूपं तत्त्वरूपं वसन्ततिलकाख्यम् ।  
 नाद्वैतकनाथं प्रणम्य सपरार्थसौख्यं + + + ।  
 वसन्ततिलकं वक्ष्ये योगपीठविनिर्गतम् ।

There seems to be two works under the title of Basanta-Tilaka. The present work, mostly in verse, is by Kṛṣṇapada. The other work, a short one, divided in Nirdeśas and not in Paṭalas, as the present one, is by Śrīdhana at the request of his Guru Daśavalaśārya. Both treat of almost the same subject, namely, the worship of Heruka and Vajra Varāhi. The Tīkā, though it names its chapters as Nirdeśas, is commentary of Kṛṣṇapāda's work; and this is borne out by a careful comparison of the two works.

III. 324 B. साधनसमुच्चय । 15 × 5½ inches. Folio, 118. Lines, 10. 11 on a page. Ślokas, 4300. Date? Character, Newari. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

The leaves are generally coloured yellow on one side. The work is not complete. It begins with a hymn to Vairocana.

आर्यमारीचीधारणीपीठोपदेशः	...	...	...	(१)
परश्वरीसाधनविधिः	...	...	...	(२)
आर्यपरश्वरीधारणी	...	...	...	(३)
इति शुक्लप्रज्ञापारमितासाधनं	...	...	...	(४)
पीतवर्णप्रज्ञापारमितासाधनं	...	...	...	(५)
पीतवर्णसंक्षिप्तप्रज्ञापारमितासाधनं	...	...	...	(६)
वितवर्ण	"	"	"	(७)
शुक्लपारमिता	"	"	"	(८)
कृतिरियं पण्डित श्रीपद्मवर्द्धनपादानाम् ।				
कनकवर्णप्रज्ञापारमिता	...	...	...	(९)
इति प्रज्ञापारमिता	...	...	...	(१०)
" कनकवर्णप्रज्ञा	...	...	...	(११)
" प्रज्ञापारमिता	...	...	...	(१२)
कृतिरियं आर्यसङ्कपादानाम् प्रथमखण्डनकः ।				

इति आर्यवज्रसरस्वतीसाधनम्	...	...	...	(१३)
” महासरस्वती ”	...	...	...	(१४)
” वज्रसरस्वती ”	...	...	...	(१५)
” वज्रवीणासरस्वती ”	...	...	...	(१६)
” वज्रसारदा ”	...	...	...	(१७)
” कृष्णायामलतन्त्रोद्धृतवज्रसरस्वतीसाधनम्	...	...	...	(१८)
” वज्रसरस्वतीसाधनम्	...	...	...	(१९)
” भृकुटीसाधनम्	...	...	...	(२०)
” ”	...	...	...	(२१)
” कल्पोक्तं तारार्ककुरु कुल्लासाधनम्	...	...	...	(२२)
” मुक्तकोन ताराहर ”	...	...	...	(२३)
” कुरुकुल्लावस्थोपदेशः	...	...	...	(२४)
” षड्भुजकुरुकुल्लासाधनम्	...	...	...	(२५)
” अष्टभुज ”	...	...	...	(२६)

कृतिरियं इन्द्रभूतिपादानाम् ।

” अमरीयोगकुरुकुल्लासाधनम्	...	...	...	(२७)
” स्वाधिष्ठानक्रमादेशः	...	...	...	
” कुरुकुल्लोपदेशः	...	...	...	(२८)
” कुरुकुल्लासाधनम्	...	...	...	(२९)
” आर्यश्रीमतीकुरुकुल्लासाधनम्	...	...	...	(३०)
” कुरुकुल्लासाधनम्	...	...	...	(३१)
” शुक्ल ”	...	...	...	(३२)

इति साधनसमुच्चये श्रीमन्मायाजालमहायोगतन्त्रात् षोडश-

साहस्रिकादाकृष्य कुरुकुल्लासाधनम्	...	(३३)
-----------------------------------	-----	------

कृतिरियं आर्यश्रीकृष्णपादानाम् ।

इति ” ” ” कुरुकुल्लासाधनम्	...	(३४)
” ” ” ” चैवजतन्त्रक्रमेण स्वाधिष्ठान-		
कुरुकुल्लासाधनम्		(३५)
” ” ” ” ” ”		(३६)
” ” ” ” चैवजतन्त्रोद्धृत ”		(३७)
” ” कतिरियं कवेः कस्याभिधानस्य ”		(३८)
” ” ” ” कल्पोक्त ”		(३९)
” ” ” ” कर्मप्रसरप्रयोगसाधनम्		(४०)



इति साधनसमुच्चये ज्वालामुखीसाधनप्रयोगः	(७३)
” ” महामायाज्वालामुखीवज्रवाराहीप्रयोगसाधनम्	(७४)
” ” ” ” ” ” श्मशानम्	(७५)
” ” महाभैरवसाधनम्	(७६)
” ” वज्रवाराही ”	(७७)
” ” ” ” ” ”	(७८)
” ” ऊर्ध्वपाद ” ”	(७९)
” ” संक्षिप्त ” ”	(८०)
” ” अमितप्रभानामसाधनोपायः	(८०)
” ” नैरात्मरामखलयोगिनीविशुद्धिः	(८१)
” ” ” केवरनैरात्मसाधनम्	(८२)
” ” ” ” ” ”	(८३)
कृतिरियं सहजविलासस्य ।	
” ” शुक्लवज्रवाराही ”	(८४)
” ” वज्रयोगिनी ”	(८५)
” ” ” ” ” ”	(८६)
” ” ” ” ” ”	(८७)
” ” ” ” ” ”	(८८)
” ” आदियोगनामसमाधिः	(८९)
” ” मण्डलस्य श्रीनामद्वितीय ”	(९०)
” ” कर्मराजा श्रीनामतृतीय ”	(९१)
” ” महामायासाधनम्	(९२)
” ” संक्षेपहेतुक ”	(९३)
” ” श्रीहेतुक ”	(९४)
” ” ” ” ” ”	(९५)
” ” वज्र ”	(९६)
” ” पूजाविधिसंग्रहः	(९७)
” ” महामायातन्त्रानुसारेण हेतुकसाधनोपायिका	(९८)
” ” कुर्जयचन्द्रोद्धृतं समाङ्कुरसाधनम्	(९९)
” ” ” समाङ्कुरसाधनम्	(१००)
” ” वाद्यपूजाविधिः	(१०१)
” ” हस्तपूजा ”	(१०२)
” ” श्रीमतो सुदृक्कपालस्य साधनम्	(१०३)



इति साधनसमुच्चये द्विभुजसम्बन्धोपदेशः	(१०४)
११ ११ वज्रकुं कारमाधनम्	(१०५)
११ ११ महाचल-	(१०६)
११ ११ हयग्रीव-	(१०७)
११ ११ "	(१०८)
११ ११ त्रैलोक्यविजय-	(१०९)
११ ११ वज्रज्वालानलार्क-	(११०)
११ ११ परमाणु-	(१११)
११ ११ श्रीभुजताम्ररसोत्तम-	(११२)
११ ११ भुजताम्र-	(११३)
११ ११ भट्टारकवज्रासनमाधनोपदेशविधिः	(११४)
११ ११ जम्भनसाधनम्	(११५)
११ ११ स्त्रीजम्भनसंक्षिप्त-	(११६)
११ ११ आर्यरक्तयमारि-	(११७)
११ ११ वज्रानकु	(११८)
११ ११ "	(११९)
११ ११ " मधुश्री	(१२०)
११ ११ महाराजलीला "	(१२१)
११ ११ धर्मघातुवागीश्वर	(१२२)
११ ११ कृष्णयमारि-	(१२३)
११ ११ कृष्णयमारिसंक्षिप्त	(१२४)
११ ११ स्थिरवक्र	(१२५)
११ ११ आर्यवाणीराट्	(१२६)
११ ११ प्रज्ञापारमिता-	(१२७)
११ ११ श्रीमधुश्रीभट्टारक	(१२८)
११ ११ सुक्तनारपवन	(१२९)
११ ११ वाग्दत्त	(१३०)
११ ११ अरपवन	(१३१)
११ ११ आर्यफलाफल	(१३२)
११ ११ आर्यशतश्रीमहाविद्या	(१३३)
११ ११ हलाहल	(१३४)
११ ११ लसपण्या	(१३५)
११ ११ खरहपादावतारितत्रिलोक्यशङ्करलोकेश्वर	(१३६)

इति	साधनसच्चसुये	खसर्पणलोकोत्तरस्य	साधनम्	(१३७)
॥	॥	॥	रक्तलोकोत्तरस्य	॥ (१३८)
॥	॥	॥	सिंहनाद	॥ (१३९)
॥	॥	॥	॥	॥ (२४०)
॥	॥	॥	बलिमन्त्र	॥ (१४१)
॥	॥	॥	आर्यजाङ्गली	॥ (१४२)
॥	॥	॥	सिद्धिकवीर	॥ (१४३)
॥	॥	॥	॥	॥ (१४४)
॥	॥	॥	संक्षिप्तकुसकुल-	॥ (१४५)
॥	॥	॥	॥	॥ (१४६)
॥	॥	॥	रक्तयमारि	॥ (१४७)
॥	॥	॥	कृष्ण ॥	॥ (१४८)
॥	॥	॥	भुजताम्र	॥ (१४९)
॥	॥	॥	स्थिरवज्र	॥ (१५०)
॥	॥	॥	सुक्तनारपवन	॥ (१५१)
॥	॥	॥	पण्डिताभयाकरमुसविरचितमुच्छुम्भजम्भर	॥ (१५२)
॥	॥	॥	संक्षिप्तजम्भर	॥ (१५३)
॥	॥	॥	वज्रतीक्ष्णभट्टारकस्य	॥ (१५४)
॥	॥	॥	वश्याधिकारसञ्जुषी	॥ (१५५)
॥	॥	॥	आर्यतारा	॥ (१५६)
॥	॥	॥	॥	॥ (१५७)
॥	॥	॥	खदिरतारा	॥ (१५८)
॥	॥	॥	तारा	॥ (१५९)
॥	॥	॥	संक्षिप्तमारीचि	॥ (१६०)
॥	॥	॥	उदियान ॥	॥ (१६१)
॥	॥	॥	चुन्दा	॥ (१६२)
॥	॥	॥	मारीचि	॥ (१६३)
॥	॥	॥	कण्ठोक्त ॥	॥ (१६४)
॥	॥	॥	यमान्तिक	॥ (१६५)
॥	॥	॥	निदानसप्तकम्	(१)
॥	॥	॥	जाति	॥ (२)
॥	॥	॥	दोष	॥ (३)
॥	॥	॥	गुण	॥ (४)

इति	साधनसञ्चसुये	लिङ्ग समकस	(५)
"	"	प्रारम्भ	(६)
"	"	प्रणाल	(७)
"	"	प्रमाण	(८)
"	"	द्रोण	(९)
"	"	दिग्भारा	(१०)
"	"	मण्डल	(११)
"	"	सन्त	(१२)
"	"	क्रिया	(१३)
"	"	आराम	(१४)
"	"	खेल	(१५)
"	"	निदानार्थीनां साधनम्	(१६)
इति नागप्रतिमार्चनम् ।			

III. 325 A. पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिका by यादवेन्द्रदशावधान । 15 x 7 1/2 inches. Folia, 47. Lines, 16 on a page. Ślokas, 2400. Character, Nāgarī. Date? Appearance, new. Prose. Correct.

It ends :—

फलिभाषितवृत्तधामरे विद्यमे सस्तरताऽऽकुलात्मना

सुधियः परिशोधयन्तु तत् कृपया यम् विलोकितं मया ।

अद्यापकनिरपेक्षपिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकाटीका

श्रीयादवेन्द्रविरचिता लिङ्गु विमुधां सदा कथ्ये ॥

श्रीयादवेन्द्रदशावधानमहाचार्यविरचितायां पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकायां टीकायां वर्णवृत्ताख्यो द्वितीयः परिच्छेदः । समाप्ता पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिकेयम् ॥

III. 325 B. 12 x 4 inches. Folia, 33-91. Lines, 11 on a page. Ślokas, 1400. Date? Character, Newārī. Appearance, new. Prose and verse. Correct.

This MS. contains several works. Ilaṭha Pradīpikā ends in leaf 44 B.

इति सकलशास्त्रसमुच्चये स्वात्मारामयोगीन्द्रविरचितायां इतप्रदीपिकायां चतुर्थोपदेशः समाप्तः ।

The Śāhara Tantra ends in leaf 65 A.

इति त्रिलोचनाविधिः ।

The Cīnācāra ends in leaf 77 A.

इत्याचारसारतन्त्रे हरगौरीसंवादे परमरहस्यातिरहस्यकथने संविदा  
कल्पे संविद्वोधनस्त्रीकारविधिः समाप्तः पटलः ।

The Samayācāra ends in leaf 87 A.

इति पार्श्वतीक्ष्णसंवादे समयाचारं सम्पूर्णम् । ?

The Pātravandana ends in leaf 88 A.

इति रुद्रयामले पात्रवन्दननवस्त्रोत्तरम् समाप्तम् ।

The Uluka Kalpa ends in 91 B.

इति द्वितीयकल्पञ्च उलुकस्य अलङ्कृतम् ॥

III. 326. कारण्डव्यूह । Substance, Nepalese, black-dyed and well-polished paper, 14×4 inches. Folia, 102 pierced by two holes. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1000. Character, Newāri. (Rañjā) ornamental. Prose. Correct. Date, N.S. 803=1683 A.D.

The work has been noticed by Dr. Rājendralāla. See Nep. Bud. Lit., p. 101.

The MS. has been beautifully written on stiff black paper like black boards, having 3 lines written in gold and 2 lines in silver. The date is given both in a chronogram and in figures. But the two dates do not agree. One is N.S. 803 and the other is नेपालसम्बत् भुवनविन्दुहययुगे ।

The first 82 leaves of this MS. contain the Kāraṇḍavyūha, at the end of which the dates are given. The other leaves contain the Saṅgiti of Durgati Parisodhana, which has been noticed by Dr. Rājendralāla Mitra in Nep. Bud. Lit., p. 85.

III. 327. हरमेखनाया नेपालभाषाटीका । 10×4½ inches. Folia, 157. Lines, 11 on a page. Ślokas, 3300. Appearance, old. Character, Newāri. Date ? Prose. Correct.

Bound with the same MS. there is a short work entitled Kāraka Vāda by Jaya Rāma.

इति महामहोपाध्यायश्रीजयरामविरचिते कारकवादः समाप्तः ।

This MS. was copied in गुणनागवर्षी अब्दे (N.S. 883=1763 A.D.) in Newāri character.

III. 328 A. अनुमितिचिन्ता by हरिरामतर्कवागीश । 10½×5 inches. Folia, 45. Lines, 10 on a page. Ślokas, 900. Character, Nāgara. Date ? Appearance, new. Prose. Correct.

Beginning.

श्रीशौण्डिनिनायकाय नमः ।

अनुमितिपरामर्शयोः सामान्यतोऽनुमितित्वपरामर्शत्वाभां कार्यकारणभावः परामर्शत्वञ्च जातिविशेषः । न तु व्याप्तिविशेषपक्षधर्मताविषयकनिश्चयत्वं । अतो व्याप्रादेः साध्यादिभेदेनाननुमतेऽपि न जातिः । न च तादृशजातो मानाभावः । अनुमितिरूपानुगतकार्यजनकतावच्छेदकतयेव तत्सिद्धेः । न च तादृशजातिसाक्षुषत्वादिना साङ्कर्यमिति वाच्यम् । मानसपरामर्श एव तादृशजातिसंस्कारेण साक्षुषादिसाधारण्यविरहेण साङ्कर्यविरहात् । एवं सति साक्षुषादिसाक्षुषत्वादिनामयदशायां फलापलाप इति तु नाशङ्कनीयम् । तादृशकारण्यत्वात्मानानन्तरं तन्मूलकोपनीतमानात्मकमानसपरामर्शोत्पत्त्यनुमितिसम्भवादित्यादि ।

End.

व्याप्यविशेष्यकपरामर्शकाले सिद्धिसत्त्वं पक्षाविशेष्यकपरामर्शानुमित्युत्पत्त्यासामित्याकारकच्छासत्त्वादानुमित्यार्पितिरिति विशिष्येय तादृशपरामर्शयोर्हेतुत्वं युक्तमिति ।

Colophon.

इति श्रीहरिरामतर्कवागीशमहोपाचार्यविरचितोऽनुमितिविचारः समाप्तोऽमृतः ॥

ब्राह्मणचरणानुसेविश्रीभवानीशङ्करभट्टन स्वपठनार्थमनुमितपरामर्शयोरित्थितं नेपालपट्टजे । गुरवे नमः ।

हृषीको मेऽभिहितं करोतु ॥

विषयः । अनुमितिपरामर्शयोः कार्यकारणभावविचारः ॥

III, 328 B. परिभाषाभास्कर by भास्कर । 10½ x 5 inches. Lines, 10 on a page. Folios, 50. Extent in slokas, 1000. Character, Nagari. Appearance, new. Prose. Incorrect.

Beginning.

श्रीसाम्बसवलम्ब ।

आखण्डलादिभुरमण्डलमखनं त-

सुदृखकोकविरहानलदण्डचण्डम् ।

इदंऽहमत्र बहुबोधितपद्मकाण्डं

मार्तण्डमन्वतमधम्यति कालदण्डम् ॥

श्रीगुरुन् पितरौ नत्वाग्निहोत्री भास्कराभिधः ।

भास्करं परिभाषार्थां तनुते बालमुत्तुपे ॥ इत्यादि ।

End.

अतएवनिष्ठप्रसक्तौ नेषामन्युपगम इति ज्ञापकसिद्धार्थानुवादितात्ममिति न परिभाषावशादनिष्ठापादनं साम्प्रतमिति सकलेष्वुक्तिभिः ॥ • ॥

परिभाषाकमलिनीर्युक्तिरभिर्विकाशयन् ।

भास्करः पण्डितालीनां ख्यातं सानन्दयत्वयम् ॥

त्रयम्बकेश्वरपुरीकृतवासादग्निहोत्रिकुलनौरधिवन्द्रात् ।

पुण्यपुण्यपुरुषोत्तमभट्टाहुद्वसूत्र सुकृती हरिभट्टः ॥

वेदवाक्यनिचयावचयेन प्रेक्षितो विधिरिवेह बुधौघैः ।

लोकगीतविमलायतकीर्तिः सोऽपि सज्जनमणिर्जयतिह ॥

तस्मादुद्भूतकीर्तः कृतसुकृतभरान्मन्त्रतन्त्रस्वतन्त्रः

साधूनामग्रगण्यो गददलनविधौ मानवानां शरण्यः ।

काशीक्षेत्राधिवासी हृतकठिनतरारातिषड्वर्गदम्भः

श्रीमानापोजिभट्टः सुरयजनरतः शुद्धधौराविरासीत् ॥

तनय इह तदीयोऽचीकरङ्गास्कराख्यः

फणिपतिमणिनामासंश्रयं भावयित्वा ।

परमलपरिभाषाभास्करं चापि यत्र

सुरतररविपादे सच्चिदानन्दरूपे ॥ (?) .

ग्रन्थाध्यासो मनीषा वा सुकृतं वा न किञ्चन ।

मन्ये गुप्तकुपाकल्पलतिकौवादिकारणम् ।

Colophon. इति श्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवाग्निहोत्रिकुलतिलकायमानहरिभट्टसूनु-  
श्रीमदापोजिभट्टसूनुभास्करविरचितः परिभाषाभास्करः समाप्तिमगमत् ।

विषयः । आख्यातादीनां शक्तिनिर्णयादिपुरःसरं धातुप्रातिपदिकादीनां स्वरूप-  
निर्णयः ।

III. 328 C. सद्भाक्षमाहात्म्यम्, स्कन्दपुराणीयम् । 10×4 inches. Folia  
13. Lines, 8 on a page. Extent in slokas, 200. Character, Newari.  
Date? Appearance, very bad. Incorrect.

Beginning. नमोगणपथे । श्रीशिवाय नमः ।

यस्य पार्थिवचिन्तामणिविद्यामन्त्रस्य निग्रहानुग्रहकर्ता  
ब्रह्मर्षिः कामदुघा देवता गायतत्री ऋन्दः श्रीग्रवरत्नरूपिणी  
पार्थिवेश्वरचिन्तामणिर्देवता ॐ ह्रीं वीजं ह्रीं शक्तिः  
नमः कौलकं समाभौष्टुसिद्धयर्थे जपे विनियोगः ॥ इत्यादि ॥

End.

श्रीईश्वर उवाच ।

सद्भाक्षे ++ सिध्यन्ति जपित्वा ++ धारणात् ।

सद्भाक्षधारणात् वत्स न पापं विद्यते क्वचित् ॥

+	+	+	+	+
+	+	+	+	+
+	+	+	+	+

Colophon. इति श्रीकन्दपुराणे कालिकाखण्डे रुद्राक्षमाहात्म्यं समाप्तम् ॥

III. 328 D. पञ्चरत्नप्रकारकथनम् । 11½ x 5 inches. Folia, 35. Lines, 10 on a page. Extent in slokas, 1000. Character, Newari. Appearance, tolerable. Prose and verse. Incorrect.

Beginning. श्रीविघ्नवस्त्रोविदारकाय नमः ।

भवानीपतिमानस्य वैदिकानन्ददायिनौ ।  
 श्लोकेर्वक्ष्याम्यहं रुद्रपट्टतिं सुरधरोधनीम् ॥  
 हिमाद्रिशिखरासीनं नन्दिनं विश्वनन्दनं ।  
 भक्त्या प्रणम्य शिरसा श्रतानन्दोऽब्रवीद्विद्वं ॥

श्रतानन्द उवाच ।

भगवन् ओतुमिच्छामि रुद्राख्यानं सुविस्तारं ।  
 कथं रुद्र त्वमस्यासीत् कतिधा रुद्रसम्भवः ॥  
 को वा रुद्रः कथं जातः कति नामानि तस्य वै ।  
 कानि कानि च तस्यासन् + + + कति च स्थियः ॥ इत्यादि ।

End.

कथां पार्श्वद्वये वामं क्लृप्तान्तर्यं त्रयोदश ॥  
 प्रथमा वामदेवाय नमोऽन्तेऽष्टाद्वजः कला ।  
 शार्ङ्गिष्ठाय नमो रक्षा द्वितीया परिकीर्तिता ॥ (१)  
 इतो नास्ति ॥

विषयः ।

इति श्रीमहासुद्रकव्ये नन्दिकेश्वरश्रतानन्दसंवादे पञ्चरत्नप्रकारकथनं नाम प्रकरणम् ।  
 " " क्रमविपाके अधिकारिनिबन्धणं नाम प्रकरणम् ।  
 " " कलससुद्रप्रकरणं समाप्तम् ।  
 " " मयङ्गपनिर्माणाप्रकरणम् ।  
 " " तोरशद्वारजाप्रकरणम् ।  
 " " वैकिनिर्माणाप्रकरणम् ।  
 " " अक्षारोपकाप्रकरणम् ।  
 " " कुक्षनिर्माणाप्रकरणम् ।  
 " " सर्वतोभङ्गनिर्माणाप्रकरणम् ।  
 " " आद्यप्रकरणम् ।

III. 328 E. महाभाष्यप्रदीपविवरणम्, आद्यखण्डितम् । 11×4 inches. Folia, 336. Lines, 7 on a page. Extent, 500 slokas. Character, Newāri. Appearance, old. Generally correct.

Colophon. इति श्रीनारायणविरचिते कैयटविवरणे अष्टमस्याध्यायस्य चतुर्थे पादे प्रथमाङ्गिकं पादोऽध्यायश्च समाप्तः ।

विवरणं समाप्तम् ।

कृष्णाय वासुदेवाय देवकीनन्दनाय च ।

नन्दगोपकुमाराय गोविन्दाय नमोनमः ॥

III. 328 F. पुष्पमाहात्म्यं । 10×4 inches. Folia, 7. Lines, 5 on a page. Extent, 170 slokas. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Verse. Generally correct. Date, N.S. 801=1681 A.D.

Beginning. ॐ गुरवे नमः । पुष्पमाहात्म्यं ।

अथ पश्चिमाम्नायक्रमः ।

जाती च पाटलीपूथीचम्पकैः श्वेतचत्पलैः ।

केतकीदेमजाती च + + + शतपत्रकैः ॥

बन्धूकपद्मकुन्दाख्यैः स + पुष्पैश्च पाटलैः ॥

कुसुमेः किंशुकैः पुष्पैः पुद्गागनागकेतकैः ।

वकुलैस्तगरेष्ठान्यैः + + कन्दाख्यासम्भवेः ॥ इत्यादि ।

End. इति मासि मासि श्रीमहादेवपुष्पप्रदानम् ।

पश्चिमाम्नायोत्तराम्नायसिद्धिलक्ष्मीदक्षिणाम्नायनीलसरस्वत्यूर्ध्वाम्नाय-  
देवीनां पुष्पप्रदानशुभाशुभं ॥ तन्तुान्तरसंग्रहः ॥

Post Colophon. संवत् ८०१ । ॐ नमः श्रीपरदेवतायै ।

III. 328 G. सिद्धान्तकौमुदीविलासः by भास्कर । 12×5 inches. Folia, 81. Lines, 14 on a page. Extent, 3300 slokas. Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Incorrect.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।

अथ कौमुदीविलासो लिख्यते ।

धातुर्लोलाभादहं ती मुखाब्जे-

दीर्घभिर्विष्णोर्लोचनेः शङ्करस्य ।



मूर्तिस्त्वय्यास्तमगाङ्गं यकाया (?)

सौरी माया कापि पायादपायात् ॥

मुनिषिद्धान्तसुधामयकोमुद्या(इ)मप्यपेतदीपायाम् ।

विद्वन्मानसकमलं भास्करकृतितः प्रसोदमाध(इ)तामित्यादि ॥

Colophon.

इति श्रीमत्काश्यपान्वयसम्भवश्रीमदग्निहोत्रिकुलतिलकायमानहरिभट्ट-  
सूनुश्रीमदापोजिभट्टतनूजभास्करकृते देवाकरणशिद्धान्तकोमुदीपिलाखे  
ऽव्ययार्थः ॥

श्रीपाकुरषिहस्याक्षरमिदम् । शुभम् ॥

111. 329 A. व्यवहारालोकः (व्यवहारतत्त्वालोकः) by गोपालसिद्धान्तवागीश्वर ।  
15½ × 4½ inches. Folia 28. Lines, 9 on a page. Stokas, 1200. Character,  
Maithil. Date N.S. 773=1853 A.D. Appearance, new. Prose and  
verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमो गणपतये ।

अथ व्यवहारतत्त्वालोकः ॥

व्यवहारो जयभङ्गादिव्यवस्थापनम् । इदञ्च वादकयातस्वनिर्गिनीपु-  
कथाख्यादिति निश्चाः । तद्गु तन्मते वितस्त्राशङ्कानुपपत्तेः । अस्मन्मते  
जस्यः जयभङ्गफलकत्वात् । न च प्रतिष्ठापनाहीनत्वाद्वितर्क्यं ।  
प्रतिष्ठापनाफलकार्यवशसम्बन्धत्वात् सप्रतिपक्षोद्भावकत्वात् इति च +  
+ + + + +

द्विपक्षो व्यवहारः स्नातुनर्हिंसासमुद्भवः ।

हिः सप्तधार्थमूलस्य हिंसाभूलभ्रमुर्विधः ॥

ततः प्रश्नपरिभाषामाह कात्यायनः । इत्यादि ॥

End.

धर्म्मार्थं येन दत्तं स्यात् कश्चै विद्यावते धनम् ।

पञ्चात्तेन तथा तस्मान्नदेयं तस्य + + + ॥

यदि संसाधयेदृच्छे कुर्यात्स्त्रियेन वा पुनः ॥ ?

राज्ञादाप्यः सुवर्णं स्यात्तथा रूपस्य निष्कृतिः ।

विवादव्यवहारेऽस्मिन्निवित्तव्याप्तसंकुले ।

दत्त्वालोकसहायास्तु निःशङ्कायां तु धीमताः ? ।

Colophon.

इति महामहोपाध्यायश्रीगोपालसिद्धान्तवागीश्वरभट्टाचार्यविरचितव्यव-  
हारालोकः समाप्तः ॥

संवत् ७७३ वैशाखकृष्णपक्ष्यां श्रीहरिवंशर्मणा लिखितं ।  
 स्मृतिदर्पणे । सत्रस्य दौक्षा च सुराग्रहश्च कन्याविवाहोऽप्यसवर्णजातेः ।  
 पुनर्विवाहो गतभर्तृकायाः समित्यनञ्चापि सुखेन वक्त्रेः ।  
 दत्तेतराणामपि पुत्रकाणां प्रतिग्रहश्चापि समुद्रयानं ।  
 शौचाद्यसक्तस्य श्रुतिर्जलादावेका + + + स्नानयादिवृत्तिः ॥  
 पशोश्चर्हिंसा मधुपर्क आत्मशुद्धिर्महापातकवृत्तितानां ।  
 कमण्डलोद्धारणमग्निहोत्रं श्रुवावलेहश्च नराश्वमेधौ ।  
 द्वितीयजन्मन्यपि दीर्घकाल आशौचसक्तोचविधिः कलौ न ॥  
 युगे युगे ये विहिताश्च धर्माः देशे च यस्मिन् निवसन्ति विप्राः ।  
 निन्दा न काय्या मनसापि तेषां धर्मं प्रयत्नात् कुरुतेऽनवद्यम् ॥  
 शुभं भूयात् ॥

विषयः । सात्त्विकयनम् । सात्त्विकप्रश्नः । व्यवहारविषयविवादपदनिर्णयः । क्रय-  
 विक्रयानुशयः ॥ अथ सौमाविवादः । दण्डपारुष्यं । अथ चौर्यापवादः । स्त्रीपुरुषधर्म-  
 कथनम् । कूटसाक्ष्यधिकारः ॥

III. 329 B. प्रमाणपञ्चवः by नरसिंहठक्कर । See Rāj Mitra 1836.  
 15½ × 6½ inches. Folia, 31. Lines, 8 on a page. Ślokas 1800. Character,  
 Maithil. Date? Appearance, new. Prose and verse. Correct.

III. 330. स्मरदौषिका । 9 × 2½ inches. Folia, 62. Lines, 5 on a  
 page. Ślokas, 650. Date, N.S. 754=1634 A.D. Character, Newāri.  
 Appearance, old. Prose. Correct.

After the usual invocation it runs thus :—

कृष्णदेहसमुद्भूत जगदानन्दकारक ।  
 रतीश सक्वणीपुत्र कामदेव नमोस्तुते ॥  
 हरकोपानलेनापि भस्मीभूतकृतस्वरः ।  
 अर्द्धगोरीशरीरोद्दि तेन तस्मै नमोस्तुते ॥  
 चक्रक्रीडाकृतान्तस्त्रिमिरचयचमूजित् समस्तकारचक्रः ।  
 कान्ताखड्केतसाक्षी गगनतलसरोराजको राजहंसः ॥  
 सम्मोगारम्भकुम्भः कुमुदवनवधूमोदनिद्रादरिद्रो ।  
 देवः श्रीशीतभानुर्जयति रतिपसेर्वाणनिर्वाणमेकः (?) ॥  
 सत्यगाराधितः कामः सुगन्धिकुसुमादिभिः ।  
 विदधाति वरस्त्रीणाम् मानग्रन्थिविरोचनम् ॥

अनेककामशास्त्राणाम् वारमुद्भूतं यत्नतः ।  
 कामव्युत्पत्तये स्त्रीणाम् चित्तसन्तोषणाय च ॥  
 मारं निर्जित्य बोधेन बुद्धत्वमुपसादितम् ।  
 येन तन्नामधेयेन निर्मिता खरदीपिका ॥  
 कामशास्त्रस्य तत्त्वज्ञा भवन्ति रमणीप्रियाः ।  
 कामशास्त्रमजानन्तो रमन्ते पशुवत् स्त्रीषु ॥

तद्याया ।

नाना विचित्रैः सुरतोपचारेः  
 क्रीडासुखं जन्मफलं नराणाम् ।  
 किं सौरभेयीशतमध्यवर्ती  
 वृद्धोऽपि सम्भोगसुखं न भुङ्क्ते ॥

III. 331. मनोरमा by रमानाथश्र्मा । 11½ × 3½ inches. Folia, 200.  
 Lines, 6 on a page. Ślokas, 2500. Date, N.S. 805 = 1585 A.D.  
 Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

This is a commentary on the Dhātupāṭha of the Kātantra school of  
 grammar, by Ramānātha Śarmā, son of Vedagarbha Tarkācārya, in the year  
 वसुरसमुवनगणिते on the banks of the River Dharmadravi (The Ganges).

वसुरसमुवनगणिते शाके धर्मद्वितीयैरे  
 कातन्त्रासुवृत्तिं निर्मितवान् रमानाथः ।

The date of composition of the commentary is Śaka 1468 or 1546  
 A.D.

III. 332. सत्यमहार्णव by हरिनारायण । 12½ × 3½ inches. Folia, 158.  
 Lines, 7 on a page. Ślokas, 3200. Date, N.S. 820 = 1700 A.D. Character,  
 Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

It begins:—

आभीरदारकमुदञ्जितकिङ्किणीक-  
 मातामपाणिचरणं पुरुषं पुराणम् ।  
 मञ्जीरमञ्जुसखाधरमम्बुजाक्ष-  
 मद्भैतचिन्मयमनादिमनस्तमीडे ॥  
 वूरीधूतं द्वैतचित्ताहुराणाम्  
 शक्रीधूतं शाराधूतं सुराणाम् ।  
 आत्मीधूतं गोपहीमन्तिनीनाम् ।  
 स्वामीधूतम् ब्रह्मनिर्व्याजमीडे ।

आसीत्।मेषिल etc. See p.122 of my Nepal Cat.

एतस्मात् द्विजवंशभूषणमण्योः सर्वार्थचिन्तामण्योः  
षट्शक्तिः शरणिप्रतापदहने प्रारब्धशुद्धारणिः ।  
प्रत्यर्थिचित्तौ(?)शान्धकारतरणिः श्रीदर्पनारायणो-  
राजाभूदवनीविभूषणमणिः भूपालचूडामणिः ॥  
आनन्दयन् द्विजकुलं पितृकुलमुन्मीलयनखिलम् ।  
एतस्मात् अजनि कृतिः श्रीहरिनारायणो नृपतिः ॥

अयं वाग्विलासानतीतः कवीनाम्  
गुणैः दोःप्रतापानतीतो भटानाम् ।  
त्रिलोकौपतिप्रियसीवावभूमिः  
पुनीते जगन्मण्डलं राजचन्द्रः ॥  
अरेस्तुलितसागरम् व्यधित यो नृपग्रामनी-  
भुंजविजितकाञ्चनिरदित यस्तुला पुरुषान् । (?)  
अयं नृपतिमण्डलीमुकुटघृष्टपादाम्बुजो  
जयत्यमरसुन्दरीनिकरपीतकौर्त्तिर्नृपः ॥

श्रीवासुदेवभक्तः श्रीसारदयोः प्रसादमावाह्य ।  
श्रीमानयं नरेन्द्रः श्रीकृत्यमहार्णवं तनुते ॥  
कृत्याचारविचारव्यवहारादानशुद्धिपितृयज्ञाः ।  
सप्तभिरमी तरङ्गैः सप्तोत्तरमहार्णवे निबध्यन्ते ॥  
धर्मश्च परिभाषा च ततो मासोपरिस्थितिः ।  
मलमासव्यवस्था च कृत्यं चेत्यादिकश्च च ।  
प्रकीर्णकं समस्त्वादि युगान्तादि ततः परम् ॥  
तिथिमेदव्यवस्था च रविसंक्रान्तिनिर्णयः ।  
चन्द्रसूर्योपरागश्च सद्यगत्र निबध्यते ॥

Last Col. इति महाराजधिराजहरिनारायणविरचिते पर्वसंग्रहः समाप्तः ।

Bound along with this MS. there is a smaller and older work entitled  
लक्षहोमपद्धतिः copied in Sam. 1514 in Nāgara character:

मदनविनोदनिघण्टु ।

Suba Viṣṇu Prasāda Rāj Bhāṇḍārī presented the 74th leaf of Madana  
Vinoda Nighaṇṭu. It is the last and only leaf extant of an old MS.

इति श्रीमदनपालविरचिते मदनविनोदनिघण्टौ मिश्रवर्गं त्रयोदशमं  
समाप्त । श्रीमान् नेपालिकः श्रयोऽस्तु ६७२ ।

III. 333. निगमशरनिर्णयः by रमारमणदेवशर्मा । 12 x 4 inches. Folia,  
130. Lines, 8 on a page. Ślokas, 3600. Date ? Character, Newari.  
Appearance, new. Prose and Verse. Correct.

Last Col. श्रीरमारमणदेवशर्मणा निर्मितनिगमसारनिर्णये कालिकामनुविधान-  
पूजनध्यानभुविभूतक (?) पटलोऽयम् ॥

It begins :—

यद्रोमविवरे कीटा इव ब्रह्माण्डकोटयः ।

तमगायकृपासिन्धुमपारम् समुपास्यते ॥

नत्वा गुहं परगुहम् च परापराख्यम्

तस्मात् परञ्च परैष्टिगुहं प्रणम्य ।

निष्कृष्य चारमखिलागमशास्त्रसिन्धोः

श्रीमद्वरमारमण यय समुच्चिनोति ॥

वस्तूनि दूरतरदूरतमेषु गत्वा

नानाविधान्युपचिनोति जनः प्रयत्नेः ।

एकत्र तानि मिलितानि पुरो हि लब्ध्वा

देवेन नो च बुधियो विमुखीभवन्ति ॥

तत्रादौ खगुपास्य देवतानिर्णयमनुविचारः प्रवर्तते ततः तद्विर्गुहार्थं  
पुरो हरचक्रमभिधीयते ॥

III. 335 चारावलीतन्त्रम् । 15½ x 4½ inches. Folia, 31. Lines, 7  
on a page. Ślokas, 310. Character, Newari. Date ? Appearance, new.  
Verse. Correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः । श्रीईश्वर उवाच ॥

अथ नैमित्तिकानुष्ठानक्रमो यथा । तदुक्तं चारावलीतन्त्रम् ।

नित्यं नैमित्तिकं कान्यं चापेक्षं पूर्वपूर्वतः ।

× × × × × × ॥

नित्याचाररतो मन्त्री कुर्यान्नैमित्तिकार्चनम् ।

नैमित्तिकार्चने सिद्धं कुर्यात् कान्यमखण्डितम् ॥

अष्टम्याञ्च चतुर्विंश्यां पूजयेच्च प्रयत्नतः ।

यत् यत् प्रार्थयते मन्त्री तत्तदाप्नोति नित्यशः ॥

लभते मङ्गलां वाणीं तथाष्टम्यां वक्ता भवेत् ।

अष्टम्यां पूजनं देव्याः सर्वकामफलप्रदमित्यादि ॥

End.

श्मशानवासिनि प्रिये अरण्यवासिनि प्रिये ।

अदीक्षितकुलासङ्गात् सिद्धिदानिः प्रजायते ॥

× × × × ।

× × × × ॥

कनिष्ठो यदि सम्पूर्णः क्रमपूजा विधीयते ।

एवं सिद्धिपरो मन्त्री साधको भुवि दुर्लभः ॥

न देयं यत्र कुत्रापि गोप्तव्यं पशुसङ्कटे ।

Colophon. इति श्रीहारावलीतन्त्रे मातृकापूजाविधिफलं समाप्तम् ।

विषयः ।	इति श्रीहारावलीतन्त्रे	प्रथमः पटलः	...	...	(१)
११	११	११	...	...	(२)
११	११	११	...	...	(३)
११	११	११	...	...	(४)
११	११	समयाचारः	...	...	(५)
११	११	सामान्यपूजाविधिः	...	...	(६)
११	११	...	...	...	(७)
११	११	...	...	...	(८)
११	११	महामायापूजनहीमप्रकरणम्	...	...	(९)
११	११	...	...	...	(१०)
११	११	पूजाविधिः	...	...	(११)
११	११	...	...	...	(१२)
११	११	महामायापूजाविधिः	...	...	(१३)
११	११	मातृकापूजाविधिः समाप्तः	...	...	(१४)
११	११	मातृकापूजाविधिफलम् समाप्तम्	...	...	(१५)

III. 336. खान्दपुराण । 18½ × 5 inches. Folia, 334. Lines, 9 on a page. Ślokas, 14,700. Character, Newāri. Date, N.S. 809 = 1689 A.D. Appearance, fresh. Verse. Correct.

The present MS. contains the 3rd Pariccheda only and 256 chapters.

It begins :— स धूर्जटिजटाजूटो जायतां विजयाय वः ।

यत्रैकपलितश्चान्तिं करोत्यद्यापि जाह्नवी ॥

ऋषय ऊचुः ।

हरस्य पूज्यते लिङ्गं कस्मादेतन्महामते ।

विशेषात् संपरित्यज्य शेषांशानि सुरासुरैः ॥

तस्मादितन्महाभाग यथावत् वक्तुमर्हसि ।  
साम्प्रतं सुकात्स्न्येन परं कौतूहलं हि नः ॥

सुत उवाच ।

प्रश्नभारी महान् एष यो भवद्भिस्सदाकृतः  
कीर्त्तयिष्ये तथाप्येनं नमस्कृत्य स्वयम्भुवः ।  
आनर्त्तविषये चास्ति वनं मुनिजनाश्रयम् ।  
मनोर्चं सर्वसत्त्वानां सर्वर्त्तफलितद्रुमम् ॥  
तत्राश्रमपदं रम्यं सौम्य समनिवेशितम् ।  
अस्ति तापससंकीर्णं वेदध्वनिविराजितम् ॥  
अभूतः वायुभक्षश्च शीर्षिणश्चैत्रिभिस्तथा ।  
उगडालुखलिभिः विप्रैः सेवितं वा स्मृकृत्यनः ( ) ॥

... .. ।

... .. ॥

कस्यचित् त्वय कालस्य भगवान् त्रिपुराशकः ।  
सतीविद्योगसंप्राप्तो असमान इतस्ततः ॥  
तस्मिन् वने समायातः ... .. ।  
... .. ॥

ततश्च भगवान् रुद्रा दृष्ट्वाश्रमपदं तदा ।  
नमूः कपालसादाय भिक्षार्थं प्रविवेश नः ॥

... .. ।

... .. ॥

एवमालोक्यमानः स काशिनो हि महेश्वरः ।  
वध्नाम राजमार्गेण भिक्षां वेहीति कीर्त्तयन् ॥  
अथ ते मुनयः दृष्ट्वा तं तथा विगताम्बरम् ।  
— — — प्रोचुः कीपास्त्रोदागताः ॥

यस्मात् पाप त्वयास्माकं आश्रमाभ्यं विद्वस्वितः ।  
तस्मात् लिङ्गं पतत्वाशु तणेव वसुधा तले ॥

— — —

— — —

— — —

अद्या प्रभृति मे लिङ्गं यदि वेत्ता द्विजातयः ।  
पूजयन्ति प्रयत्नेन तद्विदं धारयाम्यहम् ॥

ब्रह्मोवाच । अहं तव स्वयं लिङ्गं पूजयिष्यामि शङ्कर ।

— — — — — ॥  
— — — — — ।

तथेति स प्रतिज्ञाय लिङ्गमादाय स प्रभुः ॥

स्थाने नियोजयामास सर्वदेवाधिपूजितम् ।

ततो ह्वाटकमादाय तदाकारम् पितामहः ॥

कृत्वा लिङ्गं स्वयन्तत्र स्थापयामास हर्षितः ।

ख्यातिं याच्यति सर्वत्र पाताले ह्वाटकेश्वरः ॥

The whole Pariccheda is taken up with a Māhātmya of Hāṭakeswara Kṣetra. It ends

एतत् पुराणमखिलञ्च पुरा क्लृप्तेन भाषितम्

भृगवे ब्रह्मपुत्राय तस्मात्क्षिमे तथाङ्गिणः ।

ततश्च च्यवनः प्रापत् स ऋचीकस्ततो मुनेः

एवं परम्परामात्रम् सर्वेषु भुवनेष्वपि ॥

क्लृप्तं पुराणमेतच्च कुमारिण पुराकृतम् ।

यः शृणोति सभामध्यं नरः पापात् प्रमुच्यते ॥

— — — — —  
— — — — —  
— — — — —

एवमेतत् पुराख्यातम् आख्यातं भद्रमस्तु वः ।

ह्वाटकेश्वर त्रैलोक्यं साहाय्यं शृणुते नरः ॥

— — — — —  
— — — — —

इति श्रीस्कन्दपुराणे तृतीयपरिच्छदे ह्वाटकेश्वरस्तोत्रमाहात्म्ये नागरखण्डम् समाप्तम् । शुभम् भवतु सर्वदा २५६ सम्बत् ८०६ पौषकृष्णैकादशी सम्पूर्णं मङ्गलदिने अस्तु ॥

III. 337. व्याख्यानमुक्तोष by विजयरक्षित । 14½ × 5 inches. Folia, 208. Lines, 9 on a page. Ślokas, 5500. Date ? Character, Newāri. Appearance, tolerable. Prose. Correct.

This is a commentary on Mādhava nidāna, as Aufrecht says, by Vijaya Rakṣita. After the usual invocation the writer says:—

भट्टारजैज्जटगदाधरवाप्यचन्द्रश्रीचक्रपाणिबहुलेश्वरसेनभयैः ।

इंशानकार्तिकशुधीरसत्कीर्त्तिवैद्यैरात्रेयं साधवमुखे लिखितं विविन्त ॥



तन्तुान्तराख्यपि त्रिलोक्य समेष यत्रः सार्ज्जविधेय वृक्ष द्वाग्विधयो समाधिः ।

प्रसरेणैव मयायं व्याख्यासधुकोष आरब्धः ।

श्रीपुरुषोत्तमाय नमः । श्रीगणेशाय नमः ।

यश्चादयावत्तं देवं गोपवन्तावने रतम् ।

सगमं कमलारामं कल्पद्रुमामवाप्रयं ॥

महाभागा + + जन्मा महाविष्णुर्महासनाः ।

आविशसीत् मद्रा जियार्विष्णुर्महार्गव्याकरात् ॥ उग्रादः ॥

श्रीशङ्करो जनयिता जननीं च यश्च ।

श्रीरोहिणीबुधशिवात्मजतुल्यकीर्तः ।

श्रीकाशिनाथधरणीत्रिदशस्य तस्य ।

श्रीवृंशदो विजयते यदुवंश सप्तः ।

कविकाव्य + भासा रसाकुला ।

वन्दनीया द्वयोर्जिह्वा खलस्य च हयस्य च ॥

Colophon.

इति यदुवंशे महाकाव्ये श्री काशीनाथकृतौ दशमः सर्गः ॥

विषयः । इति श्रीयदुवंशे महाकाव्ये श्रीकाशीनाथकृतौ लिट्प्रयोगो नाम  
प्रथमः सर्गः (१) ।  
” ” ” लुङ्प्रयोगो नाम (२) ।  
” ” ” वत्प्रयोगो नाम (३) ।  
” ” ” नङ्प्रयोगविजया नाम (४) ।

ॐ नमो नवग्रहाय ।

नवग्रहं प्रणम्यादौ शास्त्राणां ज्योतिषां क्रमं ।

सुनीनां वचनं दृष्ट्वा वक्ष्यं ऽहं तिथिनिर्णयं ।

नारायणो नाम न गृह्यते च योगीश्वराख्यश्च तथैव पूर्व्वे ।  
किञ्चित् करिष्ये तिथिनिर्णयं हि तमध्वमस्माद्गणिनश्च सर्व्वे ॥

इत्यादि ।

End. त्वमशोक हराभीष्टं मधुमाससमुद्भव ।  
पिवामि शोकसन्तप्तो मामशोकं सदा कुरु ॥ × ×  
× × इति वैचरनिर्णयः ॥

Colophon. इति तिथिनिर्णयः समाप्तः ।

विषयः । तिथिकृत्यनिरूपणम् ॥

III. 338 C. ज्योतिषकौमुदी by नीलकण्ठ । 7×6 inches. Folia, 25. Lines, 11 on a page. Ślokas, 500. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning. ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ।  
अथ प्रश्नप्रकरणं निरूप्यते ।  
अथ प्रश्नविचारस्य प्रयोजनमाह वराहः ।  
देवज्ञस्य हि देवेन सदसत् + + वाञ्छया ।  
अवशो गोचरं मर्त्यः सर्व्वं समुपनीयते । इत्यादि ।

End. मिथुन खड्ग-शर-नाग + + बुधशुक्रजीवकुजसौराः ।  
+ + + रस षड्द्रिभ्रतिषु वक्रजशुकसौम्यगुणमन्दाः ॥  
सिंहगुरुशुक्रबुधभौमाः ॥

Colophon. इति श्रीनीलकण्ठज्योतिर्विद्वचितज्योतिषकौमुदीयां प्रश्नप्रकरणं समाप्तम् ॥

III. 339. मृत्युञ्जयसंहिताकल्प । 12×5 inches. Folia, 10. Lines, 12, 13 on a page. Date? Character, Kāyṭhi. Appearance, new. Verse. Incorrect.

Last Col. इति शम्भुप्रोक्तं मृत्युञ्जयसंहिताकल्पः समाप्तः ।

III. 340. Contains several MSS. of which—

A. आत्मबोधप्रकरण by Śaṅkarācārya and its Tikā, in Nāgarī character, and on country-made paper.

B. कपिलगीता from the Padma Purāṇa, complete in 8 chapters, written in black and red ink on fine country-made paper, in Nāgarī character.

C. 17 paṭālas of the लिङ्गार्चनतन्त्र ।

III. 341. दानरत्न by कमलाकरः । 10×6 inches. Folia, 236. Lines 11 on a page. Ślokaś, 6,200. Date, N.S. 883=1763 A.D. Character, Newāri. Appearance, new. Prose. Correct.

In the index the book is styled दानरत्नपञ्जिका । It is also called दानकमलाकर । It was composed by the well-known Kamalakar, who flourished by the middle of the 17th century. His father was Rāmakṛṣṇa and his teacher was Lakṣmaṇa. He wrote this book after he had completed his Acāraratna. The 8th verse of his preface runs thus :

यत्राकरो मया नांक्तो द्वैमाद्विस्तृत बुध्यताम् ।

अन्ये मूलतया तत्र गदिता यत्र नास्ति सः ॥

III. 343 A. पुष्परत्नाकरतन्त्रम् । 12×5 inches. Folia, 36. Lines, 7 on a page Ślokaś, 400. Character, Nāgar. Date, Sam. 1906 1850 A.D. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

यद्देव वेदोऽपि न चित्रवृत्तं

न योगिनोऽपि प्रभवन्त्यवामुम्

गिरायवाच्यं विमलं महस्तत्

पापादपायाञ्जगदीश्वराख्यम् ॥

भास्करेन्द्रमहोपासे नवे राज्यं प्रशासति ।

प्रणम्य देवतामिष्टां गुरुञ्च ज्ञानकारणम् ॥

विचार्य विबुधैः सार्द्धं मनःसङ्कल्पसिद्धये ।

करोमि नवमीसिंहः पुष्परत्नाकरं शुभम् ॥

शम्भुनिध्यां? तथारुद्रयामलं सत्रयाभिधम् ।

शारदातिलकं शक्तिसङ्गमं गौतमीं तथा ॥

कालोत्तरं तथा सेरुं नीलं मन्यानसैरवम् ।

कुलचूडामणिं दिव्यं भावचूडामणिं तथा ॥

फालोत्तरं तथा मेरुं नीलं मन्यानभैरवम् ।  
कूलचूडामणिं दिव्यं भावचूडामणिं तथा ॥

× × × × ।  
× × × × ॥

एतानि सस्यगालोच्य वचनानि विविच्य च ।  
सर्वलोकहितार्थाय क्रियते पुष्पनिर्णयः ॥ इत्यादि ।

End.

पुष्पं श्रेष्ठं रक्तकोकं बन्धूकं शतपत्रकम् ।  
वर्तुरौहितीयज्जैव कर्णिकारद्वयं तथा ॥  
वकसन्दारचूतानि करवीराणि शश्वते ॥

× × × × ।  
× × × × ॥

सुगन्धिश्च तलौहित्यैः कुसुमैरर्चयेत् कुलैः ॥  
अथ निषिद्धानि ।

तुलसीमालतीवर्ज्यं पुष्पं दद्यात् प्रसन्नधीः ।  
तुलसीवर्जिता पूजा सा पूजा सफला भवेत् ॥

Colophon. इति श्रीपुष्परत्नाकरे उत्तरोद्धाधिश्राम्नाये पुष्पविवरणं नामाष्टमः पटलः  
समाप्तः ॥ शुभमस्तु ।

Post Colophon. संवत् १८०६ फाल्गुनसुदि १३ रो १ शुभम् ।

विषयः । इति श्रीपुष्परत्नाकरे पुष्पविवरणं नाम प्रथमः पटलः ... (१)  
" " निषिद्धपुष्पविवरणं नाम ... (२)  
" " हेरम्बशिवाचने पुष्पविवरणं नाम ... (३)  
" विषयवर्चनपुष्पविवरणं ... ... (४)

पुष्पविशेषाणां फलानि ।

इति पुष्परत्नाकरे आदित्यग्रहपितृणां पुष्पविवरणं ... (५)  
" " भवानीतुर्गागायत्रीसरस्वतीनां पुष्पविवरणं नाम ... (६)  
" " दक्षिणपश्चिमाम्नाययोः पुष्पविवरणं ... (७)

इति श्रीपुष्परत्नाकरे उत्तरोद्धाधिश्राम्नाये पुष्पविवरणं नामा-  
ष्टमः पटलः समाप्तः ।

111. 343 B. बालबोधिनी (भास्वतीटीका) by बलभद्रदेवज्ञः । 12½ × 5 in-  
ches. Folia, 111. Lines, 6 on a page. Extent in slokas 1300. Char-  
acter, Nāgara. Date ? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

Beginning.

श्रीगणेशाय नमः ।

आदिमध्यान्तशून्याय त्रिधाविग्रहधारिणे ।

ग्रहर्क्षादिस्वरूपाय नित्याय हरये नमः ॥

आसीद् द्विजन्मा कमलाकराख्यः ख्यातः सुशीलो द्विजदेवभक्तः ।

तस्यात्मजः श्रीहरिपालनामा नित्यं हराराधनसक्तचित्तः ॥

विस्वाम्भुः श्रीमान् दैवज्ञः श्रीवसन्त इति नाम्नः ।

शास्त्रार्थविद्यागुणवान् द्विजगुरुपादार्चने सदा निरतः ॥ इत्यादि ।

End.

अथेष्टदेशान्तरयोजनानि

ख्यादि भुक्त्या गुणितानि कृत्वा ।

लखाष्टवेदे ४८०० समलेभि यत्नः ?

× × धनं प्राक्परयो ग्रहेषु ? ॥

शास्त्राब्ददादृगुणितात् कुजादेः सूर्य १२ वरा २० क्षीपू १५ तखेष्ट

५०१ वेदे ११४ लब्धं क्रमेणाष्टशतैः । इतो नास्ति ॥

विषयः । इति श्री वसन्तात्मजबलभद्रदैवज्ञविरचितायां भास्वतीटीकायां बाल-  
बोधिन्यां तिथिध्रुवानयनाधिकारः प्रथमः । ... (१)

भौमादीनां शीघ्रोच्चमन्दोच्चानयनम् ॥

शुक्रस्फुटीकरणम् ।

अथ भौमादीनां ग्रहाणां चक्रकथनम् ।

अथागस्त्योदयज्ञानम् ।

दिनगतशेषघटिकानयनम् ॥

अश्विन्यादिनक्षत्रविभागेन रात्रौ गतघटिकानयनम् ।

दशमलग्नानयनम् ।

स्वदेशलग्नखण्डानयनम् ।

चन्द्रग्रहणाधिकारः । चन्द्रग्रहणे परिलेखवर्त्मज्ञानम् ॥ इत्यादि ।

III. 344 A. शिवगीताख्या । 13×6 inches. Folia, 68. Lines, 15  
on a page. Slokas, 3000. Date, Sam. 1881 = 1825 A.D. Character,  
Nāgara. Appearance, new. Verso. Correct.

Beginning.

ॐ नमः ।

अज्ञानतिमिराम्बुस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।

चक्षुर्हृत्सीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

सूत उवाच ।

धर्मजिज्ञासून् ऋषीन् प्रतीति शेषः अथशब्दः आनन्तर्यवचनः इत्यादि ।

End. सन्ध्यात्रयं तु कर्तव्यं द्विजेनात्मविदा सदा ।  
 उभे सन्धेय तु कर्तव्ये ब्राह्मणेः स्वगृहेष्विति ॥  
 तस्यायमाशयः ।  
 यद्यपि वहिरेव सन्ध्यात्रयं कर्तव्यं प्रशस्तं तथापि यदा निहरणाद्यं  
 + + + + तदा श्रौतस्य विहरणस्य प्रावल्यात्तदनुरोधेन द्वे सन्धेय  
 गृहेऽप्यनुष्ठेये इति ॥

Colophon. इति श्रीपद्मपुराणे शिवगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे  
 शिवरामसंवादे मोक्षाधिकारे भक्तिनिर्णयो नाम षोडशाध्याय-  
 व्याख्यानम् ।  
 श्रीशिवदास्यधनेन सम्पादितमिदं पुस्तकम् ।

Post Colophon. श्री संवत् १८८१ । मासे श्रावण शुक्लपञ्चमी उत्तरफाल्गुनीनक्षत्रे  
 शिवयोगे शुक्रवारे । श्लोक ३७५ ।

III. 344 B. प्रश्नतत्त्वम् by चक्रपाणि । 12×5½ inches. Folia, 15.  
 Lines, 10 on a page. Ślokas, 300. Date, N.S. 949=1829 A.D. Charac-  
 ter, Nāgara. Appearance, new. Verse. Correct.

Beginning. श्रीगणेशाय नमः ।  
 भारति भङ्गलचञ्चलदेहे भूषितभूरिविभूषणसार ।  
 तत्त्वसरोरुहवासिनि तत्त्वं दर्शय कुन्दनिभे प्रणतिर्मे ॥  
 चक्रपाणिरिति सत्यधरस्य ख्यात आत्मज इहाच्युतभक्तः ।  
 प्रार्थितः स कुसते बहुश्रिष्यैः प्रश्नतत्त्वमतिलाघवमाद्यम् ॥  
 देवज्ञमानम्य फलप्रसूनेस्तिथ्यादिपत्रं विदितप्रभावम् ।  
 ग्रन्थैर्च भक्त्या विनयावनम्रः प्रष्टुमलान्तःकरणं + पृच्छेत् ॥  
 इत्यादि ।

End. श्रीमत्सत्यधराद्यं सुषुवे साध्वीह सत्यरूपाख्या ।  
 उपकृतये शिष्याणां चक्रपाणिना तेन रचितं हि ॥

Colophon. इति श्रीचक्रपाणिरचिते विबुधपदप्रदे प्रश्नतत्त्वे मिश्रप्रश्नाध्यायः  
 सुलभ इह द्वादशश्वागात् ॥ १२ ॥  
 शुभम् । इति प्रश्नतत्त्वग्रन्थः सम्पूर्णः ॥  
 संवत् ९४९ ॥

III. 345. परार्द्धसारसंग्रहः by शिववर्मा । 14×4 inches. Folia, 216.  
 Lines, 7 on a page. Ślokas, 4000. Character, Newāri. Date ? Ap-  
 pearance, new. Verse. Incorrect.

Beginning.

ॐ नमः श्रीसूर्याय ।

एकत्त्वं प्रथमं स्थानं द्वितीयं दशमुच्यते  
 तृतीयं शतमित्याहुश्चतुर्थं सप्तमं ॥  
 पञ्चमं स्थानमयुतं षष्ठं लक्षमुदाहृतम् ।  
 सप्तमं प्रयुतस्थानं अष्टमं कोटिरुच्यते ।  
 नवमञ्जार्घुदं प्रोक्तं दशमं निर्दुदं स्मृतम् ॥  
 खर्वमेकादशं नाम महाखर्वन्तु द्वादशं ।  
 त्रयोदशं स्थानं महात्रयं चतुर्दशं ॥

+ + + +  
 + + + + ॥

पद्ममेकादशं प्रोक्तं महापद्मं दशाष्टमं । इत्यादि ॥  
 रात्रौ वा शुक्लपक्षे वा स्वयं क्वायां निरीक्षयेत् ।

+ + + + + ॥

End.

सम्पूर्णलक्षणोपेतां सदा शृण्वन्ति निर्मलं ।  
 तदा न चिन्तिते काल यावत् संवत्सरावधि ॥  
 शिरहानिर्भवेन्मृत्युः क्षणमात्रे न संशयः ।  
 वक्त्रहीन भवेद्द्वाराधिः सहजक्षयमेव च ।  
 किं वा धनविनाशश्च जानुच्छिद्रे मृतस्त्रिया ॥  
 मध्यच्छिद्रे शस्त्रघातं दुर्भिक्षं वाथ बन्धनम् ।  
 विकाशजैव सुभिक्षं ग्रीवामङ्गौ नृपक्षयः ॥  
 पीतवर्णं भवेत्क्षामं कृष्णवर्णं च मृत्युदं ।  
 रक्तवर्णं भवेद्वायं श्वेतवर्णं च जीवितम् ॥

Colophon.

इति कालज्ञानच्छायाचक्रम् ।  
 इति श्रीपराहंसंग्रहसार शिववर्माकृतिं ॥

विषयः । निमेषादिप्रमाणम् । वर्षाधिपफलम् । तिथिप्रकरणम् । करणप्रकरणम् ।  
 भद्राप्रकरणम् । पञ्चशलाका । दशयोगप्रकरणम् । दृष्टिभेदकथनम् । ग्रहबलावलकथनम् ।  
 गर्भाधानादि । मलमासादि । कृषिवाणिज्यादिकथनम् । वीजवपनादिकथनम् । मद्यादि-  
 साधनम् । काञ्जिसाधनादि । कुलाकुलादिचक्रकथनम् । चैत्रादिमासकृत्यकथनम् । सिंह-  
 प्रसूतिकाकथनम् । अधिवासकृत्यादिकथनम् । गर्भप्रश्नादि । नक्षत्रभोगादिकथनम् । शिवा-  
 चरित्रकथनम् । काकचरित्रकथनम् । गृहग्रामादिशुभाशुभकथनम् । क्वायाचक्रकथनम् ॥

III. 346. मधुमण्डनम् महाकाव्यम् by बालकृष्ण । 11 × 4 inches. Folia,  
 150. Lines, 5 on a page. Ślokas, 1500. Date? Character, Newāri.  
 Appearance, new. Verse. Correct.

अस्यादौ नवपत्राणि न सन्ति । आद्यन्तखण्डितमेतत् ॥

विषयः । इति श्री बालकृष्णविरचिते मधुसूदने महाकाव्ये यमलार्जुनभञ्जनं नाम  
चतुर्थः सर्गः ॥ ४ ॥

”	”	वत्सासुरवधः	”	॥ ५ ॥
”	”	वकासुरवधः	”	॥ ६ ॥
”	”	ब्रह्ममोहोद्धरणं	”	॥ ७ ॥
मध्येऽपि पत्रत्रयं नास्ति ।				
”	”	खरादिमथनं	”	॥ ८ ॥
”	”	प्रलम्बनिग्रहो नाम	”	॥ १० ॥
”	”	वीरहरणमेकादशः सर्गः	”	॥ ११ ॥
”	”	विप्रपत्न्यागमनं	”	॥ १२ ॥

III. 348. रामायणलङ्काकाण्ड । Substance, paper cut in the form of palm-leaf, and so by mistake included in the list of palm-leaf MSS.  $17 \times 2\frac{1}{2}$  inches. Folia, 287. Pierced in the middle. Lines, 5 on a page. Ślokas, 5600. Date, N.S. 769=1649 A.D. Character, Bengali. Appearance, old. Verse. Correct. Complete.

The Scribe's name is Manohara Śarmā. The Post Col. statement:—

नेपालसंवत् ७६९ आश्विन सुदि नवमीचन्द्रे काष्ठमण्डपनगरे लिखितैषा पुस्तौ श्रीमनोहरशर्मणेति ।

III. 349. धर्मारण्य ।  $18 \times 3$  inches. Folia, 312. Pierced through the middle. Lines 12, 11, 10, 3, 4 on a page; because the leaves are of various sizes and variously written. Ślokaś, 19,000. Character, Maithil. Appearance, old. Verse. Incorrect.

By actual counting 312 leaves are obtained. It appears that the 2nd half of the work remains here in a mutilated condition. Nobody has yet described this work properly. I give below a table of contents of the 2nd part of the work commencing from leaf 332 and ending in 803.

Names of subjects.				Leaf mark.
अवन्तीभाग	...	...	...	३३२
रेणुकाभाग	...	...	...	३३६
परशुराम	...	...	...	३३५
सुकरक्षेत्र	...	...	...	३३७
वाराहखस्तायन	...	...	...	”



## Subjects.

स्तवश्च तथाऽन्यः	...	...	...	४५७
कार्तवीर्यकवचञ्च	...	...	...	”
विष्णोर्गुह्यस्थानम्	...	...	...	४५८
सूर्यकवचम्	...	...	...	४५९
विष्णुप्रादुर्भाव	...	...	...	४५९
शालग्रामक्षेत्रे आङ्गिक	...	...	...	४५९
प्रातःकृत्ये गोपशंखा	...	...	...	४५९
सूर्यपूजा	...	...	...	४५९
शालग्रामे विष्णुपूजा	...	...	...	४५९
गजेन्द्रस्तव	...	...	...	४५९
शिवपूजा	...	...	...	४५९
दुर्गापूजा	...	...	...	”
भोजनविधि	...	...	...	४५९
शयनविधि	...	...	...	४५९
कामतन्त्र	...	...	...	४५९
नायिकाभेद	...	...	...	४५९
नैमिषे प्रायश्चित्त	...	...	...	४५९
दशविधपापनिरूपण	...	...	...	४५९
व्रत	...	...	...	४५९
धेनुमूल्या	...	...	...	४५९
अतिपातकमहापातकप्रायश्चित्त	...	...	...	४५९
गोवधप्रायश्चित्त	...	...	...	४५९
रामायणारम्भ	...	...	...	४५९
लवकुशाभ्यां युद्धं	...	...	...	४५९
पार्थन यौवनाश्रविजयः	...	...	...	४५९
मीनध्वजविजय	...	...	...	४५९
हंसध्वजविजय	...	...	...	४५९
वज्रुवाहनयुद्ध	...	...	...	४५९
ताम्रध्वजमयूरध्वजविजय	...	...	...	४५९
वीरवर्मविजय	...	...	...	४५९
चन्द्रहासीपाख्यान	...	...	...	४५९
हरिश्चन्द्रोपाख्यान	...	...	...	४५९
नलोपाख्यान	...	...	...	४५९

Subjects.

Leaf mark.

तत्रारोप्यगुणाः	...	...	...	४५४
गजाश्चपाखण्डगलक्षयम्	...	...	...	४६४
प्राक्तनप्रशंसायां	...	...	...	४७१
तरुणचन्द्राख्या	...	...	...	४७२
दैवप्रशंसायां	...	...	...	
लौहजङ्घाख्यानम्	...	...	...	
देवताप्रशंसा	...	...	...	
विदूषकाख्यानम्	...	...	...	४७४
पुनः पौरुष-	...	...	...	
प्रशासायां ...	...	...	...	
चतुर्दशविकसु ?	...	...	...	
शक्तिदेवोपाख्यानम्	...	...	...	
प्रयागमाहत्म्यम्	...	...	...	४८५
सदाचार ...	...	...	...	४८६
दम्माचार ...	...	...	...	४८८
सत्यधर्म ...	...	...	...	
बहुलाख्यानम्	...	...	...	४९२
ज्योतिषिकप्रश्न	...	...	...	४९५
राज्याभिषेकादि	...	...	...	४९८
संस्कारे विवाह	...	...	...	४९९
गर्भाधानादि	...	...	...	५००
विद्यारम्भजातकज्व	...	...	...	५०२
अधिष्ठुभङ्ग	...	...	...	५०३
ग्रहगोचर	...	...	...	५०६
यात्राच ग्रहवास्तु	...	...	...	५११
खातविधि	...	...	...	५१२
वास्तुयाग	...	...	...	५१३
प्रासादोत्सर्ग	...	...	...	५१४
जलाशयोत्सर्ग	...	...	...	५१५
सङ्गीतप्रश्न	...	...	...	५१६
कुन्दःप्रस्ताव	...	...	...	५१८
मरीच्यादिवंश	...	...	...	५१९
सोमवंशे ब्रह्मादिजन्म	...	...	...	५२४
वर्णाश्रमधर्म	...	...	...	५२६
स्त्रीपुंलक्षणम्	...	...	...	५२७

## Subjects.

## Leaf mark.

ब्रह्मादिविवाह	...	...	...	५५९
स्त्रीगुणधर्म	...	...	...	५६०
स्त्रीदोषकथनम्	...	...	...	५६१
तत्रबलधर्माख्याने श्रीपञ्चमी	...	...	...	५६२
पतिव्रताख्यानम्	...	...	...	५६५
पापच्छालापदिनिन्दा	...	...	...	५६७
यतिधर्म	...	...	...	५६८
दण्डवज्रासंवाद	...	...	...	५६९
कालीमाहात्म्य	...	...	...	५७०
केशवादिभेदभैरवोत्पत्तिश्च	...	...	...	५७१
मुरारि	...	...	...	५७२
नन्दिप्रादुर्भाव	...	...	...	५७३
नीलाभस्तव	...	...	...	५७४
त्रिपुरदाह	...	...	...	५७५
गयाभाग	...	...	...	५७६
श्राद्धकल्प	...	...	...	५७७
पांक्त्यापांक्त्य	...	...	...	५७८
गयाश्राद्धपद्धति	...	...	...	५७९
धर्मार्थधर्मार्थवृंश	...	...	...	५८०
कौशिकिकरतोयाश्रात्रेयीकासरूपब्रह्मपुत्रोत्पत्तिश्च	...	...	...	५८१
नरकोपाख्यान	...	...	...	५८२
जह्नुहृदे गङ्गादर्शन	...	...	...	५८३
प्रव्यङ्गीरा	...	...	...	५८४
सूर्यवंशानुचरित	...	...	...	५८५
विश्वामित्रब्राह्मण्य	...	...	...	५८६
विश्वामित्रावशुनि	...	...	...	५८७
शम्बरबध	...	...	...	५८८
षट्पुरबध	...	...	...	५८९
वक्रनाभबध	...	...	...	५९०
षष्ठीपूजाविधि	...	...	...	५९१
वर्षदृष्टि	...	...	...	५९२
शाल्ववरस्य शिष्याणां	...	...	...	५९३
विवेकः विवेकस्य व्याख्या	...	...	...	५९४
योगप्रकरण	...	...	...	५९५
प्राणप्रशंसा	...	...	...	५९६

Subjects.				Leaf mark.
यज्ञाग्निसम्भव	...	...	...	६४६
हव्यद्रव्यपरीक्षा	...	...	...	६५२
शकुन्तप्रकरणं	...	...	...	६६५
चरणव्यूह	...	...	...	६६४
वेद्यतमप्रश्न	...	...	...	६६४
ऋक्सूक्तप्रस्ताव	...	...	...	६६४
सर्वेषां स्वालयगमनाय परस्परामन्त्रा	...	...	...	६६०
वृत्तान्तसंग्रह	...	...	...	६६१
अनुप्रश्ने आतिथ्यादि	...	...	...	६६२
धार्मिकदीनविवाद	...	...	...	६६४
हव्यद्रव्यपरिमाण	...	...	...	६६४
सदयलोभनिन्दा	...	...	...	६६४
दानादिमाहात्म्य	...	...	...	६६५
ब्रह्महत्याहिंसानिन्दा	...	...	...	६६५
कार्तिकमाहात्म्य	...	...	...	६६७
जालन्धरोपाख्यान	...	...	...	६७०
धात्री-मालती-तुलसी-				
बोधिवटमाहात्म्य	...	...	...	६७०
माघमाहात्म्य	...	...	...	६७२
विद्याधराख्यान	...	...	...	६७४
एकादशीमाहात्म्य	...	...	...	६७८
वैशाखमाहात्म्य	...	...	...	६७९
देवशर्मापाख्यान	...	...	...	६७९-६८०
महार्थोपाख्यान	...	...	...	६८४
आदित्यहृदयस्तव	...	...	...	६८५
अग्राद्युत्पत्ति	...	...	...	६८६
धर्मात्पत्ति	...	...	...	६८७
द्वादशीव्रतादि	...	...	...	६८८
धन्यकान्तिसौभाग्यादिव्रत	...	...	...	६८९
त्रिसन्धिप्रभाव	...	...	...	७००
अपराधप्रायश्चित्त	...	...	...	७०१
कुरुक्षेत्रमाहात्म्य	...	...	...	७०५
विष्णुपुहलेपनादि	...	...	...	७०५
गीतवृत्त्यादि	...	...	...	७०५
वदरीमाहात्म्य, शालग्राममाहात्म्य	...	...	...	७०४

Subjects.			Leaf mark.
पुग्मापुग्मादिशालग्रामपूजा	...	...	७०६
पार्श्वणश्राद्ध	...	...	७०६
गोमहाभाग्यापुण्यकादि	...	...	७०७
गोपालोपेनिघत्	...	...	७०८
रहस्यकीर्त्तन	...	...	७०९
शिवमाहात्म्ये दत्तयज्ञः	...	...	७१०
शिवालयमार्जनादि	...	...	७११
लिङ्गमहाकालजन्म	...	...	७१२
वृत्रवधार्थचिरव्रतम्	...	...	”
कुमारदर्शनादिदानम्	...	...	७१३
देवीस्थानकीर्त्तनादि	...	...	७१४
प्रकीर्णकज्ज पुष्पनैवेद्यादि रुद्राक्षधारणादि	...	...	७१५
यज्ञमालीसुमालीकथा	...	...	७१६
कलिकलुषकथा	...	...	७२०
सुधर्म्मोपाख्यान, पारिजातहरण	...	...	७२१
वाणयुद्ध	...	...	७२२
विष्णुसुदर्शनसाम	...	...	७२४
हनुमत्कल्यादि	...	...	७२८
उद्दिष्टगणेशादिकथा	...	...	७३१
काशीस्वभावकथन	...	...	७४६
नानोपायः	...	...	”
मातङ्ग।दिविद्या	...	...	७५०
मालासंस्कार	...	...	७५३
दीक्षामन्त्रसिद्धरपायश्च	...	...	”
मदालक्षोपाख्यान	...	...	७५५
बन्धुविद्वेषिता	...	...	७५८
सत्यासविधि	...	...	”
शैलपुत्रकल्या	...	...	७५३
शूण्डिकल्या	...	...	७६४
निशूण्डिकल्या	...	...	७६५
सुफलीकल्यादि	...	...	७६५
आयुर्वेदानुवाद	...	...	७६६
भैरवीभूतानाम्	...	...	७८३
भवानीसहस्रनाम	...	...	७८५
नानाप्रश्नोत्तर	...	...	७८८

Subjects.				Leaf mark.
श्रेष्ठनिर्द्धारणम्	...	...	...	७९०
क्षुधाचरित्रम्	...	...	...	७९१
क्रोधलोभौ	..	...	...	”
सर्वेषां वृत्तिश्च	...	...	...	७९२
मनुष्याणां मद्यामांसवर्जनादि	...	...	...	७९४
यमपुरीवर्णनम्	...	...	...	७९५
रावणस्य श्वेतद्वीपवृत्तान्तः	...	...	...	७९८
स्त्रीपुंलक्षणम्	...	...	...	८०२
सूर्यसहस्रनाम	...	...	...	८०३
तरङ्ग	...	..	...	”

III. 350. पिढभक्तितरङ्गिणी by वाचस्पतिमिश्र । 12 × 2½ inches. Folia, 109 Pierced by a hole at the middle. Lines, 6 on a page. Extent in slokas, 2000. Date, Śāka 1587, N.S. 784=1664 A.D. Character, Maithil. Appearance, fresh. Prose. Correct.

Post Col. शको १५८७ नेपालसं ७८४ आषाढशुक्लपञ्चम्यां शुक्रे कान्तिपुरनगरे लिखितैषा पितृभक्तितरङ्गिणी श्रीचिरञ्जीवठक्कुरेणेति ।

The MS. also contains Vācaspati Miśra's Chāndogavidhi, running through 16 leaves. Copied by the same scribe.

It has been already described by Dr. Rājendralāla Mitra under No. 1773.

III. 351. प्रतिष्ठासत्त्वसारसमुच्चयः । 14 × 3½ inches. Folia, 160, of which leaves 126—157 are missing. Lines, 6 on a page. Ślokas, 3500. Date? Character, Newāri. Appearance, new. Verse. Incorrect.

The work is complete in 3,500 slokas. But in the existing MS. there are only 2700.

It begins :

तत्त्वत्रयत्रिदहनत्रिगुणत्रिलिङ्ग-

कालत्रयत्रिभुवनत्रिसुरीशरीरम् ।

नेत्रत्रयत्रिपथगाहिपवित्रगोत्र-

पुत्रीत्रिशूलभृतसीङ्गमहं प्रणम्य ॥ (?)

आगमेभ्यः समाकृष्य कुर्यात् लक्षणसंग्रहम् ।

ऋजुं संक्षेपसम्पूर्णं सर्वस्यापनसङ्कुलम् ॥

असंदिग्धं स्फुटार्थञ्च धर्मकामार्थमोक्षदं ।

हिताय मन्दबुद्धीनां शरणाय मनीषिणाम् ॥

— — — — —  
 — — — — —  
 — — — — —

किञ्चित् क्वचित् स्फुटं ज्ञानम् नैकस्मिन् सर्वमङ्गकं ।  
 बहुतन्त्राख्यतो वीक्ष्य क्रमेशैकत्र लिख्यते ॥

— — — — —  
 यतो जातमिदं सर्वं त्रैलोक्यं सचराचरम् ।  
 लीयते प्रलये यत्र तदिदं लिङ्गमुच्यते ॥ ... ..

The 7th chapter of the work contains descriptions of images of various deities. The 8th treats of their seats, and the 9th of their conveyances and weapons.

The end :

श्रीमन्मत्तमयूरजो हरसमः शैव[ः] कुलोद्यो(द्य)[त]कः  
 प्रख्यातो विमलाधिकः शिवपरः चाचार्यवर्ध्याऽभवत् ।  
 पूज्यो निर्भयभूमिपस्य च गुरुः तेनाभिषिक्तः स्वयं  
 ज्ञानीशानशिवस्तदङ्घ्रिजनिनो वैरोचनिर्देशिकः ॥  
 मायाकर्मोद्विजातत्रिविधमरहरो ज्ञानवेहावतीर्णः  
 शम्भोश्चाभेदरूपो मुनिजनविदितः चोर्ध्ववक्त्रा × × ×  
 आचार्येन्द्रः प्रसिद्धः सकलजनहितः शुद्धशैवाग्रगण्यः  
 यस्तस्याहं नमामि क्षितिनिहितशिराः पादपद्मं गुरोर्मे ॥  
 सिद्धान्तद्वयदृक् फलाङ्कटवृहत्ततीक्ष्णाग्रदन्तश्च यो  
 जिह्वा यस्य सकेशराशि च तथा सव्यापसव्यागमः ।  
 विस्तीर्णाखिलभूततन्त्रनखरो वैरोचनः केशरी  
 सोऽयं मत्तसृगेभ(व)दर्पदलनो भूकानने भ्राम्यति ॥  
 सुतन्त्राध्ययनं वादः परतन्त्रावलोकनम् ।  
 तद् विद्याचार्यशैवाय बुद्धिमैधाकरो गुणः ॥  
 वसन्ततिलकेत्यादौ दौष्यन्ते मुखरास्तथा  
 शेषाश्चानुष्टुभो मध्ये गुणसाहस्रिकं कृतम् ॥  
 हिताय देशिकानां यत् उक्तं स्वल्पधिया मया ।  
 त्वनुक्तं सूक्तमाज्ञाय तत् करिष्यन्ति पण्डिताः ॥  
 नान्यदर्शनीनादैयमेतच्छास्त्रमगाय च (?) ।  
 शैवेभ्य एव दातव्यमर्थतः शास्त्रतः सदा ॥  
 परोपयाचनाच्चौरात् स्नेहात् शिथिलबन्धनात् ।  
 वल्मीकाखुजलाग्निभ्यो मां रक्षेत्याह पुस्तकम् ॥

धत्ते नन्ताख्यरुद्रो भुवसुपरिगतो यावदाधानशक्तेः ।  
 जम्बुद्वीपस्य मध्ये शिखरिवरभृतो यावदास्ते सुनेरुः ॥  
 यावच्चन्द्रार्कतारामयरुचिरुचिरं प्रस्फुरत्यन्तरीक्षम् ।  
 तावत् वैरोचनस्य प्रविचरतु शुभा पुस्तरूपात्र कीर्तिः ॥  
 यावच् श्रीमाननन्तो धरति वसुमतीमूर्द्धमयादिपुक्ताम् ।  
 यावत् सप्तोत्तरीयार्णववृत्तपृथिवीमध्यगो मेरुरस्ति ॥  
 यावच्चन्द्रार्कतारागणघृणिभिरिदं भ्राजते शुभ्रमश्रम् ।  
 तावद् वैरोचनीया जगति चिरमियं पुस्तरूपात्र कीर्तिः ॥

इति प्रतिष्ठातृलक्षणसारसमुच्चये पवित्रारोहणं नाम द्वात्रिंशत्तमो विधिः ।  
 शुभ । अन्यसंख्या ३५०० शुभमिति ।

Among the Śaivas there was a sect, known as Matta-Mayūravaṇśa. The names of their great teachers generally end with the word Śiva, such as ईश्वर शिव, हृदय शिव, etc. See preface to my Nepal Catalogue LXVI. The present work is by Vairocana, a disciple of Īśāna Śiva of the same Vaṇśa. Īśāna Śiva was a disciple of Vimala Śiva, who was the Guru of Nirbhaya, a king. The author apparently follows the example of Hṛdaya Śiva, who wrote the Prāyaścitta Samuccaya in compiling this work.

III. 352. सङ्ख्यात्रिखण्डम् ( स्कन्दपुराणीयम् ) । 12 × 4 inches. Folia, 126. Lines, 7 on a page. Ślokas, 2250. Character, Newāri. Verse. Correct. [Printed at Bombay, 1877.]

III. 353. अद्भुतसागरम् by महाराजाधिराजश्रीमदल्लालसेनः । 12 × 4 inches. Lines, 7 on a page. Folia, 194. Ślokas, 4900. Date ? Character, Newāri. Verse. Appearance, new. Incorrect.

Beginning. ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।  
 आदत्तानागतातीतसूक्ष्मसाक्षात्प्रदर्शनम् ।  
 परं ज्योतिरिवानन्तं ज्योतिषं तदुपास्महे ॥

End. फलपाकसमया मयूर चित्र ॥ सासत्रयस्य च मध्ये जनक्षय इति ।  
 वराहसंहितायां ॥ इतो नास्ति ।

विषयः । अद्भुतनिरूपणम् । सूर्याद्भुतावर्तः । चन्द्राद्भुतावर्तः । मङ्गलादि-  
 ग्रहाद्भुतावर्तः । परिवेशाद्भुतावर्तः । निर्घाताद्भुतावर्तः । इन्द्रधनुर्द्भुतावर्तः ।  
 गन्धर्वनगराद्भुतावर्तः । जलाशयाद्भुतावर्तः । अश्वाद्भुतावर्तः ।



III. 354. महाभारतद्रोणपर्व ।  $16\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{2}$  inches. Folia, 349. Lines, 7 on a page. Ślokas, 10,800. Character, Newāri. Appearance, old. Verse. Correct.

III. 356. Contains two very recent works by Paṇḍita Harinātha of Kāthmundu; one is **वाग्मती तीर्थयात्राक्रमविधिः** and the other is a **Vanśāvalī** of the Nepalese kings. In the **Vanśāvalī** the author devotes 86 pages to the Newāri kings and 72 pages to the Gurkhā kings and Prime Ministers. Both MSS. are in the form of square bound books.

III. 357.  $13 \times 4$  inches. Folia, 3200. Lines, 9 on a page. Ślokas, 7000. Character, Nāgara. Date? Appearance, new. Prose. Incorrect.

The first two leaves are missing. The MS. is not complete: the name of the work is not given anywhere. But the Library-Catalogue puts it down as **Nyāya Karaṇḍikā Bhāṣya**.

The 3rd leaf begins :—

...भ्याम् प्रमाणान्तरादेव प्रवृत्तिनिवृत्त्योः व्यर्थो विधिरिति सिद्धा-  
द्यापकविरुद्धोपलम्भितान् प्रत्याह ।

साधने पुरुषार्थस्य संगिरते त्रयीविदाम् । बोधं विधौ समायान्तमिति  
साम्भूवनन्यानि प्रयोजनानि विधेः पुरुषार्थसाधनताबोधस्तु विधि-  
निबन्धनः न हि स्वर्गकामो यजेत इति विधौ अस्ति स्वर्गभावनायाः  
भाव्यः सम्भवति । सा हि भाव्यमात्रापेक्षिणी etc.

III. 374 C. घट्क्रमः । Substance, paper cut in the form of palm-  
leaf,  $9 \times 2$  inches. Folia, 78. Pierced by a hole through the middle.  
Lines, 5 on a page. Ślokas, 1100. Appearance, fresh. Prose. Correct.

I. Leaves 9. इति श्रीसुन्दरीसपर्या समाप्ता ।

II. Leaves 6. इति संक्षिप्तपूजाविधिः ।

III. Leaves 15. इति श्रीतारापरिचर्या श्रीगणेशदेवविरचिता सम्पूर्णा ।

IV. Leaves 13. इति निरुद्धसरस्वत्याः संक्षिप्तपूजाविधिः ।

V. Leaves 12. इति गायत्री ।

VI. Leaves 23. इति घटुकस्तोत्रं समाप्तमिति ।

The MS. contains these six works all separately paged. They form a  
priest's hand-book.

# PAPER MANUSCRIPTS

IN THE DURBAR LIBRARY OF NEPAL

(Not yet registered.)

गीतस्तोत्रसंग्रहः । 12½ × 5 inches. Folia, 62. Lines, 8 on a page.  
Ślokas, 1000. Character, Newāri. Date? Appearance, new. Prose.  
Correct.

After the introductory invocation.

इति श्रीआर्यसम्यक्सम्बुद्धभट्टारकापादनावलीस्तवः समाप्तः ।

२४ श्लोकाः

रागपञ्चम तालयति । बुद्धस्तोत्र	...	...	(२५)
रागललिता । धर्मधातुगीत	...	...	(२६)
„ धर्मधातुचैत्यवर्णक	...	...	(२७)
„ बुद्धगीतस्तोत्र	...	...	(५)
„ धर्मधातुचैत्यभट्टारकस्य गीतस्तोत्र	...	...	(७)
„ आर्यबुद्धभट्टारकस्य यशोधराशाककना- विरचितस्तोत्रं	...	...	(६)
„ बुद्धगीतस्तोत्र	...	...	(१३)
„ पञ्चाक्षरस्तोत्र	...	...	(६)
कवीन्द्रजयप्रतापमल्लविरचितस्त्रयस्मूभट्टारकस्तोत्र	...	...	(१९)
रागललिता । नरकोट्टारस्तोत्र	...	...	(१५)
„ चैत्यवन्दनस्तोत्र	...	...	(१३)
„ धर्मधातुगीत	...	...	(८)
„ सारभगुगीत	...	...	(८)
„ समबुद्धगीतस्तोत्र	...	...	(९)
„ अष्टमहास्थानचैत्यवन्दनास्तोत्र	...	...	(५)
„ सारदास्तवगीत	...	...	(८)
„ अष्टमहास्थानचैत्यवन्दनागाथा	...	...	(१६)
„ कुलावलोकनगाथा	...	...	(२)
„ वज्रधातुमण्डलगाथा	...	...	(१४)

रागललिता । सुविशुद्धधर्मज्ञानगाथा	...	...	( २५ )
“ प्रत्यवेक्षणज्ञानगाथा	...	...	( ४२ )
“ समताज्ञानगाथा	...	...	( २४ )
“ कृत्यानुष्ठानज्ञानगाथा	...	...	( १५ )
“ पञ्चतथागतज्ञानगाथा	...	...	( ५ )
“ शाक्यमुनिभाषितमञ्जुश्रीज्ञानसत्त्वस्य पर- सार्थनामसङ्कीर्ति	...	...	( ४ )
“ पञ्चतथागतगीतस्तुति	...	...	( ५ )
आम्नायग्रहमुनिवत्सरे आवर्णधर्मगुणराया शृङ्गवाद्यसम्-			
ञ्चयधोषैः भक्तिवीरकृतं स्तोत्रम्	...	...	( ६ )
रागललिता । धर्मधातुनामगीतस्तव	...	...	( ७ )
“ बुद्धगीत	...	...	( ७ )
“ पञ्चबुद्धगीत	...	...	( ५ )
“ स्वयम्भुनाथगीतस्तव	...	...	( ५ )
“ चरपतिपादविरचितं अवलोकितेश्वरगीतस्तोत्रम्	...	...	( २५ )
“ आर्यावलोकितेश्वरकमणास्तवगीतं	...	...	( २५ )
“ लोकोश्वरस्तोत्र	...	...	( ४ )
“ आर्यावलोकितेश्वररूपगीतस्तव	...	...	( २४ )
“ अनन्तनागराजविरचित-अवलोकितेश्वर- गीतस्तोत्र	...	...	( ६ )
“ अरुणवदनस्तोत्र	...	...	( ५ )
“ कापोतलगीत	...	...	( ५ )
“ आर्यावलोकितेश्वरस्य रत्नमालास्तव	...	...	( ५ )
“ लोकनाथगीत	...	...	( ५ )
“ अवलोकितेश्वरगीत	...	...	( ५ )
“ प्रतापमल्लकृत-अवलोकितेश्वरस्तवगीत	...	...	( १० )
“ महाभयहरणहृदयमालास्तव	...	...	( १० )
“ अवलोकितेश्वराष्टकगीत	...	...	( १० )
“ उग्रतारागीत	...	...	( ६ )
“ वज्रयोगिनी	...	...	( ८ )
“ लोकपालगीति	...	...	( १० )
“ विश्रान्तकगीत	...	...	( १० )
“ पञ्चजिनगीत	...	...	( ६ )
“ बुद्धगीत	...	...	( ६ )

रागललिता । चन्द्रकान्ताभिदुष्णीविरचित अवलोकि-

	तेश्वरस्तोत्र	...	...	(९)
”	अवलोकितेश्वरवन्दनास्तवगीत	...	...	(१२)
”	सारदास्तवगीत	...	...	(८)
”	स्वयम्भुवैद्यस्तोत्र	...	...	(१३)
”	वागीश्वरस्तोत्र	...	...	(७)
”	गणपतिसम्पन्नविरचित लोकिवेश्वरस्तव	...	...	(१९)
”	जन्मराजाकृत आर्यावलोकितेश्वरस्तव	...	...	(?)
”	प्रतापमल्लविरचित-अविद्याधर-देवी-			
	गीतस्तव	...	...	(१०)
”	भीमसेनस्तोत्र	...	...	(९)
”	वज्रमहाकालस्तवगीत (आचार्यनागार्जुन)	...	...	(९)
”	मङ्गलाचरणस्तवगीत	...	...	(९)
”	अवलोकितेश्वरवन्दनास्तवगीत	...	...	(१२)

तौर्थमाहात्म्य । 12½ × 5 inches. Folia, 67. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1150. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Verse. Correct.

Buddha gives an account of the holy spots in Nepal to Maitreya. It is a modern compilation. The spots are the same as those mentioned in the Svayambhū Purāṇa. But in this work are described the religious ceremonies to be performed in these places.

विश्वभद्रबोधिसत्त्वयथाविधिविहारस्थापनसम्बन्धताडन (?) कथा । 12½ × 5 inches. Folia, 57. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1000. Appearance, new. Character, Newāri. Verse. Correct.

अशोकदेशना । 12½ × 5 inches. Folia, 59. Lines, 8 on a page. Ślokas, 1560. Character, Newāri. New MS. Verse. Correct.

It begins :— अथ ते भिक्षवः सर्वे जर्याश्रयं यतिं गुरुम् ।  
 कृताञ्जलिपुष्टो नत्वा प्रार्थयन्ते तथापरम् ॥  
 भदन्त ओतुमिच्छामः पुनरन्यत् सुभाषितम् ।  
 नृपाशोकावदानं यत् तद्भस्मादेष्टुमर्हति ॥

स्तोत्रसंग्रह । 12½ × 5 inches. Folia, 200. Lines, 8 on a page. Ślokas, 4,000. Date ? Character, Newāri. Verse. Incorrect. New MS.

There are 175 Buddhist stotras in the MS.

No. 4 to Mañjudeva by Mañjunga-bha.

No 19 to Sākysiṃha by Hārīti Yakṣiṇī in भुजङ्गप्रयात ।

„ 14 „ by Yaśodharā.

वज्रवाराहीरहस्यम् । 12½ × 5 inches. Folia, 24. Lines, 8 on a page.

Ślokas, 400. Date ? Character, Newārī. A new MS.

It begins :— अथातः संप्रवक्ष्यामि योगराजोत्तमोत्तमम् ।

षट्चक्रस्य यथायोगं योगतन्त्रात् विनिर्गतम् ॥

Last Col. इति श्रीश्रीहेमकाव्यवज्रवाराहीयोगराजोत्तमोत्तमपरमरहस्यदशम-  
निर्देशः ।

सूक्ष्मपञ्चरत्ना । 12½ × 5 inches. Folia, 37. Lines, 8 on a page.

Ślokas, 1400. Character, Newārī. A new MS. Date ?

It is a shorter recension of the Pañcarakṣā.

The Dhāraṇīs only.

नागपूजा (in the form of a Sāṅgīti).

The same measure :—

Folia, 24. Ślokas, 500.

कुन्दोद्धतलता The same as noticed by Dr. Rājendralāla in p. 79.

चण्डमहारोषवतन्त्र । Folia, 55. Ślokas, 1100. Character, etc., the same.

Col. इति श्रीनीलतन्त्रं कल्लवीर आख्ये चण्डमहारोषवते देवीसाधना-  
विधि श्रीमत्स्येन्द्रनाथप्रकरणे पातालखण्डे पञ्चविंशतितमः पटलः  
सम्पूर्णम् ।

The work is written in the form of a Sāṅgīti, though it is a Tāntrika work. (See *supra*). It appears to be a larger recension of Caṇḍa-mahāroṣaṇa.

ज्ञानोदयतन्त्र । Folia, 11. Ślokas, 110. Prose.

It begins :— अथातः संप्रवक्ष्यामि ज्ञानं ज्ञानोदयोत्तमम् ।

शरीरार्थञ्च सर्वेषां ज्ञात्वा यद्वेतुकर्मणि ॥

गिरिगुहायां नदीतीरे वृक्षमूले मातृकायुक्ते शिवालये उद्याने महा-  
रथे चतुष्पथे विहारे चैत्यालये अग्निमुक्ते विजने निरुपद्रवे अनुकूले  
कृतनिलये एषु स्थानेषु प्रदर्शयन् स्वभावशुद्धाः सर्वधर्माः स्वभाव-  
शुद्धोऽहम् इति । प्रकृतिपरिशुद्धाः सर्वधर्माः प्रकृतिपरिशुद्धोऽहमिति  
निश्चिता स्वदेहे बाधाबाधेयमण्डलमधिसुषुम्न अनेन शरीरम् कूटा-

गारम् समचतुरस्रम् चतुर्द्वारम् वाष्ठाभिः सन्ध्वैः अष्टसन्ध्वैः शोभितम्  
मध्यमण्डलम् रम्यम् पञ्चतथागतम् पञ्चकायात्मकं पञ्चचक्रम् तत्र  
रोमाणि ।

सप्तशतिका प्रज्ञापारमिता । Folia, 32. Ślokas, 700. Verse.  
Noticed in Cam. Cat., p. 5.

बोधिचर्यावतारानुशंशा । Folia, 47. Ślokas, 1,000. This is the same as the Bodhicaryāvatāra, with this difference, that a small number of ślokas are added at the introduction and a similar number at the end as an Epilogue. The Prologue and Epilogue form the Anusāmsā. In the present case the Anusāmsā is a dialogue between Aśoka and Upagupta. The author apparently did not know that Bodhicaryāvatāra was composed thousand years after Aśoka.

शब्दभेदप्रकाश । Substance, etc., the same. Folia, 11. Ślokas, 250.

It contains 230 verses setting forth the differences in spelling of the optional forms of the same word.

बन्धूरं बन्धुरञ्च स्यादूरीकृतसुरीकृतम् ।

वाह्निक्कज्जापि वल्लीकं गाण्डीवोपि च + + + ॥

सूर्यशतक । Folia, 14. Ślokas, 350.

This is by Mayūra.

It begins :- - जम्भारातीभकुम्भोद्भवमिव दधतः सान्द्रसिन्दूररेणुं  
रक्तासक्तैरिवाघैरुदयगिरितटीधातुधाराद्ववस्य ।  
आयान्त्रा तुल्यकालं कमलवनरुचे कारुणावो विभूये  
मृयासुः भासयन्तो भुवनमभिनवा भानवो भानुवीर्याः ॥

A commentary to this work on palm-leaf is to be had at the house of Kuveraratna Gubhāju at Kathmandu, the MS. of the comm. is dated N.S. 665. The Tīkā begins:—

विभाकरज्ञानवतां सहायः पितृप्रसादात् श्रुतशास्त्रसारः ।

निश्चय वाचः सुधियां कवीनाम् मयूरकाव्ये विदधे निबन्धम् ॥

लक्षपुष्पारोपण । Folia, 6. Ślokas, 120.

This is a work in verse. Ananda asks Buddha the merits of offering flowers to the Tathāgatā.

योगिनीजालतन्तु । Folia, 58. Ślokas, 1,400.

It begins :— या श्रीवज्रविलासिनी भगवती सम्भोगभङ्गाद्भुतम्  
 नित्यानन्दमहोत्सवं वितनुते विद्येकपीताम् (?)  
 सत्त्वानां + तथैव विग्रहवतीवाता (?) रसैस्त्वला  
 तस्याः पादयुगं जगज्जयकरम् वन्देऽभिवन्द्योत्तमम् ॥  
 भगवती दिगम्बरा मुक्तकेशार्द्रपादे  
 दिनकरकरभासे मण्डितामण्डिताये ।  
 निखिलभवनिहन्ता सिद्धिसम्बोधिदात्री  
 प्रणमितजिनमाता योगिनीजालतन्त्रे ॥

**महावर्णप्रभाव ।** It is a shorter recension of the *Bṛhat Svayambhū Purāṇa*.

**कुनालावदानम् ।** It is a part of *Aśokāvadāna*.

**अवलोकितेश्वरशतकम् ।** A century of verses in praise of **अवलोकितेश्वर** by महात्तपटलिक श्रीवज्रदत्त ॥

It begins :— भास्वन्माणिक्यभासो मुकुटभृति लसल्लोकनाथोत्तमाङ्ग ।  
 भक्तिप्रदो सरोजासनशिरसि हृषन्मालतीमालिकाभाः ॥  
 मौलौ मौलान्मृगाङ्गामकृशकपिशतां शाम्भवे शान्तयन्त्यौ ।  
 लोको लोकेशपादामलनखशशभृत्कान्तयः सन्तु शान्त्ये ॥

Nep. Bud. Lit., p. 112, and Cam. Cat., p. 94.

**यशोवती अवदान ।** It is a *Kathā* setting forth the merits of fasting for a month.

**अजातशत्रु अवदान ।** This is a part of *Vratāvadāna-mālā*, setting forth the merits of *Aṣṭāmī Vrata*.

**वीताशोकावदान ।** A part of *Aśokāvadāna*.

**समन्तचक्षु अवदान ।** It is a *Kathā*, setting forth the merits of fasting for a day and night. Its tone is the same as that of **समकुमारिकावदानम्**, but the present work is an interlocution between *Vajradhara* and *Subhūti*.

**माध्यमकट्टि ।** 13×7 inches. Folia, 163. Lines, 11 on a page. Ślokas,\* 400. Date ? Character, Newāri. Prose. Incorrect. It is a new MS.

It has been noticed by Dr. Rājendralāla (p. 169). It was printed in *Buddhist Text Society's journal*, and Prof. Louis De La Vallée Poussin is editing it in the *Bibliotheca Buddhica*.

चैत्यव्रतानुशंसा ।  $12\frac{1}{2} \times 5$  inches. Folia, 43. Lines, 8 on a page. Slokas, 800. Appearance, new. Character, Newāri. Date? Verse. Incorrect.

It begins :—

यः श्रीघनो महाबुद्धः सर्वलोकाधिपो जिनः ।  
तन्नाथशरणं गत्वा वक्ष्ये चैत्येषु सत्कथां ॥  
अथाशोको महीपालः समन्त्रिपार्षदो मुदा ।  
विहारे कुकुटारामे धर्म्मं श्रोतुमुपाचरत् ॥  
तत्र प्राप्तसभामध्ये सिंहासने समाश्रितम् ।  
उपगुप्तं तमर्हन्तम् दृष्ट्वा समुपाचरत् ॥

उपगुप्तम् तमर्हन्तम् प्रणत्य प्रार्थयन्ततः ।  
भदन्त श्रोतुमिच्छामि चैत्यसंस्थापितोद्भवम् ।  
तत्सेवायाः फलञ्चापि समुपादेष्टुमर्हति ॥

It ends :—

चैत्यव्रताख्यं प्रतीतावदानम्  
सत्कृत्य भक्तग्रामनुयायीदं ये ।  
श्रुत्वा सुमोद प्रणमन्ति तेषि  
प्रयान्ति मूर्खं सुगतालयं ते ॥  
इति चैत्यव्रतानुशंस समाप्त ॥

गुह्यातिगुह्यतन्त्रराजः ।  $12\frac{1}{2} \times 5$  inches. Folia, 115. Lines, 8 on a page. Slokas, 2800. Character, Newāri. Date? Appearance, modern. Incorrect. Prose and verse.

It begins as a Saṅgīti, being an interlocution between Bhagavān and Vajragarbha.

It ends :— प्रकृतिनिरवद्यत्वात् प्रयोगः ।

ये विशेषसन्तानभागिनः ते विशिष्टफलावाहकाः ।  
यथा केतकुदयविशिष्टसन्तानवहिः परागादयः इति स्वभावविशुद्धा ।

Col.

इति सर्वतथागतकायवाक्चित्तवज्रगुह्यात् तथागतगुह्यकाभिधाने  
श्रीगुह्यसमाजस्य सर्वतन्त्रराजाधिराजे सर्वबुद्धदेसकादिगुह्यागुह्यका-  
देवतायोगिनीप्रभृतिगुह्यसमाधसम्माधये सर्वकल्पनिदानं षट्त्रिंश-  
तिपटलः समाप्तः समाप्तश्चायं श्रीसर्वतथागतकायवाक्चित्तवज्रगुह्या  
श्रीतथागतगुह्यकाभिधानः । श्रीगुह्यसमाजस्य परार्द्धं समाप्तमजौजनम् ॥



This work is complete in 36 chapters and is called **तथागतगुह्यक** and **गुह्यसमाज**. It is divided into 2 halves **पूर्वार्द्ध** and **परार्द्ध**. Rājendralāla (Nep. Budh. Lit., p. 261) has noticed the first half only, consisting of 1,100 verses and ending in the 18th chapter. But his version seems to be materially different from that of the present MS.

**प्रत्यङ्गिराधर्मापदेशशास्त्र** ।  $12\frac{1}{2} \times 5$  inches. Folia, 102. Lines, 8 on a page. Ślokas, 2500. Character, Newāri. Date ? Appearance, new. Prose and verse. Incorrect.

The Buddhists of Nepal say that there are four different versions of the **प्रत्यङ्गिराशास्त्र**. The present MS. contains the 1st recension. Rājendralāla's version is the 3rd. The 2nd and the 4th are not available. It is a Tāntrika work full of incantations, medical advices, secret worships and similar other Tāntrika topics.

**अमृतकरिका** ।  $12\frac{1}{2} \times 5$  inches. Folia, 95. Lines, 8 on a page. Ślokas, 2,500. Character, Newāri. Date ? Prose. Incorrect.

A commentary on the Nāma Saṅgīti according to the Kalacakra-yāna school by Bibhūticandra.

**सर्व्वं ददाति अवदान** ।  $12\frac{1}{2} \times 5$  inches. Folia, 13. Lines, 8 on a page. Ślokas, 300. Character, Newāri. Date ? Verse. Incorrect.

Last Col. **श्रीमत्-सहज्जातकमालायाम् अम्बरचक्रवर्त्ती सर्व्वं ददाति अवदानम् समाप्तम् ॥**

**यो भक्त्या अद्भुतेदं सकलनृपपते अम्बरस्यावदानम्**

**शृन्वन्ति आवयन्ति प्रमुदितहृदया ये च संबोधिकासा ।**

**ते सर्व्वं बोधिसत्त्वाः सकलहितकराः सद्गुणश्रीसङ्गृह्याः**

**मुक्ता बोध्यं सदा ते जिनपुरनिलये यान्ति सद्गुणरसम् ॥**

**दृष्टधाराणीसंग्रह** ।  $13 \times 6\frac{1}{2}$  inches. Folia, 495. Lines, 11 on a page. Ślokas, 13,500. Character, Newāri. Date ? It is a new MS. Prose and verse.

It is a collection of all well-known Dhāraṇīs made by some modern compiler. This has been copied from a MS. about 60 years old. But the original MS. of this collection is now in Japan.

**अवदानमाणा** ।  $13 \times 6\frac{1}{2}$  inches. Folia, 437. Lines, 13 on a page. Ślokas, when complete, will amount to 16,000. Prose. Incorrect.

मुनिवाक्यार्थदर्पण a com. on वृत्तशत or a century of verses by महेश्वर ॥  
12×6 inches. Folia, 277. Lines, 11 on a page. Ślokas, 7000. Character,  
Nāgara. Date ? Prose. Correct.

The text commences :—

ब्रह्मेशचन्द्रेन्द्रदिवाकराणि  
वस्त्रादिरूपाणि सुरस्य यस्य ।  
नत्वाच्युतं तं व्यवहारसिद्धे  
महेश्वरो वृत्तशतं करोति ॥

The Tikā commences :— लक्ष्मीपतेः पदद्वन्द्वं ध्यात्वा स्मृत्वा गुरोर्गिरः ।

कुर्वे वृत्तशतस्यार्थं मुनिवाक्यार्थदर्पणम् ॥

अथ तत्र तावत् ऋषिद्वयः शाण्डिल्यमुनिवंशोद्भवः जड़विङ्-  
पत्तननिवासी समस्तशिष्यनिवहरोलम्बालीङ्चरणकमलाचार्यवर्य-  
श्रीमहेश्वराचार्यः संहितासूत्रैकदेशं वृत्तशतस्यं महान्तं ग्रन्थं चिकीर्षुः  
ग्रन्थादौ ... .. अस्मिन्तनारायणदेवतानत्यात्मकम् मङ्गलम्  
उपजातिकया निवध्नाति ब्रह्मेति ॥

As the Commentator quotes from Kalidāsa the author of ज्योतिर्विदा-  
भरण, he belonged to a period later than the sixteenth century.

धर्मकोश । 12×5 inches. Folia, 102. Ślokas, 2000. Character,  
Nāgara. Date ? It is a new MS. Prose. Correct.

This work gives explanations of all Buddhist terms used in Nepal.

सुभाषितसंग्रह । 12×5 inches. Folia, 26. Lines, 8 on a page.  
Ślokas, 600. Character, Nāgara. Date ? Modern MS. Prose and  
verse. Sanskrit and Prakrit. Correct.

This is an incomplete MS. of the Subhāṣita Saṅgraha which has  
been published by Prof. Bendall.



THE FOLLOWING PALMLEAF MSS. WERE SHOWN BY THE  
LIBRARIAN AT THE LAST MOMENT, AND THEY WERE  
SAID AS BELONGING TO BENDALL'S PUKA,  
I.E., MSS. EXAMINED BY THE LATE PROF.  
BENDALL AT CAMBRIDGE.

1. **अष्टाङ्गसंहिता** by **वाभट्ट** son of **संघगुप्त**. Leaves 1—69. One or two leaves missing. In Bhujimo or hooktopped Newāri character.

2. **सुश्रुत** in Bhujimo or hooktopped Newāri. Each chapter bears separate pagination, and sometimes written by different hands; some of the chapters end with the word **निदाने**, which shows that they contain the **निदानव्याख्यान** among others.

3. There are 9 leaves of a work entitled **Pañcaratna**, on the last and dilapidated leaf of which, written in Bhujimo, occurs the following:—  
**इति पञ्चरात्रे स्वयंभुवे अष्टमाध्यायः समाप्तः ... .. =**  
**... .. नवमोऽध्यायः समाप्तः ॥ \* ॥ सम्बत् ( अयू ७१ )**  
**१४७ आषाढ शुक्ल एकादशी शुक्रवासरे × नक्षत्रे लिखितमिति**

4. **वाजसनेयिनां धम्मर्गा पट्टतिः** entitled **उज्ज्वला** by **रवि** who belonged to **लखोया** family. It is based upon **Rāmadatta's** work. It was copied in **रसव्योमपुरमेन गणिते लक्ष्मणवत्सरे**, **लक्षं 206**, by **Kṛṣṇa**, and given to **Nava Thakkura** who lived in **Nepal**.

5. **महालक्ष्मीसतभट्टारक** । In Newari.

Complete in 10 chapters entitled **Ānananda**. See **Nepal Cat.**, p. 123.

6. I. 468. **धर्मनिर्णये तिथिसारसंग्रह** । In Newari character. Folia 26. Lines 5 on a page. **Slokas 400**. Character, Newari. Date N.S. 525 = 1405 A.D. Prose. Incorrect.

It begins:—

ॐ नमो नारायणाय ।

भूपादस्तु शुभं लोके भूपात् पुत्रार्थसंजातः ।

भूपादस्तु लक्ष्मीं सर्वं भूपादस्तु सुखानि च ।

गर्गा मुण्डीनां भाषा सर्वसंशयहृदनं

धर्मनिर्णयसंस्कारं दुर्लभं सुविमानवे ।

Last Col.

इति धर्मनिर्णये तिथिसारसंग्रह सप्तमप्रकरण समाप्तः । श्रेयोस्तु नेपाल-  
लिखितसम्बत् ५२५ मार्गशीर्ष कृष्णतृतीयापरचतुर्थी तिथौ पुनर्वसु-  
नक्षत्रे शुक्रयोगे वृहस्पतिवासरे विष्णुराशिगते सवितरि मिथुनराशि-  
गते चन्द्रमसि श्री-राजाधिराज-परमभट्टारक-परमेश्वर-श्रीश्रीधर्मसङ्घ-  
देवस्य विजयराज्ये लिखितमिदं धर्मनिर्णयतिथिसारसंग्रहपुस्तकम् ॥

7. 1. 775. श्रीलिङ्गपुराणे संख्यानपरमेश्वर्या व्रतकथा सम्बत् ६९३  
फाखान शुक्र वृहस्पतिवार सिद्धि श्रीजयन्तरेवस्य लिखितमिति ।

8. A MS. not yet numbered, in Prākṛta, written in Jaina Devanāgarī, about 500 years old.

The last leaf is marked 83 on the right and 80 on the left. The first 29 leaves have been damaged greatly on the right side. The work appears to be Hāla Sapta Śati or Śāli vāhana Sapta Śati.

On leaf 72A happens the following verse :—

पाच्छन्तरम्मि पशं दिपहिँ शिरिशालवाहन नरेन्द्र ।  
विज्जता परिगहिँश्च तन्दिवस्तश्च शावश्राधन ॥

It begins :—

सरस्वत्ये नमः  
नमह सरोधसुश्ररि मान सच्चरिश्चक्रकहावली  
हुअलं हि रणक्कस विआइच्चल × × × ×  
तइश्च पश्यान्तहुअनन्तल तस्सासाश्रार  
मनाश्रार अप्पणमप्यं चिअनिसन्नं (?)

#### 9. कालीक्रम - । खेचरविद्या -

An incomplete palmleaf MS. of Kālī Krama, written in Śāradā character. In the last page there is a colophon :—

इति श्रीराजे आद्यावतारे सप्तकोटिप्रमाणे खेचरविचारक्रमसन्तु-  
माहस्त्रे ज्ञानसङ्गावे श्री कालिकाक्रमे चतुर्थे पटले ।  
ॐ स्वस्ति । ॐ व्योमचरेभ्यो नमः ।  
येनावतारितं देव्यै सप्तपातालभाण्डकम्  
सप्तब्रह्माण्डविस्तीर्णम् भुवनान्तान्तरोपमम् (!)  
पञ्चकारणसम्भूतं कर्त्ता हर्त्ता स्वयम्भुवः ।  
... .. कालिकां नमः ॥

10. एकादशीमाहात्म्य-एकादशपुत्तपत्तिव्याख्यान । Palmleaf MS. In Newari. Folia 23.

Interlocutors, Viṣṇu and Yudhiṣṭhira. Copied in the time of Joya yakṣamalla.

11. Another copy of the एकादशीव्रतमाहात्म्य, dated NS. 400, having 33 leaves in Newari character.

12. Three leaves of Pratiṣṭhā-Tantra according to Nandikesvara Mālā with Varuṇa for its presiding deity.

13. Another leaf ending नवनागकुल नाम वृष्टार्थः समाप्तः ।

14. Four leaves—in one of which occurs the following :—

इति खनत्कुमारमतोक्तशान्तिक्रमः समाप्तः ।

15. Nine leaves of मन्त्रोद्धार ।

In leaf 6 there is a col. इति मुख्यमन्त्रोद्धारपटलः षष्ठः ।

16. Twelve long leaves of Hara Mekhalā in Newari character.

17. One leaf containing

इति ब्रुद्धेन भाष्यं चतुरशीति कर्म ।

18. Four leaves of Vyākaraṇa : in Transitional Gupta. Vyākaraṇa means not grammar, but exposition of Buddhist doctrines. On this Prof. Bendall writes व्याकरणं किञ्चित् ।

19. Three leaves of Samanta bhadra (tāthā in Gupta character, called भद्रचरीगाथा ।

20. In a bundle of long palm-leaves, there are leaves of अभिसमयालङ्कार-दिव्यावदान and दशभूसौश्वरटीका, the last of which is in Gupta character.

21. 49 leaves of दशभूसौश्वर in Gupta character.

22. 5 leaves of Gaṇḍa vyūha in Gupta.

23. 4 leaves of सद्गुणसूचक in Transitional Gupta.

24. 3 leaves of Śārāvalī in Newari character.

25. 6 leaves in Central Asian Nāgarī.

26. 4 leaves of Vinaya in Pali written in Transitional Gupta.

27. 47 leaves of अष्टसाहसिका in Newari.

28. 36 leaves of Vyākaraṇa.

29. 3 leaves of कुलार्णवटीका ।

30. 10 leaves of व्याकरणसूत्राणि ।

31. An incomplete copy of सिद्धयोगीश्वरीतन्त्र ।

32. A few leaves of Tantra, in one of which occurs—

इति श्रीमत्सुन्दरनाथावतारिते श्रीकामाख्यागुरुं सिद्धयष्टमः ।

In another occurs

इति चतुर्विंशतिसाहस्ये न्याससूत्रम् ।

33. A few leaves of Vaidyaka with names of plants.—The work is entitled मदनविनोदनिघण्टु by मदनपाल. Dated NS. 672 = 1552. A.D.

## THESE DO NOT BELONG TO BENDALL'S PUKA.

In my Nepal Catalogue, p. 85, **घोड़श पत्राणि** should be corrected as **चतुर्दश पत्राणि**. In page 86 of the same **सर्वज्ञानोत्तरस्तम्** is said to be finished in 40 leaves. But it really ends in leaf 37. Of the other three leaves—one is dilapidated in which **स्वप्न** is discussed; in another some Tāntrika worship is treated of: in the third, written in Kuṭila, occurs the following :—

... .. शिवे पुरे ॥  
 दारुजानामिदं पुण्यं मृक्षयानां ततोऽधिकम् ।  
 द्विगुणं पैतलानान्तु तारजानां ततोधिकम् ॥  
 द्विगुणं हेमजानान्तु रत्नजानां ततोधिकम् ।  
 एवं रत्नविशेषेण पुण्यं स्यात् द्विगुणोत्तरम् ॥  
 तस्मात् सर्वप्रयत्नेन प्रतिष्ठाप्यो महेश्वरः ।  
 × × × × × परमेश्वर-परमभट्टारक-महाराजाधिराज-श्रीमद्-  
 विग्रहपालदेवस्य वर्द्धमानविजयराज्ये सम्बत् ७ भाद्रदिने ॥ बालह-  
 यडातः पण्डिताचार्यश्रीज्ञानगणेन लिखितम् कायस्थरुद्रत्तेन  
 लिखितमिति ।  
 शिवधर्म ।  
 वृषसारसंग्रह ।  
 शिवधर्मोत्तर ।  
 ऊसामहेश्वरसंवाद ।  
 सांख्यतत्त्वकौमुदी (33 kārīkās).  
 श्रीदत्तपद्धति in Maithila.  
 उपयोगक्रमः — ।

सम्बत् ४७१ आठवणकुणायकादश्यां बृहस्पतिदिने ॥

पञ्जरक्षा in Newari character.

Date N. S. 684. **खनपुमहानगरे सम्बत् ६८४** । Khanapu is 8 miles to the east of Bhātgām. It was then under the rule of Gaṅgādeva.

**चित्तविशुद्धिप्रकरण** 2—9 leaves: by Āryadeva. Published by me in J.A.S.B., 1897.

**चित्तप्रकरण** 1 leaf only; by Āryadeva.

**अष्टसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता**

सम्बत् १८८ श्रीमदानन्ददेवस्य प्रवर्द्धमानविजयराज्ये ।



# APPENDIX A.

## TABLE OF CONTENTS OF VRHADDHĀRANĪ SAMGRAHA. Page 244. Without number.

ओं नमो रत्नत्रयाय ॥

आर्यासप्तशतिकाप्रज्ञापारमिताधारणी	...	...	...	१
प्रज्ञापारमिताधारणी	...	...	...	२
आर्याप्रज्ञापारमिताधारणी	...	...	...	३
आर्याषट्पारमिताहृदयनामधारणी	...	...	...	४
आर्या अपरिमितानामधारणी	...	...	...	५
गाथाप्रतिपादनामधारणी	...	...	...	६
सच्चक्रताडनविधिधारणी	...	...	...	७
आर्यगण्डवूहसूत्रधारणी	...	...	...	८
शतसाहस्रिकाप्रज्ञापारमिताधारणी	...	...	...	९
महाप्रतिसराधारणी	...	...	...	१०
महासर्वहृदयनामधारणी	...	...	...	११
आर्यवसुधारानामधारणी	...	...	...	१२
आर्य असोघपाशहृदयधारणी	...	...	...	१३
अभिसमयालङ्कारनामप्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रधारणी	...	...	...	१४
श्रीकरुणापुण्डरीकमहायानसूत्रसर्वज्ञताकारधारणी	...	...	...	१५
आर्य उष्णीषचक्रवर्तिधारणी	...	...	...	१६
आर्यनित्यतामूत्रधारणी	...	...	...	१७
सप्तबुद्धस्तोत्रधारणी	...	...	...	१८
यत्ताम्रकधारणी	...	...	...	१९
आर्यजम्मलजलेन्द्रधारणी	...	...	...	२०
सिंहनादलोकोश्वरस्य व्याधिप्रशमनौनामधारणी	...	...	...	२१
मुखोद्गोर्णसिद्धिनिकाधारणी	...	...	...	२२
आर्यसहस्रभुजलोकोश्वरधारणी	...	...	...	२३
आर्यावलोकितेश्वरस्य नीलकण्ठनामधारणी	...	...	...	२४
आर्यासहस्रावर्त्ताधारणी	...	...	...	२५
आर्याषडक्षरीत्रिद्याधारणी	...	...	...	२६



आर्यभट्टचरौप्रणिधानधारणी	...	...	...	...	२७
भोक्तृप्रदनामधारणी	...	...	...	...	२८
आर्याभयंकरीनामधारणी	...	...	...	...	२९
आर्यमणिभट्टनामधारणी	...	...	...	...	३०
वज्रपाणिमहारत्नाधारणी	...	...	...	...	३१
चैरुक्कस्य सर्वरोगप्रशमनीधारणी	...	...	...	...	३२
वैरोचननामधारणी	...	...	...	...	३३
आर्यअक्षोभ्यनामधारणी	...	...	...	...	३४
आर्यरत्नसम्भवा नामधारणी	...	...	...	...	३५
आर्यअमिताभनामधारणी	...	...	...	...	३६
आर्यअमोघसिद्धनामधारणी	...	...	...	...	३७
हृर्गतिपरिशोधनधारणी	...	...	...	...	३८
पापशुद्धाधारणी	...	...	...	...	३९
चुन्दाभगवतीधारणी	...	...	...	...	४०
हुताशनतेजोनामधारणी	...	...	...	...	४१
भैरवनामधारणी	...	...	...	...	४२
आर्यमञ्जुश्रीप्रतिष्ठानामधारणी	...	...	...	...	४३
आर्यपद्महस्तानामधारणी	...	...	...	...	४४
सर्वमङ्गलानामधारणी	...	...	...	...	४५
कर्णजापानामधारणी	...	...	...	...	४६
आर्यसर्वपापदहनधारणी	...	...	...	...	४७
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्राक्षधारणी	...	...	...	...	४८
आर्यमहाप्रतिसराविद्याधारणी	...	...	...	...	४९
आर्यप्रतिसराकल्पधारणी	...	...	...	...	५०
आर्यसाहस्रप्रमर्दनीधारणी	...	...	...	...	५१
आर्यमहामायूरीविद्याराज्ञीधारणी	...	...	...	...	५२
आर्यमहाशीतवतीविद्याधारणी	...	...	...	...	५३
आर्यमन्त्रानुसारणीधारणी	...	...	...	...	५४
आर्यअवसुधारधारणी	...	...	...	...	५५
भूलविद्यानामधारणी	...	...	...	...	५६
शतानुरनामधारणी	...	...	...	...	५७
तथागतगुह्यनामधारणी	...	...	...	...	५८
बोधिसत्त्वचर्याप्रस्थानदशभूमिश्चरमहायानसूत्रधारणी	...	...	...	...	५९

स्वप्नविद्याधारणी	...	...	...	...	३०
जातिस्तरानामधारणी	...	...	...	...	३१
जातिस्तरानामधारणी	...	...	...	...	३२
पर्णश्वरीमहामारीप्रशमनीधारणी	...	...	...	...	३३
समाधिराजनामधारणी	...	...	...	...	३४
गण्डव्यूहानामधारणी	...	...	...	...	३५
आर्यहेमाङ्गानामधारणी	...	...	...	...	३६
वज्रगुह्योत्तरपरमन्तुधारणी	...	...	...	...	३७
आर्यमैत्रीयप्रतिज्ञाधारणी	...	...	...	...	३८
मञ्जुघोषकृतिप्रणिधानराजधारणी	...	...	...	...	३९
आर्यताराप्रतिज्ञाधारणी	...	...	...	...	४०
आर्यसद्गुणप्रखण्डुरीकमन्त्रधारणी	...	...	...	...	४१
आर्यस्वजाग्रकेपूरनामधारणी	...	...	...	...	४२
गाथाहृदयनामधारणी	...	...	...	...	४३
आर्यषण्मुखीनामधारणी	...	...	...	...	४४
महामायाविजयवाहिनीधारणी	...	...	...	...	४५
आर्यलङ्कावतारनामधारणी	...	...	...	...	४६
श्रीभगवान् ललितविस्तरे त्रुपभल्लिकापरिवर्तनाय भाषितं कल्याणवाक्यधारणी	...	...	...	...	४७
आर्यकुरुकुलाधारणी	...	...	...	...	४८
आर्यजङ्गलीधारणी	...	...	...	...	४९
आर्यमारीचीधारणी	...	...	...	...	५०
आर्यवज्रसखतीसाधनधारणी	...	...	...	...	५१
वज्रवेरोचनीस्तवधारणी	...	...	...	...	५२
शाक्यभुनीनां विशेषधारणी	...	...	...	...	५३
हयग्रीवकल्पे वज्रगान्धारीनामधारणी	...	...	...	...	५४
महामायावज्रवाराहीधारणी	...	...	...	...	५५
महामैरवधारणी	...	...	...	...	५६
चिन्तामणिधारणी	...	...	...	...	५७
चिन्तामणिधारणी	...	...	...	...	५८
चुन्दाभट्टारिकाया रत्नामन्त्रधारणी	...	...	...	...	५९
सूर्यह्लादशनामधारणी	...	...	...	...	६०
एकजटीधारणी	...	...	...	...	६१
दशक्रोधमैरवाणां धारणी	...	...	...	...	६२

नामसङ्गीतिधारणी	...	...	...	...	९३
आर्यावलोकितेश्वरस्य सुखोद्गीर्णसिद्धिकाधारणी	...	...	...	...	९४
अमृतभक्ष्याधारणी	...	...	...	...	९५
अष्टमहाभयहरणताराधारणी	...	...	...	...	९६
बुद्धभट्टारकधारणी	...	...	...	...	९७
योगाम्बरकर्मराजधारणी	...	...	...	...	९८
सर्वलोकेश्वरधारणी	...	...	...	...	९९
खसर्पणधारणी	...	...	...	...	१००
अलपञ्चमञ्जुश्रीधारणी	...	...	...	...	१०१
मैत्रीयधारणी	...	...	...	...	१०२
सद्धर्मपाठधारणी	...	...	...	...	१०३
वज्रताराधारणी	...	...	...	...	१०४
उग्रताराधारणी	...	...	...	...	१०५
दशक्रोधानां धारणी	...	...	...	...	१०६
लोकपालनामधारणी	...	...	...	...	१०७
गर्ग[न]वृषवज्रयोगिनीधारणी	...	...	...	...	१०८
रक्तयस्मिन्धारणी	...	...	...	...	१०९
प्रसन्नताराधारणी	...	...	...	...	११०
महाभैरवधारणी	...	...	...	...	१११
सिद्धिविघ्नेश्वरधारणी	...	...	...	...	११२
श्रीमहाकालधारणी	...	...	...	...	११३
श्रीगणेशस्य घोडशनामधारणी	...	...	...	...	११४
श्रीवसुधारा[धार]ण्युपदेशधारणी	...	...	...	...	११५
पुण्यविवर्द्धनधारणी	...	...	...	...	११६
आर्यमिदृक्षरौधारणी	...	...	...	...	११७
श्रीसर्वज्ञजिनधातुरत्नकरण्डकं नाम भगवदार्यावलोकितेश्वरस्तोत्रधारणी	...	...	...	...	११८
आर्यवज्रगान्धारीधारणी	...	...	...	...	११९
कालचक्रविवर्द्धनधारणी	...	...	...	...	१२०
श्रीदेवज्जधारणपूजाविधिधारणी	...	...	...	...	१२१
महासरस्वतीधारणी	...	...	...	...	१२२
महाप्रतिभराधारणी	...	...	...	...	१२३
आर्यमहाप्रतिभरासाधनधारणी	...	...	...	...	१२४
आर्यमहामाधुरीधारणी	...	...	...	...	१२५

आर्य्यमहासाहस्रप्रसहिनीसाधनधारणी	...	...	...	१२६
आर्य्यमन्तानुसारिणी साधनधारणी	...	...	...	१२७
आर्य्यशीतवतीसाधनधारणी	...	...	...	१२८
पञ्चरत्नामहादेव्याः साधनधारणी	...	...	...	१२९
हस्तपूजाविधानधारणी	...	...	...	१३०
नैरात्मासाधनधारणी	...	...	...	१३१
श्रीवज्रहूङ्कारभैरवधारणी	...	...	...	१३२
हयग्रीवधारणी	...	...	...	१३३
भूतढामरसंक्षिप्तधारणी	...	...	...	१३४
श्रीगगनात्मजशुक्लवर्णवज्रवाराहीधारणी	...	...	...	१३५
श्रीवज्रयोगिनीधारणी	...	...	...	१३६
आर्य्यवज्रशृङ्खलाधारणी	...	...	...	१३७
संक्षिप्तद्विभुजद्वैरुक्धारणी	...	...	...	१३८
पीतवर्णप्रज्ञापारमिताधारणी	...	...	...	१३९
श्रीवसुधाराधारणी	...	...	...	१४०
सितातपत्रापराजिताधारणी	...	...	...	१४१
वज्रचर्चिकानामधारणी	...	...	...	१४२
ध्वजाग्रकेयूरासाधनधारणी	...	...	...	१४३
उष्णीषविजयसाधनधारणी	...	...	...	१४४
महामायाधारणी	...	...	...	१४५
वज्रज्वालानलार्कधारणी	...	...	...	१४६
अचण्डमहागोपयधारणी	...	...	...	१४७
महासम्बरस्य कर्म्मराजविशुद्धिनामधारणी	...	...	...	१४८
अद्वैतवज्रनामधारणी	...	...	...	१४९
आर्य्यस्त्रलाक्षप्रज्ञापारमिताधारणी	...	...	...	१५०
त्रैलोक्यविजयनामधारणी	...	...	...	१५१
लोहाकातीतस्तवधारणी	...	...	...	१५२
आर्य्य अपरिमितायुर्नाममहायानसूत्रधारणी	...	...	...	१५३
आर्य्यसर्वतथागतोष्णीषशीतातपत्रानामापरजिता प्रत्यङ्गिरामहाविद्याराज्ञीधारणी	...	...	...	१५४
वसुम्बरास्तोत्रधारणी	...	...	...	१५५
आर्य्यवज्रविदारिणीधारणी	...	...	...	१५६
आर्य्यगणपतिहृदयधारणी	...	...	...	१५७
आर्य्योष्णीषविजयधारणी	...	...	...	१५८

पञ्चविंशतिकाप्रज्ञापारमिताहृदयधारणी	...	...	...	१५९
आर्य्यसारीचौधारणी	...	...	...	१६०
आर्य्यग्रहमातृकाधारणी	...	...	...	१६१
श्रीवज्रदत्तविरचितलोकोत्तरशतकस्तवधारणी	...	...	...	१६२
आर्य्यतारास्त्रधरास्तोत्रधारणी	...	...	...	१६३
सूर्य्यशतकधारणी	...	...	...	१६४
आर्य्यमहामेघनिर्नादविजृम्भितसुरकोतुधारणी	...	...	...	१६५
महामेघान्महायानसूत्राद्वातमण्डलीधारणी	...	...	...	१६६
महामेघसमाधिवर्षापणधारणी	...	...	...	१६७
वर्षापणविधिधारणी	...	...	...	१६८
साङ्गतागुविहाराश्रयवर्षापणधारणी	...	...	...	१६९
पीठास्तवस्तोत्रधारणी	...	...	...	१७०
स्कन्दपुराणे शनैश्चरस्तोत्रधारणी	...	...	...	१७१
भीमसेननामधारणी	...	...	...	१७२
प्रज्ञापारमिताधारणी	...	...	...	१७३
वागीश्वरमण्डलस्तोत्रधारणी	...	...	...	१७४
गोशृङ्गपर्वते स्त्रयम्मुचैत्यभट्टारको नेपालविषये महाप्रभातधारणी	...	...	...	१७५
नन्दिमुखश्रद्धोपावदानधारणी	...	...	...	१७६
श्रीहलाहलहृदयधारणी	...	...	...	१७७
त्रिकुम्भधारणी	...	...	...	१७८
नीलतन्त्र ताराष्टकस्तोत्रधारणी	...	...	...	१७९
वज्रवाराहीह्लादशस्तुतिधारणी	...	...	...	१८०
वज्रवैरोचनीस्तोत्रधारणी	...	...	...	१८१
वज्रविलासिन्हाः स्तुतिधारणी	...	...	...	१८२
श्रीवज्रविलासिन्हा शृष्टस्तोत्रधारणी	...	...	...	१८३
नागपूजास्तोत्रधारणी	...	...	...	१८४
निशाभैरवधारणी	...	...	...	१८५
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजधारणी	...	...	...	१८६
श्रीसुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजे महादेवीपरिवर्त्तधारणी	...	...	...	१८७
श्रीसुवर्ण सर्वसुदुर्बोधिसत्त्वधारणी	...	...	...	१८८
राहुव्यग्रशान्तिस्त्रिकुम्भपद्मधारणी	...	...	...	१८९
केतुग्रहशान्तिधारणी	...	...	...	१९०
तन्त्रोक्तविघ्नान्तकस्तोत्रधारणी	...	...	...	१९१

प्रथमाक्षरसर्वज्ञमित्रसंयुक्तषडक्षरस्तवधारणी	...	...	...	१९२
प्रज्ञापारमिताहृदयधारणी	...	...	...	१९३
उग्रताराया मालामन्त्रधारणी	...	...	...	१९४
नीलसरस्वतीधारणी	...	...	...	१९५
आदित्यद्वादशसूर्यधारणी	...	...	...	१९६
आर्यतारायाः कल्पोपदेशधारणी	...	...	...	१९७
आर्यताराया दशाक्षरविधानधारणी	...	...	...	१९८
दुर्गेत्तारणीसाधनधारणी	...	...	...	१९९
विघनाशकर्मताराहृदयधारणी	...	...	...	२००
वज्रविदारणसोमचन्द्रनामधारणी	...	...	...	२०१
नैरात्मादेव्यष्टकस्तवधारणी	...	...	...	२०२
श्रीमहोक्तारास्तुतिधारणी	...	...	...	२०३
धर्मचक्रप्रवर्तनधारणी	...	...	...	२०४
आर्यतारानामाष्टोत्तरशतकधारणी	...	...	...	२०५
आर्यतारानमस्कारैकविंशतिस्तोत्रधारणी	...	...	...	२०६
सर्वदुर्गतिपरिशोधनस्य कल्पदेशधारणी	...	...	...	२०७
आर्यमायाजालनामसङ्गीतिधारणी	...	...	...	२०८
श्रीवज्रसत्त्वकायस्तवतत्त्वधारणी	...	...	...	२०९
चिन्तामणिवैरोचनधारणी	...	...	...	२१०
विश्वभद्रनामतथागतधारणी	...	...	...	२११
रत्नराजतथागतधारणी	...	...	...	२१२
वाग्वज्रतथागतधारणी	...	...	...	२१३
आर्यश्रमोद्यतथागतधारणी	...	...	...	२१४
आर्यतारानामधारणी	...	...	...	२१५
आर्यरोचनाधारणी	...	...	...	२१६
आर्यमामङ्गलाराधारणी	...	...	...	२१७
आर्यपाण्डुराताराधारणी	...	...	...	२१८
मायाजाललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२१९
वज्रपाणिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२०
श्रमोद्यपतिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२१
आनन्दालोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२२
वृगमल्ललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२३
हलाहललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२४

आर्यसर्वलोकोश्वरधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
मधुवज्रनामधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
सर्वाकारक्षतानामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
एकश्लोकातिपकालधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
सर्वबुद्धचौड़ामणिधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
प्रसन्नतारानामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
सिद्धिविघ्नेश्वरधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
वज्रवीरमहाकालधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
चतुर्द्विगुलोकपालानां धारणी	...	...	...	...	५५ ५५
सद्धर्मपाठनामधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
भृकुटीतारानामधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
समाधियोगाम्बरस्य धारणी	...	...	...	...	५५ ५५
श्रीचानदेवीनामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
षट्योगिनीनामधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
सायाचक्रस्तोत्रधारणी	...	...	...	...	५५ ५५
आर्यपद्मपदधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
सर्वबुद्धभट्टारकधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
चुन्दाभट्टारिकाधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
वज्रवित्रासनीधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
वज्रतारानामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
आर्यमारीचीनामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
वागीश्वरहादशाक्षरधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
आर्यपद्मोत्तरनामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
शनेश्वरस्य द्वादशनामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
हूँकारसम्भवनानामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
सर्वपापदहननामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
चिन्तामणिलोकोश्वरधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
सर्वत्रानलमन्त्रधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
श्रीचैत्यपुङ्गवस्य हृदयधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
पञ्चजिनधर्मधातुवागीश्वरधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
पञ्चाक्षरस्तोत्रधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
ओंकारनामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७
हूँकारनामधारणी	...	...	...	...	५५ ७७

प्रथमाक्षरसर्वज्ञमित्रसंयुक्तषडक्षरस्तवधारणी	...	...	...	१९२
प्रज्ञापारमिताहृदयधारणी	...	...	...	१९३
उग्रताराया मालामन्त्रधारणी	...	...	...	१९४
नीलसरस्वतीधारणी	...	...	...	१९५
आदित्यद्वादशसूर्यधारणी	...	...	...	१९६
आर्यतारायाः कल्पोपदेशधारणी	...	...	...	१९७
आर्यताराया दशाक्षरविधानधारणी	...	...	...	१९८
दुर्गेत्तारणीसाधनधारणी	...	...	...	१९९
विघनाशकर्मताराहृदयधारणी	...	...	...	२००
वज्रविदारणसोमचन्द्रनामधारणी	...	...	...	२०१
नैरात्मादेव्यष्टकस्तवधारणी	...	...	...	२०२
श्रीमहोक्तारास्तुतिधारणी	...	...	...	२०३
धर्मचक्रप्रवर्तनधारणी	...	...	...	२०४
आर्यतारानामाष्टोत्तरशतकधारणी	...	...	...	२०५
आर्यतारानमस्कारैकविंशतिस्तोत्रधारणी	...	...	...	२०६
सर्वदुर्गतिपरिशोधनस्य कल्पदेशधारणी	...	...	...	२०७
आर्यमायाजालनामसङ्गीतिधारणी	...	...	...	२०८
श्रीवज्रसत्त्वकायस्तवतत्त्वधारणी	...	...	...	२०९
चिन्तामणिवैरोचनधारणी	...	...	...	२१०
विश्वभद्रनामतथागतधारणी	...	...	...	२११
रत्नराजतथागतधारणी	...	...	...	२१२
वाग्वज्रतथागतधारणी	...	...	...	२१३
आर्यश्रमोद्यतथागतधारणी	...	...	...	२१४
आर्यतारानामधारणी	...	...	...	२१५
आर्यरोचनाधारणी	...	...	...	२१६
आर्यमामङ्गलताराधारणी	...	...	...	२१७
आर्यपाण्डुराताराधारणी	...	...	...	२१८
मायाजाललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२१९
वज्रपाणिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२०
श्रमोद्यपतिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२१
आनन्ददिलोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२२
वुगमल्ललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२३
हलाहललोकेश्वरधारणी	...	...	...	२२४



नवग्रहदेवतापाठधारणी	...	...	...	...	२७२
पद्मनृत्यनाथेश्वरधारणी	...	...	...	...	२७२
प्रत्यालीढपदधारणी	...	...	...	...	२७३
ऊर्ध्वपदनामधारणी	...	...	...	...	२७४
पैशाखपदधारणी	...	...	...	...	२७५
पदपशुधारणी	...	...	...	...	२७६
एकपदनामधारणी	...	...	...	...	२७७
वज्रकर्षणपदधारणी	...	...	...	...	२७८
वज्रवीरासनपदधारणी	...	...	...	...	२७९
अमोघपदधारणी	...	...	...	...	२८०
सर्वपापंलहधारणी	...	...	...	...	२८१
वज्रतुण्डाभिपदधारणी	...	...	...	...	२८२
समन्तभद्रनामधारणी	...	...	...	...	२८३
श्रीसूर्यधारणी	...	...	...	...	२८४
श्रीचन्द्रनामधारणी	...	...	...	...	२८५
आर्यसर्वविघ्नहरणीधारणी	...	...	...	...	२८६
आर्यमञ्जुश्रीभट्टारकप्रतिज्ञानामधारणी	...	...	...	...	२८७
आर्यएकजटीधारणी	...	...	...	...	२८८
भद्रकल्योद्धृतप्रतिसरास्तवधारणी	...	...	...	...	२८९
षोडशभुजमहाकालसाधनधारणी	...	...	...	...	२९०
तत्त्वज्ञानसंविद्धिर्नामस्त्राधिष्ठानधारणी	...	...	...	...	२९१
सुवर्णप्रभोक्तकमलाकरसर्वतथागतस्तवधारणी	...	...	...	...	२९२
महाप्रतिसराधारणी	...	...	...	...	२९३
महासाहस्रप्रमर्दिनीधारणी	...	...	...	...	२९४
महामायूरीविद्याराज्ञीमन्त्रधारणी	...	...	...	...	२९५
आर्यमहाश्रोतवतीधारणी	...	...	...	...	२९६
महामन्त्रानुसारिणीधारणी	...	...	...	...	२९७
शुद्धेश्वरीदेव्यामन्त्रधारणी	...	...	...	...	२९८
आर्यवज्रवाराह्या रहस्यमालामन्त्रधारणी	...	...	...	...	२९९
श्रीचण्डमहारोषणधारणी	...	...	...	...	३००
श्रीचण्डमहारोषणमन्त्रधारणी	...	...	...	...	३०१
एकल्लवीरसमाधिहृदयधारणी	...	...	...	...	३०२
बृहस्पतिकृतवाग्वादिनीस्तोत्रधारणी	...	...	...	...	३०३

चतुर्योगदेवोधारणी	...	...	...	...	५५ ४
सुवर्णप्रभो[क्त]सरस्वतीस्तोत्रधारणी	...	...	...	...	५५ ५
सुवर्णप्रभोक्तसरस्वतीशतकस्तवधारणी	...	...	...	...	५५ ६
भृङ्गुटीतारासाधनधारणी	...	...	...	...	५५ ७
चक्रसम्बरतन्त्रान्तपटलहृदयधारणी	...	...	...	...	५५ ८
श्रीवज्रडाकिनौहृदयमालामन्त्रधारणी	...	...	...	...	५५ ९
अष्टडाकिनौहृदयधारणी	...	...	...	...	५५ १०
हेरुकस्य रत्नामन्त्रधारणी	...	...	...	...	५५ ११
सोपचारतमघसमुखधारणी	...	...	...	...	५५ १२
एकजटाध्यानधारणी	...	...	...	...	५५ १३
उग्रताराधारणी	...	...	...	...	५५ १४
उग्रताराधारणी	...	...	...	...	५५ १५
उग्रतारावज्रयोगिण्या यन्त्रधारणी	...	...	...	...	५५ १६
नीलसरस्वतीदेव्या यन्त्रधारणी	...	...	...	...	५५ १७
आर्यजाङ्गुलीहृदयधारणी	...	...	...	...	५५ १८
श्रीवज्रयोगिण्या मन्त्रानुसारिणीस्तुतिधारणी	...	...	...	...	५५ १९
श्रीवज्रयोगिन्युपदेशधारणी	...	...	...	...	५५ २०
जाङ्गुलीधारणी	...	...	...	...	५५ २१
जाङ्गुलीहृदयधारणी	...	...	...	...	५५ २२
सर्वविषकर्मतन्त्रधारणी	...	...	...	...	५५ २३
आर्यताराहृदयधारणी	...	...	...	...	५५ २४
आर्यतारायाः कल्पदेशधारणी	...	...	...	...	५५ २५
अष्टभैरवधारणी	...	...	...	...	५५ २६
पद्मोत्तमधारणी	...	...	...	...	५५ २७
कुरुकुल्लाहृदयमन्त्रधारणी	...	...	...	...	५५ २८
अष्टोत्तरशतिकाप्रत्यङ्गिराधारणी	...	...	...	...	५५ २९
प्रज्ञापारमिताहृदयसमुच्चयधारणी	...	...	...	...	५५ ३०
सर्वल्वरप्रशमनीधारणी	...	...	...	...	५५ ३१
पूजामेघधारणी	...	...	...	...	५५ ३२
तथागतशतान्तधारणी	...	...	...	...	५५ ३३
विघ्नान्तकस्तोत्रधारणी	...	...	...	...	५५ ३४
वज्रवीरमहाकालतन्त्रोक्तहृदयधारणी	...	...	...	...	५५ ३५
त्रियोगिनीनमस्कारधारणी	...	...	...	...	५५ ३६

मेधाकरिनामधारणी	...	...	...	...	५५७
मधुश्रीमन्तुसूत्रधारणी	...	...	...	...	५५८
कारणव्युत्पत्तिमहामानोक्तधर्मराजकृतस्तुतिधारणी	...	...	...	...	५५९
कारणव्युत्पत्तिमहामानोक्तधर्मराजकृतस्तुतिधारणी	...	...	...	...	५६०
अष्टमहाभयपुद्गलधारणी	...	...	...	...	५६१
विश्वमातानामधारणी	...	...	...	...	५६२
आर्य्यश्रुतीतानामधारणी	...	...	...	...	५६३
ग्रहमातृकानामधारणी	...	...	...	...	५६४
ग्रहमातृकाहृदयधारणी	...	...	...	...	५६५
प्रज्ञापारमिताधारणी	...	...	...	...	५६६
हस्तपूजाविधानधारणी	...	...	...	...	५६७
चण्डमहरोषणसाधनधारणी	...	...	...	...	५६८
विद्वैकलवीरप्रतिभेदान्तरसहजाभिलाषधारणी	...	...	...	...	५६९
आर्य्यसारीचीधारणी	...	...	...	...	५७०
अष्टसाहस्रिकायां भगवत्यां प्रज्ञापारमितायाः परिवर्तानुसारेण					
भगवती-रत्नगुणसञ्चयगाथाधारणी	...	...	...	...	५७१
श्रीचक्रसम्बरवित्तौ तन्त्रे श्रीचक्रसम्बरसाधनधारणी	...	...	...	...	५७२
मन्त्रजापनियमनिर्देशधारणी	...	...	...	...	५७३
चक्रसम्बरस्य हृदयमन्त्रमालाधारणी	...	...	...	...	५७४
महासम्बरस्य मालामन्त्रधारणी	...	...	...	...	५७५
महाप्रतिसरायाः प्रथमकल्पधारणी	...	...	...	...	५७६
महाप्रतिसराया विद्याधरकल्पधारणी	...	...	...	...	५७७
महासाहस्रप्रमर्दनीमहाविद्याराज्ञीधारणी	...	...	...	...	५७८
आर्य्यमहामाधुरीविद्याराज्ञीधारणी	...	...	...	...	५७९
आर्य्यमहाश्रीतवतीविद्याराज्ञीधारणी	...	...	...	...	५८०
आर्य्यमहामन्त्रानुसारिणीमहाविद्याराज्ञीधारणी	...	...	...	...	५८१
महाप्रतिसराविद्याराज्ञीरक्षाविधानकल्पविद्याधरस्य धारणी	...	...	...	...	५८२
महासाहस्रप्रमर्दनीमहायानसूत्रधारणी	...	...	...	...	५८३
महामाधुरीविद्याराज्ञीसर्वार्थसाधनीधारणी	...	...	...	...	५८४
श्रीतवतीमहाविद्याधारणी	...	...	...	...	५८५
महारक्षामन्त्रानुसारणी महाविद्याराज्ञीधारणी	...	...	...	...	५८६
नमस्कारैकविंशतिस्तोत्रधारणी	...	...	...	...	५८७
कङ्कीर्णतन्त्रहृदयधारणी	...	...	...	...	५८८

चण्डमहारोषणस्य क्रमोदयस्तोत्रधारणी	...	...	...	५८९
भूतडासरसाधनधारणी	...	...	...	५९०
भूतडासरसंक्षिप्तसाधनधारणी	...	...	...	५९१
त्रैलोक्यवज्रचिन्ताधारणी	...	...	...	५९२
मण्डलराज्ञीयोगधारणी	...	...	...	५९३
सूक्तयोगधारणी	...	...	...	५९४
आर्यतारासुखाख्यानदेउलिविधिधारणी	...	...	...	५९५
इतिकथाधारणी	...	...	...	५९६
वसुन्धराव्रतविधिधारणी	...	...	...	५९७
शतसहस्रपञ्चापरमितायां पञ्चविंशत्युद्धृततृतीयस्तोभमात्राधारणी	...	...	...	५९८
बुद्धचरित्रकाव्योद्धृत अश्वघोषकृतबुद्धिस्विनीयात्राप्रस्थानधारणी	...	...	...	५९९
गण्डोस्तोत्रधारणी	...	...	...	६००
लक्ष्मचैत्यव्रतविधिधारणी	...	...	...	६०१
चैत्यव्रतानुशंसालक्ष्मचैत्यसमुत्पत्तिनामधारणी	...	...	...	६०२
जापमालास्तोत्रधारणी	...	...	...	६०३
आर्यनित्यतामूत्रधारणी	...	...	...	६०४
श्रीवज्रपाणिमहारत्नाधारणी	...	...	...	६०५
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराज्ञे सर्वबुद्धबोधिसत्त्वनामधारणी	...	...	...	६०६
जातिस्मरणनामधारणी	...	...	...	६०७
भैरवनामधारणी	...	...	...	६०८
चिन्तामणिनामधारणी	...	...	...	६०९
सर्वज्ञजिनधातुरत्नकरणधारणी	...	...	...	६१०
वज्रसूचीप्रकरणधारणी	...	...	...	६११

## APPENDIX B.

### TABLE OF CONTENTS OF SĀDHANAMĀLĀ.

Page 83. No. III. 387.

नमो रत्नत्रयाय ।

त्रिसमयराजस्य साधन	...	...	...	...	१
वज्रासनभट्टारकसाधनोपदेशविधि	...	...	...	...	२
वज्रासनसाधन	...	...	...	...	३
वज्रासनसाधन	...	...	...	...	४
आर्यषडक्षरीमहाविद्यासाधन	...	...	...	...	५
कारणव्युहाम्नायेन रचितसाधन	...	...	...	...	६
श्रीमल्लोकनाथसाधन	...	...	...	...	७
षडक्षरीमहाविद्यालोकेश्वरभट्टारकोपदेशपरम्परायातसाधन	...	...	...	...	८
खसर्पणलोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	९
खसर्पणसाधन	...	...	...	...	१०
खसर्पणसाधन	...	...	...	...	११
सिंहनादसाधन	...	...	...	...	१२
लोकनाथसाधन	...	...	...	...	१३
लोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	१४
सिंहनादधारणी	...	...	...	...	१५
खसर्पणलोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	१६
सिंहनादसाधन	...	...	...	...	१७
हालाहललोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	१८
पद्मनर्तेश्वरलोकनाथसाधन	...	...	...	...	१९
पद्मनर्तेश्वरसाधन	...	...	...	...	२०
हरिहरिवाहनसाधन	...	...	...	...	२१
हरिहरिवाहनोद्भवलोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	२२
त्रैलोक्यसर्करलोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	२३
त्रैलोक्यशङ्करलोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	२४
रक्तलोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	२५
लोकेश्वरस्य वशाधिकारविधिसाधन	...	...	...	...	२६
नीलकण्ठार्थावलोकितेश्वरसाधन	...	...	...	...	२७

सोमवारमाससुखधारणीसाधन	...	...	...	...	५१
सुक्तकेन स्थिरचक्रसाधनम्	...	...	...	...	५२
मञ्जुश्रीसाधन	...	...	...	...	५३
श्रीमहादिराट्साधन	...	...	...	...	५४
वादिराजमञ्जुश्रीसाधन	...	...	...	...	५५
वादिराट्साधन	...	...	...	...	५६
वादिराट्मञ्जुश्रीसाधन	...	...	...	...	५७
वादिराट्साधन	...	...	...	...	५८
वादिराट्साधन	...	...	...	...	५९
अरपञ्चनसाधन	...	...	...	...	६०
सुक्तकेनारपञ्चकसाधनम्	...	...	...	...	६१
मञ्जुश्रीभावनोपदेशसाधन	...	...	...	...	६२
सद्योऽनुभवारप्रवणसाधन	...	...	...	...	६३
वज्रानङ्गसाधन	...	...	...	...	६४
वज्रानङ्गमञ्जुश्रीसाधन	...	...	...	...	६५
धर्मधातुवागीश्वरसाधन	...	...	...	...	६६
धर्मधातुवागीश्वरसाधन	...	...	...	...	६७
कर्मधातुवागीश्वरसाधन	...	...	...	...	६८
महाराजलीलामञ्जुश्रीसाधन	...	...	...	...	६९
मञ्जुश्रीसाधन	...	...	...	...	७०
आर्यसिद्धैकवीरसाधन	...	...	...	...	७१
सिद्धैकवीरसाधन	...	...	...	...	७२
अलिमन्त्रसाधन	...	...	...	...	७३
विद्याधरपिठकीयसंक्षिप्तमञ्जुश्रीसाधन	...	...	...	...	७४
प्रज्ञाविधिसाधन	...	...	...	...	७५
नामसंगीत्याम्नायेन सिद्धप्रज्ञाचक्रवरलब्धसाधनम्	...	...	...	...	७६
धर्मशङ्खसमाधिमञ्जुश्रीसाधन	...	...	...	...	७७
नामसङ्कीर्तिसाधन	...	...	...	...	७८
मञ्जुवज्रसाधन	...	...	...	...	७९
श्रीचण्डमहारोषणसाधन	...	...	...	...	८०
चण्डमहारोषणसाधन	...	...	...	...	८१
महत्तरौतारासाधन	...	...	...	...	८२
वश्याधिकारतारासाधन	...	...	...	...	८३

वज्रतारासाधन	...	...	...	...	१३२
वज्रतारासाधन	...	...	...	...	१३४
वज्रतारासाधन	...	...	...	...	१३५
वज्रतारासाधन	...	...	...	...	१३६
किञ्चिद्विस्तरतारासाधन	...	...	...	...	१३७
अष्टमहाभयतारासाधन	...	...	...	...	१३८
आर्यतारासाधन	...	...	...	...	१३९
महाचीनक्रमतारासाधन	...	...	...	...	१४०
मृत्युवज्जनतारासाधन	...	...	...	...	१४१
सिततारासाधन	...	...	...	...	१४२
षड्भुजतारासाधन	...	...	...	...	१४३
जाङ्गुलीतारासाधन	...	...	...	...	१४४
धनदतारासाधन	...	...	...	...	१४५
आर्यतारासाधन	...	...	...	...	१४६
रक्तवर्णदादशभुजवन्दियानसारिणीसाधन	...	...	...	...	१४७
दुर्गात्तारिणीसाधन	...	...	...	...	१४८
मृत्युवज्जनोपदेशतारासाधन	...	...	...	...	१४९
विश्वमातृसाधन	...	...	...	...	१५०
आर्यप्रसन्नतारासाधन	...	...	...	...	१५१
महाश्रीतारासाधन	...	...	...	...	१५२
स्त्रधरायाः स्तुतिविधिसाधन	...	...	...	...	१५३
शमयत्वापकारनामसमाधिसाधन	...	...	...	...	१५४
जाङ्गुलीसाधन	...	...	...	...	१५५
जाङ्गुलीधारिणीसाधन	...	...	...	...	१५६
जाङ्गुलीसाधन	...	...	...	...	१५७
जाङ्गुलीमहाविद्यासाधन	...	...	...	...	१५८
जाङ्गुलीकल्पसाधन	...	...	...	...	१५९
बुद्धोपसंहारनामसमाधिसाधन	...	...	...	...	१६०
एकजटासाधन	...	...	...	...	१६१
एकजटासाधन	...	...	...	...	१६२
एकजटासाधन	...	...	...	...	१६३
एकजटासाधन	...	...	...	...	१६४
चुन्दासाधन	...	...	...	...	१६५

चुन्दासाधन	...	...	...	...	९४
चुन्दासाधन	...	...	...	...	९५
कल्पोक्तदशभुजासितमारीचीसाधन	...	...	...	...	९६
मारीचीसाधन	...	...	...	...	९७
कल्पोक्तमारीचीसाधन	...	...	...	...	९८
कल्पोक्तसितमारीचीसाधन	...	...	...	...	९९
वज्रधात्वीश्वरीमारीचीसाधन	...	...	...	...	१००
अष्टभुजपीतमारीचीसाधन	...	...	...	...	१०१
द्वादशभुजरक्तवर्णवन्दियानमारिचीसाधन	...	...	...	...	१०२
द्वादशभुजरक्तवर्णवन्दियानस्वाधिष्ठानक्रममारीचीसाधन	...	...	...	...	१०३
अशोकक्रान्तामारीचीसाधन	...	...	...	...	१०४
कल्पोक्तमारीचीसाधन	...	...	...	...	१०५
मारीचौपिचुवासाधन	...	...	...	...	१०६
मारीचीसाधन	...	...	...	...	१०७
मारीचीधारणीपाठोपदेशसाधन	...	...	...	...	१०८
पर्णश्वरीसाधन	...	...	...	...	१०९
पर्णश्वरीसाधन	...	...	...	...	११०
पर्णश्वरीधारणीसाधन	...	...	...	...	१११
शुक्लप्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	११२
पीतवर्णप्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	११३
पीतवर्णसंक्षिप्तप्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	११४
सितप्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	११५
शुक्लप्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	११६
कनकवर्णप्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	११७
प्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	११८
कनकवर्णप्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	११९
प्रज्ञापारमितासाधन	...	...	...	...	१२०
वज्रसरस्वतीसाधन	...	...	...	...	१२१
महासरस्वतीसाधन	...	...	...	...	१२२
वज्रसरस्वतीसाधन	...	...	...	...	१२३
वज्रवीणासरस्वतीसाधन	...	...	...	...	१२४
वज्रशारदासाधन	...	...	...	...	१२५
वज्रसरस्वतीसाधन	...	...	...	...	१२६



वज्रसरस्वतीसाधन	...	...	...	...	१२७
भृङ्गटीसाधन	...	...	...	...	१२८
भृङ्गटीसाधन	...	...	...	...	१२९
कुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१३०
कुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१३१
कुम्कुल्लावश्यापदेशसाधन	...	...	...	...	१३२
षड्भुजकुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१३३
अष्टभुजकुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१३४
कुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१३५
कुम्कुल्लोपदेशसाधन	...	...	...	...	१३६
कुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१३७
श्रीमतीकुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१३८
कुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१३९
शुक्लकुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१४०
श्रीमन्मायाजालमहायोगतन्त्रात् षोडशमातृस्त्रिकादाकृष्टकुम्कुल्लासाधनम्	...	...	...	...	१४१
वश्याविधिसाधन	...	...	...	...	१४२
षड्भुजकुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१४३
स्वाधिष्ठानकुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१४४
कुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१४५
कुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१४६
कुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१४७
कल्पोक्तकुम्कुल्लासाधन	...	...	...	...	१४८
कर्मप्रसरप्रयोगसाधन	...	...	...	...	१४९
उष्णीषविजयसाधन	...	...	...	...	१५०
सितातपत्रापराजितासाधन	...	...	...	...	१५१
वज्रचर्चिकासाधन	...	...	...	...	१५२
महाप्रतिसरासाधन	...	...	...	...	१५३
महाप्रतिसरासाधन	...	...	...	...	१५४
प्रतिसरासाधन	...	...	...	...	१५५
महामाधुरीसाधन	...	...	...	...	१५६
महासाहस्रप्रमर्दिनीसाधन	...	...	...	...	१५७
महामन्त्रानुसारणीसाधन	...	...	...	...	१५८
महाश्रीतवतीसाधन	...	...	...	...	१५९

पञ्चरत्नाविधानसाधन	...	...	...	...	१६०
वज्रशृङ्खलासाधन	...	...	...	...	१६१
वज्रशृङ्खलासाधन	...	...	...	...	१६२
वज्रशृङ्खलासाधनोपाय	...	...	...	...	१६३
वज्राग्रकेयूरसाधन	...	...	...	...	१६४
उष्णीषविजयसाधन	...	...	...	...	१६५
उष्णीषविजयसाधन	...	...	...	...	१६६
वसुधारासाधन	...	...	...	...	१६७
वसुधारासाधन	...	...	...	...	१६८
वसुधाराधारण्यपदेशसाधन	...	...	...	...	१६९
वसुधाराधारण्यपदेशसाधन	...	...	...	...	१७०
वज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	१७१
प्रज्ञालोकसाधनविधि	...	...	...	...	१७२
प्रज्ञालोकसाधनविधि	...	...	...	...	१७३
महामायादेव्याः स्मरणसाधनम्	...	...	...	...	१७४
वज्रवाराहीसाधनविधि	...	...	...	...	१७५
वज्रवाराज्ञा वज्रविधिसाधनम्	...	...	...	...	१७६
वज्रवाराहीकल्पसर्वार्थसाधनी	...	...	...	...	१७७
संक्षिप्तवज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	१७८
अमृतप्रभानामसाधनोपायिका	...	...	...	...	१७९
नैरात्म्यमण्डलयोगिनीविशुद्धिसाधन	...	...	...	...	१८०
केवलनैरात्म्यसाधन	...	...	...	...	१८१
नैरात्म्यसाधन	...	...	...	...	१८२
गगनात्मजशुक्लवज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	१८३
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	१८४
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	१८५
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	१८६
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	१८७
वज्रयोगिनीपदेशसाधन	...	...	...	...	१८८
महामायासाधन	...	...	...	...	१८९
संक्षिप्तद्वैतकसाधन	...	...	...	...	१९०
श्रीद्वैतकसाधन	...	...	...	...	१९१
श्रीद्वैतकसाधन	...	...	...	...	१९२

संक्षिप्तद्विभुजद्वैकसाधन	...	...	...	...	१९३
द्विभुजद्वैवजसाधन	...	...	...	...	१९४
पूजाविधिसंग्रह	...	...	...	...	१९५
दुर्जयचन्द्रोद्धृतसप्ताक्षरसाधन	...	...	...	...	१९६
सप्ताक्षरसाधन	...	...	...	...	१९७
वाङ्मयपूजाविधिसंग्रह	...	...	...	...	१९८
पूजाविधिसाधन	...	...	...	...	१९९
बुद्धकपालसाधन	...	...	...	...	२००
द्विभुजसम्बरोपदेशसाधन	...	...	...	...	२०१
हयग्रीवसाधन	...	...	...	...	२०२
हयग्रीवसाधन	...	...	...	...	२०३
त्रैलोक्यविजयसाधन	...	...	...	...	२०४
वज्रज्वालार्कसाधन	...	...	...	...	२०५
परमाश्रयसाधन	...	...	...	...	२०६
भूतडामरसंक्षिप्तसाधन	...	...	...	...	२०७
भूतडामरसाधन	...	...	...	...	२०८
त्रैलोक्यवज्रचिन्तासाधन	...	...	...	...	२०९
मन्त्रालोकसाधनविधि	...	...	...	...	२१०
वज्रवाराहीसाधन	...	...	...	...	२११
वज्रवाराह्या वश्यविधिसाधनम्	...	...	...	...	२१२
महासायादेव्याः श्मशानसाधनम्	...	...	...	...	२१३
वज्रवाराह्यैकलसर्वार्थसाधकसाधन	...	...	...	...	२१४
वन्दियानवज्रपीठनिर्गत-ऊर्ध्वपादवज्रवाराह्यैसाधन	...	...	...	...	२१५
संक्षिप्तवज्रवाराह्यैसाधन	...	...	...	...	२१६
अमितप्रभानामसमाधिसाधन	...	...	...	...	२१७
नैरात्म्यमण्डलयोगिनीविशुद्धिसाधन	...	...	...	...	२१८
केवलनैरात्म्यसाधन	...	...	...	...	२१९
नैरात्म्यसाधन	...	...	...	...	२२०
वज्रयोगिनीसाधन	...	...	...	...	२२१
वज्रहंकारसाधन	...	...	...	...	२२२
महाबलसाधन	...	...	...	...	२२३
त्रैलोक्यविजयसाधन	...	...	...	...	२२४
वज्रज्वालानलार्कसाधन	...	...	...	...	२२५

रक्तयमारिसाधन	...	...	...	...	२२ २६
कृष्णयमारिसाधन	...	...	...	...	२२ २७
कृष्णयमारिसाधन	...	...	...	...	२२ २८
कृष्णयमारिसाधन	...	...	...	...	२२ २९
विघ्नान्तकसाधन	...	...	...	...	२२ ३०
मैत्रेयसाधन	...	...	...	...	२२ ३१
जम्भलसाधन	...	...	...	...	२२ ३२
जम्भलसाधन	...	...	...	...	२२ ३३
संक्षिप्तजम्भलसाधन	...	...	...	...	२२ ३४
संक्षिप्तजम्भलसाधन	...	...	...	...	२२ ३५
श्रीजम्भलसाधन	...	...	...	...	२२ ३६
उच्छ्वसजम्भलनायसाधन	...	...	...	...	२२ ३७
उच्छ्वसजम्भलभावनीयपरिणामनाक्रमसाधन	...	...	...	...	२२ ३८
उच्छ्वसजम्भलसाधन	...	...	...	...	२२ ३९
जम्भलसाधन	...	...	...	...	२४ ०
वज्रजम्भलविधिसाधन	...	...	...	...	२४ १
जम्भलजलदानोपदेशसाधन	...	...	...	...	२४ २
महाकालसाधन	...	...	...	...	२४ ३
महाकालसाधन	...	...	...	...	२४ ४
महाकालसाधन	...	...	...	...	२४ ५
वज्रमहाकालसाधन	...	...	...	...	२४ ६
वसुन्धराभट्टारिकायाः यक्षशकटिकासाधनम्	...	...	...	...	२४ ७
लोकनायसाधन	...	...	...	...	२४ ८
त्रैलोक्यावशङ्करास्त्रायुग्मलोकेश्वरसाधन	...	...	...	...	२४ ९
संक्षिप्तवज्रतागसाधन	...	...	...	...	२५ ०
वज्रभुजमहाकालसाधन	...	...	...	...	२५ १
महाकालसाधन	...	...	...	...	२५ २
गणपतिसाधन	...	...	...	...	२५ ३
सदृग्मावितारणीराजश्रीतारासाधन	...	...	...	...	२५ ४
तारास्तुतिसाधन	...	...	...	...	२५ ५
श्रीवज्रभुजमहाकालसाधन	...	...	...	...	२५ ६



# INDEX OF WORKS.

## अ

अज्ञातशत्रु अवदान	...	२४२
अदादिधातुरूपावलि	...	९१
अद्भुतसागर	...	२३५
अद्भुतार्णव	...	१४४
अमृतकार्षिका	...	२४४
अद्वयवज्रसंग्रह	...	१३
अवदानमाला	...	२४४
अनुमिति विचार	...	२०७
अन्तर्व्याप्तिमर्मण	...	४३
अपरिमितायुर्धारणी	...	१५८
अभिधानोत्तर	...	१७५
अभिसमयालङ्कार	...	२४८
अमरकोषटीका	...	५२, ५४
अवदानशतक	...	१७३
अवलोकितेश्वरशतकम्	...	२४२
अशोकदेशना	...	२३९
अशोकावदान	...	१७४
अष्टसाहस्रिका	...	१५७, २४८
अष्टाङ्गसंहिता	...	११०, २४६

## आ

आकाशभैरवकल्प	...	१२०
आख्यातविचार	...	२२
आचार्यक्रियासमुच्चय	...	१७०
आत्मबोधप्रकरणम्	...	२२१
आदिकर्मविधि	...	४१

## इ

इन्द्रध्वजोत्सवकथनम्	...	१९१
----------------------	-----	-----

## उ

उड्डीषतन्त्र	...	१८८
उद्गागात्रध्याय (यज्ञतन्त्रसुधानिधौ)	...	१९०
उपनिषत्संग्रह	...	१२९
उपोषघाददान	...	१५९
उलूककल्प	...	२०७
उष्णीषविजयधारणी	...	६

## ए

एकादशीमाहात्म्य ( एकादशुत्पत्ति- व्याख्यान )	...	२४७
एकादशीव्रतमाहात्म्य	...	२४७

## ऐ

ऐतरेयब्राह्मणपञ्जिका	...	१२९
----------------------	-----	-----

## क

कतिपयधातवः	...	११५
कपिलगीता	...	२२२
कपिशवदान	...	१५९
कर्पूमञ्जरीनाटिका	...	९७
कर्मसारमहातन्त्र	...	१२७
कल्याणकामधेनुविवरण	...	३७ पं १३
कातन्त्रवृत्तिविवरणपञ्जिका	...	८९
कादिभेदेकुल्लिकामत	...	७१
कामन्दकीयनीतिसार	...	६४
कामाख्यागुह्य	...	२४८
काम्यदीपदानपट्टति	...	१४१
कारकवाद	...	२०७
कारणव्यूह	...	७ पं ६, १५७, २०७

कालचक्रतन्त्र	...	१६३
कालज्ञान	...	२२
कालमाहेश्वरविधि	...	६७
कालानलतन्त्र	...	११७
कालीकुलक्रमाचर्चन	...	१८५
कालीक्रम	...	२४७
काव्यालोकलोचन	...	८१
किरणतन्त्र	...	९९
कुलालावदान	...	२४२
कुमारसम्भवटीका	...	१७८
कुमारोतन्त्र	...	१५०
कुलार्णवटीका	...	२४८
कुलार्णवतन्त्र	...	१३३
कुञ्जिकापूजापद्धति	...	८०
कुञ्जिकामत	...	१५२
कुञ्जिकामतलघुटिप्पणी	...	११६
कृत्यसंहारणव	...	८२, २१४
कृष्णयजुर्वेदसंहिता	...	१२७
कोदण्डशास्त्र	...	१०४
क्रमदीपिका	...	७९
क्रियाकालगुणोत्तर	...	८५
क्रियासंग्रहपञ्चिका	...	१५८

## ख

खण्डखाद्य	...	८७
-----------	-----	----

## ग

गण्डव्यूह	...	२४८
गजायुर्वेद	...	१५०
गणेशस्तवराज	...	४०
गण्डव्यूह	...	१३६, १५७
गीतगोपाल	...	३९
गीतस्तोत्रसंग्रह	...	२३७
गीताभाष्य	...	८२
गुणकारणव्यूह	...	१५७

गुप्तसाधनतन्त्र	...	१४६
गुह्यकातन्त्र	...	७०, पं ३०
गुह्यसमाधि	...	१७३
गुह्यातिगुह्यतन्त्रराज	...	२४३
गोलोद्देश	...	१८७

## च

चक्रसम्बर	...	५४ पं २४
चक्रसम्बरतन्त्रटीका	...	४८
चण्डमहारोषणतन्त्र	...	२४०
चण्डमहारोषणपञ्चिका	...	९२
चतुरशीतिकर्म	...	२४८
चण्डी	...	१९, ५९
चतुर्वर्गचिन्तामणि ( परिशेष- खण्डीय )	...	१५०
चतुष्पीठनिबन्ध	...	७
चतुष्पीठसाधनसंक्षेप	...	७ पं ३४
चतुष्पीठालोक	...	१२
चर्याचर्यटीका	...	९४
वाणक्यश्लोक	...	१०५
चातुर्मास्यहोत्रप्रयोग	...	१९१
चित्रविंशत्यवदाने लक्ष्मिचतुष्टय- भेरी कथा	...	१५९

चीनाचार	...	२०७
चैत्यपुद्गलभट्टारकोद्देश	...	१७४
चैत्यव्रतानुशंसा	...	२४३
चैत्यव्रतानुशंसाव्रतावदान-	...	१६८
मालान्तर्गता	...	१६८

## छ

चन्द्रोद्धतलता	...	२४०
चन्द्रःकल्पलता	...	१८५

## ज

जयद्रथयामल	...	१
जातकमाला	...	११, १५८

जातकार्णव	...	...	१४४
जातकावदानमाला	...	...	१३७
ज्ञानदीपक	...	...	१५
ज्ञानोदयतन्त्र	...	...	२४०
ज्योतिषकौमुदी	...	...	२२१

## ड

डाकार्णव	...	...	१६५
डाकिनीजालसम्बर (?)	...	...	५५

## त

तत्त्वसङ्गावतन्त्र	...	...	११३
तत्त्वज्ञानोसिद्धिपञ्चिका ( मर्ध- कणिका )	...	...	४५
तथागतगुह्य (उत्तरार्द्ध)	...	...	१५६
तथागतगुह्यक (पूर्वार्द्ध)	...	...	१५७
तद्वितकोष	...	...	१३७
तारापाराजिका	...	...	१६५
तारिणीपारिजात	...	...	१४७
तिथिनिर्णय	...	...	१८९, २२०
तिथिनिर्णयादिषुनिवाक्यसंक्षेप	...	...	५२
तीर्थमाहात्म्य	...	...	२३९
तिथिसारसंग्रह (धर्मनिर्णयान्तर्गत)	...	...	२४६
तीर्थविधि	...	...	९५
त्रिपुरसुन्दरीसहस्रनामस्तोत्र (वामकेश्वरतन्त्रोक्त)	...	...	१३४

## द

दत्तात्रेयतन्त्र	...	...	११७
दशपौर्णमास पदार्थादर्शान्तर्गत	...	...	१९०
दशतत्त्वसंग्रह	...	...	२३
दशभूमिश्चर	१२, १३५, १५६, २४८	...	...
दशभूमिश्चरटीका	...	...	२४८
दानरत्न, वा, दानरत्नपञ्चिका वा, दानकमलाकर	...	...	२२२

दानरत्नाकर	...	...	१७९
दानवाक्यावलि	...	...	११६
दिव्यावदान	...	...	२४८
दिव्यावदानमाला	...	...	१०, १६८
दुर्गतिपरिशोधन	...	...	२४, १५८
दुर्गतिपरिशोधनसङ्कीर्ति	...	...	२०७ पं २१
देवप्रतिमालक्षण	...	...	४१, १३७
दौर्गसिंहवृत्तौ परिभाषावृत्तिः	...	...	८०
द्रव्यनिर्णयनिर्घण्टु (नामसंग्रह)	...	...	११६
द्रोणपर्व (महाभारतीय)	...	...	२३६
द्वाविंशतिकावदान	...	...	१६३
द्वैतनिर्णयसार	...	...	६०

## ध

धर्मकोष	...	...	२४५
धर्मसंग्रह	...	...	१६०
धर्म्मरत्न	...	...	२२७
धीमत्यवदान	...	...	१६०

## न

नलचरित्रटीका	...	...	६४
नवनागकुल	...	...	२४७
नागपूजा	...	...	२४०
नागरकसर्वस्व	...	...	२७
नागानन्दनाटक	...	...	५८
नागाज्जैनकृति	...	...	३६ पं २४
नागाज्जैनकृति क्रियासंग्रहकारिका	...	...	५४ पं १४
नारदपञ्चरात्र	...	...	१९७
निगमशरनिर्णय	...	...	२१६
नित्यप्रयोगरत्नाकर	...	...	१४१
नित्याह्निकतिलक	...	...	७०, ८२
नेपालभूपालवंशावलि	...	...	२३६
न्यायकरिण्डकाभाष्य	...	...	२३६ पं १४
न्याससूत्र	...	...	२४८



प		
पञ्चरत्ना ...	...	१७, ५९, ७८
पञ्चसूत्रप्रकारकथन ...	...	२१०
पञ्चविंशतिसाहस्रिका प्रज्ञा- पारमिता ...	...	१६६
पञ्चरात्र ...	...	२४६
पञ्चाक्षरीभाष्यतात्पर्यसंग्रह ...	...	१४७
पद्मनाभसंग्रह ...	...	१९
परार्हुसारसंग्रह ...	...	२२५
परिभाषाभास्कर ...	...	२०८
परिभाषेन्दुशेखर ...	...	१४४
पाकविधि ...	...	४३
पात्रवन्दन ...	...	२०७
पारमेश्वरमततन्त्र ...	...	४६
पारमेश्वरीमततन्त्र ...	...	११५
पार्थिवार्चनचूडामणि ...	...	१९०
पावमानि ...	...	२४
पिङ्गलतत्त्वप्रकाशिका ...	...	२०६
पिङ्गलामत ...	...	६९
पिण्डपात्रावदान ...	...	१६२, १६८
पुरश्चरणचन्द्रिका ...	...	१९०
पुष्पमाहात्म्य ...	...	२११
पुष्परत्नाकरतन्त्र ...	...	२२२
पूजाकल्पलता ...	...	१९६
पूजाप्रदीप ...	...	६७
पूर्वदिनकरोद्योत ...	...	१८२
प्रज्ञापारमिता अष्टसाहस्रिका ...	९, १०, ७७	
प्रज्ञापारमितासप्तशतिका ...	...	२४१
प्रज्ञापारमितास्तोत्र राहुलभद्र- प्रणीत ...	...	९ पं १७
प्रज्ञोपायविनिश्चयसिद्धि ...	...	६४
प्रतिभालक्षण लक्षणसमुच्चयान्तर्गत ...	...	१९०
प्रतिष्ठातन्त्र ...	...	२४७
प्रतिष्ठालक्षणसारसमुच्चय ...	...	२३३

प्रत्यङ्गिराधर्म्मोपदेशशास्त्र ...	...	२४४
प्रबोधचन्द्रोदय ...	...	११६
प्रबोधचन्द्रोदय टीका ...	...	९६
प्रमाणपञ्चव ...	...	२५३
प्रमाणभाष्यप्रमाणवार्तिके ...	...	६४
प्रभतत्त्व ...	...	२२५
प्रायश्चित्तप्रकरण ...	...	१७९
प्रायश्चित्तोद्योत मदनरत्नप्रदा- पान्तर्गत ...	...	१७८

## ब

बालबोधक ...	...	१५२
बालबाधिनी भास्वती टीका ...	...	२२३
बुद्धचरित्रकाव्य ...	...	४२
बुद्धोक्तसंसारामय ...	...	१६२
बृहज्जातकमाला ...	...	१६७
बृहज्जातकोपसंहाराध्याय ...	...	१०५
बृहद्भारण्यसंग्रह ...	...	२४४
बोधिचर्य्यदितार ...	१३६, १७१	
बोधिचर्य्यवितारागनुशंसा ...	...	२४१
बोधिसत्त्वभूमि ...	...	११४
ब्रह्मयामल ...	...	६०
ब्रह्मवेवर्त्तपुराण ...	...	१८१
ब्रह्मसूत्रवृत्ति दिद्विजनमनोरमा ...	...	१४९
ब्रह्मसंहिता ...	...	७५
ब्राह्मणसर्वस्व ...	...	८४

## भ

भद्रचरीगाथा वा समस्तभद्रगाथा ...	...	२४८
भगवत्याः स्वेदाया यथालब्ध- तन्त्रराज ...	...	४
भागवतटीका ...	...	६३
भावार्थदौपण्या श्रीमद्भागवतटीका ...	...	११५
भुवनेश्वरीतन्त्र ...	...	१८७
भूतढामरतन्त्र ...	...	११९
भोजदेवसंग्रह ...	...	८९

म		
मञ्जुञ्जानतन्त्र	...	१७५
मञ्जुश्रीपाराजिका	...	१६३
मण्डकाल	...	३७ पं ३
मतसार	...	७४, १५४
मदनविनोदनिर्घण्टु	...	२१५, २४८
मधुमण्डन (महाकाव्य)	...	२२६
मनुष्यजातक	...	१४०
मनोरमा	...	२१४
मन्त्ररहस्य (नारायणीय)	...	१३५
मन्त्रोद्धार	...	२४८
मर्मकर्णिका वा तत्त्वज्ञान सिद्धि		
पञ्जिका	...	४५
महाकौलज्ञानविनिर्णय	...	३२
महादानविनिर्णय	...	१८०
महाप्रस्थानपर्व	...	५०
महाभाष्यप्रदोपविवरण	...	२११
महावर्णप्रभाव	...	२४२
महालक्ष्मीमतभट्टारक	...	२४६
महासम्बर्त्तनकथा	...	३०
महौरावणवध	...	२५
माध्यमिकवृत्ति	...	२४२
माघकाव्यटीका	...	९५
मितपदापञ्जिका	...	५७
मुकुन्दविजय	...	१३९
मुनिवाक्यार्थदर्पण	...	२४५
मृत्युञ्जयसंहिताकल्प	...	२२१
मृत्युमञ्जल	...	८३ पं ९
मेघसूत्र	...	१५९, १७१
य		
यदुवंश	...	२२०
युद्धजयार्थवतन्त्र	...	१३८
योगसाला	...	६६

यशोवतीश्रवदान	...	२४२
योगयात्रा	...	१८८
योगरत्नमाला वा चैवञ्जपञ्जिका	...	४४
योगशतक	...	७८
योगाम्बरकल्पसाधन	...	३९
योगाम्बरविधि	...	१६०
योगाम्बरसाधन	...	५२
योगाम्बरसाधनौपायिका	...	५४ पं २१
योगिनीजालतन्त्र	...	२४१
योगीश्वरपद्मनाभसंग्रहौ	...	९०

## र

रघुवंशटीका	...	१७५
रत्नकरण्डिका वा स्मृतिसमुच्चय	...	६८
रत्नावलि	...	९७
रससार	...	१५२
राघवपाण्डवीय	...	११६
रामायण लङ्काकाण्ड	...	२२७
रामार्चनचन्द्रिका	...	१८३
रुद्रयामलतन्त्र	...	१२४, १२६
रुद्राक्षमाहात्म्यं स्कन्दपुराणीयम्	...	२०९

## ल

लक्ष्मणपुष्पारोपण	...	२४१
लक्ष्मणोपपत्ति	...	२१५
लक्ष्मणोपविधि	...	८४
लङ्कावतार	...	१५६
ललितदिस्सर	...	१३५, १५६
लिङ्गार्चनतन्त्र	...	२२२
लोकेश्वरपाराजिका	...	१३६
लोकेश्वरशतक	...	१५८

## व

वज्रयोगिनीसाधन	...	२७
वज्रवाराहौरहस्य	...	२४०
वज्रसत्त्वपाराजिका	...	१६०

वर्षफलपद्धति सटीक	...	१४६
वसन्ततिलक	...	१६२
वसन्ततिशकटीका	...	१६१
वसुन्धराकव्य	...	१६३
वसुन्धराव्रतकथा व्रतावदान-		
मालान्तर्गता	...	१५६
वाग्मतीतीर्थयात्राक्रमावधि	...	२३६
वाजसनेयसंहिता	...	८३
वाजसनेयिनां धर्म्या पद्धति	...	२४६
वाग्मतेकीलकारोपणमन्त्र	७७ पं	२२
वामकेश्वरतन्त्र	...	२२
वामकेश्वरटिप्पण	...	७५
वाराहीतन्त्र	...	१८६
वासवदत्ता	...	५८
वास्तुशास्त्र	...	८८
विज्ञानभैरव, रुद्रयामलीय	...	१२३
विनय	...	२४८
विभक्त्यर्थनिर्णय	...	१४४
विराटपर्व	...	४
विवाहखण्ड	...	८५
विश्वप्रकाशकोष	...	१०६
विश्वप्रकाशेशब्दभेदप्रकाश	१०६ पं	२३
विश्वप्रदीपेसङ्गीतालोक	...	७१
विश्वभद्रबोधिसत्त्वयथाविधि		
विहारस्थापनसम्बन्धताडन (१)		
कथा	...	२३६
वीताशोकावदान	...	२४२
विष्णुधर्मोत्तर	...	१८४
विष्णुपूजाकल्पलता	८७, ११६	
वीरचिन्तामणि	...	१६२
वीरतन्त्र	...	१२५
वृत्तशतटीका (मुनिवाक्यार्थदर्पण)	...	२४५
वृत्तसार	...	६६
वेणीसंहारनाटक	...	४०
वेदसारसहस्रनामव्याख्या	...	१८८

वैष्णवावृतभाराद्वार	...	६०
व्यवहारालोक	...	२१२
व्याख्यानमुद्रकोष	...	२१६
व्रतपद्धति	...	६१

## श

शब्दभेदप्रकाश	...	२४१
शाकलसंहिता	...	१२८
शान्तिक्रम	...	२४८
शावरतन्त्र	...	२०६
शारीरयोगपटल	...	१४७
शिवगीताव्याख्या	...	२२४
शिवताण्डव, सटीक	...	१८८
शिवधर्म (?)	...	८६
शुकसप्तति	...	१
श्राद्धकाण्ड, कृत्यकल्पतर्पणार्गत	...	१०६
श्रीमद्भागवतचतुर्थदशस्कन्धसूय	...	११६
श्रौतपद्धति	...	१८४

## ष

षष्ठिविद्याप्रशंसा, (रुद्रयामलान्तर्गता)	...	२३
षोडशनित्यातन्त्र	...	१४८

## स

सङ्गीतनारायण	...	१५०
सङ्गीतपारिजात	...	१५१
सङ्गीतसर्वस्व	...	१६८
सङ्गीतसारार्णव	...	१४२
सद्धर्मपाराजिका	...	१६२
सद्धर्मपुण्डरीक	...	२४८
सप्तकुमारिकावदानटीका	...	५२
समन्तचक्षु अवदान	...	२४२
समन्तभद्रगाथा वा भद्रचरणागाथा	...	२४८
समयविहार	...	४६ पं २५
समयाचार	...	२०७
समाधिराज	...	६, १५६, १८०

सम्पुटोद्भव	...	...	१९६	सेकादिकोद्दिष्टपद	...	३७ पं ११
सम्भोहनतन्त्र	...	...	१८३	सौन्दरनन्दकाव्य	...	९८
सर्वज्ञानोत्तरतन्त्र	...	...	२४९ २	संक्षिप्ताभिषेकविधि सामाजिक	...	८४
सर्व्वज्ज्ञोदका	...	...	२०	संवत्सरकृत्यप्रकाश	...	१९२
सर्व्वं ददाति श्रवदान	...	...	२४४	स्कन्दपुराण	...	२१०
सद्वाद्रिखण्ड (स्कन्दपुराणीय)	...	...	२३५	स्तूपलक्षणकारिका विवेचन	...	५८
साधनमाला	...	...	८३	स्तोत्रसंग्रह	...	२३९
साधनसमुच्चय	...	...	२००	स्मरदीपिका	...	२१३
सारदातिलक	...	...	११६	स्मृतिप्रसङ्ग वा रत्नकरण्डिका	...	६८
सारावलि	...	...	१४५, २४८	स्मृतिसार	...	८७, ११५, १८१
सिद्धयोगीश्वरतन्त्र	...	...	२४८	स्वरोदयदशा	...	४६
सिद्धसन्तानसोपानपद्धति	...	...	९१			
सिद्धान्तकोमुदीविलास	...	...	२११			
सिद्धैकवीरमहातन्त्र	...	...	५१			
सुचन्द्रावदान	...	...	१७५	हठप्रदीपिका	...	२०६ पं २८
सुभाषितरत्नाकर	...	...	१७१	हरमेखला	...	२४८
सुभाषितसंग्रह	...	...	२४५	हरमेखलाटीका	...	१११
सुश्रुत	...	...	२४६	हरमेखला नेपालभाषाटीका	...	२०७
सुवर्णप्रभास	...	...	१५७	हरिवंश	...	११५
सूक्ष्मपञ्चरत्ना	...	...	२४०	हरिश्चन्द्रोपाख्यान	...	२८
सूत्राणुसारि श्रमिष्टोसप्रयोग	...	...	१८९	हारावलि	...	२१६
सूर्यशतक	...	...	२४१	हालासप्रशस्ती	...	२४७
सूर्यशतकटीका	...	...	२४१ पं २४	हेसकतन्त्र	...	१७६
				हेवजपञ्जिका वा योगरत्नमाला	...	४४



# INDEX OF PROPER NAMES.

अ	पं०	पं०	अवन्तिक	पं०	पं०		
अङ्गदेश	...	१५०	१९	अवन्तिक	...	१०६	४
अङ्गन	...	७२	११	अवलोकिताश्वर	...	१६५	२५
अङ्गिरा	...	२१९	१०	अशोक	...	१७३	११
अज्ञेश	...	३	१६			२४१	१०
अहयवज	...	८५	२९	अश्वघोष	...	२४३	७
		२०२	३१			४२	११
अहैतवज	...	१५	९			९८	११
अनङ्गवज	...	६५	१५	अश्वतर	...	१५६	१६
अनन्त	...	३	१६	अहीबलपण्डित	...	७२	१०
अनन्तमल्ल	...	९४	१७			१५२	३
अनन्तराम	...	६८	२७	अ			
अनन्तनागरराज	...	२५८	१९	आकवर	...	३९	३०
अनन्तसिंह	...	१४३	१५	आचार्य	...	१०५	२९
अनिल	...	७२	१४	आचार्यसुर	...	१७१	२९
अनूपराय	...	३९	३३	आद्यनाथ	...	१५५	१८
अनूपसिंह	...	१८८	२५	आश्वेय	...	११०	२९
अभयगुप्त	...	५४	१६			१५२	१९
अभयमल्ल	...	१९	३३			२१९	२६
		५९	३१	आनन्द	...	२४१	३०
अभयसिंह	...	८२	१६	आनन्दगर्भ	...	२०	६
अभयाकरगुप्त	...	२०५	१६	आनन्ददेव	...	१०	२२
अभिनवगुप्त	...	७२	१५			१९	१३
		८१	३२			२४९	३३
अभिमतनारायणेश्वरस्वती	१८९	३०		आनन्दधन	...	१८५	३
अमरमल्लदेव	...	८२	३६	आनन्दनाथ	...	१४९	३०
अमृतवज	...	५४	२	आनन्दवर्द्धन	...	८२	१
अमृतानन्दा	...	३	५	आनन्दाश्रम	...	१४९	३३
अमृतानन्दी	...	३	६	आपोजीभट्ट	...	१९४	२४, ३०
अरविन्दशर्मा	...	१८९	२४			२७९	१०, १८
अर्गभू	...	१४१	४			२१५	६

	पु०	पं०		पु०	पं०
आर्यदेव ...	१३	१९	उपगुप्त ...	१०३	११
	३६	१९		३४१	११
	६५	११		४४३	१०, ११
	२४९	२९, ३१	उमापति ...	१६२	१७
आर्यसंघ ...	२००	३४			
आर्यशूर ...	१६७	४	क		
आवुलफजल् ...	१९५	९	मृच।क ...	२१९	११
आश्वलायन ...	१३०	१२			
आह्लादभैरव ...	२	३३	क		
			ककवीरग्राम ...	९५	१८
इ			कङ्कण ...	१९५	१४
इन्दिरा ...	३	५	कङ्कालिना ...	३	४
इन्द्रप्रभु ...	१७४	२१, २७	कमलाकर ...	२२२	८
इन्द्रप्रस्थ ...	१२८	२४	कमलाकर (हरिपालस्य पिता)	२२४	४
इन्द्रभूति ...	५६	४	कम्बल ...	७२	१०
	२०१	१५	करणवंश ...	७६	२८
इन्द्रमणि ...	१९३	३२, ३३	करुणा ...	८३	२७, ३२
	१९४	४, ५, २८		२०१	३१
			करुणाकर ...	५	२४
ई			कर्क ...	१९०	१५
ईशानकार्तिक ...	२१९	२६	कर्ण ...	१८८	२१, २४
ईशानशिव ...	२३४	१५	कवस्था ...	१३०	१२
			कविगजपण्डित ...	११६	१५
उ			कविशेखर ...	९७	२६
उत्तमपुर ...	९५	१९	कथप ...	७२	१०
उत्तरढोखक ...	८७	४	कात्यायन ...	१०८	१५
उत्तरविहार ...	२७	७		१३०	१५
उत्पल ...	८५	३, १०	कादम्बकुल ...	११६	१४
उदयपाल ...	९९	११	कादम्बरा ...	३	५
उद्वातमतौ ...	१४२	१७	कान्तिपुरी ...	१९०	२४
उल्लठ ...	७२	१२		१९६	३२
उद्योतकर ...	६४	१९	कानाकुञ्ज ...	३३३	१६
				७८	५
				१४७	१६

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
कामदेव ...	११६	१४	केशव (गोविन्दस्य पिता)	६८	७
कारणविहार ...	१८	५	केशवाचार्य ...	७९	२७
कारणजिनि ...	९०	२६	कोणार्क ...	९६	१
कालरात्रि ...	३	५	कोलराज्य ...	१९३	३१
कालिदास ...	२४५	१६	कोहल ...	७२	११
कालोत्तर ...	२२२	२८	कौशल्या ...	१३०	१२
काव्यादर्श ...	५२	६	कूरभैरव ...	२	२३
काशीक्षेत्र ...	१९४	२३	क्षितिगर्भ ...	२३	१८
	२०९	९			
कार्शनाथ ...	३२०	१५, १९, २०	ख		
काश्यप ...	१९४	२९	खलपूरमहानगर ...	२४९	२७
	२०९	१७	खिन्दल ...	१४०	१७
	२१२	५			
कार्तिकस्मृति ...	९६	२१	ग		
कुक्कटाराम ...	२४३	८			
कुक्कुरी ...	८३	३०	गङ्गा ...	९६	१
कुमारचन्द्र ...	७	३६	गङ्गादेश ...	२४९	२८
कुमारमिह ...	१४१	५, ९	गङ्गाधर ...	११५	१७
कुमुदाकरभक्ति ...	८३	२१	गणपतिस्मृति ...	२३९	७
कुलचूड़ामणि ...	२२२	२९	गण्डकी ...	९६	२
कूटभैरव ...	२	३३	गदाधर ...	२१९	२५
कूर्माचल ...	१४२	१८	गन्धवती ...	१७४	३१
कृष्ण ...	१४५	२२	गयापति ...	८१	२०
	२४९	१४	गरी ...	९०	२६
कृष्णमिश्र ...	९६	१५		१४०	१९
कृष्णभट्ट (मौन) ...	१४४	२२, २७	गहरवारकुल ...	१७७	१३
कृष्ण ...	१६१	१९, २९	गाङ्गुलालाङ्गाधि ...	५	२३
	१९९	२५	गांधिपुर ...	१०७	८
	२००	९	गार्ग्य ...	१३०	११
	२०१	२५	गाँगाँभट्ट (विश्वेश्वर)	१८२	३२
कृष्णपरिखट ...	१५२	३	गुणहारिग्राम ...	११५	१७
कृष्णराज ...	१५५	२२	गुणकामदेव ...	७	३५
केशव (मल्लनस्य आवृजः)	१०७	१९, २२	गोतम ...	६४	१८, २७



	पृ०	पं०
गोदा ...	१४६	२०
गोप ...	९१	२४
गोपदत्त ...	५२	२६
गोपालसिद्धान्तवागीश	२१२	२९
गोलग्राम ...	१४६	२२
गोवर्द्धन ...	११३	२४
गोवर्द्धनभट्ट ...	१४४	२६
गोविन्द (नीलकण्ठस्य पिता)	१८८	२६
गोविन्द ...	६७	२६, २८
	६८	७
गोविन्दाचार्य ...	१५३	२०
	१५४	१
गोविन्दचन्द्रदेव ...	७८	६
गौडदेश (पशुपतिस्थान)	१४८	७
गौतमी ...	२२२	२७
गौरीपति ...	१४३	२६
<b>च</b>		
चक्रपाणि ...	२१९	२५
	२२५	१९, २५,
		२६
चण्डप्रद्योत ...	४	२८
चण्डेश्वर ...	११६	३
	१७९	२७
चण्डेन्द्रवंश ...	१८८	२६
चतुर्भुज ...	३९	२९
चन्दनभट्ट ...	२५७	२५
चन्दनसख्यपौरण्या	६९	११
चन्द्रकान्ता ...	२५२	१
चन्द्रसिंह ...	९६	२९
चन्द्रसिंह (प्रागवाटान्वय)	१४१	२
चित्पावनवंश ...	१९५	१२
चिरञ्जीवठकुर ...	२३३	१७
चयवन ...	२१९	११

	पृ०	पं०
<b>ज</b>		
जगज्ज्योतिर्मल्ल (जयज्ज्योति- र्मल्ल) ...	५०	२४
	८८	१
	१४५	६
जगद्वर्षण ...	१७०	२१
जगद्वर ...	१६८	२३
जगन्नाथ ...	६५	२५
जज्वल ...	८७	४
जङ्गविहङ्गपलन ...	२४५	११
जन्मराजा ...	२५९	८
जयत ...	२५	२९
जयन्तदेव ...	२४७	२
जयपति ...	६८	२४
जयप्राणमल्ल ...	११६	६
जयव्रह्मशर्मा ...	७७	१६
जयभट्ट ...	१०५	२६, २७
जययक्षमल्ल ...	८२	१५
	२४७	२९
जयराजदेव ...	१०५	२७
जयराजमल्ल ...	६८	२९
जयराम ...	२०७	२९
जयशिवराम ...	१०५	२४
जयश्रीहमल्लशर्मा ...	२५	२८
	२६	३
	२७	५
जयाकर ...	११६	७
जयभारमिहखेत ...	२५	२५
जयार्जुनदेव ...	१८	१
	१०५	२५
जयार्जुन (युवराज)	२४	१
जलाहक ...	७२	१६
जाहाङ्गर ...	३९	२५
	१९५	१०

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
जीवदेव ...	७८	२२	दशग्रीव ...	७२	१२
जीवनाथ ...	९७	१७	दशबलाचार्य ...	२००	११
जैज्जठ ...	२१९	२५	दामोदर ...	१०७	१३
ज्ञानराण ...	२४९	१६		१८७	१६
ज्ञाननाथ ...	१४९	२०	दिङ्नाग ...	६५	१४
			दिनकर ...	१८२	३०
<b>झ</b>			दिलीप ...	१०४	१८
भङ्गार ...	२	३४	दिस्ति ...	१९३	३१
				१९४	२
<b>ठ</b>			दिवाकर ...	१४६	१७, २१
ठाकुरसिंह ...	२१२	८	दिवाकरचन्द्र ...	४४	८
			दुर्गसिंह ...	८१	१८
<b>ड</b>			दुर्जयचन्द्र ...	५७	३२
दुष्टिराज ...	१४४	९		२०३	२९
			दुर्जयभट ...	११३	९
<b>त</b>			देवेन्द्र ...	१४८	१६
ततकरगुप्त ...	४१	८	दौलिकग्राम ...	८७	२७
तारा ...	१६५	१४, १८	दंष्ट्रकराल ...	२	२४
तालाङ्क ...	१८५	२७			
तालिकेश्वर ...	६८	२६	<b>ध</b>		
तीरभुक्ति ...	६६	१२	धनञ्जय ...	१९५	१
	८८	४	धर्मगुप्त (बालवागौश्वर)	५१	३
तुमश्री ...	१८	९	धर्मद्वी ...	२१४	१८
तुम्बुस ...	७२	९	धर्मपतिशर्मा ...	९७	९
तेजोब्रह्म ...	८४	७	धर्ममल्लदेव ...	२४६	२९
त्रिलोचनदास ...	८९	२८	धर्मरत्न ...	१०	२३
त्रयम्बकेश्वरपुरी ...	१९४	१७	धर्मराज ...	१६२	४
	२०९	३	धर्माकरमति ...	८३	३१
			धर्मादित्य ...	८५	२०
<b>द</b>			धवलचोतपुर ...	८५	१८
दक्षिणविहार ...	५८	१	धातुषिकोपह ...	८२	१५
दर्पनागयण ...	२१५	४	ध्यानचन्द्र ...	४६	११
			ध्रुवपाद ...	७८	२५

न	पृ०	पं०	प	पृ०	पं०
नन्दन ...	६३	३३	पाखण्डनभञ्ज ...	३९	३०
नन्दिबोधय ...	७२	६	पद्मचक्र (महालिङ्गार)	७	३५
नरवरसिंह ...	१५७	२१	पद्मनाभ ...	६०	८९
नरसिंह ...	८८	६		१९	३१
नरसिंहठक्कुर ...	२१३	१५	पद्मनाभ (नारायणदेवस्य		
नरहरिठक्कुर ...	६३	३२	पिता) ...	१५१	१०
नरेन्द्रदेव ...	५७	३३	पद्मनाभ ...	१८४	१
नवठक्कुर ...	२४६	१५	पद्मपादाचार्य ...	१४७	२०
नवमौसिंह ...	२२२	२५	पद्मवज्र ...	६५	१३
नागार्जुन ...	३६	१८, १८	पद्मवर्तुल ...	२००	२९
	५४	११	पद्मवक्त्र ...	८३	२३
	६५	१६	परमादे ...	७२	११
	७८	१८	परमशिवेन्द्रमरस्वती	१८६	२१
	१६०	२२	परमानन्द ...	६५	१९
	२३९	१९	पशुपति ...	६०	२९
नागोजिभट्ट ...	१४४	१०		११३	३३
नारद ...	७२	१०	पशुपतिपठन ...	२६	८
नारायण ...	१५१	८, ११	पशुपति ...	६९	१२
	२११	४	पाणिनि ...	५२	७
नारायणभाहुक ...	१९६	३१	पाणिजालानन्द ...	१४७	१४
नारायणमेघङ्कुर ...	१९१	१, ३	पातकाय ...	१५०	१९
नारायणशर्मा ...	९८	२	पाश ...	६३	२७
निर्भय ...	२३४	१४	पिङ्गल ...	६६	११
नील ...	२२२	२८	पिलरमच ...	७०	३१
नीलकण्ठ ...	१८८	२३, २६	पीठापति ...	७८	१४
नीलकण्ठज्योतिर्वित्	२२१	२०	पुरुषोत्तमदेव ...	६०	८
वृसिंहाश्रम ...	१४६	३०	पुरुषोत्तम ...	६६	१
नेपालमण्डल ...	२५	३५	पुरुषोत्तमभट्ट ...	१९४	१९
	२९	८		२०९	४
	७९	१	पुरुषोत्तमकविरत्न ...	१५१	१८
	११३	३३	पुलस्त्य ...	६०	२६
	१४७	४	पूरुनाथ ...	१४९	२१
	१६०	२३			

	पृ०	पं०
पूखसिंह ...	२४५	१९
पोयारिग्राम ...	६५	५
प्रकाशनाथ ...	१४९	२०
प्रवेता ...	९०	२५
प्रजापति ...	८९	२६
प्रज्ञाकरगुप्त ...	४१	९
प्रतापमल्लदेव ...	१९६	३२
प्रतापमल्ल ...	११२	२०

	२५९	९
	२५८	२६
प्रतिभानाथ ...	१४९	२१
प्रतिसङ्गुप्त ...	११०	२०
प्रभाकरकीर्ति ...	८५	२८
प्रयाग ...	९६	१
प्रयागदत्त ...	१३९	१५
प्रहारसिंह ...	१९३	२०, २०
प्रागवाठ (अन्वय) ...	१४१	२
प्राणपति ...	११५	११
प्रेमनिधिश्मर्मा ( भारकुल- पंथोपनामक ) ...	१४१	२४
	१४२	१८

## फ

फट्टारिणा ...	५	४
फलीश्वर ...	१०८	९, १३, २६
	२०६	१७
फेत्कारो ...	२	४४

## ब

बन्धुपत्नी ...	९१	११
बलदेव ...	६०	२९
बलभद्र ...	२२४	१४
बहुलेश्वरसेन ...	२१९	२५
बहुवाडीकुल ...	९७	१६

	पृ०	पं०
बालकृष्ण ...	२२७	२
बालहण्डा ...	२४९	१५
बुद्ध ...	२४१	३०
बुध ...	६५	२७
बृहस्पति ...	१४६	२५
बोधिगुप्त ...	६	१४, २५, २७
	७	१
ब्रह्म ...	१०७	२४
ब्रह्मदत्त ...	१३७	१८
ब्रह्मपुरी ...	८२	१४
ब्रह्मसिंह ...	५९	३०

## भ

भक्तपुर ...	९९	११
भक्तिवीर ...	२५८	१०
भट्टोषि दीक्षित ...	१८९	२७
भट्टोत्पल ...	८९	२०
	१३९	१४
भद्रव्यूह ...	५९	२
भगत ...	७२	१२
भरद्वाज ...	७२	११
	१३०	११
भवदेव ...	१३८	२, ९, १०
भवदेव (बालवडभीभुजङ्ग)	१७९	१२, १९
भवननाथ ...	६५	६५
भवानन्दराय ...	६७	२६, २८
	६८	२
भवानीशङ्करभट्ट ...	२०८	१७
भातगाँ ...	८८	१
भान्कर ...	९६	११
भार्गव ...	१३०	१२
भावचूड़ामणि ...	२५२	२६
भारोक ...	१८	५

	५०	५०		५०	५०
भावसिंह ...	७९	५८	मनोहरशर्मा ...	२२७	१९
भास्करदेव ...	७	५५	मन्यानभैरव ...	२२२	२८
भास्करशर्मा ...	२६	३०	मयूर ...	२४१	१९
	१९४	११	मराचि ...	९०	२६
	२०८	२९	महाकपाल ...	२	२४
	२०९	११, १८	महाकाल ...	२	२४
	२१२	४, ६	महाकुष्मा ...	२	४
भास्करेन्द्र ...	२२२	२२	महाफेत्कारा ...	२	२४
भिल्लमालपुर (वा श्रीमाल)	११३	१	महाब्रला ...	२	५
भीमदत्तसोमशर्मा	८४	१२	महाविजयकरण्या ...	६९	१०
भुवनानन्दकविकृष्णभरण	७३	९, १२	महाविश्व ( विहार ? )	४९	१
भुवनेश्वर ...	९६	१	महाविष्णु ...	२२०	११
भूवल्लभ ...	७२	१४	महासुखवज्रपाद ...	९४	१६
भृगु ...	९०	२६	महाधीश्वर ...	५२	१६
भैरवसिंह ...	८८	४, ८	महाेश्वर ...	१९०	२४
भैरवेन्द्रदेव ...	६०	७	महेश्वर ...	१०७	२७
भौश्वार ...	९७	१५		१०८	१
				१०९	१४, १७
			महेश्वर ...	२४५	८, १५
			मल्लन ...	१०७	१७
			माघ ...	११३	२, ५
			माणिकगलोत्तरविहार	२९	९
			माणिकलक ...	६८	२३, २६
			मातृगुप्त ...	७३	१४
			माधव ...	२१९	२६
			मार्तण्डभैरव ...	२	३५
			माहुक ...	११३	२
			मित ...	६५	२७
			मित्रमिश्र ...	१९५	८
			मिथिला ...	६०	७
			मीन ...	१८५	२७
			मुकुन्द ...	१८५	२
			मुकुन्ददेव ...	१९५	२
			मुकुन्दपाठकदेव ...	६५	२६

## म

मधुगर्भ ...	२४२	२
मधुघोष ...	१७६	१३
मण्डलशर्मा ...	९०	२५
मत्तमयूर ...	२३४	१२
मत्सेन्द्रपाद (मच्छन्नपाद)	३३	४, १२, १५
	२४८	२७
मदनठकुर ...	६३	२२
मदनपाल ...	२१६	१
	२४८	३१
मदनसिंह ...	१७८	२९
	१७९	२
मधुकरबाह्यवर्धमान	१९३	८
मनु ...	९०	१९
	१७९	१४

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
सुझादित्यमुनि ...	१५२	२४	रत्नपुर ...	११५	१०
सुडियारग्राम ...	८४	२७	रत्नाकरगुप्त ...	८३	२२
मूलश्रीवंश ...	११३	८	रत्नाकरशान्ति ...	४३	२६
मेघराज ...	४६	४	रत्नाकर्म्म ...	८३	२५
मेदिनीगढ़ ...	३९	३१	रत्नाव ...	२०	८
मेरु ...	२२२	२८	रत्नीव ...	८५	१९
मोहननी ...	३	५	रभस ...	५२	६
मौनिकुल ...	१४४	२६	रमानाथशर्मा ...	२१४	१९
य			रसापति ...	६६	७
			रसारमण ...	२१६	६, १३
यमस्य ...	२	३३	रस्मा ...	७२	९
यशश्चन्द्र ...	१०	२२	रवि ...	९१	११
यशोधरपाण्डिकराज ...	६६	११, १२	रवि ...	६३	२७
यशोधराशाक्यकन्या ...	२३७	१२	रवि ...	२४६	१२
यशोधरा ...	२४०	४	राघवजीव ...	४४	९
यशोराज (बालवागीश्वर) ...	९१	२४, २९	राघवसिद्ध ...	८७	६
यशोवच्छक ...	७१	१७	राजगुप्त ...	५१	३
यशोवन्त ...	१९४	८, १०, १५	राजमल्लदेव ...	७९	१
		२६, २९	राजवन ( विहार ? )	४९	५
याज्ञवल्क्य ...	६०	२०	राजसिंहदेव ...	५०	२४
यादवेन्द्रदशावधान ...	२०६	२०, २१	रामकृष्ण ...	२२२	९
यादृक्क ...	७२	१२	रामगुप्त ...	५०	१८
योगीश्वर ...	१९	३१		५१	३
	९०	८	रामचन्द्र ...	२३६	२७
यंनुस्थान ...	६८	२३	रामठक्कुर ...	६३	२८
र			रामदत्त ...	२४६	१३
			रामदास ...	५१	१
रघु ...	१६८	१८	रामदास ...	६३	२७
रघुनाथभट्ट ...	१४४	२६	रामदैवज्ञ ...	१४६	१
रघुपति ...	६३	५	रामपाल ...	७८	१३
रङ्गनाथ ...	१४९	३३	रामाधीन ...	१४८	५
रणमेघपाल ...	४६	२	राहु ...	९७	१७
रतन ...	६३	२७	राहुलभट्ट ...	९	१८
रत्नपाल ...	६०	१०	रत्निकाणी ...	१४३	११

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
सचिकर	८६	११	वज्रदत्त	१५८	१२
	८७	७	वज्रधर	१५९	२२
सद्व	५२	६		२४२	२५
सद्वदत्त	२४९	१६	वराहमिहिर	८५	२२, १२
सद्वदेव	६९	१८		१०६	४
	८४	२		१८८	२
सद्वधर	९१	६		२२१	१४
रूपधर (विद्यापतेः कृत्र)	८४	२८	वल्लभाचार्य	९७	१९
रूपनाथशर्मा	८२	३३	वल्लालसेन	२३५	२१
रूपनारायण	११५	१०	वसुङ्गारा	३	४
रोहिणी	२२०	१४	वसन्तदैवज्ञ	२२४	६, १४
			वसुबन्ध	१७४	२०, २४, २६
ल					
लक्ष्मण	२२२	१०	वंशमणि	६६	९
लक्ष्मण (पाठनकरोपनामक)	१२९	९, १६	वागीश्वर	५४	३०
लक्ष्मीकामदेव	५	२३	वागीश्वरकीर्ति	८४	६
	३९	२०	वाघमती	२६	९
लक्ष्मीधर	७८	१०	वाचस्पतिमिश्र	६०	६
	१०६	१४		२२३	२२
लक्ष्मीराज	१५५	२२	वाचस्पति	९५	२१
लखियावंश	२४६	१३		१०८	१४
लङ्का	४८	३१		१८०	२०
ललितपुर	२९	९	वाजवाह्यपुर	१३८	१२
	३९	२२	वाभट्ट	११०	१
ललितापुर	१८	४		२४६	२०
	५०	२७	वायु	७२	१०
	६८	२२	वाराणसी	१३२	९
लोकेश्वरशतक	५२	६		१९	३१
लोलुट	७२	१२		९०	८
				१३१	१९
व				१४२	१९
वङ्क	६३	२६	वार्तिककार	९०	२७
वच्छसद्व	७१	१६	वासन्तदेवी	७८	७
वज्रदत्तमहात्तपठलिक	२४२	२६	विक्रममणि	१४७	१६

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
विक्रमशील	४५	२८	विष्णुदास	१६०	१०
विग्रहपाल	५३	३०	विष्णुसिंह (भावसिंहात्मज)	७९	२९
	२४९	१५	विष्णुसिंह	४	१७
विजयकामदेव	७७	१५	वीरनारायण	३९	३४
विजयप्रभास	४	२६, २९	वीरसिंह	१९३	१२, १५
विजयरक्षित	२१९	२०	वीरेश्वर	११६	२
विजयरक्षित	४५	३२		१७९	२६
विजयवज्र	२७	२०	वीर्यश्री मित्र	४५	२८
विज्ञाधरवर्म	६९	११			१७
विद्यानन्दनाथ	१६	१, ४, २८	बुन्देल	१९४	३
	१७	१	बुन्देलखण्ड	१९२	२९
विद्यापति	८४	२८	वेदगर्भतर्काचार्य	२१४	१६
विद्यारण्य	१४९	३०	वैदर्भी	१३०	१२
विनाशिख	२	३५	वैरोचन	२३४	२२
विपुलप्रभास	४	२३		२३५	८
विश्वेन्द्राश्रम	१९०	१९	वृद्धप्रचेता	९०	२६
विभूतिचन्द्र	२४४	१७	व्याङ्गि	१०८	१४
विमर्शनाथ	१४९	२०	व्यास	१४९	३१
विमलकीर्ति	१४	२०			
विमलप्रबोध	१८६	१	श		
विमलशिव	२३४	१३	शक्तिवल्लभभट्टाचार्य	१९१	५
विरजाक्षेत्र	९६	१	शक्तिसङ्ग्रह	२२२	२७
विरूपाक्ष	२	३३	शक्तिसिंह	१७९	२
विरूपाक्ष	८३	८	शक्तिसिंहराय	७०	३१
विशाखिल	७२	१३	शक्ति	७२	१२
विशाला	३	५	शङ्कर (काशीनाथस्य पिता)	२२०	१६
विश्वद्विप्रीज्ञान	५३	२७	शङ्कर (नेपालभूपाख)	८७	३
विश्वनाथ	१४६	७, २१	शङ्करकवि	१८५	१५
विश्वमित्र	१८५	२६	शङ्कराचार्य	८२	२७
विश्वामय	७२	१०		१४७	३०
विश्वेश्वर	२४	१		२२१	२६
विश्वेश्वर (वा गाँगाभट्ट)	१८२	३२	शङ्कु	७२	१३
विषपिशाम	९८	२	शङ्खनाथ	१४९	२१
विष्टिकास	१०५	३१			



ग्रन्थ	पृ०
शशाङ्कशेखर	५
शशिकान्ति	५
शशिधरग्राम	६५
शाकटायन	७०
शाण्डिल्य	२४५
शान्त	१४१
शान्तिदेव	१५६
शारदातिलक	२६२
शार्ङ्गधर	१५०
शार्ङ्गल	१९२
शालग्राम	१४८
शालिवाहन	२४०
शिखाभैरव	५
शिव	७२
शिवदासधन	२२५
शिववर्मा	२२६
शिवा	७२
शिवाचार्य	८४
शिष्ट	१८५
शुकदेव	१४७
शुभाकरगुप्त	४१
शैव्य	१५०
शोभनदेव	१४१
	१२८ ४,७,१०
श्रीकण्ठ	
श्रीकण्ठ	१८५
श्रीकृष्ण	८५
श्रीकृष्ण	१०७
श्रीक्रोध	१८५
श्रीधन	२००
श्रीधर (शिवाचार्य)	८५
श्रीनाथ	१७५

क्र०	पं०	श्रीनाथ (महामहोपाध्याय- परिव्राजकाचार्य)	१८८	४२
३३	४२	श्रीनाथसिंह ...	५०	२५
३४	२५	श्रीमाल वा भिल्लमाल	११३	१२
३५		म		
३६		मङ्गलगुप्त ...	२४६	१
३७	११	सत्यकाम ...	१५०	११
३८	१६, २४	सत्यधर ...	२२५	२४
३९	२४	सत्यरूपा ...	२२५	२४
४०	२४	सनत्कुमार ...	२४८	२४
४१	३	समरसिंहकुमार ...	१४१	३
४२	२५	सहपाद ...	२०४	२५
४३	२८	सर्वरक्षित ...	५०	२८
४४	१५	सहजविलास ...	२०५	१५
४५	२२	सायनाचार्य ...	१६०	२२
४६	१२	सारनाथ ...	७८	१२
४७	१६	सारसिंह ...	४	१६
४८	२	साहसाङ्क ...	१०७	२
४९	१५	सिद्धापर्य्य ...	१०८	१५
५०	५	सिमरासम्राट ...	४०	५
५१	२६	सिंहदलनराय ...	५६	२६
५२	५१	सिंहल ...	४८	५१
५३	११	सुकेश ...	२५०	११
५४	२५	सुचन्द्र ...	५७	२५
५५	१		४५	१
५६	४, १०		१६४	४, १०
५७	२४, २८	सुजानसिंह ...	१६५	२४, २८
५८	२५	सुजानाभ्युधि ...	१६५	२५
५९	२६	सुपटादित्य ...	५१	२६
६०	२१	सुप्रिय ...	१५७	२१
६१	२१	सुभगनाथ ...	१५६	२१
६२	२६	सुभ्रति ...	२४८	२६

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
सुवर्णभद्र ...	५८	१	हरिनारायण ...	२१५	७, २५
सुवर्णाक्षी ...	६८	१०	हरिपाल ...	२२४	५
सेनवर्मा ...	१२	३५	हरिरामतर्कवागीश ...	२०८	१५, १७
सैन्यवदेश ...	२	१५	हरिभट्ट ...	१६४	२०
सोमशर्मा ...	८२	१५		२०६	४, १७
सोमशर्मा ...	६८	२४		२१२	५
सोमेश्वर ...	८४	३५	हरिवंशशर्मा ...	२१५	१
सोमोलिग्राम ...	८२	३५	हरिहर ...	८५	२४
सौर्यापणी ...	१५०	११	हरिश्चर ...	६४	८
साम्बनी ...	३	५	हर्षदेव ...	११५	३५
स्ययैय ...	५५	२७	हलधर ...	८५	२
स्यानु ...	३	१६	हलधरणी ...	११६	१४
स्वधा ...	५	४	हलायुध ...	८४	२०
स्वभानाथ ...	१४६	२१	हारीतीयक्षिणी ...	२४०	३
स्वर्णराम ...	५६	२५	हृक्कारणी ...	३	४
स्वाहा ...	३	४	हृकशङ्खय ...	८५	१६
			हृदयधर ...	१०६	१०
			हृदयनारायण ...	८८	७
हरपति ...	६५	३५	हिमाद्रि ...	१५०	१२, १५
हरिचन्द्र ...	१०७	४		२२५	१३
हरिनाथ ...	८७	२४	हैहय ...	१४२	१६
	१८१	१	ह्यालविहार ...	२६	४

